

Джеймс Гедлі
ЧЕИЗ

Джеймс Гедлі
ЧЕИЗ

ПОКЛАДІТЬ ЇЇ
СЕРЕД ЛІЛІЙ

ПОКЛАДІТЬ ЇЇ
СЕРЕД ЛІЛІЙ

Джеймс Гедлі Чейз

ПОКЛАДІТЬ ЇЇ СЕРЕД ЛІЛІЙ

 Богдан

Серію «Чейзіана» засновано 2017 року

James Hadley Chase
Lay Her Among the Lilies

Lay Her Among the Lilies © Hervey Raymond, 1950

*Нарешті шанувальники таланту Д. Чейза зможуть
насолодитися твором «Покладіть її серед лілій»
в українському перекладі. І це з біса захоплюю!
Виявляється, револьвери 45-го калібру й автоматичні
пістолети 38-го в руках одчайдушних хлопців «говорять»
українською не гірше, ніж англійською
чи будь-якою іншою мовами.
Тож мерщій до сторінок роману, із яких шириться
терпкий запах ще гарячих стріляних гільз,
доброго міцного віскі та ледь уловний
аромат лілій....*

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

«Навчальна книга – Богдан», просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, Україна, 46002.

«Навчальна книга – Богдан», а/с 529, м. Тернопіль, Україна, 46008.

У випадку побажань та претензій звертатися:

т/ф (0352) 520 607; 520 548 office@bohdan-books.com

Інтернет-магазин «НК Богдан»:

www.bohdan-books.com mail@bohdan-books.com

т. (0352) 519 797, (067) 350 1870, (066) 727 1762

Електронні книжки: www.bohdan-digital.com

Гуртові продажі: т/ф (0352) 430 046, (050) 338 4520

м. Київ, просп. Гагаріна, 27: т/ф (044) 296 8956; (095) 808 3279,
nk-bogdan@ukr.net

Інтернет-магазин «Дім книжки»: dk-books.com

т. (067) 350 1467; (099) 434 9947

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

I

Це був один із тих жарких, безвітряних липневих ранків, який так добре провести на пляжі, лежачи поруч з якоюсь білявкою, але котрий важко витримати, якщо ти затиснутий у чотирьох стінах контори, як оце я.

Крізь відчинені вікна долинали ранкове дзижчання транспорту на бульварі Орхідей, приглушений гул літака, що кружляв над пляжем, та неголосний шум прибою.

Кондиціонери, що гуділи десь у нутрощах бульвару Орхідей, успішно справлялись із наростаючою спекою. Сонце, гаряче й палюче, кидало відблиски на килимок, який Пола придбала, щоби справити враження на клієнтів, і котрий видавався мені надто дорогим, аби щодня швендяти по ньому.

Я сидів за великим столом, на якому недбало розкидав кілька старих листів, щоб переконати Полу — якби вона зненацька зайшла — в тому, що працюю. Хайбол, себто віскі зі содовою та льодом, — достатньо міцний, щоб у ньому розчинився навіть цемент, — завбачливо захований за парочкою солідних книг із права, привітно подзенькував шматочками льоду щоразу, коли я дотягувався до нього.

Минуло заледве три з половиною роки, відколи я заснував «Універсальні послуги»: бюро, котре не гребувало будь-якою роботою — від пошуку зниклого пуделя до

викриття шантажиста, що вдало підживився фінансами нашого чергового клієнта. Це був потенційно вельми прибутковий бізнес — судячи з наших розцінок, котрі стрімко повзли вгору, бо в ті часи мільйонерів у Оркід-сіті було не менше, ніж піщинок на пляжі. За три з половиною роки ми непогано розважились, однак заробили не так уже й багато, займаючись усім потроху; в активі у нас було навіть розслідування вбивства.

Останніх кілька днів справи йшли так мляво, що це вже радше нагадувало будні старої діви. З рутинною прекрасно справлялася сама Пола Бенсінгер. І лише тоді, коли на горизонті з'являлося щось справді неординарне, до діла бралися ми з напарником, Джеком Керманом. А позаяк сьогодні на обрії не вимальовувалося нічого особливого, то ми з Джеком сиділи в очікуванні, спорожняючи пляшку віскі та всіляко демонструючи Полі, що страшенно зайняті.

Недбало розкинувшись у кріслі, призначеному для клієнтів, Джек Керман, довготелесий, худий, франтувато одягнений чепурун, зі широким сивим пасмом у густому чорному волоссі та вусиками а ля Кларк Гейбл*, приклавши покриту інеєм склянку до розпашілого лоба, відпочивав. Виглядав бездоганно — оливково-зелений літній костюм та жовто-червона смугаста краватка, м'які черевики з дорогої шкіри і темно-зелені шкарпетки — так, наче щойно зійшов зі сторінок журналу «Есквайр».

Після тривалого мовчання він урешті сказав:

— Що за цяця!! Відбийте їй руки — і вона буде не гіршою за саму Венеру!

Усівся зручніше й зітхнув:

* Кларк Гейбл (1901—1960) — голлівудський актор, секс-символ 1930-х—1940-х років. Зіграв Рета Батлера у кінопопеї «Звіяні вітром» (1939 р.)

— А непогано було б, якби хтось таки відбив їй оті рученята! Але ж і сильна вона була! А я гадав, що здобути її — суцця дурниця!

— Ой, тільки не починай! — почав я благально, потягшись за своїм хайболом. — Це звучить до болю знайомо. Останнє, що я хотів би почути цього ранку — це про твої чергові любовні походеньки. Краще вже читатиму Крафта-Ебінга*.

— Той старий козел тобі нічого не дасть, — з презирством сказав Керман. — Усі свої дотепи він виклав латиною.

— Ти вельми здивуєшся, дізнавшись, як багато диваків вивчило латину лише для того, аби зрозуміти, що ж він написав. Ось що я називаю — вбити двох зайців водночас!

— Це знову ж таки повертає нас до моєї блондинки, — сказав Керман, витягуючи довгі ноги. — Минулого вечора я зустрів її в крамничці Барні...

— Мене не цікавлять блондинки, — з притиском сказав я. — Замість того, щоб сидіти тут і теревенити про жінок, краще б ти знайшов для нас якусь справу. Часом замислююся: за що я плачу тобі гроші?

Керман із вельми здивованим виразом обмірковував мої слова.

— То ти хочеш якусь нову справу? — врешті-решт запитав він. — А я гадав, що ти вирішив повісити всі діла на Полу — і щоб ми жили її коштом.

— Загалом це правильно, але було б непогано, щоби ти вряди-годи сам вимислив щось, аби відробити гроші.

Керман поглянув на мене з полегкістю.

— Ага: вряди-годи! А я вже, було, подумав, що ти хочеш сказати — «просто зараз».

* Ріхард фон Крафт-Ебінг (1840—1902) — австрійсько-німецький психіатр, невропатолог, криміналіст, дослідник людської сексуальності. Є одним з основоположників сексології.

Він відпив ковток віскі й заплющив очі.

— Отож, повернімося до білявки, про котру хочу тобі оповісти. Вона кмітлива штучка — найрозумніша з усіх, з ким мені доводилося мати справу. Коли я спробував «закадрити» її, вона сказала, що не бігає за чоловіками. І знаєш, що я їй відповів?

— То що ти їй відповів? — запитав я задля годиться, бо й так знав, що він неодмінно мені це розкаже, і якщо я не вислуховуватиму його побрехеньок, то хто ж тоді слухатиме мої?!

Керман фиркнув.

— «Леді, — сказав я, — можливо, ви й не бігаєте за чоловіками, але ж мишоловка і не має бігати за мишами, чи не так?» Дотепно, правда ж? І це її добило. Та не дивися так кисло. Можливо, ти вже це й чув — але вона ні, й це її обеззброїло.

І тоді — ще до того, як я встиг сховати свій хайбол, двері різко розчахнулися й на порозі постала Пола.

Пола була високою темноволосою красунею — з холодними карими очима та фігурою, що навіювала різні думки... навіювала мені — не їй. Дуже кмітлива, до того ж, вправна і невтомна працівниця. Саме вона й спонукала мене створити «Універсальні послуги» і позичила гроші на півроку, щоб розкрутитися. Завдяки її вмінню залагоджувати адміністративний бік справ наші «Універсальні послуги» і процвітали. Якщо мене можна було назвати мозком контори, то Пола була, безперечно, її хребтом. Без неї наша контора зачинилася б уже за тиждень.

— Невже ви не можете придумати нічого кращого, ніж сидіти й жлуктати віскі? — інквізиторським тоном спитала вона, зупинившись перед столом та звинувачувально дивлячись на мене.

— А що може бути краще? — запитав Керман з ноткою інтересу в голосі.

Вона кинула на нього нищівний погляд і знову вступилася блискучими очима в мене.

— Та ми з Джеком саме збиралися виходити, щоб зайнятися новою справою, — сказав я, покvapно відштовхуючи від себе стілець. — Ходімо ж, Джеку! Ходімо пошукаймо щось!

— І де ви збираєтеся шукати це «щось»? Чи, бува, не в барі Фіннегана? — з презирством запитала Пола.

— Чудова ідея, міс Буркун! — озвався Керман. — Можливо, Фіннеган для нас щось і знайде!

— Але перш ніж підете, було б непогано, щоб ти поглянув на це, — сказала Пола, помабуючи довгим конвертом мені під носом. — Швейцар щойно його приніс. Він знайшов оце в кишені старого піджака, який ти люб'язно йому подарував.

— Справді? — перепитав я, беручи конверт. — Дивно! Я не вдягав цей піджак принаймні з рік.

— Штемпель на конверті з головою видає тебе, — зловісно мовила Пола. — Листа надіслали чотирнадцять місяців тому. Гадаю, ти не міг просто покласти його в кишеню і забути? Ти ж не міг цього зробити, правда?

Адреса написана акуратним жіночим почерком. Лист запечатаний.

— Не пригадую, щоби бачив його раніше, — сказав я.

— Оскільки ти взагалі нічого не пам'ятаєш без мого нагадування, то це й не дивно, — їдко зауважила Пола.

— Колись, наша люба гарпіє, — м'яко проказав Керман, — хтось таки пройдеться по твоїх апетитних сідничках!

— Це її не зупинить, — зауважив я, розриваючи конверт. — Я вже пробував. Від цього вона ще лютіша.

Двома пальцями я витягнув з конверта аркуш паперу та п'ять столларових купюр.

— Боже правий! — вигукнув Керман, зриваючись на ноги. — І ти віддав це швейцарові?

— Мовчи хоч ти! — сказав я, читаючи листа.

«Крествейз,
бульвар Футхілл,
Оркід-Сіті.

15 травня 1948 року

Чи зручно вам буде зустрітися зі мною за вищезазначеною адресою завтра о третій годині пополудні? Мені вкрай потрібно отримати докази стосовно декого, хто шантажує мою сестру. Наскільки я розумію, ви саме таким і займаєтеся. Будь ласка, вважайте цей лист конфіденційним та терміновим. Долучаю п'ятсот доларів як завдаток.

Дженет Кросбі.»

Настала довга та болісна тиша. Навіть Джек Керман не мав що сказати. Ми прагнули позитивних відгуків, які б поліпшили наші справи — але отримати п'ятсот доларів від багатонадійного клієнта і пальцем не поворохнути у відповідь — не той шлях, щоб одержати позитивний відгук.

— Конфіденційним та терміновим... — пробурмотіла Пола. — І, протримавши листа чотирнадцять місяців, він передає його швейцарові! Ти би його ще всім своїм друзям дитинства показав... Чудово!

— Помовчи! — гаркнув я. — То чому ж ця Дженет не прибула сюди за поясненнями? Вона ж, напевно, здогадалася, що лист не дійшов до адресата. Але зачекай-но!.. Вона мертва! Одна з дівчат Кросбі померла. Чи то була часом не Дженет?

— Гадаю, що вона, — озвалася Пола. — Невдовзі я це з'ясую.

— А також дізнайся все, що можна буде, про Кросбі. Коли Пола вийшла в приймальню, я сказав:

— Упевнений, що Дженет мертва. І вважаю, що нам доведеться повернути ці гроші її рідні.

— Якщо ми так зробимо, — озвався Керман, який дуже неохоче розлучався з грошима, — про це може

пронюхати преса. А така історія — не надто хороша реклама для нашого бюро. Маємо бути пильними, Віку. Можливо, розсудливіше буде зникати гроші й нікому про це не розказувати.

— Не варто так вчиняти! Можливо, ми недостатньо професійні, одначе будьмо принаймні чесними!

І Керман знову зручно вмовстився у кріслі.

— Не чіпаймо лихо, поки воно спить. Кросбі якомсь пов'язаний із нафтою, чи не так? — запитав я.

— Був. Бо він мертвий. Помер кілька років тому внаслідок нещасного випадку.

Узявши ніж для розрізання паперу, я почав тикати ним у промокатку.

— Вражений, що залишив такий документ у піджаку. Як я міг таке зробити?

Керман, який добре знав Полу, співчутливо всміхнувся.

— Дай їй ляпанця, якщо вона пилятиме тебе, — порадив він. — Радий, що то не я проштрафився!

Я продовжував протикати ножичком промокатку, аж поки не повернулася Пола з купкою газетних вирізок.

— Дженет померла від серцевого нападу 15-го травня — саме того дня, коли відіслала листа. Тож нічого дивного, що ти більше нічого про неї не чув, — додала Пола, зачиняючи двері.

— Серцевого нападу? То скільки ж їй було років?

— Двадцять п'ять.

Я поклав ніжик на стіл і запалив сигарету.

— Щось вона надто молода для того, аби помирати від подібної недуги. Так чи інакше — що в нас на неї є?

— Не дуже й багато. І це все нам і так відомо, — сказала Пола, сідаючи на краєчок стола. — Макдональд Кросбі нажив свої мільйони на нафті. Він був суворим, непривітним квакером, з гострим розумом та схильністю ризикувати. Двічі одружувався. Дженет — донька від

першого шлюбу. Морін, молодша від сестри на чотири роки, народилася в другому шлюбі. 1943 року Кросбі відійшов од справ і оселився в Оркід-Сіті. До того він мешкав у Сан-Франциско. Сестри нітрохи не схожі. Дженет любила вчитись і займалася живописом. Кілька її полотен можна побачити в місцевому художньому музеї. Здається, вона була справді талановита, схильна до усамітнення та спостережлива. Натомість Морін — істинна красуня. Дика, пристрасна і хтива. Аж до самої смерті Кросбі вона постійно потрапляла на перші шпальти газет як героїня скандальних історій.

— Які саме скандали? — поцікавився у Пола я.

— Кілька років тому Морін збила машиною хлопчину на Центральній авеню. Подейкували, що вона була на підпитку, і це правдоподібно, бо п'є Морін по-чорному. Кросбі залагодив справу з поліцією, і Морін відбулася лише солідним штрафом за перевищення швидкості. Іншого разу вона верхи проїхала бульваром Орхидей майже голяка, бо з кимось побилась об заклад, що зробить це — і зробила.

— Дозвольте мені уточнити: то хто був голяка — дівчина чи кінь? — посміхнувся Керман.

— Звісно ж, що дівчина, йолопе!

— І де тоді був я? Як прикро, що не побачив її!

— Морін удалося проїхати так лише п'ятдесят ярдів, а потім її заарештували.

— Якби я опинився десь поблизу, цього б із нею не сталося, — запевнив Керман.

— Заспокойся, не хвилюйся настільки!

— Так чи інакше, вона ніби створена для шантажу! — я також вставив словечко.

Пола кивнула.

— Ви, певно, знаєте обставини смерті Кросбі. Він саме чистив у себе в кабінеті рушницю, коли та несподівано вистрелила і вбила його наповал. Три чверті

свого спадку Кросбі залишив без жодних умов Дженет і лише чверть — Морін, та й то під опікою. Коли Дженет померла, Морін цілковито вступила у права власності, й відтоді її наче підмінили. Після смерті сестри жодного разу Морін не згадали в пресі.

— Коли помер Кросбі?

— У березні 1948-го. За два місяці до смерті Дженет.

— Як зручно для Морін!

Пола звела брови.

— Так. Дженет була дуже засмучена смертю батька. Вона і так не відзначалась особливим здоров'ям, а це потрясіння, як стверджує преса, взагалі її добило.

— Так чи інакше, усе це вигідно Морін. І це мені не подобається, Поло. Можливо, я й надто підозріливий, але... Дженет пише, що хтось шантажує її сестру. Потім вона сама раптово помирає від серцевого нападу, а сестра успадковує всі гроші. Щось занадто все просто.

— Не знаю, що ми тут можемо зробити, — сказала Пола, спохмурнівши. — Ми не можемо представляти інтереси мертвого клієнта.

— Можемо! — і я побарабанив пальцями по стодоларових банкнотах. — Мушу або повернути гроші рідним, або спробувати їх відробити. Вважаю, що мені краще таки їх відробити.

— Чотирнадцять місяців — надто довгий термін, — сказав Керман із сумнівом у голосі. — І слід давно прохолов...

— Якщо він був, — зауважила Пола.

— З іншого боку, — сказав я, підводячись та відштовхуючи від себе стілець, — якщо й було щось підозріле у смерті Дженет, то за чотирнадцять місяців у декого виникло приємне відчуття безпеки, — а коли ви чуєтеся в безпеці, то втрачаєте пильність. Гадаю, мені слід навідати Морін Кросбі й з'ясувати, як їй сподобається те, що я збираюся зробити з грошима її сестри.

Керман аж застогнав.

— Щось мені підказує, що наш невеличкий період неробства добіг кінця, — сумно протягнув він. — Я так і думав, що все надто гарно, аби тривати довго. То мені починати працювати вже чи дочекатися, поки ти повернешся?

— Зачекай, поки повернуся, — сказав я, прямуючи до дверей. — Але якщо в тебе побачення з тією мишоловкою, скажи їй, нехай пошукає собі іншу мишку!

II

«Крествейз», маєток Кросбі, ховався за високими, увитими бутенвілією стінами, відразу за якими вивищувалась охайно підрізана жива загорожа з австралійських сосен, а позаду всього цього був ще й сітчастий пліт із гострими наконечниками. Важкі дубові ворота з оглядовими вічками справа надійно охороняли вхід.

Із півдюжини таких самих маєтків, з видом на пустельне озеро Кристал-лейк, було розкидано уздовж усього бульвару Футхілл. Кожен маєток відокремлений від сусіднього приблизно акром нічийної землі, вкритої чагарниками, заростями дикої шавлії та розпеченим піском.

Я сидів, ліниво розкинувшись у своєму довоєнному «бьюїку» з відкидним верхом і без особливого інтересу розглядав дерев'яні ворота. Крім вигадливого напису на стіні, що сповіщав назву будинку, маєток нічим не вирізнявся з-поміж інших володінь мільйонерів Оркід-Сіті. Усі вони ховалися за неприступними стінами.

Перед усіма були високі, масивні дубові ворота, що захищали від непроханих відвідувачів. Навколо усіх панувала жакітна тиша; від усіх віяло однаковим ароматом квітів та прохолодою добре политих газонів. Хоч я й

не бачив, що саме є за воротами, але знав напевно, що там — величезний басейн, такий самий акваріум, така ж під'їзна алея з рододендронів і такий самий сад, що потопає в трояндах. Якщо у вас мільйон доларів — ви просто змушені жити так, як інші мільйонери: інакше ті подумують, що ви — нікчема. Ось як це завжди було, є і буде — якщо ви володієте мільйоном доларів.

Здається, ніхто не поспішав відчиняти мені ворота; отож, я виліз із машини і потягнув на себе шнур дзвінка. Дзеленькіт був приглушений та прозвучав якось боязко.

І далі нічого не відбувалося. Сонце немилосердно пекло. Температура повітря зростає на ще кілька градусів. Було надто гаряче навіть для того, щоби просто смикнути шнур дзвінка. Отож я мимоволі натиснув плечем на ворота, і, на мій подив, вони зі скрипом відчинились. Я поглянув на галявину, що простяглася переді мною і була достатньо просторою навіть для танкових маневрів. Цього місяця траву ще не підстригали — і навряд її чи косили минулого. Сумнівно також, що живоплоти з багаторічних рослин обабіч широкої дороги доглядали цієї весни — й заледве їм приділили увагу восени. Пожухлі нарциси і тюльпани поміж засохлих голівок півоній вражали неохайністю. Зів'ялі суцвіття турецької гвоздики змішалися з непідв'язаним та сплутаним дельфініумом. Облямівка з хаотично порослої травички ганебно виднілася по краях культивованого газону. По обидва боки від забетонованої дороги пробивалися бур'яни.

Недоглянута витка троянда самотньо колихалася на легкому вітерці, що віяв з пустища. Це був занедбаний, занехаяний сад, і, дивлячись на нього, я ніби чув, як старий Кросбі перекидається в могилі. У кінці під'їзної алеї виднівся будинок: двоповерховий, побудований з черепашнику, з червоним черепичним дахом, зеленими віконницями і навислим балконом. Вікна закриті жалюзі. Нікого не було видно на вимощеному зеленою плиткою

патію. Я вирішив пройтися, навіть не намагаючись відчинити важкі ворота, щоб заїхати всередину «бьюїком».

Ідучи бетонною доріжкою, на півдорозі побачив альтанку, сховану під виткою лозою. Біля неї в тіні сиділо навпочіпки троє китайців. Вони грали в кості. Гравці навіть не завдали собі клопоту глянути на мене, коли я зупинився, проходячи повз них — так само, як давно вже не завдавали собі клопоту доглядати сад. Це були брудні, тупі на вигляд чоловіки, які палили цигарки, скручені зі жовтого паперу — і їм було байдуже до всього на світі.

Я пішов далі.

За наступним вигином доріжки побачив басейн. Тут просто мусив бути плавальний басейн — однак не обов'язково саме такий. Води в ньому не було, і крізь облицювання дна пробивалися бур'яни. Його бетонні краї покрилися бурим засохлим мохом. Білий навіс, який свого часу виглядав, певно, просто шикарно, просів і жалібно зітхав од вітру.

Справа від будинку розташовувалися гаражі, їх двостулкові двері були зачинені. Якийсь чолов'яга в брудних фланелевих штанях, у тільняшці й кашкеті шофера сидів на металевій бочці, щось витісуючи з дерева. Він похмуро глянув на мене.

— Хтось є в будинку? — запитав я, знайшовши в кишені сигарету й запалюючи її.

Увесь цей час чоловік мовчав і нарешті зібрався зі силами, щоб відповісти:

— Не чіпай мене. Не бачиш — я зайнятий!

— Бачу, — зауважив я, випускаючи цівку диму прямо йому в обличчя. — Хотів би перекинутися з тобою кількома словами, коли звільнишся.

Він сплюнув просто у кадіб з торішніми пеларгоніями, які цьогоріч навіть не спромоглися пустити пагони, і продовжив своє діло. Для нього я знову став лише частиною занедбаного ландшафту.

Зрозумівши, що нічого цінного з нього не витягну — до того ж, було надто спекотно для будь-яких зусиль — я попрямував до будинку, піднявся широкими сходами і натиснув на дверний дзвінок.

Слабке деренчання прокотилося будинком, порушуючи його мертву тишу. Я зрозумів, що мені доведеться довгенько чекати, допоки хтось відізветься на мій дзвінок, однак очікувати був не схильний. Тепер я перебував у тіні, й лінива, неквапна атмосфера цього дому дивним чином заворожувала мене. Якщо я залишуся тут ще трохи, то також почну щось витісувати.

Двері нарешті відчинились, і якась істота, що віддалено нагадувала дворецького, оглянула мене так, як це зазвичай робить людина, котру щойно відірвали від полуднього сну. Це був високий худий чолов'яга, сивий, зі впалими щоками та близько посадженими жовтавими очима. Одягнений у чорно-жовтий — «осиний» — жилет та чорні штани, які виглядали так, наче в них же й спали; ймовірно, так воно і було. Тип був без піджака, а манжети несвіжої сорочки аж просилися в пральню — але навіть їм це було ліньки.

— Ви щось хотіли? — сухо поспитав він, звівши брови.

— Хотів би бачити міс Кросбі.

Я помітив, що чолов'яга тримає у пальцях запалену сигарету, яку намагається прикрити рукою.

— Міс Кросбі зараз не приймає, — сказав він, силкуючись зачинити переді мною двері.

— Я — її давній друг. Мене вона прийме, — відповів я, підставляючи ногу під двері. — Мене звати Меллой. Скажіть це їй і простежте за реакцією. Б'юсь об заклад, що вона виставить вам шампанське!

— Міс Кросбі нездужає, — сказав тип безбарвним голосом — так, ніби грав нудну роль у нецікавій п'єсі. — Вона тепер нікого не приймає.

— Як міс Отіс із популярної пісеньки?*

Він не звернув жодної уваги на моє зауваження.

— Я перекажу їй, що ви заходили, — і знову спробував зачинити двері, не помітивши моєї ноги. І був здивований, відчувши, що двері не зачиняються.

— А хто її доглядає? — запитав я, посміхнувшись.

Спантеличений вираз перекосив його обличчя. Життя його віддавна було таким спокійним і тихим, що тепер він не готовий був упоратись із чимось непередбачуваним.

— Сестра Гарні.

— Тоді я хотів би поговорити із сестрою Гарні, — повідомив я йому, налягаючи плечем на двері.

Обмаль руху, забагато сну, паління і вчашання до винного погрібця знищили і натяк на м'язи, які, можливо, колись у нього й були. Під моїм натиском він піддався, мов гниле дерево перед бульдозером.

Я опинився у величезному холі, й просто переді мною були широкі гвинтові сходи, які вели у кімнати верхнього поверху. На сходах виднілася фігура в білому — це була доглядальниця.

— Гаразд, Бенскіне! — озвалася вона. — Я поговорю з ним.

Довгов'язий кістлявий тип з полегкістю ретирувався. Коротко й спантеличено глянувши на мене, він нечутно прослизнув холлом і зник за дверима, закритими грубим сукном.

Доглядальниця повільно спускалася сходами, бо знала, що вона ефектна й на неї приємно дивитися. І я таки витріщився на неї. Вона й справді була медсестрою — але опереткового типу: з тих, від кого у чоло-

* Популярна в 1940-і роки пісня Елли Фітцджеральд «Міс Отіс шкодує», що починається так:

«Міс Отіс шкодує, що не може прийти на обід, мадам;
міс Отіс шкодує, що не може прийти на обід, бо її дещо затримало:
вчора ввечері вона заблукала на алеї закоханих, мадам;
Міс Отіс шкодує, що не може прийти на обід...»

віків щоразу, коли її бачать, підвищується температура. Блондинка, яскраво-червоні губи, блакитні очі — словом, відмінний екземпляр: симфонія вигинів і справжній вибух чуттєвості; хвилююча та повна вогню, гаряча, мов полум'я карбідної лампи. Якби вона доглядала мене, я б погодився бути прикутим до ліжка до кінця своїх днів.

Тепер вона стояла на відстані витягнутої руки, і я доклав чималих зусиль, аби не простягнути руку. Судячи з виразу її очей, вона помітила враження, що справила на мене, і подумки запитав себе, чи зацікавилася вона мною так само, як я нею. Довгі гнучкі пальці підправили кучерики, що вибилися з-під білої шапочки. Ретельно вищипані брови ледь вловимо здійнялися. Червоні губи склалися в посмішку. Зеленкувато-блакитні очі, обведені чорною тушшю, дивилися пильно й вичікувально.

— Я мав надію зустрітися з міс Кросбі, — сказав я. — Чув, що вона нездужає.

— Це справді так. Боюся, що зараз вона не спроможна приймати відвідувачів.

Від її глибокого контральто усе в мені завібрало.

— Прикро, — зауважив я, швидко оглядаючи її ноги. Бетті Грейбл*, можливо, мала кращі — але ненабагато. — Щойно приїхав до міста. Я — її давній друг. І гадки не мав, що вона хворіє.

— Міс Кросбі нездужає вже кілька місяців.

* Елізабет Рут «Бетті» Грейбл (1916—1973) — американська актриса, танцівниця і співачка. Знамените фото «Бетті» в купальному костюмі принесло їй в роки Другої світової війни славу однієї з найчарівніших дівчат того часу. Згодом цей знімок журнал Life заніс до списку «100 фотографій, що змінили світ». У Голлівуді Грейбл була відома насамперед завдяки гарним ногам, які всіляко виділяли в безлічі різних фотосесій, що влаштувала актрисі студія 20th Century Fox; до того ж, ці ноги британська компанія Lloyd's of London застрахувала на 1 000 000 доларів. Як казала сама Грейбл: «У мого успіху є дві причини, і я стою на обох»).

У мене склалося враження, що для доглядальниці Гарні обговорення хвороби Морін Кросбі не видається захопливою темою. Можливо, мені так лише здалося. Я міг і помилятися, однак навряд чи.

— Сподіваюся, нічого серйозного?

— Нічого. Просто їй потрібні відпочинок та спокій.

Якби я продовжував у тому ж дусі, вона б відверто почала позіхати.

— Здається, тут достатньо спокійно, — зауважив я, посміхнувшись. — І аж занадто спокійно для вас, еге ж?

Саме на це вона й чекала. Видно було, що дівчина готова хоч зараз розсипати волосся по плечах.

— Спокійно? Та краще б мене вже поховали у гробниці Тутанхамона! — вигукнула, але згадавши, що вона — сестра милосердя в кращих традиціях Флоренс Найтінгейл*, проявила достатньо співчуття, почервонівши.

— Мені не слід було це казати, чи не так? Це звучить грубувато.

— Вам нема потреби маніритися зі мною, — запевнив її. — Я хлопець без комплексів і не відмовився б від подвійного віскі зі содовою.

— Що ж, чудово! — в її очах був виклик, у моїх вона прочитала відповідь.

Раптом дівчина хихикнула.

— Якщо у вас не намічається нічого кращого...

— Як каже один мій хороший приятель: «А що може бути краще?»

Виципані брови зметнулися догори.

— Гадаю, я могла б йому це розтлумачити — якщо б він справді хотів це знати.

— То скажіть мені!

* Флоренс Найтінгейл (1820—1910) — англійська медсестра, організатор і керівник загону санітарок під час Кримської війни 1853—1856 років.

— Можливо, колись і скажу. Якщо хочете випити, то ходімо зі мною. Я знаю, де сховане віскі.

Я пройшов за нею у велику кімнату поруч із холлом. Ідучи, вона злегка похитувала стегнами, що перекочувалися під строгою білою уніформою, як бейсбольні м'ячі. Я міг би отак іти за нею цілісінький день.

— Сідайте, — сказала вона, махнувши рукою у напрямку двометрового дивана. — Я змішаю вам віскі.

— Чудово, — сказав я, всідаючись на обкладений подушками диван. — Але лише за однієї умови. Я ніколи не п'ю сам — таке вже у мене правило.

— Я також, — озвалася вона.

Відтак я спостерігав, як вона виймала пляшку «Джонні Вокера»*, склянки та содову з антикварного буфета.

— Ми могли б покласти в питво льоду, але для цього треба кликати Бенскіна. Вважаю, ми прекрасно обійдемося й без Бенскіна, еге ж? — запитала вона, дивлячись на мене з-під довжелезних вії, гострих, мов списи.

— До біса з тим льодом, — зауважив я, — але не переборщіть із содовою. Вона спроможна зіпсувати найкраще віскі.

Дівчина налила у склянки по три дюйми віскі й по чайній ложці содової.

— Так добре?

— Чудово, — сказав я, нетерпляче простягаючи руку до свого віскі.

— Гадаю, тепер мушу назвати себе. Я — Вік Меллой, або для друзів — просто Вік. А всі гарні білявки автоматично стають моїми друзями.

Вона сіла, не завдавши собі клопоту обсмикнути халатик. У неї були прегарні коліна.

— Ви тут перший відвідувач за останніх п'ять місяців, — сказала вона. — Я вже почала, було, думати, що це якесь прокляте місце.

* Відома марка шотландського віскі.

— Судячи з його вигляду, так воно і є. Чи не проясните ви мені ситуацію? Коли я навідувався сюди востаннє, це був доглянутий маєток, а не теперішня незаймана природа. Невже тепер його ніхто не доглядає?

Вона здвигнула плечима.

— Ну, ви знаєте, як це буває. Усім до всього байдуже.

— Чи справді Морін аж така хвора?

Дівчина закопилила губи.

— Послухайте-но, невже ми не можемо поговорити про щось інше? Я втомилася від Морін!

— Я також від неї не в захваті, — сказав їй, сьорбаючи своє віскі. Воно було таке міцне, що могло б викликати опіки навіть на шкірі бізона. — Але колись давно я її знав — і тому мені цікаво. То що насправді з нею таке?

Вона відкинула біляву голівку на спинку дивана і влила віскі у свою красиву, кремово-білу горлянку. Те, як дівчина пила, підказало мені, що вона в цьому — справжній професіонал.

— Я б не мала вам цього казати, — посміхнулася медсестра, — але якщо пообіцяєте нікому не розповідати...

— Нікому, — запевнив її.

— Вона наркоманка, і тепер у неї ломка — та це суворо конфіденційно.

— Що, настільки погано?

Вона стонула плечима.

— Справді, дуже погано.

— І поки кішка валяється в ліжку, мишки бешкетують, чи не так?

— Саме так. Ніхто навіть не підходить до цього маєтку. Потрібно чимало часу, поки хвора очуняє. І поки вона мало не на стіну лізе й волає, мов навіжена — обслуга відпочиває. Нормально, чи не так?

— Звісно — вони справді тим часом можуть відпочити.

Дівчина допила віскі.

— Досить уже про Морін! Я й так проводжу з нею всі ночі й сита нею по горло.

— То у вас нічні чергування? Оце так халепа!

— Чому? — в її зеленкуватого-блакитних очах промайнула тривога.

— Бо я саме подумав, що було б непогано запросити вас кудись увечері та дещо показати.

— Що саме показати?

— Для початку хоча б кілька гравюр.

Вона хихикнула.

— Якщо і є щось таке, що приваблює мене більше, ніж гравюра, то це серія гравюр!

Дівчина підвелась і пішла за пляшкою з віскі. Я спостерігав за її стегнами, як гончак за дичиною.

— Дозвольте мені освіжити напій, — продовжила вона. — Щось ви зовсім не п'єте!

— Та моє віскі і так достатньо свіже. Просто мені спадає на думку, що є дещо, приємніше за віскі.

— Справді? Я так і подумала, — вона хлюпнула собі ще віскі, цього разу навіть не змішавши зі содовою.

— А хто доглядає Морін удень? — запитав я, коли ми прямували до дивана.

— Сестра Флемінг, але вона вам не сподобається. Вона ненавидить чоловіків.

— Справді?

Дівчина всілася поруч зі мною — стегно до стегна.

— Вона не може нас почути?

— Узагалі-то мені на це начхати — але не може. Вона перебуває в лівому крилі будинку — ну, там, де гаражі. Коли Морін почала волати, її помістили туди.

Саме це я й хотів дізнатися.

— До біса чоловіконенависниць, — мовив, пригортаючи її до себе.

Дівчина нахилилася до мене.

— А ви часом не чоловіконенависниця?

— Це залежить від чоловіка.

Тепер її обличчя було так близько, що я торкнувся губами скроні. Здається, це їй сподобалося.

— То як вам цей чоловік?

— Поки що непогано!

Я забрав у неї віскі, поставивши склянку на підлогу.

— Ось так буде по-моєму.

— Шкода віскі.

— Зможете допити його зовсім скоро.

— Справді?

Вона пригорнулася до мене, уп'явшись губами в мої. Отак ми сиділи якийсь час. Раптом дівчина відірвалася від мене й підвелася. На мить я навіть подумав, що вона — з тих, хто далі поцілунків не йде, але помилився. Дівчина підійшла до дверей і замкнула кімнату на ключ. Потім повернулася і знову сіла поруч.

Ш

Я припаркував свій «бьюїк» біля адміністративної будівлі штату — на розі Центральної та Фельдман-авеню — і піднявся сходами, поринувши у світ бланків, безлюдних коридорів та зморшкуватих, невизначеного віку клерків, які з нетерпінням чекали на реєстрацію чергового мерця.

Відділ реєстрації народжень і смертей був на першому поверсі. Заповнивши бланк, я простягнув його у віконце червонопикому клеркові, котрий поставив на ньому штамп, узяв у мене гроші й махнув рукою в напрямку одного зі стелажів.

— Подивіться самі, містере Меллой, — сказав він. — Шоста папка праворуч.

Я подякував.

— Як ваші справи? — поцікавився він, перехилившись через стійку, готовий змарнувати і свій час, і мій. — Давненько вас не бачив!

— А й справді! — погодився з ним. — справи йдуть добре. А у вас? Люди вмирають так само?

— І так само народжуються. Й одне кладе край іншому.

— Таке життя.

Більше я нічого не спроможний був сказати — надто втомився. Недовге побачення з міс Гарні геть мене виснажило. Я підійшов до стелажів. Папка «С» важила, здавалося, тонну, тож я ледь доніс її до стола. І в цьому була винна знову ж таки міс Гарні. Я втомлено перегортав сторінки й невдовзі натрапив на свідоцтво про смерть Дженет Кросбі. Витягнув із папки пожовклий конверт, підписаний олівцем. Міс Кросбі померла від ендокардиту 25-річною, і сталося це 15 травня 1948 року. Свідоцтво підписав лікар Бьюлі. Я записав його прізвище, а потім перегорнув ще з дюжину сторінок назад, поки не віднайшов свідоцтво про смерть Макдональда Кросбі. Той помер від ураження мозку, спричиненого пострілом з вогнепальної зброї. Підписали свідоцтво лікар Дж. Зальцер та коронер Франклін Лессвейз. Я занотував і це, та, полишивши папку на столі, підійшов до клерка, який з лінивим інтересом спостерігав за мною.

— Вам хтось поставить цю папку на місце? — запитав я, перегнувшись через стійку. — Щось я не такий міцний, як гадав.

— Нехай це вас не турбує, містере Меллой!

— І ще одне: хто такий доктор Джон Бьюлі та де він мешкає?

— У нього крихітна квартирка на Скайлайн-авеню, — повідомив мені клерк. — Але якщо вам потрібний хороший лікар, не ходіть до нього.

— Чому?

Клерк стенив плечима.

— Він просто старий. Можливо, п'ятдесят років тому його і можна було вважати хорошим лікарем, але тепер цей доктор — просто коновал. Боюся, що він вважає, ніби трепанація — щось на кшталт відкривання бляшанки консервованих бобів.

— А хіба не так?

Клерк розсміявся.

— Це залежить від того, чию голову ви маєте на увазі.

— Звісно. То ви кажете, що Джон Бьюлі — спрацьований нікчема, так?

— Саме так і можна охарактеризувати його. Втім, він хоча б не шкодить своїм пацієнтам. Думаю, що їх у нього тепер не більше дюжини.

Клерк почував вухо й підсліпувато глянув на мене.

— Працюєте зараз над чимось?

— Я ніколи не працюю, — пожартував я. — Побачимося! Бувайте!

Повільно й задумливо спустився сходами та вийшов на сліпуче сонце. Раптово помирає дівчина, спадкоємиця мільйонів, і до неї викликають абиякого лікаря. Щось зовсім несхоже на мільйонерів. Природніше було б очікувати прибуття загону найдорожчих лікарів — щоб позбавити життя таку бажану здобич.

Я заповз у свій «бьюїк» і натиснув на стартер. Помітив припаркований через дорогу оливково-зелений «додж». За кермом, читаючи газету, сидів чоловік у бежевому капелюсі. Я б його й не помітив, якби він раптово не підвів голову, і, побачивши мене, не швиргонув газету на сидіння та не завів двигун. Отоді я й пригледівся до нього, дивуючись, чому він так раптово втратив інтерес до своєї газети. Це був кремезний чолов'яга з плечима, мов шафа. Голова його, здається, була посаджена просто на плечі — без жодного натяку на шию. Мав тоненькі чорні вусики-ниточки. Очі прикриті капелюхом. Ніс

і вухо були, вочевидь, колись пошкоджені, але так і не зажили остаточно. Він був схожий на одного з тих крутих хлопців, яких часто бачиш у бойовиках студії «Ворнер бразерз» та котрих зазвичай грає Гамфрі Богарт*.

Я влився в потік машин і поїхав на схід, у напрямку Центральної авеню, нікуди не поспішаючи й не спускаючи ока з водійського дзеркальця.

«Додж» приєднався до руху машин, що їхали у західному напрямку, однак потім, під пронизливе виття клаксонів та лайку водіїв, різко розвернувся і поїхав за мною. Я ніколи б не повірив, що таке можна безкарно зробити на Центральній авеню, але копи або ж спали, або їм було надто жарко, щоб хоч якось зреагувати.

На перехресті Вествуд-авеню я знову глянув у дзеркальце. «Додж» був у мене на хвості. Я бачив, як водій із сигарою в зубах сидів, розвалившись за кермом та виставивши лівий лікоть у відчинене вікно. Я зманеврував так, щоб побачити номери авто і запам'ятати їх. Якщо він мене переслідує, то робить це дуже невміло. На Голлівуд-авеню я натиснув акселератор і тепер їхав зі швидкістю шістдесят п'ять миль. «Додж» після хвилинної затримки рвонув уперед і невдовзі наздогнав мене. На бульварі Футхілл я зненацька розвернувся і різко зупинився. «Додж» проскочив повз мене. Водій, навіть не глянувши у мій бік, помчав у напрямку траси Лос-Анджелес—Сан-Франциско.

Я записав номер «доджа» на старому конверті, де вже раніше нашкрябав прізвище лікаря Бьюлі, й дбайливо сховав конверт у кишеню. Тоді знову завів «бьюїк» і поїхав Скайлайн-авеню. Невдовзі на одному з будинків помітив мідну табличку, що виблискувала на сонці. Вона була прикріплена до низьких дерев'яних воріт, за якими

* Гамфрі Де Фбрест Бфгарт (1899—1957) — американський кіноактор, один з провідних представників кіножанру «нуар», відомий своїм амплуа жорсткої та цинічної, але шляхетної людини.

виднілися невеличкий сад та бунгало з канадської сосни, вікна котрого виходили на дорогу. Скромне, спокійне помешкання — майже нетрі порівняно зі суперсучасними будівлями по інший бік вулиці.

Я висунувся з вікна. Але з такої відстані неможливо було прочитати витерті букви на табличці. Тож я вийшов з машини і підступив ближче. Навіть і так нелегко було прочитати, що там написано, але мені все-таки вдалося второпати, що це справді будинок доктора Джона Бьюлі.

Поки я шукав клямку на хвіртці, з-за рогу знову виринув «додж» і проїхав мимо мене. Водій начебто й не глянув у мій бік, але я знав, що він мене побачив і зрозумів, куди я спрямувався. Тож я зупинився і поглянув услід авто. Воно промчало шосе і зникло з поля зору, повернувши на Вествуд-авеню.

Відсунувши з лоба капелюха, я витягнув пачку «Лакі страйк» і запалив сигарету, відтак заховав пачку в кишеню. Тоді підняв клямку на хвіртці і попростував до ріжкоюю з гравію до бунгало.

Сад був маленький, але компактний, і такий охайний та доглянутий, мов казарма в день інспекції. Жовті жалюзі, вицвілі й бляклі, затіняли вікна. Вхідні двері явно потребували свіжого шару фарби. Втім, це стосувалося й самого бунгало.

Я натиснув на дзвінок і трохи вичекав. За якийсь час усвідомив, що хтось спостерігає за мною крізь жалюзі. Мені не залишалося нічого іншого, як надати обличчю приємного виразу й чекати далі. Що я й зробив.

Коли вирішив подзвонити ще раз, почувся якийсь скрегіт, і вхідні двері відчинилися.

Жінка, яка дивилася на мене, була невеличка, худенька та схожа на пташку. Одягнена в чорну сукню, модну років із п'ятдесят тому — і це ще за умови, що ви увесь цей час прожили на безлюдному острові й ніколи не тримали в руках журналу «Вог». Худе змарніле лице виражало покірність долі, а очі наче промовляли, що життя було нелегким.

— Лікар удома? — запитав я, ввічливо здійснюючи капелюха й усвідомлюючи: якщо хтось і здатний оцінити ввічливість, то це вона.

— Звісно! — в голосі її чулася та сама покірливість долі. — Він зараз у саду. Піду його покличу.

— Дякую, але не треба. Краще зустрінуся з ним там. Я не пацієнт — просто хочу дещо запитати.

— Гарзд.

І надія, яка вже, було, почала проступати в її очах, знову зникла. Не пацієнт — тож знову не буде гонорару: просто ситий здоровань із дріб'язковими питаннями.

— Але не затримуйте його довго, добре? Він не любить, коли його турбують у саду.

— Я його не затримаю.

І, знову піднявши капелюха та вклонившись так, як, сподіваюся, колись уклонялись їй чоловіки, пішов стежкою в глиб саду. Жінка зачинила за собою двері. За хвилику я знову помітив, що вона спостерігає за мною крізь жалюзі. Обійшовши бунгало, потрапив у дальню частину саду. Можливо, доктор Бьюлі й не належав до світил медицини, але прекрасним садівником він був. Я би навіть порадив тим трьом садівникам Кросбі прийти сюди й поглянути на цей сад. Можливо, вони чогось би тут і навчилися. Вглибині, біля розкішної жоржини, стояв високий немолодий чоловік у легкому білому піджаку, жовтій панамі, жовтувато-білих штанах та легких черевиках.

Він дивився на жоржину так, як це зазвичай робить лікар, заглядаючи вам у горло, коли ви кажете: «А-а-а...», але цей огляд видавався йому явно набагато цікавішим.

Він уважно поглянув і на мене, коли я наблизився. Обличчя його було зморшкувате й наче зіжмакане й нагадувало в'ялений чорнослив; він мав розкішну сиву шевелюру, що спадала йому на плечі. Обличчя не надто благородне чи розумне, однак це було лице дуже старої людини, задоволеної собою, котра не так уже й багато хоче від життя; людини, яка піднялася над щоденними

клопотами і, хоча є впертим тугодумом, залишається непереможеною.

— Доброго дня! — привітався з ним. — Сподіваюся, не надто вас потурбував...

— Прийомні години в мене з п'ятої до сьомої, молодий чоловіче, — сказав він так тихо, що я ледь зміг його розчути. — Тому зараз не можу вас прийняти.

— Я не потребую медичних послуг, — відповів я, заглядаючи через його плече на жоржину. Кущ був просто чарівним: квітки не менше восьми дюймів у діаметрі, до того ж, бездоганної форми.

— Мене звати Меллой. Я давній друг Дженет Кросбі. Він легенько торкнувся квітки товстими пальцями.

— Кого? — перепитав тугодум без усілякого інтересу.

— Дженет Кросбі, — повторив я. На сонці було дуже гаряче, а монотонне дзижчання бджіл й аромат навколишніх квітів і мене розслабили.

— А що з нею?

— Ви підписали свідоцтво про її смерть.

Він відірвався від далі та поглянув на мене.

— Як, ви сказали, ваше прізвище?

— Віктор Меллой. Мене трохи непокоять обставини смерті міс Кросбі...

— А чому це вас непокоїть? — запитав лікар, і в очах його промайнула тривога. Б'юлі усвідомлював, що він старий, мислить повільно та ще й неухажливий. І знав, що, продовжуючи практикувати в такому віці, рано чи пізно припуститься помилки. Я бачив, що він очікує тепер звинувачення в тому, що таки зробив цю помилку.

— Розумієте, — почав я м'яко, не бажаючи його лякати, — мене не було в місті три-чотири роки. Дженет Кросбі була моєю подругою дитинства. Я поняття не мав, що в неї хворе серце, і для мене стало справжнім шоком дізнатися, що вона померла. Тож хочу пересвідчитися, що в її смерті не було нічого підозрілого.

Якийсь м'яз сіпнувся на обличчі лікаря, а ніздрі затремтіли.

— Підозрілого? Що ви хочете цим сказати? Вона померла від злюякісного ендокардиту. Його симптоми ні з чим не сплутаєш. До того ж, доктор Зальцер це підтвердив. Тут нема нічого підозрілого. Не знаю, про що ви говорите.

— Радий це почути. А що таке злюякісний ендокардит?

Бьюлі трохи насупив брови, і я був майже певний, що за мить він скаже, що не знає. Але лікар опанував себе і, напружуючи старечу пам'ять, сказав повільно, наче цитуючи сторінку з медичного довідника:

— Це прогресуюча хвороба, викликана мікробами, котрі вражають клапани серця. Часточки уражених виразкою клапанів розносяться кров'ю по всьому тілу. Шансів вижити у неї не було. Навіть якби мене викликали раніше, я б нічого не зміг зробити.

— Саме це мене й турбує, лікарю, — сказав я, приязно посміхнувшись йому. — Чому вони викликали саме вас? Адже ви не були її лікарем, чи не так?

— Звісно, що ні, — сказав він майже обурено. — Але викликати мене було цілком прийнятно, бо я живу поруч. До того ж, було б неетично, якби доктор Зальцер підписав свідоцтво сам.

— А хто такий доктор Зальцер?

Лікар Бьюлі знову почав вагатись, і рука його вкотре потяглася до жоржини. Я бачив, як палко йому хочеться, щоб я залишив його в спокої, аби він міг і далі безжурно насолоджуватися квітами. І щоб його не турбував такий здоровань, як я, забираючи час без жодної за те винагороди.

— Він завідує одним з тих дивних санаторіїв, що поруч з маєтком Кросбі, — нарешті озвався Бьюлі. — Він — друг сім'ї, тож навіть з етичних міркувань доктор Зальцер не міг би підписати таке свідоцтво. До того ж, він не є

практикуючим лікарем. Тож я був приємно здивований, коли мене попросили допомогти.

Оце вже я міг уявити. Цікаво, скільки вони йому заплатили?

— Послухайте-но, лікарю! — сказав я. — Хочу відразу все з'ясувати. Я спробував зустрітися з Морін Кросбі, але вона нездужає. Перед тим, як піти звідси, хотів би уявити всю картину. Чув, що Дженет померла раптово. Ви стверджуєте, що через проблеми зі серцем. То що ж сталося? Ви були присутні в момент її смерті?

— Ясна річ, що ні, — сказав він, і в його очах знову зблиснула тривога. — Я прийшов через півгодини після того, як вона померла. Це сталось уві сні. Але симптоми були непомильні. Доктор Зальцер розповів мені, що вона страждала від ендокардиту впродовж кількох місяців. Він її і лікував. У таких випадках нічого порадити, крім абсолютного спокою. Не розумію, навіщо ви ставите так багато питань?

Він з надією поглянув на свій будинок — чи не кличе його, часом, дружина. Але вона не кликала.

— Хочу з'ясувати це суто для себе, — запевнив я його, знову посміхнувшись. — Коли ви зайшли в будинок, доктор Зальцер був уже там, так?

Він кивнув, з кожною миттю непокоячись дедалі більше.

— А хто там ще був?

— Міс Кросбі-молодша.

— Морін?

— Гадаю, що її звати саме так.

— І Зальцер провів вас у кімнату Дженет? Ви пішли туди разом із Морін?

— Так. Вони обидва зайшли зі мною в спальню померлої. Молодша... молода жінка виглядала дуже засмученою. Вона плакала.

Лікар ще раз торкнувся жоржини.

— Можливо, слід було зробити розтин, — раптом сказав він. — Але, запевняю вас, у цьому не було потреби. Симптоми злоякісного ендокардиту не сплутаєш ні з чим. Тут варто подбати про почуття рідних.

— І все ж тепер — після того, як минуло чотирнадцять місяців — ви вважаєте, що слід було зробити розтин? — із притиском спитав я.

— Строго кажучи, це таки слід було зробити, бо її лікував доктор Зальцер, який, за його власним зізнанням, є доктором природничих наук, а не медицини. Однак усі симптоми...

— Так, я це вже чув... їх ні з чим не сплутаєш. Іще одне, доку. Чи бачили ви Дженет Кросбі колись раніше? Маю на увазі, до смерті?

Він втомлено глянув на мене, розмірковуючи, яку пастку я йому приготував.

— Бачив її в машині, але не говорив з нею.

— Тож ви бачили її недостатньо близько, щоб помітити якісь симптоми серцевої хвороби?

Він кліпнув.

— Цього я справді не зауважив.

— Наскільки розумію, у неї ці симптоми були впродовж кількох місяців. Ви кажете, що бачили її в авто. Як давно це було — коли саме ви її бачили? Чи задовго до смерті?

— Місяць, два — не пригадую точно.

— Саме це я й намагаюся з'ясувати, — сказав йому терпляче. — З такими симптомами ви би розпізнали хворобу, якби побачили дівчину перед тим, як вона померла?

— Не думаю.

— А ви впевнені, що ці симптоми були?

Він облизав тонкі губи.

— Я справді не розумію, на що ви натякаєте, — сказав Бьюлі, поволі задкуючи. — І я дійсно не можу вділити

вам більше часу. Кожна моя хвилинка — дорога. Прошу мені вибачити!

— Усе гаразд, лікарю! — мовив я. — Ну що ж, дякую! Пробачте, що потурбував вас. Знаєте, як це буває — я просто хотів зняти тягар з душі. Мені подобалася та дівчина.

Він нічого не сказав, продовжуючи задкувати у напрямку трояндових кущів.

— Ще одне, лікарю! — додав я. — Як сталося, що доктор Зальцер підписав ще й свідоцтво про смерть Макдональда Кросбі, коли той випадково застрелився? Хіба тоді це було етично для неспеціаліста?

Він поглянув на мене так, як дивляться на великого павука, котрий зненацька впав на голову.

— Мені не можна хвилюватися, — сказав він тремтячим голосом. — Запитайте про це в нього самого, а мене не тривожте!

— Добре, — сказав я, — це хороша думка. Дякую, лікарю; я так і зроблю!

Він розвернувся і попрямував доріжкою до троянд. Зі спини виглядав іще старішим. Я бачив, як він обірвав засохлу головку троянди з куща, та помітив, що рука його тремтить. Боюся, що я зіпсував йому пополудневий відпочинок.

Маленька, схожа на пташку жінка стояла тепер на ганку і дивилася на мене з надією. Але коли я підійшов, вдала, що не помітила мене.

— Боюся, що забрав у лікаря надто багато часу, — мовив я, знову здіймаючи капелюха, — бо він стверджує, що цінує кожну хвилину. Чи п'ять доларів буде достатньо за клопоти?

Її втомлені очі просвітліли. Худе обличчя просяяло.

— Ви дуже люб'язні, — сказала вона і нишком глянула на старого, котрий схилився над черговим кущем, й звідти виднілася лише його панамка.

Я вклав банкноту їй в руку. Вона швидко — з проворністю ящірки, котра полює на комаху — схопила її і сховала. В мене виникла підозра, що чоловік у дальньому кінці саду й не побачить її. Але принаймні я не цілковито зіпсував його пообідній час.

IV

Я рвучко розчахнув двері контори й увійшов. Джек Керман дрімав у кріслі біля вікна. Пола сиділа за моїм столом, упорядковуючи картотеку, що давала нам змогу тримати руку на пульсі Оркід-Сіті. Завдяки їй ми точно знали, хто є хто в цьому місті — хто тут мешкає у даний момент, хто його полишив, хто з ким одружився тощо. Хоча зазвичай Полі допомагали в цьому аж четверо дівчат, вона наполягала на тому, щоб час од часу переглядати карточки самій.

Проходячи повз Кермана, я начепив на нього свого капелюха, розбудивши сплюх́а. Пола підвелася, Керман незадоволено щось буркнув, протер очі та позіхнув.

— То як воно — працювати? — поцікавився він. — Чи ти ще не почав?

— Почав, — відповів я і, сівши, потягнувся за сигаретою. Запалив її, потім, відчепивши брудні манжети та жбурнувши їй у кошик для сміття, розпочав розповідь. Я виклав їм усі подробиці — за винятком недовгого побачення зі сестрою Гарні. Опустив цей епізод, знаючи, що Пола такого не схвалить, а Керман надто збудиться.

— Не так багато, — підсумував я, — але достатньо, аби змусити мене думати, що цим варто зайнятися. Можливо, тут і нема нічого такого, а можливо, щось і є. Чим менше ми здійматимемо галасу, тим краще. Поки що нікому нічого не повідомлятимемо.

— Якщо той тип у «доджі» таки переслідував тебе, то, здається, витік інформації вже був, — зазначив Керман.

— Так, але ми не впевнені у цьому. Можливо, типа просто зацікавило моє обличчя. Може, він практикується, щоб стати детективом.

Я простягнув руку до телефону.

— З'єднайте мене з поліцейським управлінням, — сказав телефоністці.

— Ти знаєш номер його машини? — поцікавилася Пола, і карточки в її руках затріпотіли.

— Оце зараз встановлюю її власника, — пояснив я. — З'єднайте мене з лейтенантом Міффліном, — додав, коли безбарвний голос підтвердив, що це управління поліції. У слухавці почулось якесь булькання, а потім упевнений голос Міффліна сказав: «Алло!»

Тім Міффлін був непоганим копом, і час од часу ми з ним співпрацювали. Я завжди, коли міг, допомагав йому, і він мені платив тим самим. Міффлін покладався на мою інтуїцію на перегонах і ставив на ту конячину, яку я йому радив, тож йому часто таланило та вдавалося заробити зайву копійчину.

— Це Меллой. Як справи, Тіме?

— Тобі що до того? — гаркнув він. — Тебе ж насправді ніколи не цікавили мої справи і навряд чи колись цікавитимуть. Чого тобі цього разу?

— Мені треба з'ясувати, кому належить оливкового кольору «додж» із номером ОР-3345.

— Те, як ти використовуєш поліцейське управління заради власного збагачення, мене просто вражає, — в'їдливо сказав Тім. — Якби Брендон дізнався, що за послуги я тобі надаю, він дав би мені добрячого прочухана.

— Ну, я йому цього не скажу, а ти як знаєш, — зіронізував я і посміхнувся. — Іще одне стосовно фінансів: якщо хочеш трохи заробити, заклади сорочку, але постав на конячку «Кисличка». Завтра в забігові о четвертій тридцять вона виграє.

— Ти серйозно кажеш про сорочку?

— Авжеж. Можеш продати будинок; віддати в заставу дружину; зламати Брендонів сейф — та будь що! Бо ти отримаєш прибуток з розрахунку два до шести. Цю кобилку ніщо не зупинить — хіба б її підстрелили.

— Можливо, хтось так і зробить, — сказав Міффлін, який завжди був занадто обережний. — Але якщо вже ти радиш...

— Це — найбезпечніша ставка у твоєму житті. То як щодо номера авто?

— Так, звісно! Не клади слухавку! Через десять секунд я тобі все скажу.

Чекаючи, я зауважив, що Джек Керман діловито крутить диск іншого телефону.

— Що це ти робиш? — поцікавився я.

— Зв'язуюся зі своїм букмекером. «Кисличка» звучить справді непогано.

— Облиш. Я просто переповідаю йому те, що мені сказали інші. Це доволі безпечно для копа, але не досить надійно для друга.

Керман кинув слухавку, наче ужалений.

— А що, як він справді продасть будинок чи заставить дружину? Ти ж знаєш, який він помішаний на перегонах.

— Чи бачив ти колись його будинок і дружину? А от я бачив. Так я лише зроблю йому послугу.

Коли врешті на лінії почувся голос Міффліна, я спитав:

— То що ти з'ясував?

— Як ти казав: номер ОР-3345?

— Так.

— Авто зареєстроване на Джонатана Зальцера, бульвар Футхілл, санаторій. Ти це хотів знати?

Я намагався говорити спокійно.

— Можливо. А хто такий Зальцер і що ти про нього знаєш?

— Небагато. Він тримає санаторій для диваків. Якщо у вас болить живіт, то Зальцер залле вас по самі вуха

фруктовими соками, щоб вони там бродили. Він і справді так лікує!

— І в цьому нема жодних зловживань?

— Про що ти говориш! Йому вони й не потрібні — він і так гребе купу грошей!

— Ну що ж — дякую, Тіме!

— А ти впевнений у конячці?

— Звісно! — озвався я, підморгнувши Джекові. — Не забудь закласти сорочку!

— Поставлю аж п'ять баксів — але не більше.

Я повісив слухавку.

— П'ять баксів! Та він справжній азартний гравець!

— Машина належить Зальцеру, так? — запитав Керман.

Я кивнув.

— Можливо, ми таки недаремно старались! — і я поглянув на Полу. — Що у тебе є на Зальцера?

— Зараз погляну, — і вона поклала переді мною карточку. — Це може тебе зацікавити. Тут усе, що ми маємо на Дженет Кросбі.

Поки я ознайомлювався з деталями, Пола сходила в сусідню кімнату, де тримала картотеку.

— Танці, теніс і гольф, — сказав я, дивлячись на Кермана. — Зовсім несхоже на людину з хворим серцем. Близькі друзі: Джоан Парметта та Дуглас Шеррілл. Кілька років тому вона була заручена зі Шерріллом, але з незрозумілих причин розірвала заручини. Хто такий Шеррілл?

— Ніколи про нього не чув. Хочеш, щоб я з'ясував?

— Було б непогано, якби ти зустрівся з тією дівцею Парметта та Шерріллом. Скажи їм, що дружив із Дженет у Сан-Франциско. Вигадай якусь легенду на випадок, якщо вони цікавитимуться твоїм минулим. Пола тебе тим підготує. Що мене цікавить, Джеку, то це їхня реакція на те, що в неї були проблеми зі серцем. Можливо, вона справді мала слабе серце; якщо ж ні, то тут нам є над чим попрацювати.

— Гаразд, — сказав Керман.

Увійшла Пола.

— Не густо, — повідомила. — Зальцер відкрив свій санаторій у 1940-му. Розкішний заклад. Перебування в ньому коштує двісті доларів на тиждень.

— Непогані прибутки, — зауважив я із заздрістю.

— Деякі люди геть з глузду з'їхали. Уявіть-но лише — платити такі гроші за якусь склянку соку! — вдавано нажахано вигукнув Керман. — Ось де легкий заробіток — нам би такий!

— Щось ще?

— Йому 53 роки. Одружений. Дітей не має. Вільно володіє німецькою та французькою. Має ступінь доктора природничих наук. Жодного хобі, — прочитала з карточки Пола. — Це все, Віку!

— Окей, — сказав я, підводячись. — Допоможи Джеку, добре? Йому потрібно знати все про цю дівчицю Парметта та про Шеррілла. А я поки зйду вниз та побалакаю з матінкою Бендікс. Хочу дізнатися дещо про персонал Кросбі. Дворецький чомусь не викликає в мене довіри. Можливо, його винаймала на роботу саме вона.

V

На перший погляд — та навіть і на другий — місіс Марту Бендікс, виконавчого директора «Агенції з добору прислуги», легко можна було повважати чоловіком. Вона була огрядна й широкоплеча, стригла волосся коротко, носила чоловічі краватку і комірець та одягалася в твідові чоловічі піджаки. І лише коли підводилася та виходила з-за столу, ви зі здивуванням помічали, що на ній були хоча й твідова, але спідниця, шовкові панчохи й важкі спортивні черевики. Вона вирізнялася неабиякою силою, і якщо ви були недостатньо обережні, тримаючись од

неї подалі, то місіс могла з таким завзяттям ляснути вас по плечах, що ваша спина потім боліла б добрих дві-три години. Сміх її був громоподібний і нагадував постріл рушниці дванадцятого калібру, і якщо ви не були пильні, то підскакували, мов підстрелений, зачувши цей її сміх. Не хотів би я жити з такою жінкою! Але вона була добродушна, щедра і цікавилася субтильними блондинками значно більше, ніж такий здоровань, як я.

Сором'язлива дівчина з кролячим обличчям провела мене у кремово-зеленкуватий кабінет місіс Бендікс, відскочивши від мене так, наче я виказував наміри гвалтівника, двозначно посміхнувшись при цьому шефіні.

— Заходь, Віку! — зарокотала місіс Бендікс з-за столу, заваленого паперами. — Присядь-но! Давненько тебе не бачила. Чим ти займався увесь цей час?

Я присів, посміхнувшись їй.

— Та всім потроху, — озвався. — Перебивався з хліба на воду. Мені потрібна твоя допомога, Марто. Чи мала ти колись справи з Кросбі?

— Зовсім недовго.

Вона нахилилася, дістала пляшку шотландського віскі, дві склянки та півдюжини кавових зерен.

— Випиймо, — запропонувала. — Але не хочу засмучувати Мері. Вона не схвалює, коли п'ють у робочий час.

— Мері — це та, що з кролячими зубками?

— Не зважай на її зубки — тебе вона не вкусить, — місіс Бенфікс простягла мені півсклянки віскі та кілька кавових зерен. — Ти говориш про тих Кросбі, котрі мешкають на бульварі Футхілл?

Я ствердно кивнув.

— Лише раз я мала з ними справу — і більше не хочу. Це було років шість тому. Тоді я набрала для них увесь персонал. Але коли померла Дженет Кросбі, вони всіх звільнили і взяли інших людей. Нових набирали самі.

Я сьорбнув віскі. Воно було міцним та приємним на смак — благородний напій.

— То ти хочеш сказати, що звільнили всіх?

— Саме це й хочу сказати.

— І що з ними сталося?

— Поприлаштовувала їх на інші роботи.

Я перетравив почуте.

— Послухай, Марто, — нехай це залишиться між нами і кавовими зернами — але маю намір докопатися до причин смерті Дженет. У мене є зачіпка, але чи варто над цим працювати, ще не знаю. Не впевнений, що міс Кросбі справді померла від серцевого нападу. Я хотів би поговорити з кимось зі старої обслуги. Можливо, вони щось знають. Наприклад, дворецький. Хто ним був?

— Джон Стівенс, — відповіла місіс Бендікс по коротких роздумах. Вона допила віскі, вкинула у рот кілька кавових зерен, сховала склянку та пляшку й натиснула настільну кнопку дзвінка.

Зайшла дівчина з кролячим обличчям.

— Де тепер працює Джон Стівенс, люба?

Дівчина з кролячим обличчям відповіла, що зараз з'ясує. Через кілька хвилин повернулася й повідомила, що той працює у Грегорі Вейнрайта, Джефферсон-авеню, Хіллсайд.

— А як щодо покоївки Дженет? Де вона тепер? — поцікавився я.

Місіс Бендікс махнула рукою дівчині з кролячим обличчям. Коли та пішла, місіс Бендікс сказала:

— Та сучка? Вона ніде більше не працює — і я не дам їй роботи, навіть якщо приповзе до мене на колінах!

— А в чому річ? — запитав я, з надією підсуваючи до місіс Бендікс свою порожню склянку. — Будь другом, Марто! Порція віскі — суцця дрібниця для таких дужих та кремезних хлопців, як ми!

Місіс Бендікс хихикнула, знову дістала плящину і налила ще по склянці.

— То що не так з тією покоївкою? — повторив я, коли ми випили за здоров'я одне одного.

— Вона ні до чого, — сказала місіс Бендікс, насупившись. — Геть облінилася!

— Ми з тобою нічого не переплутали? Я говорю про покоївку Дженет Кросбі!

— І я про неї, — місіс Бендікс вкинула у рот ще три кавові зернятка. — Мовлю про Юдору Дрю — саме так її звати. Вона геть розпаскудилась. Я саме шукала хорошу покоївку для місіс Рендольф Плейфер. Поклопоталась і сама зателефонувала Дрю. А вона послала мене під три чорти! Мило так говорити з працедавцем, правда? Вона сказала, що в житті більше не працюватиме й додала, що смітник — і то краще місце, ніж робота!

Місіс Бенфікс, мабуть, знову прокрутила в пам'яті образ.

— Були часи, коли я думала, що це хороша, розумна дівчина. Бачиш, їм ніколи не можна довіряти до кінця. Присягаюся, що вона пішла в утриманки. У неї бунгало в Корал Гейблз, і живе вона стильно.

А де це — Корал Гейблз?

— На авеню Монте-Верде. Тебе це зацікавило?

— Ще не знаю. А що сталося з рештою персоналу?

— Я всім знайшла роботу. Можу дати адреси, якщо тобі потрібно.

Я допив віскі.

— Можливо, вони й будуть потрібні мені — дам тобі знати пізніше. Як швидко після смерті Дженет Кросбі її покоївка отримала розрахунок?

— Наступного ж дня. Увесь штат було звільнено ще до похорону.

Я пожував кавове зернятко.

— І яка причина цих звільнень?

— Морін Кросбі мала поїхати на кілька місяців, тому слуги й були непотрібні. Будинок намічали зачинити.

— Доволі незвично — звільняти весь штат, якщо хазяї виїздять на кілька місяців, чи не так?

— Так: незвично.

— Розкажи мені більше про ту дівчию Дрю.

— Тебе завжди цікавить одне, — сказала місіс Бендікс, зітхнувши. — Віддай мені склянку, якщо більше не хочеш.

Сказавши, що мені вже достатньо, я спостерігав за тим, як вона ховає пляшку та склянки і вдруге натискає на дзвінок.

Дівчина з кролячим обличчям зайшла знову і ще раз двозначно посміхнулася до місіс Бендікс.

— Знайшлася карточка Юдори Дрю, любий! — повідомила місіс Бендікс. — Хочу сама в неї заглянути.

Невдовзі дівчина з кролячим обличчям вкотре повернулася з карточкою і подала її місіс Бендікс — так, як екзальтований підліток простягає букет самому Френку Сінатрі.

Коли вона врешті пішла, місіс Бендікс сказала:

— Не знаю, чи це те, що тобі потрібно: «Вік: 28 років. Домашня адреса: 2243, Келсі-стрит, Кармель. Три роки служила у місіс Франклін Ламберт. Прекрасні рекомендації. Особиста покоївка Дженет Кросбі з липня 1943 року.» Це тобі підійде?

Я здвигнув плечима.

— Ще не знаю: може, й так. Гадаю, що все-таки краще піти і поговорити з нею. А що тебе змушує думати, що вона живе з якимось чоловіком?

— А як ще заробляє на життя? Вона ж не працює. Тож це або чоловік — або багато чоловіків.

— Дженет Кросбі могла залишити їй спадок.

Місіс Бендікс звела густі брови.

— А я про це й не подумала. Звісно ж, могла. Так — тепер, коли починаю про це розмірковувати — цілком імовірно!

— Гаразд, — сказав я, підводячись. — Дякую за віскі. Заглянь якимось до нас — в нас також є що випити!

— Ні, дякую! — рішуче сказала місіс Бендікс. — Та твоя Бенсінгер недолюблює мене — це видно з її очей.

Я засміявся.

— Вона й мене не схвалює, але я цим не переймаюся. Нехай то тебе не обходить!

— Мене й не обходить. Але не обманюй себе, Віку! Невже ти не бачиш, що вона закохана в тебе?

Я обміркував почуте, потім крутнув головою.

— Ти помиляєшся. У нікого вона не закохана. Вона не з тих, хто закохується.

Місіс Бендікс презирливо стиснула губи і видала голошний некультурний звук.

VI

«Корал Гейблз», вони ж «Коралові шпилі», були розташовані в глухому куті Оркід-Сіті. Ціле містечко з халуп виросло навколо порту, де процвітала торгівля губками, рибою, черепаховими гребінцями; там також швендяли підозрілі типи. Над районом гавані вивищувався бар «Дельмоніко», найкрутіший заклад побережжя, де щоночі відбувалося не менш як три-чотири бійки, причому жінки билися затятіше, ніж чоловіки.

Авеню Монте-Верде лежить позаду «Коралових шпилів». Це широка невиразна вулиця зі схожими на халупки будиночками обабіч, побудованими приблизно в одному стилі. Хоча цей район і трохи кращий за «Коралові шпилі», але ненабагато. Будинки-халупи населяють здебільшого професійні гравці, жінки легкої поведінки, кричуще одягнені бандити, котрі вдень фланірують територією порту, а свої справи вирішують з настанням сутінок; також хлопчики, які укладають парі й із того живуть, разом зі своїми подружками. Єдиний двоповерховий будинок у районі належить Джо Бетілло, трунареві й бальзамувальнику трупів, котрий, окрім виготовлення трун, за сумісництвом робить аборти та лікує ножові й вогнепальні поранення.

Я їхав «бьюїком» по авеню довгенько, поки не узрів справа потрібну мені хатинку Юдори Дрю. Це був біло-блакитний будиночок на п'ять кімнат із садочком, що складався з крихітної галявини, на якій можна було хіба що грати в галма*. По обидва боки від вхідних дверей у горщиках стояли зів'ялі гортензії.

Я піднявся на низький дерев'яний ґанок і постукав у двері крихітним мідним молоточком, котрий уже багато місяців не чистили.

Секунд за десять двері рвучко розчахнулися. Міцної статури молода жінка в сіро-зелених широких штанах та білій шовковій блузі, з волоссям, заколотим на потилиці, оглянула мене підозріливими, злегка почервонілими очима. Вона не належала до красунь, але було в ній щось таке чуттєве, що змушувало не одного чоловіка обертатись їй услід — і то не раз.

Я ще не встиг відкрити рота, як вона швидко промовила рипучим голосом, що був ненабагато мелодійніший за звук, який видає бляшанка, котячись сходами:

— Не витрачайте свого часу даремно, якщо щось продаєте — я ніколи нічого не купую у дверях.

— Вам слід би було помістити це на воротах, — озвався весело я, — скільки б часу ви тоді зекономили! Це ви міс Дрю?

— А вам що до того?

— У мене до неї справа, — терпляче пояснив я, — причому важлива.

— Хто ви такий?

— Мене звати Вік Меллой. Я давній друг Дженет Кросбі.

Верхня губа її сіпнулася — більше нічим вона не виказала своїх почуттів.

— Ну й що?

* Галма — настільна логічна гра на квадратному полі розміром 8×8, 10×10, 16×16 клітин.

— То це ви міс Дрю?

— Так. І що далі?

— Сподіваюся, ви зможете мені допомогти, — мовив я, опершись рукою об стінку. — Річ у тім, що мене не влаштовує висновок про причини смерті міс Кросбі.

Цього разу вираз утоми заволик очі міс Дрю.

— Але це ж допотопна історія, хіба ні? Міс Кросбі давним-давно мертва. Так чи інакше, мені нічого про це невідомо.

— Де ви були в момент її смерті?

Міс Дрю притулилася спиною до дверей.

— Кажу ж вам, я нічого про це не знаю; до того ж, не хочу витратити свій час на те, що мене не стосується.

Я вивчав її похмуре, підозріливе обличчя.

— Міс Дрю, ви знаєте, що майже не робить шуму, але що можна почути навіть за милю? — запитав я, багато-значно дивлячись на неї.

— Ви несповна розуму?

— Дехто здатний розчути цей звук і за кілька миль. Здогадалися?

Вона нетерпляче підняла широкі плечі.

— Гаразд, то скільки ви мені дасте?

— Стодоларову купюру — згорнену вдвоє та хрустку.

Похмурий вираз умить полишив її обличчя. Очі широко розплющилися.

— Невже у мене такий вигляд, що я варта лише столарової купюри? — з презирством зронила вона.

— Та вона б не зашкодила самому Морганові*. Втім, я міг би зробити перший внесок у рахунок якоїсь вашої великої покупки.

Я бачив, як вона напружено думає. Принаймні тепер ми говорили зрозумілою обом мовою. Вона дивилася кудись поверх моєї голови — у світ доларових купюр та

* Джон Пірпонт Морган I (1837—1913) — американський підприємець, банкір та фінансист.

пов'язаних із ними таємниць. І раптом посміхнулася самовдоволеною посмішкою, адресованою не мені, а тому, що зненацька спало їй на думку.

— Що змушує вас думати, ніби з її смертю щось не так? — різко спитала вона, знову переводячи погляд на мене.

— А я й не стверджую, що з цим щось не так. Я лише сказав, що не зовсім задоволений висновком. І складу власну думку лише після того, як поговорю з людьми, котрі були з міс Кросбі в момент її смерті. Чи помічали ви, що вона мала проблеми зі серцем?

— Усе це було так давно, містере, — сказала міс Дрю і дурнувато посміхнулась. — У мене погана пам'ять. Можливо, якщо ви прийдете сюди о дев'ятій, то я зможу щось згадати, але сотня доларів — не гроші для такої особи, як я. Дівчина я серйозна, і в мене великі амбіції.

— Наскільки великі?

— Це тягне радше на п'ять сотень. Заради п'яти сотень баксів мені варто буде поміркувати — але аж ніяк не за меншу суму.

— Тож сьогодні о дев'ятій? — перепитав я.

— Десь так.

— Але я не хочу ризикувати грошима, не будучи впевненим, що інформація цього варта.

— Якщо я освіжу пам'ять як слід, — сказала вона, — то впевнена, що моя інформація вартуватиме тих грошей.

— То побачимось о дев'ятій.

— І не забудьте прихопити гроші, містере! Це має бути готівка.

— Добре. Сподіваюся, це стане початком нашої дружби!

Вона поглянула на мене довгим замисленим поглядом і зачинила двері перед моїм носом. Я повільно пішов стежкою до воріт, вийшов і всівся у «бьюїк».

— Чому саме о дев'ятій? — розмірковував, заводячи двигун. Чому не зараз? Звісно ж, гроші відігравали тут

певну роль, але ж вона не знала, чи є в мене тих п'ять сотень зі собою, чи ні — навіть не спитала про це. Була тямущою дівчиною, котра знала відповідь на все на світі, в якій два плюс два легко могло дорівнювати п'яти. Я натиснув на газ, і після першої ж сотні метрів стрілка спідометра відхилилася до сімдесяти. В кінці вулиці я пригальмував, щоби звернути на Біч-роуд, мало не довів до серцевого нападу немолодого джентльмена, вирівняв авто, яке занесло на повороті, й поїхав прямо, виглядаючи найближчу аптеку. Помітивши її, звернув на узбіччя і під'їхав до телефонної будки поруч.

Пола взяла слухавку майже відразу.

— «Універсальні послуги»! — сказала вона привітно. — Доброго вечора!

— Це телефонує твій добрий знайомий Вік Меллой — від аптеки в районі «Коралових шпилів». Бери свою машину і мчи сюди. Ми з тобою провернемо тут одне дільце, а потім займемося любов'ю. То як тобі таке?

Запанувала хвилинна тиша. Хотів би я бачити її обличчя в цей момент!

— Де саме ти перебуваєш? — перепитала вона, і голос її звучав буденно — наче я поцікавився, котра година.

— На Біч-роуд. Приїзди якнайшвидше, — сказав їй і повісив слухавку.

Залишивши «бьюїк» коло аптеки, пішов на ріг Біч-роуд. Звідти мені було добре видно будинок Юдори Дрю. Я обперся об вуличний ліхтар і вступився у ворота будинку.

До дев'ятої залишалося три години, і я пошкодував, що не попросив Полу прихопити пляшку віскі та кілька сендвічів — щоб веселіше було чекати.

Наступні двадцять хвилин простовбичив під ліхтарем, не зводячи очей з воріт. Ніхто не виходив і не заходив. Із сусідніх будинків виповзали якісь підозрілі типи і йшли або їхали геть. Три дівчини-блондинки з різкими

голосами вийшли з хатини поруч із будинком Юдори Дрю й пішли мені назустріч, виляючи стегнами та пожираючи очима усіх чоловіків довкола. Проходячи мимо, пильно поглянули на мене, але я не зводив очей з хатини.

Пречудове місце, подумав я. Навряд чи воно сподобалося б отій, з кролячим обличчям, яка служила в місіс Бендікс.

Невдовзі маленьке двомісне авто Пола виринуло з Принцес-стрит і рушило до мене. Порівнявшись зі мною, зупинилось, і двері відчинилися.

У сріблясто-сірому костюмі Пола виглядала дуже елегантно і водночас неприступно. Вона була без капелюшка. Карі очі запитально глянули на мене.

— І куди тепер? — поцікавилася вона, коли я всівся поруч з нею.

— Їдь повільно, а за рогом пригальмууй. Будинок Юдори — отой потворний, синьо-білий, справа, — і поки вона кермувала, я коротко оповів їй усе, що сталося.

— Дійшов висновку, що вона хоче з кимось порадитися, — завершив свою розповідь я. — Можливо, й помиляюся, але мені здається, що варто припильнувати її впродовж цих кількох годин. А єдиний спосіб поспостерігати за будинком, не привертаючи уваги сусідів, — вдавати зі себе закохану парочку. Це те, що в цьому кварталі всі розуміють.

— Шкода, що ти обрав на цю роль мене, — холодно зауважила Пола.

— Не міг же я вибрати Кермана, — ядуче сказав я. — Дозволь тобі зауважити, що деякі дівчата радо б пристали на таку пропозицію.

— Якщо в деяких дівчат дивний смак — то я тут до чого? — відпарирувала вона, завертаючи за ріг вулиці. — Тут буде добре?

— Так. А тепер, прошу тебе, розслабся! Ти ж повинна отримувати від цього насолоду!

Я пригорнув її до себе. Вона прихилилася, втупившись у дорогу, що вела до халупи Дрю. З таким самим успіхом я міг пригортати до себе манекен.

— Невже ти не можеш проявити хоч крапельку ентузіазму? — я спробував вкусити її за вушко.

— Може, це тобі й сходить з іншими дівчатами, — холодно зауважила вона, відсуваючись од мене, — але зі мною таке не пройде. Відчини «бардачок» — знайдеш там віскі й сандвічі. Можливо, це тебе більше налаштує на робочий лад.

Я забрав руку з її талії і поліз у бардачок.

— Ти — сама завбачливість, — сказав я з повним ротом. — Це єдине, що може мені завадити цілувати тебе.

— Я знала, — їдко зауважила вона. — Тому й прихопила віскі та бутерброди.

Коли я доїдав другий сандвіч, вулицею промчав оливково-зелений «додж». Мені не треба було дивитись на нього двічі, бо я вже знав, що це той самий «додж» і той самий водій.

Я утиснувся в крісло, щоб стати непомітним для водія.

— Це той тип, який переслідував мене, — сказав я Полі. — Простеж за ним і зауваж, куди він їде.

— Зупинився біля Юдориної халупи і тепер виходить з машини, — повідомила вона.

Я обережно підвів голову. «Додж», як і казала Пола, зупинився біля біло-блакитної хатини. З машини вийшов амбал, з таким грюкотом зачинив дверцята, що авто мало не завалилося набік, і попростував до входу в будинок. Не постукав, а просто відчинив двері й зайшов: видно було, що чолов'яга поспішає.

— Оце, моя люба, і називається інтуїцією, — сказав я Полі. — Я вважав, що вона або зустрінеться з кимось, або комусь зателефонує. Отже, зателефонувала. І відразу ж приїхав здоровило-консультант. Здається, я даремно цим усім зайнявся. Все, що тепер відбудеться, має бути вельми цікавим.

— Що робитимеш, коли він поїде?

— Зайду і скажу їй, що мені не вдалося нашкребти п'ять сотень. Побачимо, як вона поводитиметься.

Я прикінчив усі сандвічі й саме взявся за віскі, коли вхідні двері халупи розчахнулись і амбал вийшов. Він залишався в будинку одинадцять з половиною хвилин — судячи зі стрілок годинника на щитку приладів. Роззирнувшись направо-наліво, глянув на припарковане неподалік авто Поли, яке, однак, стояло надто далеко, щоб можна було роздивитися, хто в ньому. Потім неспішно пройшов доріжкою до свого «доджа», сів і поїхав геть.

— Консультація була недовгою, — констатував я. — Якби всі вирішували справи так швидко, робота б усюди кипіла. Поїхали, люба: тепер наша черга на відвідини. Підкинь-но мене до будинку, а сама зачекай у машині — я не хотів би, щоб вона нервувала, побачивши тебе.

Пола завела двигун і підїхала до біло-блакитної халупи. Я вийшов.

— Якщо почуєш крики, — попередив я, — то не зважай на них. Знай, що то Юдора вражена моїми особистими приладами.

— Сподіваюся, вона запустить чавунною праскою тобі в голову!

— Можливо. Вона — непередбачувана особа. Мені такі подобаються.

Перелізши через ворота, я пішов стежкою до парадного входу. Постукав і вичекав, насвистуючи щось собі під ніс. Жодного звуку. В будинку було тихо — наче мишка стежить за котом.

Я постукав знову, раптом згадавши, як здоровань нишком озирав вулицю, і це видалося мені поганим знаком. Торкнувся клямки дверей — вони були замкнені. Тепер була моя черга крадькома озирати вулицю. Якщо не брати до уваги Полу та її авто, вулиця була порожня — мов обличчя старигана без курива та грошей. Піднявши дверний молоточок, я тричі стукнув ним у двері, чим

зчинив неабиякий шум. Пола, нахмурившись, визирнула з віконця машини.

Я трохи вичекав. Жодного звуку. Мишка продовжувала спостерігати за своїм котом. У будинку панувала абсолютна тиша.

— Від'їдь на Біч-стрит, — сказав я Полі. — І зачекай на мене там.

Вона завела двигун і поїхала, навіть не глянувши у мій бік. Це ще одна цінна Полина риса. Вона беззастережно виконує накази — без додаткових запитань.

Я знову потай озирнув вулицю, гадаючи, чи не підглядає хтось за мною з-за щільних завісок котрогось із численних будиночків. Однак слід було ризикнути. Я обійшов будинок Юдори в пошуках чорного входу. Тильні двері були відчинені, тож я безшумно пройшов у кухоньку. Саме таку кімнату й варто було очікувати побачити в будинку, де мешкала дівчина на кшталт Юдори Дрю. Напевно, тут уже місяць не прибирали. Усюди — в раковині, на столі, на стільцях та підлозі — наставлені нечищені каструлі, брудний посуд та немиті склянки. Скворідка, закопчена й жирна, з роєм великих мух, виглядала з мийки. Сміттєвий бак забитий порожніми пляшками з-під джину та віскі. Пречудовий аромат зіпсутої їжі, бруду та прокислого молока висів у повітрі. Щиро кажучи, не та квартирка, в якій я хотів би жити, але що вдієш — смаки у людей різні.

Я проминув кухню, відчинив двері й зазирнув у маленький, неохайний хол. Туди виходило ще двоє дверей — імовірно, вітальні та їдальні. Обережно підійшов до дверей справа й зазирнув у далеко не чепурну кімнату, де було ще більше пилуки і бруду. Юдори й тут не видно: не видно її і в їдальні. Залишалися кімнати нагорі. Я неквапно піднявся сходами, гадаючи, чи не приймає вона, бува, ванну і саме тому не відчиняє, але вирішив, що це

малоймовірно. Юдора не справляє враження дівчини, яка дуже часто приймає ванну.

Вона була в першій зі спальень. Амбал зробив свою роботу сумлінно — вона ж зробила все, щоб захиститися. Лежала поперек зім'ятого ліжка, розкинувши ноги, з роздертою на спині блузкою. Навколо шиї обмотаний блакитно-червоний шарф, імовірно, її власний. Багряно-чорне обличчя, очі вилізли з орбіт, язик висунутий, у кутиках губ піна. Це було відразливе видовище, і смерть її не була легкою.

Відвівши погляд, я оглянув кімнату. Все було більш-менш на своїх місцях. Так само брудно і запилюжено, як у інших кімнатах, ще й пахло старими парфумами.

Повільно відступив до дверей, і, не глянувши на ліжку, вийшов у коридор. Протер носовичком поруччя сходів, намагаючись нічого більше не торкатися. Вийшов у смердючу, тиху кухню, відчинив двері, котрі, підхоплені легким вітром, колихнулися, ступив на садову доріжку та попрямував до воріт — туди, де на мене чекала Пола.

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

I

Капітан поліції Брендон сидів за своїм столом і сердито дивився на мене. Років п'ятдесяти, коротенький та схильний до повноти, з гривою білого, мов сніг, волосся й абсолютно непроникними очима — ненабагато приязнішими, ніж затичка до пива. Ми становили чудовий квартет. Пола — спокійна і незворушна — присіла збоку. Тім Міффлін стояв, притулившись до стіни — нерухомий, бездумний та непорушний, як столітній дрімотний старець. Я сидів у кріслі навпроти хазяїна кабінету, капітана поліції Брендона.

Кабінет був великим, просторим і гарно умебльованим. М'який турецький килим, кілька зручних крісел та дві репродукції картин Ван Гога доповнювали умеблювання. В кутку кімнати, між двома вікнами, що виходили на ділову частину міста, стояв великий стіл.

Я бував тут і раніше й усе ще зберігав у пам'яті всі неприємні розмови в цьому кабінеті. Брендон любив мене приблизно так само, як Хіросіма — атомну бомбу, тож я знову очікував якихось неприємностей.

Наша бесіда все ще не розпочалася — та й несхоже було, що колись розпочнеться. Брендон крутив у руках сигару — точна ознака того, що він дуже незадоволений.

— Ну що ж, — сказав капітан тонким, роздратованим голосом, — почнімо все спочатку. Ви отримали цього листа... — Брендон нагнувся та поглянув на лист

Дженет Кросбі так, наче він був інфікований правцем. Припильнував, щоб не торкнутися його, — ...датованого 15-м травня 1948 року.

Уже добре: принаймні це свідчило, що він уміє читати.

Я промовчав.

— До листа були долучені п'ять стодоларових купюр, так?

— Саме так.

— Ви отримали листа 16 травня, поклали його в кишеню, не відкривши, й забули про нього. І лише віддаючи піджак швейцарові, виявили лист. Так?

— Саме так.

Він похмуро поглянув на свою сигару, потім понюхав її.

— Прекрасний спосіб ведення бізнесу.

— Таке часом трапляється, — озвався коротко я. — Пам'ятаю, при слуханні справи Тетці поліція загубила...

— Облишмо справу Тетці, — урвав мене Брендон таким гострим голосом, що ним легко можна було б нарізати шинку. — Ми говоримо зараз про ось цей лист. Отож, ви поїхали в маєток Кросбі, щоб зустрітися з міс Морін. Правильно?

— Так, — сказав я.

Усе це починало мене втомлювати.

— Ви з нею не зустрілися, бо вона недобре почувалась, однак ви все-таки запхали свого носа глибше, навідавши колишню покоївку міс Дженет Кросбі. Так?

— Нехай буде так.

— То це так чи ні?

— Так.

— І ця Дрю зажадала п'ятсот доларів за інформацію. Принаймні, ви так стверджуєте. Отож, ви почали спостерігати за будинком, і невдовзі туди приїхав оливково-зелений «додж», із якого вийшов якийсь здоровило. Той залишався в будинку хвилин десять, потім вийшов. Після чого ви зайшли в будинок і побачили хазяйку мертвою. Так?

Я кивнув.

Він зняв стрічку зі сигари і пошукав сірники. Увесь цей час його непроникні очі задумливо дивилися на мене.

— Ви також твердите, що оливково-зелений «додж» належить докторові Зальцеру, — сказав він, черкнувши сірником об підшву черевика.

— Міффлін це підтверджує. Я просив його перевірити номер.

І Брендон перевів погляд на Міффліна, але той зосереджено вивчав протилежну стіну.

— Через півгодини після того, як ви поцікавились у Міффліна машиною, в поліцію зателефонував доктор Зальцер і повідомив, що у нього викрали авто. Чи це відповідає дійсності?

— Так, сер, — байдуже озвався Міффлін.

Брендон знову поглянув на мене.

— Ви чуєте це?

— Звісно!

— Добре, — Брендон підніс запалений таким способом сірник до сигари і затягнувся димом. — Це я кажу для того, щоб у вас не склалася помилкова думка про доктора Зальцера. Може, вам невідомо, що доктор Зальцер — вельми респектабельний та впливовий громадянин нашого міста, і я не дозволю турбувати його ні вам, ані будь-кому іншому. Вам зрозуміло?

— Аякже, — підтвердив я.

Він випустив кільце диму мені в обличчя.

— Ви мені не подобається, Меллою, і не подобається ваша нікчемна контора. Можливо, вона чогось і варта, але я в цьому не впевнений. Постійно ви каламутите воду. Кілька місяців тому створили купу проблем тією справою Серфа, і якби тоді ви не були так по-диявольському обережні, то мали б купу неприємностей. От і тепер... Міс Кросбі мертва! — він знову подався вперед, щоб поглянути на листа. — Кросбі як були, так і є дуже багатою та впливовою родиною, і я не потерплю, щоб ви втягли

їх у неприємності. Ви не маєте жодного юридичного права розпоряджатися тими п'ятьмастами доларами, котрі надіслала вам міс Кросбі. Вам слід повернути їх родичам, причому негайно. І залиште міс Морін Кросбі в спокої. Якщо хтось її і шантажує — стосовно чого маю сумніви — то якщо їй знадобиться допомога, вона прийде до мене. Це взагалі не ваша справа, і якщо я дізнаюся, що ви їй набридаєте, то уживу всіх заходів, щоб ви нікого більше не турбували достатньо тривалий час. Ви мене зрозуміли?

Я криво йому посміхнувся.

— Здається, починаю розуміти, — і я нахилився, щоб перепитати: — То яку суму доктор Зальцер жертвує у ваш спортивний фонд, Брендоне?

Його жирне — кров з молоком — обличчя стало фіолетово-багряним. Непроникні очі спалахнули, мов сірник.

— Попереджаю тебе, Меллоу! — гаркнув він. — Мої хлопці знають спосіб упокорити такого вилупка, як ти. Не дивуйся, якщо тебе добряче відколошматять в якійсь темній алеї. Залиш у спокої і Кросбі, й доктора Зальцера. Тобі зрозуміло?

Я підвівся.

— То скільки жертвують Кросбі у ваш благодійний фонд, Брендоне? — поцікавився наостанок. — І скільки старий Кросбі відвалив вам, щоб ви зам'яли ту справу зі смертельним наїздом міс Морін два роки тому? Респектабельний та впливовий? Не смішіть мене! Зальцер такий же поважний та впливовий, як викидайло з бару «Дельмоніко». Як сталося, що він підписав висновок про смерть Макдональда Кросбі, якщо не є навіть лікарем-фахівцем?

— Забирайтеся звідси! — сказав Брендон абсолютно спокійно.

Кілька секунд ми дивились один на одного, потім я стеноу плечима, повернувся до нього спиною і пішов до дверей.

— Ходімо, Поло; ходімо звідси, поки ми тут не задихнулися, — сказав я, рвучко розчахнувши двері. — І запам'ятай оту маленьку погрозу щодо темної алеї. Позиватися з капітаном поліції щодо замаху на вбивство — це справді потішно!

Я пішов довгим коридором услід за Полою. Міффлін вийшов за нами, але ступав нечутно. Наздогнав нас у кінці коридору.

— Зачекайте-но, — сказав він. — Зайдімо до мене, — і відчинив двері кабінету.

Ми зайшли, бо і мені, й Полі подобався Міффлін; окрім того, він часто бував нам корисний, тож ми не могли знехтувати його запрошенням. Зачинивши за нами двері, він оперся об одвірок.

Його грубувате червоне обличчя виглядало стурбованим.

— Мило ти поговорив з Бренденом! — гірко зауважив Міффлін. — Ти ненормальний, Віку! Сам же прекрасно знаєш, що таким тоном з ним не можна говорити.

— Знаю, — погодився з Міффліном, — але він геть знахабнів.

— Я хотів тебе попередити, але не встиг. Ти ж знаєш, що Брендона бісить твоя витримка.

— Знаю. Але що я міг вдіяти? Мав розказати йому все. Хто для нього Зальцер?

Міффлін здвигнув плечима.

— Зальцер — добрий друг поліції. Звісно, я знаю, що не все чисто в тому його санаторії, але тут нема нічого протизаконного, — Міффлін стишив голос, а тоді продовжив: — Як ви гадаєте, звідки у Брендона «кадиллак»? Такі гроші капітану поліції не платять. І ще одне: Морін Кросбі влаштувала сина Брендона у коледж і оплачує рахунки за лікування місіс Брендон. Ти зазіхнув на головних покровителів Брендона!

— Я так і гадав — бо надто вже Брендон розхвилювався, — сказав я. — Послухай, Тіме: невже Зальцер справді офіційно заявив про викрадення свого авто?

— Так, повідомлення прийняв я сам.

— То що ви маєте намір робити стосовно того вбивці? Чи нічого?

— Ну, звісно ж, ми його шукатимемо. Знаю, про що ти думаєш, Віку, але тут помиляєшся: Зальцер надто розумний, щоби бути замішаним в убивстві. Можеш його викреслити з підозрюваних.

— О'кей.

— І будь обережним. Погроза про темну алею — не пусті балачки. Ти будеш не першим і не останнім, кого відколошматять лише тому, що не сподобався Брендоні. Тож я й кажу тобі — будь обережним!

— Дякую, Тіме. Я подбаю про себе.

Тильним боком долоні Міффлін почухав свого безформного носа.

— Не все так просто. Спробуй лише дати їм відсіч — і тебе пов'яжуть за спротив поліції. Сфабрикують справу й засадять за ґрати, і тоді вже ті хлопці візьмуться за тебе як слід.

Я поплескав його по плечу.

— Нехай це тебе не турбує — як не турбує і мене. Щось ще?

Міффлін хитнув головою.

— Просто будь обережний, — попередив він, відчиняючи двері кабінету. Переконавшись, що там нікого нема, махнув нам рукою.

Ми спустилися кам'яними сходами у вестибюль. Двоє здоровил у цивільному стовбичили біля дверей. Один з них мав вогненно-руде волосся та обвислу білу шкіру. Інший був худий, з металом у погляді. Обидва повільно і задумливо провели нас очима, а рудоволосий

ще й сплюнув, точно влучивши у мідну плювальницю за шість ярдів* од себе.

Ми пройшли повз них і опинилися на вулиці.

II

У кінці Оркід-білдінгз був невеличкий провулок, де зазвичай паркувалися службові машини. А наприкінці провулка розміщений бар Фіннегана.

Марк Фіннеган був давнім моїм приятелем. Він часто ставав мені у пригоді, бо знав усіх бандитів та злочинців, котрі приїздили в Оркід-сіті, й будь-яка їхня нелегальна діяльність одразу ж ставала йому відомою. Кілька років тому мені вдалося залагодити конфлікт між Фіннеганом і трьома покидьками, котрі намагалися виколоти Фіннеганові очі розбитою пляшкою з-під віскі. Фіннеган тоді чомусь вирішив, що якби не я, то він би втратив зір, і за це був мені страшенно вдячний.

Окрім того, що сам він становив невичерпне джерело корисної інформації, бар Фіннегана служив зручним місцем для вечірніх зустрічей. Подумавши, що Керман може бути тут, я припаркував «бьюїк» поблизу і разом із Полою зайшов у бар.

Було вже по одинадцятій, і біля стійки залишалося лише кілька поодиноких відвідувачів. У кутку бару сидів з розгорнутою газетою в руках та пляшкою віскі перед собою Джек Керман. Звів погляд і помахав нам.

Прямуючи до нього, я мимохідь потис руку Фіннеганові, котрий широко мені посміхнувся. Фіннеган був не з тих, хто виграє призи глядацьких симпатій. Горилоподібний, з потворним обличчям, помережаним шрамами,

* Приблизно 5 метрів.

котре, однак, світилося гумором і нагадувало водночас і морду Кінг-Конга, і кабінку десятитонної вантажівки.

Керман звівся на ноги й підкреслено вишукано вклонився Полі.

— Лише подумати: ти — і в такій забігайлівці! — зауважив він. — Тільки не кажи мені, що полишила свою кислу фізіономію та стриманість у сейфі контори!

— Припини, Джеку! — озвався я, присідаючи поруч. — Події розвиваються надто швидко. Але перед тим, як я тобі розкажу, що й до чого, — що маєш мені оповісти ти?

Він ще не встиг відкрити рота, як підійшов Фіннеган.

— Привіт, Меллою! — сказав. — Доброго вечора, леді! Пола посміхнулася йому.

— Принеси ще склянку, Майку! — попросив я. — Допоможу Керманові допити його віскі.

І глянув на Полу.

— Тобі каву?

Вона кивнула.

— Та каву для міс Бенсінгер!

Коли Фіннеган виконав замовлення і повернувся до стійки, я сказав:

— Ну що ж, тепер до справи!

— Я бачив Джоан Пальметта, — почав Керман. — Апетитна жіночка! — і він, закотивши очі, намалював у повітрі її форми. — Якби подалік не крутився дворецький, у нас зав'язалась би прекрасна дружба, — він удавано зітхнув. — І що тільки жінки в мені знаходять?

— Те місце, де мав би бути інтелект, — швидко озвалася Пола. — Для жінок це така розрада — спуститися до рівня чоловіків!

— Ну, досить уже! — гостро урвав я, бо Керман, схопивши пляшку віскі, почав повільно підводитися зі свого місця. — Облишмо опис зовнішності. То що вона сказала про Дженет?

Керман опустився на стілець, люто дивлячись на Полу.

— Вона сказала, що її невимовно здивувала смерть Дженет од серцевого нападу. За два дні до смерті та грала в теніс з цією Пальметта і виграла з розгромним рахунком. Чи схоже це на проблеми зі серцем?

— Щось ще?

— Я спитав її про Шеррілла. Він тепер не в місті, тож я його не бачив. Джоан сказала, що Дженет Кросбі була закохана у Шеррілла по самі вуха. Вони були просто нерозлучні. Але за тиждень до смерті Макдональда Кросбі Шеррілл перестав бувати в них, і заручини зненацька урвалися — без жодних пояснень. І навіть Джоан, близька подруга Дженет, не володіє такою інформацією, хоча й намагалася щось вивідати. Дженет сказала, що вони просто не зійшлися характерами, і не хотіла про це говорити.

— Чи не розповідала Джоан, що за чоловік цей Шеррілл?

Керман знизав плечима.

— Пальметта бачила його лише двічі. Казала, що Шеррілл привабливий, але не знає, чим він займається і чи є у нього гроші. Має будинок на Росмор-авеню — невеличкий, але гарний; за домом доглядає дівчина-китаянка.

І Керман послав поцілунок рукою.

— Вона також — пальчики оближеш, хоча мені й мало що вдалося роздивитися. Китаянка поняття не має, коли повернеться хазяїн. Однак чолов'яга живе непогано, і, певно, таки має гроші. Бо в гаражі у нього стоїть «кадиллак» завбільшки як корабель, а сад такий доглянутий, наче туди вкладені чималі гроші. Звісно ж, там є ще басейн та звичні ознаки розкоші: усе невеличке, однак дуже стильне.

— Це все?

Керман кивнув.

Коротко я описав йому свій візит до Юдори Дрю, приїзд здоровила, вбивство дівчини та свою бесіду з Брен-

доном. Керман слухав, і очі його ставали все круглішими й круглішими. Він навіть забув про віскі.

— Господи Ісусе! — вигукнув Керман, коли я завершив свою розповідь. — Ну й вечір! Що ще трапиться? Чи ми облишимо цю справу?

— Не знаю, — сказав я, наливаючи собі ще віскі, — однак змушені будемо повернути гроші. Для цього нам слід з'ясувати, хто опікується маєтком. Упевнений, що то не Морін, вона не спроможна до цього. У неї має бути юрист або якийсь інший представник, котрий займається її справами. Можливо, ми зможемо це дізнатися зі заповіту Макдональда Кросбі. Я також хотів би ознайомитись із заповітом самої Дженет. І ще мені цікаво, чи залишила вона хоч щось Юдори Дрю. Якщо ні, то звідки в Юдори гроші? Щодо ведення цієї справи — поки що не відповім ані ствердно, ні заперечно. Нам треба зібрати якомога більше фактів, перш ніж щось вирішити. Але маємо зважувати кожен свій крок, бо Брендон легко може нам все ускладнити.

— Якщо повернемо гроші, справа буде закрыта, — проголосила Пола. — Нема сенсу працювати задарма.

— Знаю, — сказав я. — Однак ця справа мене зацікавила. Крім того, не люблю виконувати накази Брендона. Я допив віскі й підвівся.

— На сьогодні, вважаю, досить. Я не проти трохи поспати.

Керман потягнувся, позіхнув і також підвівся.

— Щойно згадав, що завтра зранку маю повезти малих Гоффлінів у Голлівуд, — сказав він, скривившись. — Персональний тур на студію «Парамаунт пікчерз». Якщо нам не вдасться побачити Дот Лямур*, то я повішуся. Ті трое шмаркачів жахають мене.

* Дороті Лямур (Dorothy Lamour) (1914—1996) — зірка «Парамаунт Пікчерз» у 1940-х роках.

— Добре, — сказав я. — Але ж до післязавтра ти повернешся?

— Так: якщо виживу.

— До того часу я й вирішу, чи ми займатимемося цією справою, чи ні. Якщо так, то нам треба буде діяти швидко й обережно. Побудьте тут ще трохи — я маю дещо з'ясувати у Майка.

І підійшов до стійки бару, за якою Фіннеган неквапно полірував склянки. Якийсь старий гультяй зі своєю блондинкою саме полишали його. Білявка поглянула на мене з-під довгих вій і підморгнула. Я моргнув їй у відповідь.

Коли вони вже не могли нас почути, я мовив:

— Майку, тут є один хлопець, котрий стежить за мною. Кремезної статури, схожий на боксера: сплющені ніс та вухо; носить бежевий капелюх. Палить манільські сигари, і вигляд у нього такий, наче він цілком здатний гризти залізні цвяхи. Бачив колись такого?

Майк протер склянку для вина, яку тримав у руках, підніс її до світла і скося глянув на неї. Потім обережно поставив на полицку.

— За описом він схожий на Бенні Двана. Від нього ще має тхнути часником.

— Не мав нагоди стояти біля нього близько. А хто такий Бенні Дван?

Майк узяв ще одну склянку, прополоскав її під краном і почав ретельно відполіровувати. Мав дратівливу звичку довго обдумувати відповідь.

— Він крутий гангстер, — нарешті озвався, ретельно відполірувавши чергову склянку й оглянувши її на світлі. — Працює охоронцем у санаторії Зальцера. Колись був картярем-невдахою — до того, як пішов працювати до Зальцера. Відсидів п'ять років за збройний грабіж, скоєний у 1938-му. Вважається, що тепер він порозумнішав, але я маю щодо цього сумніви.

— А чим він займається у санаторії Зальцера?

Майк здвигнув плечима.

— Та так — усім потроху: мие машини, доглядає сад і таке інше.

— Мені це важливо, Майку. Якщо то він, то підозрюю його у скоєнні вбивства.

Майк неголосно присвиснув.

— Так, це схоже на нього. Я бачив його в такому капелюсі.

Я знову описав того типа, цього разу детальніше.

— Так, — підтвердив Майк. — Здається, це справді він. Той тип не випускає з рота манільської сигари, і ніс із вухом добряче сплющені.

Я захвилювався.

— Ну що ж — дякую, Майку!

Я повернувся до своїх супутників, котрі спостерігали за мною з дальнього кінця бару.

— Майк упізнав за описом нашого здоровила, — повідомив я їм. — Його звати Бенні Дван, і лише уявіть собі — він працює на Зальцера!

— Цікаво, як ти усе з'ясовуєш! — кинув Керман. — То що маєш намір робити?

— Звернутися до Тіма Міффліна, — сказав я. — Зачекайте-но хвилю, добре? Я йому зараз зателефоную.

У поліцейському відділку мені відповіли, що Тім Міффлін уже пішов додому. Я знайшов його домашній номер у телефонному довідникові й подзвонив додому. Після довгенької затримки Міффлін урешті озвався. Голос у нього був сонний та роздратований.

— Це Меллой, — сказав я. — Вибач, що розбудив, Тіме, але я встановив того типа, котрий убив Юдору Дрю.

— Справді? — голос Міффліна полагіднішав. — Чудово! І хто ж це?

— Бенні Дван. І знаєш, що, Тіме, — він працює у Зальцера. Якщо пойдеш у той санаторій просто зараз, то зможеш замкнути кайданки на його руках.

Запала тривала, важка тиша. Я чекав, шкірячи зуби — уявляв вираз обличчя Міффліна.

— У Зальцера? — нарешті озвався він. Голос у нього був такий, ніби в роті він мав гарячу картоплю.

— Саме так: у Брендонного приятеля.

— А ти впевнений у цьому?

— Так. Я його упізнаю для тебе — і Пола також. Причому з радістю.

— Справді? — в його голосі чулося вагання.

— Звісно! Так, Зальцер буде розгніваний, але, крім Зальцера, кому до цього є діло?

— Чорт! — з відразою сказав Міффлін. — Я змушений буду порадитися з Брендонном. Сам не заварю цю кашу.

— То телефонуй йому і радься. Але не забудь сказати, що я сьогодні ж зателефоную редакторові нічного випуску «Геральда» і викладу йому цю історію. Я би не хотів, щоб Дван уник покарання лише тому, що Брендон не захоче засмучувати свого маленького друга.

— Не роби цього! — гаркнув Міффлін. — Послухай, Віку! Заради Бога, не грайся з пресою! Цього Брендон тобі вже точно не подарує!

— Мені дуже шкода, але це саме те, що я маю намір зараз зробити. Розкажи Брендону все і їдь за Дваном, якщо не хочеш, аби до вас приїхали журналісти. Бувай, Тіме! — і я повісив слухавку, хоча він продовжував щось волати.

Керман з Полою стояли коло телефонної будки й уважно слухали.

— То що — він лютував? — перепитав Керман, потираючи руки.

— Так, рознервувався трохи. Здається, вони бояться чіпати Зальцера.

Я набрав інший номер, вичекав трохи, і коли чоловічий голос сказав: «Редакція газети «Геральд», я попросив з'єднати мене з редактором нічного випуску.

За дві хвилини я виклав свою історію. Той вислухав її так, як голодний накидається на обід з п'яти страв.

— Зальцер підгодовує Брендона, — пояснив йому я. — Тож мене не здивує, якщо Брендон спробує зам'яти цю справу.

— Якщо це йому вдасться, тут не буде моєї вини, — зловтішно хихикнувши, відповів редактор нічного випуску. — Дякую вам, Меллоу. Ми давно шукали приводу, щоб підчепити на гачок цього типа. Полишіть це на мене. Я його дістану.

Я повісив слухавку і вийшов із будки.

— Щось мені підказує, що я нажив собі купу неприємностей, — зауважив я. — Але якщо мої розрахунки справдяться, то Брендон сьогодні також навряд чи спатиме спокійно.

— Яка прикрість! — озвався Керман.

III

Якщо ви поїдете від бульвару Орхідей на північ, минаючи маєток Санта-Роза, то опинитеся на вузькій дорозі, що веде якраз до піщаних дюн та моєї халупи.

Місце, де я живу, нічим особливим не вирізняється, але принаймні воно достатньо відлюдне, і якщо я співатиму на весь голос у ванній, то цього ніхто не почує. Мій будинок — чотирикімнатне бунгало, зроблене зі сучкуватої канадської сосни, з крихітним — майже кишеньковим — садом, який доглядає мій служник-філіппінець Тоні. За сотню ярдів од дому хлюпається Тихий океан, а з трьох боків бунгало оточують густі чагарники, пісок та блакитні пальми. Тут тихо й самотньо, наче в могилі бідняка, але мені таке подобається. Мешкаю тут уже п'ять років, і нізащо не хотів би жити деінде.

Полишивши бар Фіннегана, я поїхав тією дорогою додому. Було близько опівночі. На небі висів великий, схожий на диню місяць, і його сліпучо-білі промені прочісували кущі та піщані дюни не гірше за потужний ліхтарик. Море було наче затемнене дзеркало. Повітря спекотне та нерухоме. Якби ще поруч зі мною була якась білявка, то ніч стала б цілком романтичною.

Завтра, розмірковуював я, буде напружений день. Пола обіцяла зайнятися заповідями старого Кросбі та Дженет, щойно відчиниться адміністративна будівля. Я мав намір знову зустрітись із сестрою Гарні. Також хотів з'ясувати, хто адвокат Морін Кросбі та побалакати з ним. Ще волів би, якщо вдасться, більше довідатися про Дугласа Шеррілла. Якщо в заповідях не виявиться нічого цікавого, юрист Морін не побачить спірних моментів у справі і якщо Дуглас Шеррілл не видасться мені підозрілим, то ми повернемо ті п'ятсот доларів і закриємо справу. Але в глибині душі я був упевнений: закривати справу не буду, хоча й розумів, що просто марнуватиму свій час.

Я зупинився перед халупкою зі соснових дощок, котра слугує мені гаражем, і побрів крізь гарячий пісок до дверей. Повернувся в «бьюїк», підїхав під навіс, вимкнув двигун і запалив сигарету. Випадково глянув у бічне дзеркальце. Якийсь рух у залитих місячним світлом кущах привернув мою увагу.

Я загасив сірник і тепер сидів нерухомо, спостерігаючи у дзеркальце за коливанням кущів. Щось рухалося приблизно за п'ятдесят ярдів од мене — просто позаду моєї машини. Рухи повторились, і гілки кущів пригнулися та знову випрямились, а потім усе завмерло.

Це видавалося дивним, адже було зовсім безвітряно. Жодна пташка не могла спричинити аж такого коливання, тож мені здалося, що якийсь чоловік чи, може, жінка, ховалися в кущах і або ж відгинали гілки, щоби

краще бачити, або ж утратили рівновагу і схопилися за кущі, аби не впасти.

Мені це не сподобалося. Люди не ховаються по кущах, якщо мають добрі наміри. Пола неодноразово казала мені, що моє бунгало стоїть надто усамітнено. За родом занять я нажив собі чимало ворогів, і дехто вже не раз мені погрожував. Я подався вперед і загасив сигарету. Вона була прекрасною мішенню для будь-кого з недобрими намірами. Тут можна розпочати справжню війну — і ніхто нічого не почує, тож я пожалкував, що не прихопив свій поліцейський револьвер.

Коли вимкнув двигун, то загасли й габаритні вогні, тож тепер у гаражі під навісом було темно, хоч в око стрель. Якщо той хтось у кущах мав намір до чогось вдатися, то найкращий момент для цього настане, коли я вийду з гаража на місячне світло і почну замикати ворота. З такої відстані й за такого освітлення в мене не можна не поцілити.

Щоб рука того, хто замислив лихе, таки схибила, я мусив щось придумати, причому діяти швидко. Чим довше залишатимуся в машині, тим підозрілішим це видаватиметься — якщо хтось справді був там, у кущах. І якщо я довго не показуватимуся, невідомий може просто почати гатити по задньому склу авто в надії, що якась випадкова куля мене таки знайде. І хоча був готовий до найгіршого, все ж сподівався, що помиляюся.

Я відчинив дверцята і вислизнув у темряву. Зі свого місця міг бачити берегову лінію, густі зарості чагарників та дерева, котрі при світлі місяця видавалися дивно го-
строверхими. Було б суцим божевіллям вийти з темряви гаража на сліпуче світло місяця, і я не мав наміру цього робити. Ступивши крок назад, обмацав нерівну поверхню гаражної стіни. Незадовго до цього, після однієї особливо веселої вечірки в товаристві Джека Кермана, я заїхав у гараж надто швидко і мало не протаранив стіну.

Знав, що кілька дошок там ледь тримаються, тож тепер надумав відірвати їх і прослизнути крізь отвір.

Намацавши хистку дошку, почав повільно відхиляти її. Водночас не зводив очей з підозрілих кущів. Але там усе було спокійно. Хто б там не ховався, він сидів, причаївшись. Дошка піддалась. Я натиснув на неї ще трохи та, відхиливши її і роззирнувшись направо-наліво, проліз крізь пролом.

За гаражем була смуга піску, а потім одразу ж починалися кущі. Я швидко й майже нечутно проминув пісок і дістався рятівного прикриття кущів, при цьому трохи захекавшись. Було надто гаряче для такого роду вправ, тож, важко дихаючи, присів на пісок, щоби подумати.

Найрозумнішим було б відповзти за бунгало, уникаючи освітлених ділянок, пробратися всередину і дістати зі шухляди поліцейський револьвер 38 калібру. Маючи його, я зміг би впоратися з будь-яким шукачем пригод. Постріл з вікна моєї спальні за кілька футів од засідки спроможний отямити будь-кого.

Єдиним недоліком було: якщо я довго не витикатимусь із гаража, той тип у кущах зрозуміє, що я вичислив його і рушить мені назустріч. З іншого боку, він може подумати, що я все ще у гаражі, бо боюся виходити, і терпляче чекатиме, поки врешті відважуся.

Я повільно звівся на ноги, і, пригнувши голову, почав обережно пробиратися до свого бунгало, ховаючись за кущі. Все було добре, поки мене прикривали зарості, але за десять ярдів вони зникали, і знову починалися після розриву футів у двадцять. І ця незахищена ділянка виглядала небезпечно голою, а сяйво місяця чудово її освітлювало. Я полишив рятівну темряву гаража. «Спостерігач» у кущах не міг не помітити мене на залитому світлом відрізковій шляху. Я продовжував іти, аж поки не наблизився до цієї ділянки; потім зупинився і зазирнув крізь кущ. Єдине, що мене втішало, це те, що відстань між нами збільшилася. Тепер вона становила вже не

п'ятдесят ярдів, а добрих сто двадцять, і поцілити в рухому мішень — навіть таку велику, як я, — з подібної відстані потребувало неабиякого вміння. Тож я вирішив ризикнути.

Зняв капелюха і, тримаючи його за криси, підкинув у повітря та жбурнув у напрямку кущів в надії відволікти увагу. Ще до того, як капелюх упав, я прожогом метнувся вперед.

Але одна річ — мчати по твердій місцевості, а інша — бігти, коли ти по щиколотки у піску. Тіло рухалось, однак ноги залишалися на місці. Якби не той обманний маневр з капелюхом, я був би вже підстреленою качкою.

Розкинувши руки-ноги, якимось таки примудрився пірнути у рятівні хащі. Тишу ночі розколов пістолетний постріл. Куля прошила верхівку мого капелюха і пролетіла далі, мов зловісний шершень. Постріл був дуже влучним. Я упав, підібгавши під себе ноги, перекинувся в повітрі й знову опинився під прикриттям. Пролунав іще один постріл, і куля просвистіла зовсім поруч, сипонувши піском мені в обличчя.

Тепер я був приблизно такий самий спокійний, як стара леді, в будинку котрої хазяйнують грабіжники. Стікаючи потом і матюкаючись, я стрімко кинувся в гущавину, розхитуючи кущі та зкидаючи навколо себе пісок, наче втікач-носоріг. Знову пальнув пістолет, і цього разу куля зачепила мені руку, обдерши шкіру й обпікши так, наче я торкнувся розпеченої кочерги. Я впав на землю і лежав, відхекуючись та тримаючись за ушкоджене місце, не спроможний нічого побачити за корчами, гілками та гострим дереном. Якби цей Білл Буффало*

* Buffalo Bill (1846—1917), справжнє ім'я Вільям Фредерік Коуді, американський шоумен; отримав своє прізвище за те, що впродовж восьми місяців убив 4 280 бізонів, щоб нагодувати голодуючих робітників американської залізничної компанії «Юніон пасіфік».

вбив собі в голову, що мене конче треба вбити, то я б опинився у вельми скрутному становищі. Тому мені слід було продовжувати рух. Моє бунгало було все ще далеко від мене, але принаймні тепер я мав прикриття, і якщо пересуватимуся безшумно, то таки зможу до нього дістатись. Я не хотів більше ризикувати. Хто б то не був, але він умів стріляти. З такої відстані мало не поклав мене, а це стрільба високого рівня. Я не панікував, однак був увесь у холодному поту, і серце моє калатало в грудях, мов молот. Накарачки я почав продиратися крізь пісок, рухаючись дуже швидко й майже нечутно. Так я подолав п'ятдесят футів, коли почув шелест трави і раптовий хрускіт сухого сучка. Я похолонув, прислухаючись та затамувавши подих, і мене почав бити нервовий дроз. Трава знову зашелестіла, й скрип потривоженого піску почувся дуже близько — небезпечно близько до мене. Я ліг пліском та лежав, притискаючись до піску, і волосся на моїй потилиці наїжачилося.

За кілька ярдів від мене кущ сколихнувся, тріснула ще одна гілка, й запала тиша. Той хтось був просто наді мною, напружено прислухаючись, і мені навіть здалося, що я чую його дихання.

Не залишалось нічого іншого, як чекати, тож я й чекав. Спливали хвилини. Він, певно, здогадався, що я лежу десь під ним, і також вичікував, сподіваючись, що якийсь звук видасть мене. Однак я був налаштований лежати так хоч усю ніч. Утім, за якийсь час, що видався мені безкінечним, він змінив місце розташування; тепер він був уже трохи далі від мене. Я все ще не рухався. Прислухався до кроків, а той тип пересувався від куща до куща, шукаючи мене. Дуже повільно й обережно я знову звівся накарачки. Дюйм за дюймом помалу підводив голову, аж поки не зауважив поріділі кущі. Й отоді я його і побачив. Здоровило! Це справді був він — бежевий капелюх, плечі як шафа, сплющені вухо та ніс, що виглядали жажно

при світлі місяця. Він стояв ярдів за тридцять од мене з кольтом 45-го калібру в руці. Був до мене впівоберта, обнишпорюючи поглядом кущі справа. Якби в мене був пістолет, то з такої відстані я би завиграшки підстрелив його, мов кролика. Але зброї не мав, і все, що мені залишалося — це мовчки спостерігати за ним і сподіватися, що невдовзі він піде геть.

Здоровило стояв нерухомо й був напружений, тримаючи пістолет у витягнутій руці. Потім повернувся до мене обличчям і почав рухатися в мій бік — не зовсім упевнено, бо ж не знав, чи правильно обрав напрямок. Був однозначно налаштований таки знайти мене.

Я вдруге спітнів. Ще якихось десять кроків — і він знову опиниться наді мною. Я припав до землі, затамувавши подих та прислухаючись до його обережних кроків. Серце моє оглушливо гупало.

Амбал зупинився за кілька кроків од мене. Крізь чаргарники я міг бачити обриси його жирних ніг. Якби міг заволодіти його револьвером...

Він повернувся до мене спиною, і я відразу ж стрибнув на нього. Усім своїм еством я прагнув заволодіти зброєю. Тож обома руками схопив його зап'ястя, а плечем штовхнув у груди, від чого амбал похитнувся та скрикнув: це був вигук гніву й тривоги. Я боляче шарпнув його за те саме зап'ястя, викрутив руку і на мить заволодів зброєю. Амбал спершу, коли я зі силою притиснув його пальці до торця револьвера, знерухомів од несподіванки та болю. Але тільки-но я схопив зброю, він почав діяти. Кулаком поціливі мені в шию, і це був удар, здатний увігнати шестидюймовий цвях у дубову дошку. Я пальнув у кущі, намагаючись втримати «пушку» і не спускаючи пальця з пускового гачка, однак здоровило вибив зброю мені з рук. Кольт полетів кудись у кущі. Ну що ж, гаразд: якщо револьвер не дістався мені, то й здоровань його тепер не мав.

Амбал наближався до мене, прокладаючи собі шлях крізь чагарники. Але кущі серед пісків вимагають поваги до себе. Вони не люблять, коли їх долають стрімко, тож той тип не зробив і кількох кроків, як перечепився об корч і розтягнувся на піску. Це дало мені змогу скочити на ноги й побігти до відкритого місця поміж заростями. Якщо ми приречені боротися, то я не мав наміру робити це серед кущів, трави та пнів. Той чоловік був набагато важчий за мене, і удар мав не гірший за копняк мула; до того ж я все ще не міг отямитися від недавнього стусана в шию. І не хотів отримати ще один такий. Єдиний спосіб подолати здоровила — боротися з ним на відкритій місцевості, щоби було куди відступати та знову нападати на нього.

Уже за кілька секунд він був на ногах та рвонув за мною вслід, і робив це дуже швидко. Наздогнав мене, коли я вже виходив із заростей. Я відбив його перший натиск і поціли в ніс, коли він поткнувся до мене вдруге, але натомість отримав такий удар у голову, від якого в мене клацнули зуби.

Коли він укотре кинувся на мене, місяць уповні освітив його лице. Це було не обличчя людини, а холодна й жорстока маска головоріза, котрий налаштований на вбивство, й ніхто та ніщо його в цьому не зупинить. Я відскочив назад, описав коло і вперіщив йому кулаком у скалічене вухо, від чого той тип аж заточився. Це надало мені впевненості. Нехай він сильний, але і в нього можна поцілити та дошкулити йому. Він рохкав, присідав, мотав головою і виставляв уперед руки з розчепіреними пальцями. Я не став чекати чергового нападу і почав молотити амбала кулаками. Але цього разу він заховав обличчя, натомість схопив мене за лацкани піджака і потягнув до себе.

Я хотів копнути його коліном, але він розкусив цей маневр, і основний мій удар припав йому на стегно. Однією рукою він схопив мене за горло, я ж примудрився

поцілити йому кулаком межі ребра. Він знову рохнув, але його пальці, мов сталеві гаки, продовжували стискати мені горлянку.

Отоді я взявся за нього всерйоз. Знав: щойно почну слабшати — мені кінець, а таке паралізуюче стискання горла, якщо я негайно не покладу цьому край, виснажить мене за кілька секунд. Тоді я й садонув йому кулаком межі ребра, але він не ослабляв хватки, і мені довелось устроювати йому пальці в очі.

Він хрипло скрикнув, відпустив мою шийку і хитнувся назад. Я подався за ним, обхопивши його поперек. Він схопився за очі, але мало чим міг собі зарадити. Я кинув його на коліна. Не було сенсу збивати об нього кулаки, тож я відступив, чекаючи, поки він отямиться. Дихання його радше нагадувало схлипи. Він хотів, було, звестися на ноги, але це йому не вдалося. Зі стогоном спробував допомогти собі підвестися руками, а я саме цього й чекав. Примірівся і поцілів у нього кулаком. Удар припав йому на щелепу. Тип відлетів назад, гепнувся на пісок і почав плазувати, мов поранений ховрашок; спробував звестися на ноги, але похитнувся і знову випростався.

Я підійшов до нього. Він був у відключці, й, дивлячись на те, як кров струменить із кутиків його очей, я його пошкодував. Не мав наміру аж так відколошматити амбала, але йшлося про життя — його чи моє. Принаймні, я його не вбив.

Нахилившись, зняв із нього широкий шкіряний пояс та зв'язав руки. Своїм паском обв'язав йому щиколотки.

Він був надто важкий, щоб його нести, а мені враз були потрібні й телефон, і револьвер. Я подумав, що нічого з ним не станеться, допоки я повернуся, отож розвернувся і поспішив до свого бунгало. За кілька хвилин мені знову довелося розбудити Міффліна. Цього разу він заревів, мов скажений шершень, по якому поцілили мухобійкою.

— Годі вже, годі! — заспокоїв я його. — У мене тут є Дван.

— Дван? — гнів умить полишив Тіма. — У тебе?

— Так. Приїжджай! І прихопи автофургон із хлопцями. Хочу хоч трохи сьогодні поспати.

— Дван? Але Брендон сказав....

— До біса, що сказав Брендон! — гаркнув я. — Приїзди якнайшвидше і забирай його!

— Чекай! — з відчаєм сказав Міффлін. — Я вже їду!

Коли я саме жбурляв слухавку на апарат, звідкілясь із пісків пролунав приглушений постріл. Два кроки — і я був уже коло комода. Відчинивши шухляду, вихопив звідти свій поліцейський револьвер 38-го калібру. Ще не стихла луна від того пострілу, як я вже опинився на порозі бунгало. Не кинувся зопалу на яскраво освітлене подвір'я, а стояв, озираючись довкола, на неосвітленій веранді, нічого не бачачи, нічого не чуючи, нажаханий до смерті.

Потім десь далеко — аж за пальмами — завелася машина і помчала геть зі скреготом гальм.

Я боязко спустився сходами веранди, тримаючи револьвер у витягнутій руці, й пішов садом у напрямку піщаних дюн. Звук машини, що відїжджала, ставав усе менш чутним і нарешті завмер.

Підійшовши до Бенні Двана, я схилювся над ним. Хтось поціливі йому з близької відстані у скроню. Куля роздробила частину черепа й обпекла розплющене вухо.

Здоровило виглядав тепер цілком невинним і самотнім. А також абсолютно мертвим.

Маленька блондинка, яка відповідала у нашій конторі на телефонні дзвінки, сором'язливо мені посміхнулася, коли я рвучко відчинив двері з матового скла, на яких золотими літерами було виведено: «Універсальні послуги» і, справа, маленькими буквами: «Виконавчий директор: Віктор Меллой».

— Доброго ранку, містере Меллою, — привіталася вона, демонструючи рівні білі зубки. Мала кирпатого носика і манери цуценяти. Відчувалося, що варто лише поплескати її, щоб вона помахала хвостиком. Миле дівча. Їй було заледве вісімнадцять, і вона мала тільки дві слабкості: я та Бінг Кросбі*.

Дві інші дівчини, ще зовсім діти, також білявки і теж схожі на цуценят, посміхнулися так, як зазвичай посміхаються підлітки, й так само сказали:

— Доброго ранку, містере Меллою!

«Містер Меллой» оглянув свій гарем і з гідністю привітався.

— Міс Бенсінгер пішла в адміністрацію і трохи спізниться, — повідала мені дівчина-телефоністка.

— Дякую, Тріксі! Я буду в своєму кабінеті. Коли вона з'явиться, скажи їй, щоб зайшла — вона мені потрібна.

Тріксі кивнула і кинула на мене погляд, який міг би для мене щось означати, якби вона була хоч на кілька років старша і не працювала в мене. Дівчина різко крутнулася на стільці, щоби прийняти черговий дзвінок.

Я пройшов у свій кабінет і зачинив за собою двері. Настільний годинник повідав мені, що лише п'ять по десятих — зарано для віскі, але мені дуже хотілося ви-

* Бінг Кросбі (англ. *Harry Lillis «Bing» Crosby*, (1903—1977) — американський співак і актор кіно, відомий бас-баритоном, один з найпопулярніших співаків 20 століття з понад півмільярдом проданих платівок.

пити. Після хвилиних вагань я вирішив, що пляшка ж не знає, що ще рано, тож витягнув її зі шухляди стола і зробив маленький, сором'язливий ковток. Потім сів, запаливши сигарету, й почав переглядати ранкову пошту. Не зауважив нічого, вартого уваги. Кинув усе в ящикок для вихідних паперів, щоб Пола його потім переглянула, поклав ноги на стіл і заплющив очі. Після усіх нічних хвилювань почувався трохи виснаженим. Жирна муха сонно дзижчала у мене над головою. З приймальні долинало клацання друкарських машинок. Тріксі щось бубоніла в слухавку. Я задрімав.

За двадцять одинадцять різко прокинувся від звуку Полиного голосу в приймальні. Ще не встиг прибрати ноги зі столу і присунути до себе ящикок з листами, як увійшла Пола.

— А ось нарешті й ти! — якомога життєрадісніше сказав я. — Заходь же!

— Якщо вже тобі конче потрібно спати в конторі, то не міг би ти хоча б не хропіти?! — обурено озвалася вона, присуваючи до себе стілець. — Це деморалізує персонал.

— Їх деморалізують уже багато років поспіль, — зіронізував я. — Минулої ночі я спав заледве дві години, тож зранку почувався геть розбитим стариганом, тому прошу відповідно й ставитися до мене.

Її холодні карі очі зупинилися на синцеві на моїй вилиці, й брови ледь помітно здійнялися.

— Мав якісь проблеми?

— Довелося трохи похвилюватись, — і розповів їй про Бенні Двана.

— То він мертвий? — вражено перепитала вона. — І хто його вбив?

— Не знаю напевне, але маю деякі здогади, — сказав я, знову викладаючи ноги на стіл. — Через десять хвилин після мого дзвінка в поліцію приїхали копи, але Міф-фліна з ними не було. Пам'ятаєш тих двох хлопців, яких

ми зустріли на виході з відділку: отого рудого та його напарника з металом у погляді? Саме вони й приїхали. Сержант Мак-Гроу — це той рудий — і сержант Гартселл. Парочка милих, бездоганно вихованих офіцерів, котрих ти охоче й усіляко уникатимеш за будь-якої нагоди. Вони не приховували радості, побачивши, що Дван мертвий. Та це й зрозуміло, бо його смерть цілком на руку Зальцера. Все, що йому тепер треба зробити, — це сказати, що Дван на нього більше не працює. А чому той викрав машину Зальцера, вбив Юдору Дрю і намагався вбити мене — доведеться з'ясовувати поліції. Але присягаюся, що вони ніколи цього так і не з'ясують.

— Ти казав, що здогадуєшся, хто вбив Двана.

— Так. Коли ті двоє забрали його тіло, я обійшов довкола, шукаючи якихось слідів. І вони знайшлися, бо в поліцейській машині були шини з ромбоподібними протекторами. Такий самий малюнок шин я виявив позаду свого бунгало. Тож моя здогадка така: вони приїхали увечері, щоби приглянути за мною, й із задоволенням спостерігали за невеличким шоу, яке Дван влаштував на мою честь. Але коли я здолав його і залишив зв'язаного на піску — спокуса виявилася надто великою. Тож поки я телефонував Міффлінові, вони підійшли до Двана і змусили його замовкнути навіки.

— Ти хочеш сказати, що офіцери поліції... — почала, було, Пола, й очі її розширилися.

— Оціни справу з їхнього погляду, — пояснив я, — постав себе на їх місце. З одного боку, розшукують чоловіка, котрий скоїв убивство та який напевно заговорить, якщо справа дійде до суду. І, вочевидь, він має що сказати про доктора Зальцера, й про це буде цікаво прочитати в газетах. Брендон — добрий приятель Зальцера. То що може бути зручніше, ніж всадити кулю в скроню Дванові й уникнути судового процесу та деяких незручностей для Зальцера? Усе просто, чи не так? Звісно ж, я можу

й помиляться, але не в цьому випадку. Так чи інакше, тут ми не можемо нічого вдіяти, тож облишмо це і займімося тим, де можемо щось зробити. Ти переглянула заповіді обох Кросбі?

Пола кивнула.

— Дженет не мала заповіту, а старий Кросбі залишив три чверті свого спадку їй, а чверть — Морін. Вочевидь, Дженет була його улюбленицею. Після смерті Дженет усе мало дістатися сестрі — за умови, що та належно поводитиметься. Але якщо вона знову буде замішана в якомусь скандалі та її ім'я потрапить у газети, то увесь спадок перейде в розпорядження дослідницького центру Оркід-сіті, а їй виплачуватимуть лише тисячу доларів на рік. Виконувачами духівниці є «Глинн і Копплі», чия контора міститься на третьому поверсі тієї ж будівлі. Половина капіталу переведена у цінні папери; іншою частиною має право розпоряджатися Морін — звісно, за умови, якщо нічим себе не запламує.

— Ідеальні умови для шантажиста, — зауважив я. — Тільки-но вона зробить неправильний крок і якийсь пройдисвіт дізнається про це, він зможе вибити з неї все, що захоче. Весело ж їй буде жити на тисячу доларів, чи не так?

Пола здвигнула плечима.

— Багато дівчат живуть і на скромнішу суму.

— Так — але не доньки мільйонерів, — і я взяв ніжик для розрізання паперу та почав втикати його в промокатку. — Отже, Дженет не залишила заповіту. А це означає, що Юдора Дрю не отримала від неї нічого. То звідки ж у тієї гроші?

Звівши очі, я задумливо глянув на Полу.

— А якщо вона знала про те, що Морін вживає наркотики? Припустімо, що Морін їй доплачувала, аби та мовчала. А це непогана думка! Отоді-то я й з'являюся, а Юдора обмірковує, як би їй виманити більше грошей

з Морін. Вона каже мені прийти о дев'ятій, а сама тим часом телефонує або самій Морін, або її представникові, ким цілком може бути доктор Зальцер. Фактично, той ним і є.

— Підплатіть мені — або ж я заговорю, — ймовірно, сказала вона. Отож, Зальцер посилає Двана, щоб той трохи втамував її апетит. Натомість — а може, навіть виконуючи наказ, — Дван убиває дівчину. То як тобі таке?

— Звучить логічно, — зі сумнівом у голосі озвалася Пола. — Але все це — лише здогадки.

— То справді лише наші припущення. Хоча вони мені й самому не дуже подобаються.

Кілька разів я знову проштрикнув ножом промокатку, а потім сказав:

— Гадаю, мені слід ще раз зустрітись із сестрою Гарні — у неї лише нічні чергування. Чи не могла б ти зателефонувати в «Асоціацію медсестер» і дізнатись її домашню адресу? Вигадай щось. Може, вони тобі її дадуть.

Коли Пола вийшла, я крадькома зробив іще ковток віскі й запалив сигарету. «Спочатку — сестра Гарні, потім — юридична контора «Глинн і Копплі», — сказав я собі.

За кілька хвилин увійшла Пола і поклала переді мною аркушик паперу.

— Помешкання 246, Голлівуд-авеню, 3882, — повідала вона мені. — Хіба ти не знав, що це — одна з медсестер доктора Зальцера?

— Справді? — уточнив я, підводячись. — І це знову приводить нас до Зальцера, чи не так?

Я присунув до неї ящикок із листами.

— Сьогодні тут небагато кореспонденції. Ти легко з ними впораєшся.

— Приємно це чути.

Вона узяла ящикок.

— То ти й далі займатимешся цією справою?

— Ще не знаю. Скажу тобі по обіді.

І я простягнув руку за капелюхом.

— Побачимося!

За півгодини я був уже на Голлівуд-авеню. Ранковий транспорт на Центральній авеню ледь повз, але я не поспішав.

Дім на Голлівуд-авеню, 3882 виявився шестиповерховим житловим будинком, який був зведений поквапно — заради отримання швидких прибутків і без огляду на зручності його мешканців. Вестибюль був темним та обшарпаним. Ліфт крихтливий — там заледве могли одночасно поміститися три пасажери — і то, якщо б притиснулись один до одного, як сардини в банці. Надщерблена металева табличка зі стрілкою-дорогоказом та написом «консьєрж», виконаним вицвілими блакитними літерами, криво висіла на стіні.

Я зайшов у ліфт і натиснув кнопку з позначкою другого поверху. Ліфт зі скрипом хитнувся — неначе розмірковуючи, чи підійматися йому взагалі — й неохоче зупинився двома поверхами вище. Я побрів довжелезним коридором з численними обшарпаними дверима обабіч. Пройшовши мало не півмилі, нарешті дістався помешкання номер 246, розташованого у глухому куті коридору. Натиснув на дзвінок, оперся на стінку і запалив сигарету. Подумав, чи не в ліжку, бува, сестра Гарні. Й поставив собі запитання, а чи рада вона буде мене бачити. Сподівався, що так.

Довелося кілька хвилин зачекати, поки двері відчинилися. Без уніформи медсестри сестра Гарні виглядала значно цікавіше. Вона була в домашньому халатику, що сягав щиколоток, однак поли його спокусливо розлетілися, демонструючи пречудові коліна.

— О, привіт! — сказала вона. — Зайдеш?

— Був би не проти.

Вона зробила крок убік.

— Як ти знайшов мене? — поцікавилася вона, йдучи за мною у вітальню. — Оце так сюрприз!

— Справді? — сказав я, кидаючи капелюха на крісло. — Ти виглядаєш просто вражаюче!

— Я випадково виглянула у вікно і помітила тебе. Тож мала час причепуритись. Як ти дізнався, де я мешкаю?

— Зателефонував в «Асоціацію медсестер». Ти ще не спала?

— Уже лягла, але ти цим не переймайся!

— Ну то лягай, а посиджу поруч, тримаючи тебе за руку.

Вона заперечно хитнула головою

— Так нецікаво. Ліпше випиймо. Тобі потрібно щось конкретне чи це лише світський візит?

Я опутився в крісло.

— І те, і те — але, радше, світський візит. Однак не проси мене змішати віскі з льодом та содовою. Я трохи не в собі — погано спав минулої ночі.

— То признайся, з ким ти її провів?

— Це не те, про що ти подумала, — і я вдячно взяв з її рук свій хайболл та підняв келих за здоров'я господині.

Вона підійшла ближче і плюхнулася на диван. Халатик знову розкрився, й очі мої мало не вилізли з орбіт, поки вона його не поправила.

— Знаєш, ніколи не думала, що ми колись побачимося знову, — сказала Гарні, охолоджуючи крижаним келихом собі щоки. — Вважала, що ти — один із тих, хто звук до швидких перемог.

— Це про мене? Та ти зовсім мене не знаєш! Я — з породи вірних, надійних та відданих людей.

— Гадаю, що це до певного часу — поки тобі не підвернеться щось новеньке, — зауважила вона з гіркотою. — Хороший напій?

— Чудовий!

Випроставши ноги, я позіхнув. Почувався геть знесиленим — таким собі млявим ховрашком, якому забракло сил навіть у нірку прошмигнути, щоби відпочити.

— Як довго ти ще доглядатимеш ту дівчину — Кросбі?
Запитав це байдужим тоном, однак вона здивовано звела на мене гострий погляд.

— Медсестри ніколи про таке не говорять, — строго сказала, відпивши ковток хайболла.

— Якщо в них є для цього достатні підстави, — вставив я. — Серйозно: невже ти не хотіла б змінити роботу? Я міг би тобі це влаштувати.

— Ще й як би хотіла! Мене страшенно знула моя теперішня. Абсурдно називати це роботою, бо геть нічого не роблю!

— Не перебільшуй. Щось же ти робиш.

Вона заперечно хитнула головою і хотіла, було, щось додати, але передумала.

Я вичікував.

— А що ти можеш мені запропонувати? Хочеш, щоб я була твоєю доглядальницею?

— Це б мене страшенно потішило! Але, на жаль, ні: це для друга. У нього проблеми з легенями, тож він хоче, щоб його доглядала гарненька сестричка — для підняття духу. В нього купа грошей. Якщо хочеш, я міг би замовити за тебе словечко.

Вона, спохмурнівши, обдумала мої слова і заперечно крутнула головою.

— Не можу. Я би дуже цього хотіла, але є певні складнощі.

— Не думаю, що можуть бути якісь складнощі — адже ти працюєш в «Асоціації медсестер».

— Мене найняла не «Асоціація медсестер».

— Тоді це ще простіше, хіба ні? Оскільки працюєш сама на себе, то...

— Я підписала контракт із доктором Зальцером. Він завідує санаторієм — тим, що на бульварі Футхілл. Може, чув про нього?

Я кивнув.

— Він лікує Морін?

— Еге ж. Принаймні так вважається, але він ніколи до неї не приходять.

— То хто це робить — його асистент?

— До неї ніхто не приходять.

— Дивно, чи не так?

— А чи не забагато питань ти ставиш?

Я вишкірився.

— А я хлопець допитливий. Невже їй аж так добре, що навіть лікар не потрібний?

Вона пильно глянула на мене.

— Між нами кажучи, не знаю. Я її ніколи не бачила.

Я випростався в кріслі, проливши віскі.

— Ніколи не бачила?! Що маєш на увазі? Ти ж її доглядаєш, хіба ні?

— Я не повинна була таке тобі казати, але останнім часом це мене турбує, тож мушу з кимось поділитись. Обіцяй нікому не розповідати!

— Кому ж я розповім? То ти хочеш сказати, що ніколи не бачила Морін Кросбі?

— Саме так. Сестра Флеммінг навіть не підпускає мене до хворої. Моє завдання — не допускати до неї відвідувачів; але тепер уже ніхто й так не приходять, тож мені зовсім нічого робити.

— І що ти робиш уночі?

— Нічого. Просто ночую в будинку. Мушу також відповідати на телефонні дзвінки, але ніхто ніколи й не телефонує.

— Але ж пробувала заглянути у спальню Морін, коли сестра Флеммінг виходила, чи не так?

— Ні, бо спальня завжди замкнена. Вважаю, що Морін узагалі нема в будинку!

— То де ж вона? — спитав я, подавшись уперед і навіть не потурбувавшись приховати хвилювання.

— Якщо те, що каже Флеммінг, правда, то вона мусить бути в санаторії.

— А що саме каже Флеммінг?

— Я ж тобі вже розповідала: вона стверджує, що міс Кросбі лікують од наркоманії.

— Якщо вона в санаторії, то навіщо ж усі ці виверти? Навіщо наймати аж дві медсестри й облаштовувати так звану «кімнату хворої»?

— Якби ж то я знала, то сказала б тобі, — додала сестра Гарні, допиваючи віскі. — Смішно, але щоразу, коли ми зустрічаємося, то говоримо лише про Морін Кросбі!

— Але не весь час! — сказав я, встаючи та підходячи до дивана. Сів з нею поруч. — Чому ти не можеш піти від доктора Зальцера?

— У мене контракт з ним іще на два роки. Тому й не можу піти.

Я погладив її коліно.

— Що за людина цей Зальцер? Я чув, що він шарлатан. Вона ляснула мене по руці.

— З ним усе в порядку. Можливо, він і шарлатан, але люди, котрих він лікує, страждають від ожиріння. Він змушує їх голодувати, а вже потім бере за це гроші. А для цього не обов'язково бути дипломованим лікарем.

Моя рука знову помандрувала до її коліна.

— Як гадаєш — ти могла б з'ясувати, чи справді Морін перебуває в санаторії? — запитав я, наново розпочинаючи свій складний маневр.

Цього разу вона ляснула мене по руці сильніше.

— Ти знову про Морін!

Я потер забиту руку.

— А в тебе непоганий удар!

Вона хихикнула.

— Із такою зовнішністю, як у мене, швидко навчишся боронитися!

І тут удвері подзвонили. Це була суцільна довга, пронизлива трель.

— Не відчиняй, — порадив їй я. — Більше не говори тиму про Морін!

— Не будь дурним! — і вона спустила ноги з канапи. — Це лише бакалійник.

— А що в нього є те, чого не маю я?

— Покажу тобі, коли повернуся. Не можу сидіти голодна, тільки для того, щоб потішити тебе.

Вона вийшла з кімнати, причинивши за собою двері. Я скористався можливістю налити собі ще віскі та влігся на диван. Усе, що вона розповіла, було дуже цікаво. Недоглянутий сад, садівники, які грають у кості, шофер, котрий щось вистругує з дерева, дворецький із сигаретою в зубах — усе це промовисто свідчило, що Морін нема в маєтку «Крествейз». То де ж тоді вона? Чи справді в санаторії? І чи лікують її від наркозалежності? Усе це мала б знати сестра Флеммінг. Доктор Джонатан Зальцер також. Можливо, це було відомо і Бенні Двану та Юдорі. Ймовірно, це знали й «Глинн і Копплі»: якщо ж ні, то їм було б вельми цікаво таке дізнатись. Я вже починав розуміти, як докопатися до фінансового підрунтя усієї цієї справи. Мої думки повернулися до Брендона. Якби я мав підтримку такої поважної контори, як «Глинн і Копплі», не думаю, що Брендон наважився б на щось серйозне. Це були найкращі, найдорожчі й найіменитіші юристи в усій Каліфорнії. Вони мали свої відділення в Сан-Франциско, Голлівуді, Нью-Йорку та Лондоні. Ці юристи не з тих, хто дозволить втручатись у свої справи такому темному ділку, як Брендон. Якщо б вони лише захотіли, то легко могли б викинути Брендона з роботи.

Заплющивши очі, я почав мріяти, як добре було б спекатися Брендона і натомість побачити в кріслі начальника поліції якогось хорошого, чесного капітана — наприклад, того ж Міффіна. Наскільки легше мені було б співпрацювати з ним, замість того, щоб вислуховувати погрози про побиття в темних алеях.

Зненацька мені спало на думку, що сестра Гарні надто вже довго відсутня — набагато довше, ніж потрібно, щоб

узяти замовлення в бакалійника. Тож, спохмурнівши, я всівся на канапі. Не чув, щоб вона розмовляла — я взагалі нічого не чув. Поставивши склянку на підлогу, піднявся. Перетнувши кімнату, відчинив двері та визирнув у коридор. Вхідні двері були відчинені навстіж, однак я там нікого не побачив. Виглянув на сходи. Уздрів лише зачинені двері напроти, тож повернувся у передпокій. Можливо, вона вийшла в туалет, подумав я, вертаючись у вітальню. Сидів та чекав, усе більше й більше непокоячись, а через п'ять хвилин, допивши віскі, знову підійшов до дверей.

Десь углибині квартири раптово увімкнувся холодильник, від чого я мало не підскаочив. Я гукнув: «Агов!», однак ніхто не обізвався. Рухаючись майже нечутно, відчинив двері поруч із вітальнею та оглянув кімнату, що, ймовірно, була спальнею сестри Гарні. Її там не було: я навіть заглянув під ліжку. Оглянув також кухню, ванну і крихітну кімнатку, яка, вочевидь, слугувала кімнатою для гостей. Медсестри ніде не було, тож я повернувся у вітальню. Вона не приходила. До мене нарешті дійшло, що її взагалі нема в помешканні, і я вийшов у загальний коридор. Роззирнувся направо-наліво. Зачинені двері звідусіль холодно дивилися на мене. Ніщо ніде не ворухнулося, нічого не трапилося; суцільні лінії дверей, витерта доріжка завдовжки з милю на підлозі, кілька брудних вікон для освітлення — але ні натяку на сестру Гарні.

V

Я бездумно виглянув з вікна вітальні й побачив внизу свій «бьюїк».

Босоніж вона далеко піти не могла, сказав я собі, якщо не... І мимоволі пригадав Юдору Дрю — такою, як вона лежала на ліжку, розкинувши ноги, з туго затягнутим на шиї шарфом.

Кілька хвилин перебував у нерішучості. Я міг зробити не так уже й багато: та, практично, нічого.

Отже, хтось подзвонив у двері. Сестра Гарні сказала, що то бакалійник, пішла туди — і зникла. Ні криків, ані плям крові — нічого.

Однак мені слід було щось робити, тож я знову пішов до вхідних дверей, відчинив їх і глянув на квартиру навпроти. Це нічого не прояснило. Тоді вийшов у загальний коридор і натиснув кнопку дзвінка сусіднього помешкання. Майже відразу ж двері розчахнулися — так, наче жінка за ними чекала мого дзвінка.

Вона була маленька й опецькувата, зі сивим волоссям, округлим обличчям, яскравими синіми, мов незабудки, очима... оце й усе. На вигляд їй було років п'ятдесят, і коли вона посміхалася, то показувала великі білі зуби, які цілком могли бути її власними. Одягнена в світло-коричневий піджак та спідницю, що, певно, коштували купу грошей, але сиділи на ній мішкувато. В пухкій білій ручці тримала паперовий пакетик.

— Доброго ранку! — сказала, блиснувши на мене зубами.

Вона мене спантеличила. Я не очікував побачити повновиду, поважного віку жінку, яка виглядала так, наче щойно повернулася із закупів і має намір приготувати обід.

— Вибачте, що потурбував вас, — сказав я, ввічливо підіймаючи капелюха. — Я шукаю сестру Гарні, — і махнув рукою у бік її дверей. — Вона ж мешкає отам, чи не так?

Пухкенька жінка занурила руку в паперовий пакетик і витягла звідти чорнослив. Уважно його оглянула, й очі її на жирному байдужому обличчі зробилися підозріливими. Задоволена оглядом, жінка вкинула сливку собі в рот. Я зі здивуванням витріщився на неї.

— Ну, так, — сказала приглушеним голосом. — Вона справді тут мешкає.

І піднесла долоню до рота, випльовуючи кісточку й кладучи її в пакетик.

— Хочете сливку?

Подякувавши, я відповів, що не люблю їх.

— Це дуже корисно, — зауважила жінка, знову занурила руку в пакетик і витягла ще один чорнослив. Але цього разу фрукт не витримав її критичного огляду. Тож вона вкинула його назад у пакетик; натомість витягла інший, котрий був їй більше до вподоби.

— То ви бачили її? — запитав я, придивляючись до того, як чорнослив зникає в її роті.

— Кого?

— Сестру Гарні. Я щойно прийшов і побачив, що двері в неї настіж, але вона не відповідає на дзвінок.

Жінка мовчки жувала сливки, і на її не надто розумному обличчі нічого не можна було прочитати. Вчергове позбавившись кісточки, повчально мовила:

— Вам треба їсти чорнослив — у вас нездоровий колір обличчя. Я з'їдаю щодня два фунти*.

Але, судячи з її форм, це далеко не все, що вона з'їдає за день.

— Ну що ж — можливо, колись і я до цього дійду, — сказав терпляче. — То сестри Гарні у вас нема?

Усі її помисли були зайняті винятково пакетиком з фруктами, тож вона глянула на мене здивовано.

— Що ви хотіли знати?

Кожного разу, коли маю справу з такою-от жінкою, почувуюся дуже-дуже щасливим, що я — парубок.

— Я питав про сестру Гарні, — нагадав я, відчуваючи, що ще трохи, і перейду на мову знаків — так, як зазвичай спілкуються з іноземцями. — Про ту дівчину, яка живе в квартирі навпроти. Я цікавився, чи у вас її нема.

Сині очі затуманилися.

— Сестри Гарні?

* 1 фунт = приблизно 450 грамам.

— Так.

— У моєму помешканні?

Я глибоко зітхнув.

— Так! То її у вас нема, еге ж?

— А чому вона б мала в мене бути?

Я відчув, що вся кров ударила мені в голову.

— Бачите, її вхідні двері відчинені. У квартирі її нема, тож я й подумав, чи не зайшла вона до вас перекинутися кількома словами.

Із пакетика випірнула чергова сливка. Я відвів очі. Відчув, що споглядання такої кількості чорносливу, котру перемелюють ці великі білі зуби, погано впливає на мою розумову діяльність.

— О, ні — вона до мене не заходила.

Нарешті хоч якийсь прогрес!

— А ви, часом, не знаєте, де вона може бути?

Сливова кісточка була методично вкинута у пакетик. На жирному бездумному обличчі проступив напружений вираз — це так жінка думала. Процес її мислення нагадував повільний рух змії — якщо б у вас вистачило терпцю за цим спостерігати.

— Вона може бути ... у ванній, — нарешті спромоглася сказати. — Зачекайте трохи і подзвоніть ще раз.

Близкуча думка як на таку тупачку.

— Її там нема. Я вже подивився.

Жінка намірилася, було, вкинути у рот чергову сливку. Натомість забарилася з цим рухом, докірливо глянувши на мене.

— Вам не слід було цього робити!

Я зняв капелюха й пригладив волосся. Ще кілька хвилин такої бесіди, — і збожеволію.

— Я знаю, що зробила б на вашому місці, — сказала вона.

І я здогадувався, що зробив би, але не озвучив цього. Відчував, що вона ось-ось доведе мене до сказу.

— Скажіть же! — попросив я.

— Я би спустилася вниз і спитала у консьєржа. Він у цьому дуже помічний.

І тоді вона усе зіпсувала, додавши:

— А ви впевнені, що не хочете сливок?

— Цілком. Ну що ж, дякую. Піду побалакаю з консьєржем, як ви й радили. Вибачте, що забрав у вас стільки часу.

— Рада була вам допомогти, — сказала вона, посміхнувшись.

Я позадкував і краєм ока помітив, як вона знову вкинула сливку в пащу, котру називала чомусь ротом.

Спустившись ліфтом у вестибюль, я пішов неосвітленими запиленими сходами у цокольне приміщення і вийшов навпроти напису: «Консьєрж».

Постукав. На порозі постав ветхий худий чоловічок з довгою жилавою шиєю, одягнений у вилялялі «дангері»*. Він був старий та втомлений, і від нього злегка тхнуло креозотом** та віскі. Він глянув на мене без жодного інтересу і видобув з горлянки один-єдиний звук:

— Ну?

У мене було відчуття, що від нього я дізнаюся небагато, якщо не виведу його з цієї флегми. Судячи з вигляду чоловічка, він нечасто виходив зі своєї летаргії, і його контакти з людськими істотами були вкрай обмежені. Він склав би чудову бізнес-пару з Ріпом ван Вінклем***.

* Робочі штани з бавовняної тканини.

** Продукт перегонки деревини або кам'яного вугілля — масляниста рідина з різким запахом і антисептичними властивостями.

*** Ріп ван Вінкль (англ. *Rip Van Winkle*) — герой однойменної новели (1819) американського письменника Ірвінга Вашингтона. Ріп ван Вінкль — мешканець селища поблизу Нью-Йорка, який проспав 20 років у американських горах і спустився звідти, коли всі його знайомі померли. Цей образ став символом людини, котра геть відстала від часу та прогавила своє життя.

І це ще за умови, щоб усіма справами займався Ріп, а не навпаки — так, так, не дай Боже, навпаки!

Я перехилився і вхопив його за верхній гудзик одягу.

— Послухай, приятелю! — сказав я твердо, імітуючи голос місцевого копа. — Прокинься — хочу від тебе певної інформації.

Говорячи це, я розхитував його туди-сюди.

— Що там із квартирою номер 246?

Він двічі ковтнув слину, його кадик двічі гойднувся і зник десь у шиї. Я вже думав, що той ніколи не з'явиться знову — але він таки врешті проступив.

— А що сталося? — перепитав він, блимаючи. — Що не так із помешканням номер 246?

— Це я тебе питаю. Вхідні двері настіж — а в квартирі нікого. А це ж для чого ти тут сидиш, друже?! Ти повинен би знати, чому двері залишають відчиненими.

— Мешканка нагорі, — сказав він уперто. — Вона завжди вдома о цій порі.

— Але зараз її там нема. Ходімо, приятелю, й огляньмо все удвох.

Він пішов за мною, як покірне теля. Уже в ліфті мляво сказав мені:

— Ота, з 246-го, — хороша дівчина. І навіщо вона знадобилася поліції?

— А хіба я сказав, що вона знадобилася поліції? — запитав його, зверхньо глянувши на старого. — Усе, що хочу знати — чому в неї відчинені двері та чому її нема в квартирі.

— Можливо, вона вийшла і забула їх зачинити, — сказав він, поміркувавши.

Я бачив, що йому сподобалося це припущення.

— Тепер ти нарешті починаєш метикувати, — зауважив я, коли ліфт зі скрипом зупинився. Був радий звідти вийти. Підйомник не справляв враження, що спроможний перевезти хоча б одного чоловіка — не те, що двох.

— То ти бачив, як вона виходила?

Він відповів, що не бачив.

— А ти б її помітив, якби вона виходила?

— Так, — він кліпнув, і його кадик знову кілька разів підстрибнув. — Моє службове приміщення виходить на центральний вхід.

— Ти впевнений, що впродовж останніх десяти хвилин вона не виходила?

Ні, він у цьому не впевнений, бо саме готував собі обід.

Ми пройшли довгим коридором у глухий кут і далі — в помешкання сестри Гарні. Заходили в кожную кімнату, але дівчини ніде не було.

— Її тут нема, — підсумував я. — Але як же, крім центрального входу, вона могла вийти з будівлі?

Тупо вирячившись на протилежну стіну, сторож відповів, що іншого виходу нема. Я тицьнув пальцем на квартиру навпроти.

— Хто та товстуля, що весь час жує чорнослив?

Цього разу кадик випнувся не на жарт.

— Чорнослив? — повторив він, відводячи погляд. Напевно, подумав, що я збожеволів.

— Саме так. То хто вона?

Він кліпнув на помешкання номер 244, моргнув і злякано глянув на мене.

— Он там, містере?

— Так.

Він крутнув головою.

— Там ніхто не живе — це помешкання здають в оренду.

Раптом я похолов. І рвонув до дверей, натиснувши кнопку дзвінка. Чув, як той заливається, але до дверей ніхто не підходив.

— У вас є запасні ключі?

Він понишпори́в у кишені, витягнув звідти зв'язку ключів і дав їх мені.

— Там нікого нема, містере, — повторив він. — Квартира порожня вже багато тижнів.

Я відімкнув ключем двері, штовхнув їх і зайшов у коридор — точнісінько такий самий, як у сестри Гарні. Швидко обійшов усі кімнати. В помешканні було порожньо, мов у буфеті матінки Хаббард*.

Вікно ванної виходило на пожежні сходи. Я відчинив вікно і визирнув. Унизу пролягала вуличка, що вела на Скайлайн-авеню. Кремезному чоловікові цілком під силу було знести дівчину сходами вниз, якби там чекала машина. На одній зі сходинок я помітив сливову кісточку. Шкода, що та жінка не проковтнула її — вона могла б нею і вдавитися.

* Алюзія на популярний англійський дитячий віршик «Матінка Хаббард», що увійшов до збірки «The Comic Adventures of Old Mother Hubbard and Her Dog», перші рядки якого звучать так:

Old Mother Hubbard	Стара матінка Хаббард
Went to the cupboard,	Підійшла до буфета,
To fetch her poor dog a bone	Щоб узяти кісточку
But when she came there	Для свого песика;
The cupboard was bare	Але, підійшовши до нього,
And so the poor dog had none.	Виявила, що той порожній; Тож песик лишився ні з чим.

РОЗДІЛ ТРЕТІЙ

I

Були часи, коли я самовдоволено вважав, що у мене вражаючий, не претензійний, прекрасно умебльований, розкішний робочий кабінет. Між нами кажучи, ми з Полою чимало грошей влупили у стіл, килим, портъери та книжкові полиці. І навіть придбали кілька акварелей місцевого художника, котрий, судячи з вартості картин, уважав себе чи не майстром старої школи живопису — можливо, так воно й було, однак, певно, це тримали у великій таємниці. Але все то було ще до того, як я побачив інші кабінети Оркід-білдінгз. Деякі з них були крутіші, ніж мій, деякі — ні, проте жоден з них не спонукав мене наново умеблювати свій, аж поки я не потрапив у офіс Манфреда Віллета, президента компанії «Глинн і Копплі: повірені». Там я з першого ж погляду зрозумів, що мені доведеться працювати ще довго, перш ніж хоча би наближуся до їхнього рівня. Порівняно з їхнім офісом мій кабінет виглядав як нетрі Істсайда.

Це було просторе приміщення, з високою стелею та оббитими дубом панелями. Стіл, за яким легко можна було б грати в більярд, стояв у дальньому кутку кімнати, за трьома височезними, мало не до стелі, вікнами. Чотири чи п'ять зручних крісел та солідний «честерфілд»* стояли півкругом навколо каміна — такого величезного, що там

* Великий м'який диван.

легко можна було б засмажити маленького слона. Зі смаком підібраний килим мав настільки високий ворс, що його цілком можна було б підстригати газонокосаркою. На камінній полиці та вигадливих столиках розкидані різьблені нефритові дрібнички. Письмове приладдя на робочому столі, зроблене з чистого срібла, так і сяяло від дбайливого догляду та постійного полірування. Кремові жалюзі на вікнах захищали від сонця. Майже безшумний кондиціонер регулював температуру повітря в кімнаті. Двостулкові вікна, звуконепроникні стіни та оббиті гумою двері забезпечували абсолютну тишу. Навіть неголосне бурчання у шлунку в цій кімнаті видалося б справді оглушливим — наче на землю висипали тонну гравію.

Манфред Віллет сидів ув оббитому шкірою кріслі-вертушці за величезним столом, палячи товсту сигарету зі золотим мундштуком. Він був високим і дужим. Мав років сорок п'ять. Його чорного волосся вже торкнулася сивина. Ретельно поголене обличчя, вельми привабливе, дивно гармоніювало зі столом з червоного дерева. Костюм від лондонського кравця змусив би позеленіти від заздросців будь-яку кінозірку, а сорочка, бездоганна й сніжно-біла, виглядала, мов перший підсніжник на провесні.

Він чекав, поки я заговорю, не відриваючи сіро-зелених очей від витонченого набору письменного приладдя на столі. Ані порухався. Його червонаве обличчя було порожнє і невиразне, мов дірка в стіні.

Я почав з того, що показав йому листа Дженет Кросбі, потім оповів про свій візит у маєток «Крествейз» та про те, що Морін, імовірно, хвора; що Дженет грала в теніс за два дні до своєї смерті від серцевого нападу. Згадав і про лікаря Бьюлі, й про Бенні Двана, який працював на Зальцера й стежив за мною. Коротко розказав про свої відвідини Юдори Дрю і про те, як потім приїхав Дван та задушив її. Описав свою зустріч з капітаном поліції

Брендоном, і що він погрожував мені й радив триматися подалі від доктора Зальцера та Морін Кросбі. Мимохідь пояснив, чому Брендон ставився до них так прихильно. Змалював також, як Дван намагався застрелити й мене, і як Двана прикінчив хтось із таємничої автівки з ромбічними протекторами. Згадав, що сержанти Мак-Гроу й Гартселл їздили саме на такій машині. І завершив розповідь описом відвідин помешкання сестри Гарні; згадав також про жінку, котра жувала чорнослив, та про зникнення сестри Гарні. Це була довга оповідка, й зайняла вона чимало часу, але Віллет мене не квапив, не переривав і не пропонував опустити деталі. Він сидів, втупившись у чорнильний набір, сам схожий на вирізьблений образ, і в мене склалося враження, що він не пропустив жодного слова й зауважив найменшу деталь, і що за маскою непроникного червонуватого обличчя таїться гострий розум.

— Ось така історія, — завершив я і потягнувся, щоби струсити попіл у його попільничку. — Гадав, що ви, як розпорядник маєтку, маєте це знати. Брендон звелів мені повернути ті п'ятсот доларів, — я витягнув гроші з портмоне, поклав на стіл та без зволікань підсунув їх Віллетові.

— Строго кажучи, цим я виходжу з гри. З іншого боку, можливо, ви наполягатимете на розслідуванні; якщо ж вирішите, що його слід продовжити, я з радістю це робитиму. По правді, містере Віллет, ця справа мене зацікавила.

Він звів на мене очі й пильно пригледівся. Спливали секунди. У мене склалося враження, що він мене взагалі не бачить, бо напружено розмірковує.

— Це незвичайна оповідь, — зненацька озвався він. — Не думаю, що я би цьому повірив, якби не знав репутації вашої контори. Ви залагоджували кілька складних справ для моїх клієнтів, і вони схвально про вас відгукувалися.

Судячи з того, що ви мені розповіли, вважаю, є всі підстави розпочати розслідування, і буду лише радий, якщо цим займетеся ви.

Він підвівся, відштовхнувши крісло від себе.

— Але, вочевидь, ви розумієте, що розслідування має бути негласним, і моя фірма жодним чином не повинна фігурувати у справі. Ми готові виплатити вам гонорар, але це має бути суто конфіденційно. Ми опинились у вельми делікатному становищі. В нас нема підстав втручатись у справи міс Кросбі, поки не впевнимось остаточно, що тут щось не так. Якщо ви надасте нам неспростовні докази того, що міс Кросбі якось пов'язана з усіма тими надзвичайними подіями, тоді ми, звісно ж, відкрито вступимо у гру — але не раніше.

— Для мене такий оборот справ створює певні незручності, — зауважив я йому. — Бо гадав, що ви зможете захистити мене від втручання Брендона.

Ув очах Віллета щось зблиснуло, коли він сказав:

— Я впевнений, що ви й самі, без моєї допомоги, зможете впоратись із Брендonom. Але якщо виникнуть будь-які складнощі, ви завжди можете посилатися на мене як на свого повіреного. Якщо на вас нападуть, я із задоволенням безкоштовно представлятиму ваші інтереси в суді.

— Це мене, звісно, радує! — озвався саркастично я. — Але мене можуть і вбити!

Він, вочевидь, вважав, що нічого непокоїтись через таку дрібницю.

— Без сумніву, ви повідомите нам свій гонорар, враховуючи значні особисті ризики, — сказав він майже безтурботно. — Врешті-решт, така робота, як ваша, і передбачає певні ризики.

Я стенув плечима. Гонорар, сказав я сам собі, буде взятий зі стелі.

— Гаразд, — погодився я. — То можна починати?

Заклавши руки за спину, він міряв кроками кімнату, втупившись поглядом у килим.

— Так, так! Починайте!

— Але перед тим я хотів би поставити вам кілька питань, — сказав я, запалюючи сигарету. — Коли востанне ви бачили Морін Кросбі?

— На похороні Дженет. Відтоді я її не бачив. Справи її у цілковитому порядку. Коли нам потрібний її підпис, ми надсилаємо папери поштою. Тож у мене досі не було нагоди з нею зустрітись.

— Отже, вам невідомо, що вона нездужає?

Він заперечно хитнув головою — поняття не має, що вона хвора.

— І вас влаштував висновок, що смерть Макдональда Кросбі — нещасний випадок? — поцікавився раптово я. Він не чекав такого питання, тож різко звів голову.

— Що ви хочете цим сказати? Звісно ж, то був нещасний випадок!

— А чи не могло це бути самогубством?

— Кросбі не мав жодних причин закінчувати життя самогубством.

— Це з вашого погляду.

— Чоловік рідко коли зводить рахунки із життям за допомогою рушниці, коли в його розпорядженні є револьвер. З рушницею все надто складно.

— А якщо б він учинив самогубство, чи відобразилося б це якось на його справах?

— Звісно.

Ув очах Віллета зблиснув вираз спантеличення.

— Його життя було застраховане на півтора мільйона доларів. Але страховка унеможлиблювала самогубство. У цьому випадку гроші не виплачували б.

— А хто отримав гроші за страховкою?

— Я не зовсім розумію, до чого ви хилите, — сказав він, повертаючись до столу та всідаючись у крісло. — Поясніть свої слова, будь ласка!

— Мені видається дивним, що Зальцер, котрий не є дипломованим лікарем, підписав свідоцтво про смерть Кросбі. На це мали дати згоду коронер і Брендон. Тож я просто намагаюся себе переконати, що нема нічого підозрілого у смерті Кросбі. Припустімо, що він таки покінчив життя самогубством. Ви стверджуєте, що від цього спадок зменшився б на півтора мільйона доларів. Але якщо б якийсь спритний і тямущий лікар-шарлатан, корумповані коронер та капітан поліції зібралися разом, цей випадок можна було б подати як нещасний, чи не так?

— Стверджувати це дуже небезпечно. Хіба Зальцер не дипломований лікар?

— Ні. То хто отримав гроші за страховкою?

— Вони дісталися Дженет, а після її смерті — Морін.

— Тож Морін нині має півтора мільйона готівкою, чи не так?

— Достеменно. Я намагався переконати Дженет, щоб кудись уклала ці гроші, але вона воліла тримати їх у банку. Так само готівкою вони перейшли до Морін.

— І що з ними сталося? Вони все ще у банку?

— Наскільки мені відомо, так — але я не маю доступу до її рахунків.

— А ви могли б його отримати?

Якусь мить він пильно вдивлявся у мене.

— Так. Але не впевнений, що це мені справді потрібно.

— Було б непогано дізнатися, скільки там ще залишилося.

І я кивнув на лист Дженет, котрий усе ще лежав на столі.

— Тут пахне шантажем. Якщо Франклін Лессвейс, коронер, і Брендон розділили гроші навпіл між собою, то їх там не так уже й багато. Був би радий, якби вам вдалося це з'ясувати.

— Гаразд. Побачу, що зможу для вас зробити.

Віллет замислено почухав підборіддя.

— Гадаю, що мені вдасться порушити справу проти Зальцера — якщо те, що ви кажете, правда. Він справді

не мав права підписувати те свідоцтво, але поки що я не готовий відкрито це стверджувати. Наразі нема причин сумніватися, що то був нещасний випадок, і страхову компанію цілком влаштовують надані документи.

— Її і справді все влаштовує. Позаяк Брендон та коронер подали таке свідоцтво, як треба, то мені здається, що саме Зальцер фінансує і Лессвейза, і Брендона. Що вам відомо про Лессвейза?

Віллет скривився.

— О, його цілком можна підкупити. У нього препогана репутація.

— Ви добре знали Дженет Кросбі?

Він хитнув головою.

— Я бачив її двічі чи тричі — не більше.

— Чи справила вона на вас враження людини, котра потерпає від серцевої недуги?

— Це мені ні про що не говорить. Багато людей страждає від хвороб серця, але це не завжди видно.

— Але такі люди навряд чи грають у теніс за два дні до смерті, як це робила Дженет Кросбі.

Я бачив, що він починає непокоїтися.

— На що ви натякаєте?

— Ні на що — просто констатую факт. Мене не влаштовує висновок, що вона померла через хворе серце.

Поки він пильно дивився на мене, у кімнаті зависла така щільна тиша, що в ній можна було б потопити бойовий корабель.

— То ви стверджуєте... — почав, було, він, однак зненацька урвав фразу.

— Поки що ні, — уточнив я. — Але не слід цілком ігнорувати таке припущення.

Я бачив, що все це йому дуже не подобається.

— Облишмо це на мить, — продовжив я. — Поговорімо про Морін Кросбі. Судячи з теперішнього вигляду будинку і з того, що мені розповіла сестра Гарні, цілком

імовірно, що Морін не живе в будинку. І якщо її там нема — то де ж вона?

— Саме так, — погодився Віллет. — Де вона?

— Чи ж не в санаторії Зальцера? Чи не спадає вам на думку, що вона може бути його бранкою?

Він різко випростався в кріслі.

— А чи не надто ви даєте волю своїй уяві? Лише минулого тижня я отримав од неї лист!

— Це нічого не доводить. І що вона пише?

— Я просив її підписати кілька паперів. Вона повернула їх з підписом та долучила лист подяки за клопоти.

— Лист надійшов із «Крествейз»?

— У ньому була вказана адреса «Крествейз».

— І це не спростовує мої припущення про те, що вона може бути бранкою, еге ж? Я не стверджую, що це справді так, але таку ймовірність не слід відкидати.

— Ми можемо це негайно з'ясувати, — швидко сказав він. — Я напишу їй і попрошу приїхати. Завжди можу знайти якийсь привід для такої зустрічі.

— А це чудова ідея! Ви повідомите мені про результат? Було б непогано простежити, куди вона поїде після зустрічі з вами...

— Я повідомлю вам про час зустрічі.

Я підвівся.

— Гадаю, це все на сьогодні. То ви не забудете перевірити її банківський рахунок?

— Подумаю, як це зробити. Не кваптеся з розслідуванням, Меллою. Не хочу якихось ускладнень. Ви мене розумієте?

— Я подбаю про це.

— Які ваші подальші кроки?

— Спробую знайти сестру Гарні. Мені сподобалася ця дівчина. Розшукаю її, якщо вона ще жива.

Коли я його полишав, обличчя його більше не нагадувало маску. Він виглядав як вельми стривожений

адвокат середнього віку. Принаймні це доводило, що він — жива людина.

II

Черговий сержант сказав, що Міффлін вільний і я можу піднятися до нього. Він глянув на мене з надією, бо очікував, що я повідомлю йому ім'я завтрашнього переможця кінних перегонів, але голова у мене була забита іншим.

Я піднявся нагору. На сходовому майданчику наткнувся на рудоволосого сержанта Мак-Гроу.

— О, це знову наш горе-слідопит, — презирливо сказав той. — І що тебе гризе цього разу?

Я глянув у його крижані очиці, й те, що я в них побачив, мені не дуже сподобалося. Цей хлопець отримує задоволення, завдаючи болю іншим: він із тих безжальних копів, хто охоче упокорює неслухняних і отримує від цього насолоду.

— Нічого мене не гризе, — заперечив йому. — Але якщо ти надто довго тинятимешся поблизу, то мене щось таки гризтиме.

— Дотепник, еге ж? — і він вишкірився, оголивши ряд дрібних жовтих зубів. — Не пхай свого носа, куди не слід, спритнику! Ми за тобою пильнуємо.

— І так ретельно, що мало не знесли мені голову, — додав я, протискуючись повз нього і прямуючи в кабінет Міффліна.

Перед тим, як постукати, трохи постояв і озирнувся через плече. Мак-Гроу й далі стояв на сходах, дивлячись мені вслід. На обличчі — спантеличений вираз, великий рот роззявлений. Після того, як наші очі зустрілися, він відвернувся і почав спускатися сходами.

Коли я увійшов, Міффлін, глянувши на мене, нахмурився.

— Знову ти! Заради Бога, не навідуй мене так часто — Брендоніві це не сподобається!

Я присунув до себе стілець і зручно всівся.

— Обов'язково сплакну над цим, якщо матиму час. Взагалі-то я тут у справі, а якщо Брендоніві це не подобається — нехай втопиться в океані.

— В якій справі? — перепитав Міффлін, відкинувшись на стільці й викладаючи на стіл великі волохаті руки.

— Одна з медсестер, яка доглядає міс Кросбі, зникла, — повідомив я. — Брендона це мало б зацікавити, адже вона працює у Зальцера.

— Зникла? — перепитав Міффлін, і голос його прозвучав фальшиво. — Що ти хочеш цим сказати?

Я оповів йому про свої відвідини сестри Гарні та про те, як пролунав дзвінок у двері, дівчина пішла їх відчиняти й не повернулася. Детально описав товстулю з порожньої квартири навпроти, оповів про сливову кісточку на сходах і про те, що дужому чоловікові зовсім нескладно було б знести сестру Гарні пожежними сходами, якби внизу чекала машина.

— Як це кумедно, — озвався Міффлін, пригладжуючи чорне волосся. — Кілька років тому одна з медсестер Зальцера також зникла. Її так і не знайшли.

— А ви її хоч шукали?

— Віку, тобі не слід іронізувати, — роздратовано сказав Міффлін. — Звісно ж, ми її шукали, але не знайшли. Зальцер стверджував, що вона втекла з якимось хлопцем, аби таємно вийти заміж. Казав, що батько дівчини був не в захваті від нареченого чи щось подібне.

— А Зальцер не повідомляв вам про зникнення сестри Гарні?

Він заперечно хитнув головою.

— Навряд чи він мав на це час. Окрім того, вона могла щось згадати і піти залагоджувати справу. Є купа причин, чому жінка може полишити помешкання.

— Без панчіх та черевиків? У розпал розмови? Не обманюйся, Тіме! Це викрадення — і ти прекрасно це знаєш.

— Поїду туди і переговорю з консьєржем. Тримайся від усього цього подалі. Я скажу Брендоніві, що про зникнення повідомив консьєрж.

Я стенув плечима.

— Хай буде так: аби щось робилося. Мене ж цікавить інше — хто була та, інша?

Міффлін трохи повагався, потім підвівся та підійшов до картотеки.

— Її звали Ейнона Фрідлендер, — сказав він, перебравши ряд карточок і поклавши одну з них на стіл. — У нас небагато на неї є. Батько: Джордж Фрідлендер; мешкає за адресою: 257 Каліфорнія-стріт, Сан-Франциско. Дівчина зникла торік 15 травня. Зальцер повідомив про це Брендоніві. Фрідлендер приходив до нас, і саме він припустив, що вона втекла зі своїм хлопцем, якого звали Джек Бретт. Бретт — моряк. За кілька тижнів до зникнення Ейнони він дезертирував з флоту і також зник. Отож, Брендон сказав, що нема потреби надто ретельно шукати — ми й не шукали.

— А Бретт потім знайшовся?

— Ні.

— Цікаво, як старанно цього разу ви шукатимете сестру Гарні?

— Але нам ще слід переконатися, що її справді викрали. Брендон не розпочинатиме пошуків лише на підставі твоєї усної заяви. Усе залежатиме від Зальцера.

— Бачу, що в цьому клятому місті нічого не обходиться без Зальцера!

— Але ж, Віку, невже ти це серйозно кажеш?

Я звівся на ноги.

— Знайди її, Тіме, інакше я зроблю це сам — мені подобається ця дівчина.

— Не переймайся ти так! Якщо вона справді зникла — ми її знайдемо. То ти впевнений, що конячка-фаворит — Креб Еплл? Я б не хотів втратити своїх п'ять баксів!

— Та забудь ти про Креб Еплл — займися краще сестрою Гарні! — сказав я і вийшов з кабінету.

Повернувся в Оркід-білдінгз. Пола чекала мене в кабінеті.

— Продовжуємо займатися цією справою, — повідомив я їй, всідаючись за свій стіл. — Я зустрівся з Віллетом: він фінансуватиме наше розслідування, але хоче, щоб його фірма у цій справі не фігурувала.

— Дуже сміливо з його боку! — презирливо зауважила Пола. — Гадаю, ти перебрав усі ризики?

— Він готовий за це доплачувати, — сказав я. І розповів їй про свій візит у поліцейський відділок. — Здається, цей хлопець Зальцер зникнення своїх медсестер зробив звичним ділом. Ти звернула увагу на дату? 15 травня: день, коли померла Дженет Кросбі. Ніхто мене не переконає, що зникнення тієї медсестри не мало нічого спільного зі смертю Дженет.

Пола уважно вивчала мене.

— Гадаєш, що Дженет убито, чи не так?

Перш ніж відповісти, я запалив сигарету й обережно кинув сірник у кошик для сміття.

— Думаю, це цілком імовірно. І мотив тут є: гроші. До того ж, смерть спричинена не хворим серцем. Отруєння миш'яком, між іншим, теж дає збої в роботі серця. Того старого йолопа Бьюлі цілком можна було ввести в оману.

— Але ж ти цього не знаєш напевно! — сказала Пола. — Ти ж не думаєш, що Морін могла вбити сестру?

— Мотив надто серйозний: окрім успадкування двох мільйонів доларів, була ще й солідна страховка. Я не стверджую, що Морін справді вбила сестру, але такі значні гроші — дуже велика спокуса, особливо якщо ти перебуваєш у руках шантажиста. І ще одне: мене не надто влашто-

вуге смерть самого Кросбі й виникають сумніви: а чи його теж не вбито? Якщо в смерті не було нічого підозрілого, то чому Зальцер запросив для підписання свідoctва про смерть такого типа, як Бьюлі? Чому він не підписав його сам? Йому ж довелося ділитися і з Лессвейзом, коронером, і, ймовірно, з Бренденом. Це було або самогубство, або ж убивство. Готовий присягнути, що то не був нещасний випадок. Як влучно підмітив Віллет, безглуздо кінчати життя самогубством за допомогою рушницї, коли в тебе є револьвер. Тож залишається вбивство.

— Не поспішай із висновками, — гостро заперечила Пола. — Це твій великий недолїк, Меллоу. Ти завжди робиш якісь божевільні припущення.

Я підморгнув їй.

— А мені це подобається!

Ш

Щоб розслабитись, я складаю пазли. Пола купує їх для мене в одного каліки на вулиці, з яким перекидається кількома словами, коли йде додому раніше. Цей безіменний герой випилує дрібні деталі для Поли з фанерних залізничних оголошень, які та йому приносить. Цей чолов'яга компонує вражаючі пазли, котрі я потім складаю цілісінський місяць. Опісля передаю зібрану картинку в найближчу лікарню, а Полин приятель випилує мені нову головоломку.

Маючи чималий досвід складання пазлів, я дійшов висновку, що нерідко дрібна та, вочевидь, неважлива деталь стає своєрідним ключем до всієї картинки, тож завжди мушу бути пильним і уважним до дрібниць. І в своїй роботі завжди вишукую деталь, яка наче й не стосується справи, однак насправді дуже суттєва.

Так я просидів, глибоко замислившись, упродовж години. Було кілька хвилин по сьомій. Контора вже зачинена. Переді мною стояла пляшка віскі.

Я стисло виклав усі факти на папері, але це мало що мені дало. Перечитавши написане, зупинився на прізвищі Дугласа Шеррілла. Чому, запитав я себе, Дженет раптово розірвала заручини — за тиждень до смерті батька? На перший погляд, цей факт не стосувався справи — а може, і так? Я не міг бути в цьому впевнений, не з'ясувавши, чому саме розірвали заручини. Хто міг би мені це пояснити? Вочевидь, сам Дуглас Шеррілл, але не випадало прибути до нього без попередження, і просто зараз я не був готовий до цього. Тоді хто ще? Я звірився зі своїми нотатками. Це міг би зробити також Джон Стівенс, дворецький Кросбі. Я вирішив, що не така вже й погана думка — побалакати з ним. Якщо б він викликав у мене довіру, з ним можна було би поділитися своїми сумнівами. Марта Бендікс повідала мені, що він тепер працює у Грегорі Вейнрайта.

Нема чого зволікати, сказав я собі й знайшов у телефонній книзі номер Вейнрайта. Набравши його, після третього дзвінка почув сповнений гідності голос:

— Будинок містера Вейнрайта.

— Чи не з Джоном Стівенсом я говорю?

Після невеличкої паузи голос у слухавці обережно відповів:

— Так, це Стівенс. З ким маю честь?..

— Мене звати Меллой. Містере Стівенс, я би хотів поговорити з вами про важливу особисту справу. Це стосується сім'ї Кросбі. Чи не могли б ви зустрітися зі мною сьогодні увечері?

Знову пауза.

— Я вас не розумію.

Це був голос старої людини — дружелюбної, але, на жаль, не надто тямущої.

— Боюся, я вас не знаю.

— Але, можливо, ви чули про детективне бюро «Універсальні послуги»...

Так, про таке бюро він чув.

— То я ним керую, — пояснив йому. — Мені дуже важливо поговорити з вами про Кросбі.

— Не впевнений, що маю право обговорювати з вами свого колишнього хазяїна, — сказав він стримано. — Вибачте!

— Вам не завадить вислухати мене. Після цього самі вирішите, відповідати на мої запитання, чи ні. Якщо не захочете відповідати — нічого страшного.

Цього разу пауза була ще довшою.

— Ну що ж — гадаю, я міг би з вами зустрітись, але не обіцяю, що...

— Усе гаразд, містере Стівенс! Тоді зустрінемося в кафе на розі Джефферсон та Фельдман-стрит. О котрій вам зручно?

Він відповів, що його влаштує дев'ята.

— Я буду в капелюсі й читатиму «Івнінг Геральд», — повідомив йому.

Той відповів, що прийде, і повісив слухавку.

У мене залишалися ще дві години до зустрічі з ним, тож я вирішив провести їх у барі Фіннегана. Мені знадобилося кілька хвилин, щоб зачинити контору. Поки замикав сейф і зачиняв вікна, думав про сестру Гарні. Хто її викрав? Чому це зробили? І чи жива вона ще? Це мене нікуди не привело, однак я був стривожений. Усе ще поглинутий думками, вийшов у приймальню, переконався, що тут усе в порядку, перетнув кімнату, вийшов у коридор і замкнув за собою двері на ключ.

Наприкінці коридору, біля ліфта, побачив опецькуватого чоловіка, котрий стояв, ліниво обпершись об стіну, і читав газету. Він не відірвав очей од газети, коли я, ставши поруч, натиснув кнопку виклику ліфта. Мигцем оглянув його. Він був смаглявий і мав тупувате рябе об-

личчя. Був схожий на італійця — а може, й на іспанця. Синій костюм із саржі витертий на рукавах, манжети сорочки брудні.

Ліфт приїхав, ліфтер розчахнув двері, й ми з «макаронником» зайшли в кабінку. На третьому поверсі ліфт зупинився, щоб підібрати Манфреда Віллета, який окинув мене непроникним поглядом і відразу ж вступився у заголовки газети «макаронника». Взагалі-то він казав, що не хоче афішувати своє знайомство зі мною, але я подумав, що це вже занадто — навіть не кивнути мені. Але тут платив він — йому й замовляти музику.

Я купив у газетному кіоску «Івнінг Геральд», даючи Віллету змогу вийти з будівлі першим. Спостеріг, як той сідає в «олдсмобіль»* завбільшки як дредноут**. «Макаронник» із брудними манжетами приземлився в одному з великих крісел у вестибюлі, продовжуючи читати газету. Я пройшов до чорного входу і провулком дістався бару Фіннегана.

Там було накурено, хоч сокиру вішай, та повно підозрілих галасливих типів. Не встиг я зробити кілька кроків до свого улюбленого столика, як до мене підбіг Олаф Крюгер, власник боксерської школи на Принцес-стрит, і схопив мене за руку.

Олаф був не важчий — та й не набагато розумніший — за жокея і мав лису, мов яйце, голову.

— Привіт, Віку! — сказав він, і ми потиснули одне одному руки. — Ходімо разом вип'ємо. Давно тебе не бачив. Що поробляєш?

Я почав проштовхуватися до столика, підморгнувши дорогою Майкові Фіннегану, який у яскравому світлі неонових вогнів наливав пиво.

* Модель легкового автомобіля американської корпорації «Дженерал моторс».

** Великий швидкохідний броненосець початку ХХ століття з потужним озброєнням.

— Регулярно буваю на твоїх боях, — сказав я, поки Олаф видряпувався на високий стілець, погрозово орудуючи ліктями, щоб розчистити собі місце, однак на його грізні рухи ніхто не зважав. — Але тебе не бачив. Той твій хлопчина, О'Хара, непогано б'ється.

Олаф махнув крихітною ручкою Фіннеганові.

— Два віскі, Майку! — заволав він різким пронизливим голосом. — О'Хара? Так, він непоганий, але недостатньо досвідчений у перехресних ударах. Я увесь час йому про це торочу, але він мене не слухає. Колись він напореться на суперника з миттєвою реакцією — і тоді йому кінець.

Наступні півгодини ми проговорили про бокс. З Олафом ні про що інше не можна було говорити. Отак балакаючи, ми з'їли по два сандвічі та випили по три порції подвійного віскі.

Гьюсон, спортивний репортер «Геральд», приєднався до нас і наполог на тому, щоби пригостити нас віскі. Це був високий, худий, доволі цинічний чолов'яга, який починав лисіти, з мішками під очима та з посипаним попелом передом сорочки. Постійно тримав у роті сигарету, яка смерділа так, наче була знайдена на смітнику принаймні кілька років тому. Можливо, так воно й було. Після того, як ми прослухали з півдюжини його безкінечних скабрезних оповідок, Олаф сказав:

— А що ти сплетеш про малюка Діксі та його походеньки на вчорашній вечірці? Чув про них?

Гьюсонове обличчя витягнулося.

— Не чув. Малюк ані словом про це не прохопився. Він отримав синця — оце й усе, що мені відомо. Хтось із таксистів казав, що він шубовснув з пірса у воду.

— Не знаю, чи можна це вважати плаванням, коли ти дістаєшся берега після того, як тебе викинули з яхти, — зауважив, вишкірившись, Олаф.

— Ви, хлопці, перетрять це між собою — на мене можете не зважати, — сказав я, запалюючи сигарету.

Гьюсон пожовтілими від нікотину пальцями дістав сигарету з нагрудної кишені.

— Напередодні Малюк Діксі потрапив на яхту «Дрім шіп»* і там посперечався зі Шерріллом. Четверо дужих хлопців викинули його за борт після того, як Малюк дав ляпаса Шерріллові. Ходять чутки, що Шеррілл має намір висунути Діксі звинувачення у замаху на життя. Якщо він це таки зробить, то Діксі каюк. Той зараз по самі вуха в боргах.

— Гадаю, що Шеррілл таки порушить проти нього справу, — сказав Олаф, трусонувши лисою головою. — У нього погана репутація.

— Не порушить, — сказав Гьюсон. — Він не може дозволити собі скандалів. Я сказав Малюкові, що він у безпеці. Але навіть і за таких умов той боягуз не не наважиться заговорити.

— А хто такий Шеррілл? — удавано байдуже поцікавився я і махнув Фіннеганові, щоб той вкотре наповнив нам склянки.

— Ти не єдиний, хто ним цікавиться, — сказав Гьюсон. — Ніхто нічого про нього не знає. Він — темна конячка. Прибув у Оркід-Сіті кілька років тому. Почав займатися нерухомістю, отримуючи комісійні від «Селбі і Ловенстайн». Гадаю, на цьому він заробив якісь гроші — небагато, одначе достатньо, щоби прикупити будинок на Росмор-авеню. Згодом йому якимось чином вдалося заручитись із Дженет Кросбі, донькою мільйонера, але це тривало недовго. Потім він кудись зник аж на півроку, опісля з'явився знову, але вже як власник «Дрім шіп». Це — трьохсоттонна яхта, котру він перетворив на гральний заклад. Яхта стоїть на якорі за три милі від берега. У Шеррілла ціла флотилія водних таксі, які безперестанно снують туди-сюди, а члени цього закритого клубу такі вишукані, мовби служать у Букінгемському палаці.

* Англійською "Dream Ship" — «Корабель мрії».

— Гральний бізнес — не єдине, чим займаються на яхті, — додав Олаф, підморгнувши. — У нього там не менш як півдюжини пречудових дівчаток. І це — справді солодкий бізнес. Перебуваючи за три милі за містом, Шеррілл може легко втерти носа Брендонові. Готовий закластися, що він гребе чималі гроші.

— Мене цікавить одне, — вставив слово Гьусон, простягнувши руку за віскі, котре я оплатив, — як негідник Шеррілл зміг заробити грошей на таку розкішну яхту.

— Подейкують, що він навіть випустив власні акції, — зауважив Олаф. — Якби Шеррілл прийшов до мене і запропонував акції цієї посудини, то я б охоче їх придбав. Можу посперечатися, що ті, хто є тримачами акцій, здатні озолотитися.

Я слухав, розмірковуючи, як це чудово — зустріти в барі двох приятелів і почути від них усе, що мене цікавить, ні про що не запитуючи.

— Здається, на тому човникові таки справді весело, — сказав я байдуже. — Сам би не відмовився туди потрапити. Гьусон хмикнув.

— Ти не один такий, але в тебе — жодних шансів. Туди можуть потрапити тільки члени «Білої книги»*. Кожного нового члена клубу ретельно добирають і перевіряють. Якщо в тебе нема бабла — для Шеррілла ти нуль. Вхід — двісті п'ятдесят доларів, членські внески — до п'ятисот доларів на рік. Цей заклад — для великої риби, а не для дрібної сошки.

— А що за людина Шеррілл?

— Один із тих спритників, — сказав Гьусон. — Вродливий, легкий, напористий і тямущий. Якраз такий, які подобаються жінкам. Хвилясте волосся, блакитні очі, накачані м'язи. Одягається, як кінозірка. Саме з тих, кого я називаю викінченими мерзотниками.

— А чому Дженет Кросбі розірвала заручини?

* «Біла книга» — державний інформаційний документ.

— Та дівчина мала клепку в голові. Не знаю, що сталося, але вважаю, що вона вчасно його розкусила. Усе, чого йому було від неї треба — це її грошей, і думаю, вона зрозуміла це до того, як стало надто пізно. Будь-хто, хто одружиться з таким покидьком, як Шеррілл, неминуче матиме проблеми.

Олаф, якого вже почала знуджувати ця розмова, сказав:

— Як гадаєте, хлопці — чи добре було б виставити малюка Діксі проти О'Хари? У мене є змога зробити це, але не впевнений, що з того щось вийде.

Наступні чверть години ми обговорювали всі слабкі та сильні сторони Діксі, й нарешті, поглянувши на годинник над головою, я зауважив, що мені вже пора йти.

— Я вас залишу, хлопці, — сказав я, зісковзуючи зі стільця. — На днях завітаю в клуб — там і побачимося.

Олаф відповів, що завжди радий буде мене бачити й переказав вітання Полі, а Гьусон додав, що мріє про неї щонаочі. Я полишив їх, оплативши ще по порції віскі.

На виході знову запримітив знайомого «макаронника» з брудними манжетами. Він сидів поруч із вхідними дверима, втупившись у газету, але коли я штовхнув обертові двері, він недбало згорнув її, запхав у кишеню та підвівся.

Я швидко пройшов до свого «бьюїка». Всівся у машину, завів двигун і рушив темною вуличкою. Десь позаду заревів інший двигун, і в дзеркальці я помітив світло фар за собою.

Їдучи Принцесс-стрит, я пильнував те авто у дзеркальці. Мене переслідував «лінкольн». Затемнене скло автівки не давало змоги розгледіти водія, але я й без того знав, хто це.

У кінці Принцесс-стрит я звернув на Фельдман-стрит. Рух тут був не такий інтенсивний, тож поїхав швидше, але «лінкольн» від мене не відставав. Попереду я запримітив вогні кав'ярні, де домовився зустрітися з Джоном

Стівенсом. Не доїжджаючи до кафе, я зненацька натиснув на гальма й різко зупинився. «Лінкольн» їхав за мною надто близько, тож водієві не залишалось нічого іншого, як промчати мимо, що він і зробив, загальмувавши десь далеко попереду.

Я вислизнув із «бьюїка» і пірнув у темні двері найближчої крамнички. «Лінкольн» зупинився ярдів за п'ятдесят від мене. Смагливий вийшов з машини й оглянув вулицю, вже не маскуючись. Швидко збагнув, що мене у «бьюїку» нема і попрямував до мого авто, тримаючи руки в кишенях.

Я ступив у темряву і спостерігав, як він заглядає в порожню машину, роззирається вправо-вліво та йде собі геть. Здається, він не надто засмутився, прогавивши мене, і неквапно пішов вулицею, мов нероба «латинос».

Провівши його поглядом, я зайшов у підземний перехід і гулькнув у кафе.

Годинник на стіні показував за п'ять дев'яту. За столиками було не більше півдюжини відвідувачів: білява дівчина-підліток зі своїм хлопцем, двоє старших чоловіків, які грали у шахи, дві жінки з повними сумками, вочевидь, після закупів, та дівчина з худим прищуватим обличчям, котра пила молоко за дальнім столиком.

Я вибрав стіл подалі від дверей і сів, розгорнувши «Івнінг Геральд». Запаливши сигарету, міркував про «макаронника». Чи це також людина Зальцера, чи в гру вступив хтось новенький? Смагливий стежив за мною, причому робив це грубо. Одне з двох: або він був у цій справі новачок, або ж йому було начхати, помічу я його чи ні. Про всяк випадок я запам'ятав номер його машини. Ще одна невеличка робота для Міффіна, подумав я. І це мені про дещо нагадало. Я перегорнув газету, знайшов спортивну сторінку і переглянув результати перегонів. Креб Еппл прийшла таки першою! Ну що ж, тоді усе

в порядку. Тепер, заробивши копійчину, Міфлін не відмовиться перевірити номер машини.

Коли годинник вибив дев'яту, скляні двостулкові двері відчинилися й увійшов високий немолодий чоловік. Я відразу здогадався, що це Стівенс. Виглядав, мов архієпископ у відпустці. Підійшов до мене так поважно, як це зазвичай роблять дворецькі, сповіщаючи, що вечерю подано. Вираз обличчя був похмурим, очі дивились обережно й насторожено.

Я підвівся.

— Містере Стівенс?

Він кивнув.

— Я — Меллой. Сідайте, будь ласка! Вип'єте кави?

Він поклав свого капелюха на вільний стілець і всівся. Так, від кави він би не відмовився.

Щоб зекономити час, я підійшов до стійки, замовив дві кави і сам відніс до нашого столика. Дівчина-підліток глянула на Стівенса і по-дурному захихотіла, як це зазвичай роблять юнки. І сказала щось своєму супутникові — безвусому молодикові в смугастому піджаку й кашкеті якогось коледжу, зісунутому аж на потилицю. Він також глянув на Стівенса і вишкірився. Можливо, вони вирішили: як це смішно, що архієпископ зайшов у кафе самообслуговування; чи, може, їх звеселив його старомодний капелюх.

Я поставив каву на стіл.

— Дякую, що ви прийшли, містере Стівенс, — сказав я, пропонуючи йому сигарету. Поки він запалював, я уважно його вивчав. Він був справжнісінький дворецький: вірний хранитель сімейних традицій, який уміє тримати язик за зубами. Йому цілком можна довіряти, однак проблема в тому, чи вдасться мені його розговорити.

— Те, що я маю вам сказати — строго конфіденційно, — провадив я далі, сідаючи поруч. — Мене найняли, щоб розслідувати обставини смерті міс Дженет

Кросбі. Є люди, котрих не влаштовує пояснення, що вона померла від серцевого нападу.

Він випростався і наче заляк.

— А хто ці люди?— запитав він. — І чи не здається вам, що трохи запізно вести подібне розслідування?

— Не хотів би про це зараз говорити, — озвався я. — Згодний, що для слідства трохи запізно, але деякі факти стали відомі лише кілька днів тому — ось чому й виникла потреба у додатковому розслідуванні. Чи не здається вам дивним, що Дженет Кросбі померла від серцевого нападу?

Він завагався.

— То не моя справа, — нарешті сказав неохоче. — Але оскільки ви про це питаєте, то зізнаюся, що її смерть стала справжнім шоком для мене. Вона була енергійною молододу особою. Однак доктор Зальцер переконав мене, що в її випадку раптова зупинка кровообігу неминуче призводить до зупинки серця — без жодних попередніх симптомів. Хоча мені й було важко у це повірити.

— Я би хотів також дізнатися, чому міс Кросбі розірвала заручини з Дугласом Шерріллом.

— Боюся, не зможу вам цього сказати, якщо не знатиму, хто саме замовив розслідування, — сказав сухо Стівенс. — Я чув про вашу контору і впевнений, що репутація у неї гарна, але не готовий пліткувати про свого колишнього працедавця, доки не знатиму, кому це потрібно.

І це було все, що мені вдалося з нього витягнути.

Раптом атмосфера у кафе стала якоюсь напруженою, що змусило мене повернутися.

Скляні обертові двері крутнулись, і всередину зайшло четверо чоловіків. Двоє з них були з «томмі-ганамми»*, двоє інших тримали в руках кольти. Усі вони були смагляві (вочевидь, «макаронники»), і серед них — мій

* Американський військовий автомат; пістолет-кулемет Томпсона.

старий знайомий із заялженими манжетами. Двое з «томпсонами» стали в протилежних кутках приміщення — так, щоби тримати під прицілом увесь зал. Мій приятель з брудними манжетами та коротенький даго* з червоними повіками попрямували до мого столика.

Стівенс видав якийсь приглушений звук і скочив на ноги, але я схопив його за рукав і силоміць усадив на місце.

— Заспокойтеся! — прошепотів я.

— Усім залишатися на місцях! — гаркнув тип із «томпсоном». Його голос прорізав тишу, мов постріл. — Не рухатись і не дзякати — інакше мізки повибиваємо!

Присутні мовби завмерли. Це нагадувало сцену в музеї воскових фігур. Бармен, вирячивши очі, застиг із піднятою рукою, намірившись налити содової. Старший пан заляк, стиснувши в руках ферзя, яким намірився поставити мат противників. Обличчя його було перекошене від жаху. Худа прищава дівчина міцно заплющила очі, ще й затуливши рота рукою. Юнка нахилилась уперед, і її гарненький, яскраво на помаджений рот відкрився, але крик жаху застиг на губах. Однак коли один із даго проходив мимо неї, крик таки вирвався з її горлянки. У мертвій тиші кав'ярні звук був пронизливим й оглушливим, і, вилаявшись, смаглявий люто вперіщив дівчині стволом прямо у модний, але абсурдний капелюшок. Вдарив сильно, й автомат із глухим стуком пробив солом'яний верх капелюшка, зачепивши череп. Дівчина впала, і кров почала струменіти їй з вух, швидко утворивши калюжку на підлозі. Хлопець, який сидів поруч із нею, позеленів і почав блювати.

— Тихо всі тут! — сказав, підвищуючи голос, чолов'яга з «томпсоном».

Судячи з вигляду тих хлопців, вони неодмінно почнуть стріляти, тільки-но хтось порухається. Це були

* Амер. даго — прізвисько італійця, іспанця, португальця.

безжалісні вбивці, які стріляють без розбору, і їм для цього потрібний лише привід. Я нічого не міг вдіяти. Навіть якби у мене була зброя, я б не наважився її застосувати. Один револьвер проти двох «томпсонів» так само нікчемний, як зубочистка супроти рапіри. Тоді б вони убили всіх.

Двоє смаглявих підійшли до мого столика.

Я продовжував сидіти, мов закам'янілий, поклавши руки на стіл та дивлячись на них. Чув, як поруч важко дихає Стівенс: повітря виривалось із його ніздрів з таким свистом, наче ось-ось із ним станеться напад.

«Макаронник» із брудними манжетами недобре посміхнувся мені.

— Підіймай свою задницю, сучий ти сину, інакше я розмажу на підлозі твої мізки, — погрозово сказав він.

Однак самі бандити намагалися триматися подалі від скерованих дул «томпсонів», щоб уникнути лінії вогню.

Інший «макаронник» ухопив Стівенса за руку.

— Ти також підіймайся — ми з тобою трохи прокатаємося.

— Облиште його, — сказав я крізь зуби.

«Даго» вперіщив мені в обличчя рукояткою револьвера.

Несильно, але боляче.

— Стули пельку! — додав.

Інший устромив автомат Стівенсові між ребра і стягнув його зі стільця.

— Не чіпайте мене! — задихаючись, сказав Стівенс, в'яло намагаючись вивільнитися. Злобно гаркнувши, «макаронник» поцілив йому в обличчя кулаком, схопив за комір і виволік з-за столу.

Мій приятель із заялженими манжетами відступив од мене на крок; натомість той, котрий з «томпсоном», наблизився, наставивши дуло автомата мені в груди. Я знерухомів, підперши рукою чоло та відчуваючи під пальцями пульсацію крові у скронях.

Стівенс упав.

— Рухайся — і то хутко! — люто сказав той, з брудними манжетами. — Заберіть звідси цього дурнуватого старого!

Він нахилився і схопив Стівенса за ногу. Інший «даго» вхопив за другу, і вони швидко пішли до виходу, волочачи Стівенса за собою, на ходу перекидаючи стільці та столики.

Копняком відчинивши вхідні двері, витягли старого на вулицю і запхали в машину. Два інших «макаронники» відступили убік, погрожуючи дулами автоматів нажаханому натовпові, який уже зібрався перед входом.

Усе це було зроблено зухвало, нахабно, холоднокровно і жорстко.

«Макаронники» з «томпсонами», задкуючи, відступили з кафе і впакувалися в авто. Один із них, відходячи, розвернувся і випустив автоматну чергу крізь скло кафе у мене. Я цього очікував, тож коли він розвертався, зіслизнув зі стільця і сховався під столиком, втиснувшись у підлогу. Кулі прошили стіну над моєю головою, і на мене посипались уламки цегли та штукатурка. Одна з куль зірвала підбор з мого черевика. Коли стрілянина припинилась, я виліз з-під столу — саме вчасно, щоб помітити, як останній з бандитів заплигнув на підніжку авто, і те різко звернуло за ріг, полишаючи місто.

Я скочив на ноги і кинувся до телефону.

IV

Голос із радіоприймача звучав глухо. Він заповзав у всі кутки моєї кімнати — приглушений шепіт стихеного радіо. Останні півгодини я дослухався до цього голосу. Пазл, розкладений на столі переді мною, цікавив мене не більше, ніж здохла миша, яку я знайшов сьогодні

зранку в мишоловці — а може, й менше. Притінена настільна лампа утворювала калюжку самотнього світла на килимі. Пляшка і склянка стояли на підлозі — на відстані моєї витягнутої руки. Я вже випив сьогодні — й то двічі чи тричі. Після такого вечора нема особливого значення, двічі ти пив чи тричі.

Я все ще не міг отямитися. Нікому не сподобалося б, якби у нього випустили автоматну чергу, і я не був винятком. Перед очима все ще стояла картина, як «макаронники» тягнуть за собою старигана з кафе. Відчував, що мав би щось зробити. Врешті-решт, це я його туди заманив.

— «Сьогодні о дев'ятій вечора, — повідомив диктор, вриваючись у мої думки — шестеро чоловіків, імовірно, італійців, озброєних автоматами та пістолетами, вдерлися в кафе «Блакитний птах», що на розі вулиць Джефферсон та Фельдман. Поки двоє автоматників стояли на виході, ще двоє тероризували відвідувачів, а інші схопили Джона Стівенса, витягли його з кав'ярні й запхали в авто, що чекало біля входу. Стівенс, дворецький містера Грегорі Вейнрайта, сталевого магната та мільйонера, невдовзі по тому був знайдений мертвим на шосе Лос-Анджелес—Сан-Франциско. Припускають, що він помер од серцевого нападу, спричиненого брутальним поводженням викрадачів. Коли ті виявили, що Стівенс мертвий, то на ходу викинули його з машини».

Голос диктора був безбарвний і холодний — неначе він читав біржові зведення. Мені захотілось опинитися поруч з ним і бодай трохи оживити його автоматною чергою над головою.

— «Поліцію цікавить будь-яка інформація, котра дала б змогу заарештувати злочинців, — провадив далі диктор. — За словами свідків, банда складалася зі шести невисоких, кремезних, смаглявих чоловіків у блакитних костюмах та чорних капелюхах.

— Поліція також дуже хотіла б допитати невідомого чоловіка, який сидів за одним столиком із Джоном Стівенсом у момент, коли в кафе увірвалися викрадачі. Зателефонувавши в поліцію, давши опис злочинців і назвавши номер їхньої машини, незнайомиць зник. Свідки кажуть, що це був високий, міцної будови темноволосий чоловік з нездоровим кольором обличчя та різкими рисами. На обличчі справа в нього рана від удару руків'ям зброї одного з нападників. Будь-кого, хто впізнає цього чоловіка, просимо негайно зателефонувати у поліцейський відділок капітанові Брендону, Грем-стрит, 3444...»

Нахилившись, я вимкнув приймач.

— «З нездоровим кольором обличчя та різкими рисами — але не гарний. Ніхто не сказав, що він гарний». Я повільно розвернувся в кріслі.

На порозі стояв сержант Мак-Гроу, а за ним — сержант Гартселл.

Від несподіванки я підстрибнув не вище, ніж на фут. Це була суто рефлекторна реакція, з якою я нічого не міг вдіяти.

— Хто вам розповів про мене? — спитав я, зводячись на ноги.

— І він ще хоче знати, хто нам розповів, — крізь зуби процідив Мак-Гроу. — То що, повідаємо?

Гартселл зайшов у кабінет. На обличчі в нього був холодний вираз, що не передвіщав нічого доброго; глибоко посаджені очі — крижані.

— Так, так — скажи йому.

Мак-Гроу зачинив за собою двері, не зводячи з мене очей.

— Одна пташка наспівала, — сказав він, підморгнувши. — У нас завжди знаходяться маленькі пташки, які вицвірінькують потрібне нам. І саме отака птаха наспівала нам, що то ти був із Стівенсом сьогодні ввечері.

Я аж спітнів. Можливо, тому, що сьогодні було надто гаряче. Можливо, мені не сподобався вигляд отих двох. А, можливо, я просто згадав слова Брендона, що колись на темній вуличці мене добряче віддубасять.

— Гарзд, — погодився. — То справді був я.

— Оце розумно, — сказав, просяявши, Мак-Гроу. — Наш горе-слідопит вирішив сказати правду задля різноманіття.

Він тицьнув пальцем у мене.

— Чому ти не залишився на місці? Наші хлопці хотіли з тобою побалакати.

— Мені нічого їм сказати, — відповів йому. — Я надав черговому опис машини і тих типів. Тож залиште мене в спокої. До того ж, із мене вже досить пригод на сьогодні.

Мак-Гроу всівся в одне з крісел, намацав у кишені сигару та витягнув її. Відкусив кінчик, виплюнув тютюн на стіну і запалив.

— Мені це подобається, — констатував він, потримавши дим у роті перед тим, як випустити. — З нього, чуєте, на сьогодні вже досить. Дуже мило. Але щодо цього ти помиляєшся, друже. Вечір для тебе тільки-но розпочався.

Я промовчав.

— Ходімо вже, — додав суворо Гартселл. — Через годину мені заступати на чергування.

Мак-Гроу, нахмурившись, глипнув на нього.

— Розслабся, приятелю! Нічого не станеться, якщо ти трохи і спізнишся. Ми ж зараз на роботі, чи не так?

І перевів погляд на мене.

— То про що ви балакали зі Стівенсом?

— Я хотів знати, чи вірить він тому, що Дженет Кросбі померла від серцевого нападу. Він не вірив.

Мак-Гроу хихикнув, потираючи великі білі руки. Здається, моя відповідь цілком задовольнила його.

— А знаєш, наш капітан не такий уже й дурний, — повідав він Гартселлові. — Зірок із неба не хапає, однак далеко не дурень. Саме так він і сказав: даю голову на

відсіч, що той горе-нишпорка вів мову про Кросбі. Брендон одразу подумав про це, щойно ми отримали опис співрозмовника Стівенса. І був правий.

Гартселл кинув на мене погляд, який нічого доброго не передвіщав.

— Еге ж, — озвався він.

— Це все, що ти хотів знати, горе-слідопите? — поцікавився Мак-Гроу. — Чи було ще щось?

— Більше нічого.

— А хіба капітан не казав тобі залишити сімейку Кросбі в спокої?

Ось воно — почалося.

— Так, він згадував про це.

— Невже ти гадаєш, що капітан щось каже, аби просто послухати свій голос?

Я перевів погляд з Мак-Гроу на Гартселла, а потім знову на Мак-Гроу.

— Не знаю. Спитайте це в нього.

— Не крути, наш горе-слідопите! Ми не дуже любимо крутіїв, правда ж, Джо?

Гартселл зробив якийсь нетерплячий рух.

— Заради Бога, покінчімо вже з цим, — сказав він.

— Покінчімо з чим? — перепитав я.

Мак-Гроу нахилився і знову плюнув на стіну. Потім струсив попіл на килим.

— Капітан не в захваті від тебе, хлопче, — сказав він і вишкірився. — А коли капітан від чогось не в захваті, у нього псується настрій і він виміщає це на нас, своїх підлеглих. Тож ми й подумали — а чи не зробити нам його знову щасливим. І вирішили, що найкращий спосіб повернути усмішку на його обличчя — трохи попрацювати з тобою. Переконані, що непогано було б нам'яти тобі вуха — а ще краще їх відірвати. І ще нам спало на думку, що не зле було б також порозкидати дещо в твоєму кабінеті — поперекидати меблі, понівечити панелі — ось про що ми подумали; правда ж, Джо?

Гартселл облизав губи, і його крижані очі зблиснули злобою. Він витягнув з кишені короткий гумовий кийок та любовно покрутив його в руках.

— Саме так, — підтвердив.

— А як гадаєте, що станеться, якщо ви реалізуєте всі ці свої чудові ідеї? — поцікавився я. — Чи не спадало вам на думку, що я можу подати на вас у суд і звинуватити в замаху на життя, й тоді хтось на кшталт Манфреда Віллета дасть вам добрячого прочухана та позбавить поліцейських значків? Чи не промайнула ця думка у ваших милих голівках — чи ви просто це випустили?

Мак-Гроу нахилився і загасив запалену сигару об поліровану поверхню мого стола. Підвівши погляд, посміхнувся.

— Ти не перший дурень, до якого ми завітали, допитливий хлопчино, — повідав він мені. — І не останній. Ми знаємо, як уникнути правників. Навіть такий успішний адвокат, як Віллет, нас не лякає; до того ж, ти не подаси на нас у суд. Ми прийшли сюди лише для того, щоб отримати свідчення стосовно Стівенса. З якоїсь причини — не знаємо достеменно, чому — можливо, тобі просто не сподобалися наші обличчя, можливо, ти був добряче підпийлий, а може, просто погарячкував — ти відмовився давати свідчення. Справді, горе-слідопите, ти був такий упертий, що нам із Джо довелося стримувати тебе з усіх сил, але ти таки увійшов у раж і порозкидав усе в своїй кімнаті. Але це не наша провина. Зазвичай ми так не працюємо, і якщо б ти не мав чогось проти наших облич, не випив би чи то не розлютився — усього цього б і не сталося. Чи дослухаються в суді до твоїх слів, якщо матимуть свідчення двох таких поважних, сумлінних офіцерів поліції? І навіть мазунчик долі на кшталт Віллета небагато зможе з цього витиснути. Крім того, ми ж можемо забрати тебе у відділок і тримати в гарненькій затишній камері, де до тебе час од часу заглядатимуть наші хлопці та витиратимуть черевики об твоє обличчя.

Це смішно, але наші хлопці чомусь це дуже полюбляють — заглянути до затриманих та витерти об них свої черевики. Не знаю, чому це відбувається: можливо, вони просто такі запальні. Отож, облишмо розмови про якісь там спроби замаху на життя, зірвані поліцейські значки та спритних адвокатів, бо ти й сам, вочевидь, не розумієш, що добре для тебе.

Раптом усередині в мене все похололо. Справді, що важило б моє слово проти їхніх слів? Чому б їм справді не заарештувати мене і не кинути в камеру? Поки Віллет почне діяти, може статися багато чого... Вочевидь, сьогодні таки не мій вечір.

— Що, все передбачили, еге ж? —якогога спокійніше сказав я.

— Так, приятелю, — вишкірився Мак-Гроу. — Надто багато йолопів створюють нам проблеми, а в'язниця наша не така уже й велика. Тож час од часу ми дисциплінуємо таких, як ти, на місці, й тим самим економимо місту трохи грошеньт.

Мені слід було б пильніше придивлятися до Гартселла, котрий стояв за кілька футів позаду мене. Хоча це навряд чи щось змінило би. Я був повністю в їхніх руках і знав це, й що ще гірше — вони також прекрасно це знали. Та все одно припустився помилки, не впильнувавши Гартселла. Почув раптовий свист і спробував ухилитись, але фатально — на частку секунди — запізнився з цим рухом. Гумовий кийок ударив мене в голову, і я упав навкарачки.

Мак-Гроу саме того й чекав та влупив ногою: підбитий залізом квадратний носок черевика поцілів мені в шию. Я завалився на бік, гарячково хапаючи ротом повітря. Щось ударило мене в плече, і гострий біль пробуравив мозок. Важкий предмет опустився на потилицю, а щось гостре встромилось у ребра.

Я перекотився, звівся на коліна, підтримуючи голову руками, побачив, як на мене насувається Гартселл і спробував уникнути чергового удару. Кийок, здається,

поцілів мені просто у мозок: враження було таке, наче мені роблять трепанацію черепа і мізки ось-ось вилізуть назовні. Я упав на килим, зціпивши зуби і стримуючи крик, готовий вирватися з горлянки.

Чиїсь руки схопили мене й силоміць поставили на ноги. Крізь червонясту завісу Мак-Ґроу видався мені величезним, широчезним та вкрай огидним. Я почав падати, і він мене не тримав. Падаючи, я напорівся на його кулак та від цього удару відлетів у куток кімнати, перекидаючи за собою стіл. Приземлився на спину під водоспад пазлів.

Лежав, не рухаючись. Світло зі стелі стрімко мчало на мене, потім трохи призупинилось і з новою силою помчало вниз. Воно проробило зі мною це кілька разів, й тоді нарешті я заплющив очі. Десь у підсвідомості майнула думка, що вони можуть отак продовжувати, аж поки не знесиляться, а щоб такі здоровила, як Мак-Ґроу і Гартселл втомилися, потрібно чимало часу. Коли ж вони таки втомляться, від мене мало що залишиться. Я почав уже подумувати, чому вони більше не б'ють мене і чому полишили лежати на підлозі. Бо поки я не ворушився, біль був більш-менш стерпним. Я навіть подумати боявся, що станеться, якщо порухаюся. Відчував, що така рівновага хистка. Найменший порух — і я корчитимуся на підлозі від болю.

І раптом серед туману та болю почув жіночий голос:
— То це ви так розважаєтеся?

Жінка!

Певно, той останній удар щось таки пошкодив мені в голові — чи це спричинив удар кийком по тім'ю.

— Цей тип дуже небезпечний, мадам, — сказав Мак-Ґроу голосом чемного хлопчика, якого щойно спіймали у коморі, коли той цупив солодке. — Він чинив опір при арешті.

— Не смійте мені брехати! — так, це був справді жіночий голос. — Я все бачила крізь вікно.

Такого я не міг пропустити, навіть якщо це мене доб'є. Дуже обережно підвів голову. Всі мої вени, артерії та нерви не те, щоб закричали — вони заволали: запульсували, розширились і впали в істерику, але мені все-таки вдалося сісти. Світло буравило мені мозок, і на мить я змушений був затулити очі руками. Позирав крізь щілинки між пальцями.

Мак-Гроу і Гартселл перебували коло дверей та неспокоїно — наче стояли на розпечених вуглинках — переминалися з ноги на ногу. На обличчі Мак-Гроу блукала невинна — «це-не-має-нічого-спільного-зі-мною» — усмішка. Гартселл мав такий вигляд, наче побачив коло своїх ніг мишу.

Я обернувся, підтримуючи руками голову, і подивився на своє французьке вікно.

Там поміж напівстулених завісок стояла дівчина. Вона була у білій вечірній сукні без бретельок, що чудово оголяла її засмагли плечі й гарненьку улоговинку між грудьми. Смолисто-чорне волосся зі стрижкою «під пажа» спускалося на плечі. Мені важко було сфокусувати погляд, але її привабливість поволі розкривалася мені, як знімок у «поляроїді». Розмиті контури обличчя дівчини поступово ставали чіткішими. Туманні впадини, якими спочатку видавались її очі, тепер наповнювалися кольором та оживали. Овальне обличчя з дрібними рисами було чарівним: маленький, бездоганної форми носик, червоні чуттєві губи і величезні очі — чорні й непроникні, мов вуглинки.

І навіть у такому стані, коли кров бухкала мені в голові, нестерпно боліла шия, тіло наче котком переїхали, а сам я був мов вичавлений лимон, я все-таки — майже фізично, як кулак Мак-Гроу — відчув принадність дівчини. Вона була не просто гарною — вона була вабливою: це проявлялося в її очах, у поставі, у вигинах тіла, у повороті засмаглої шиї. Зваба у ній кричала так само

голосно, наче це було написане величезними літерами на рекламному щиті.

— Як ви смієте бити цього чоловіка! — сказала вона голосом, який проніс через усю кімнату весь жар та силу вогнемета. — То це така вказівка Брендона?

— Послухайте-но, міс Кросбі, — благально мовив Мак-Ґроу. — Цей тип пхає носа у ваші справи. Капітан вирішив, що, можливо, нам слід його трохи вгамувати. Ну, справді — все саме так і було!

І тут вона вперше уважно поглянула на мене. Гадаю, що я був не дуже привабливим видовищем. Знав, що мене щедро прикрасили гулями та синцями, а поріз на правій щоці, куди мені ще раніше поцілів італієць, знову почав кровити. Але якось я спромігся їй посміхнутися: це була спотворена гримасою болю та вимучена, але все-таки посмішка.

Вона поглянула на мене так, як дивляться на жабу, котра заплигнула у ранкову каву.

— Вставайте! — скомандувала вона. — Не так уже й сильно вас побили!

Але оскільки це не її лупцювали по голові, колошматили в шию та ребра і не їй поцілили в щелепу, навряд чи можна було очікувати, що вона відчуватиме те ж, що я.

Однак, можливо, саме тому, що вона була така чарівна, я й зробив зусилля та звівся на ноги. У нас, Меллоїв, своя гордість, і нам неприємно, коли жінки вважають нас надто м'якотілими. Щойно зіп'явшись на ноги, я змушений був одразу ж ухопитися за спинку стільця, бо заледве знову не розтягнувся на підлозі, але, вчепившись у стілець та якось упоравшись із різким болем, що пронизав мене з голови до ніг, я врешті почав отямлюватися: відкрилося друге дихання.

Мак-Ґроу і Гартселл дивилися на мене, як тигри на ласий шматок м'яса, котрий забирають з клітки просто з-під їхнього носа.

Міс Кросбі ще раз звернулася до них розлючено, зверхнім голосом:

— Мені таке не подобається, і я маю намір покінчити з цим. Якщо Брендон отак керує своїми підлеглими, то чим швидше він піде під три чорти, тим краще!

І поки Мак-Гроу бурмотів вибачення, я таки якось згрупувався і зигзагами побрів до перекинутої пляшки з віскі. Корок був на місці, тож особливої шкоди пляшці не заподіяно. То були справді героїчні зусилля — нахилитися й підняти її, але мені це таки вдалося. Нарешті якось прилаштувавшись до шийки плящини, я спрагло ковтнув.

— Але перш ніж підете, ви скуштуєте власних ліків, — сказала дівчина, і поки я ставив пляшку, вона простягла піднятий кийок мені.

— Ударте їх! — сказала жорстоко. — Відплатіть їм як слід!

Я узяв кийок, бо інакше вона, цілком імовірно, просто вперіщила б ним по моїй потилиці, та поглянув на Гартселла з Мак-Гроу, котрі, мов двійко свиней перед забоєм, терпляче чекали, поки їм переріжуть горлянки.

— Уперіщіть же їх відповідно! — повторила вона, підвищуючи голос. — Пора, щоб і з ними це хтось зробив — а я подивлюся.

Неймовірно, але я був упевнений, що вони просто стоятимуть отак і дозволять себе побити.

Я жбурнув кийок на канапу.

— Це не для мене, леді: я так не розважаюся, — озвався слабким голосом, який прозвучав так, наче затуплена голка ковзає грамофонною платівкою.

— Ударте ж їх! — розлючено наказала вона втретє. — Чого ви боїтеся? Вони не посміють більше вас торкнутися. Побийте їх!

— Мені шкода, — заперечив я, — але мене це не забавляє. Нехай забираються звідси — вони загидали мені всю кімнату!

Вона крутнулася на підборах, схопила кийок і пішла на Мак-Гроу. Його бліде обличчя враз пожовкло, але він ані порухався. Її рука промайнула в повітрі, і вона вперіщила Мак-Гроу в обличчя. Потворна червона смуга перетнула його відвислу щоку. Він заскиглив, але не зрушив з місця.

Коли рука піднялася знову, я перехопив її зап'ястя і вирвав кийок. Це вартувало мені різкого болю в голові та сильного ляпаса в обличчя від міс «Спітфайр»*. Вона спробувала видерти кийок з моєї руки, але я міцно тримав її зап'ястя, гукнувши тим двом:

— Утікайте звідси, йолопи! Утікайте, поки вона не вибила вам ваші дурні мізки!

Але впоратись із нею було не легше, ніж упокорити розлючену тигрицю. Вона виявилася на диво сильною. Поки я борювався з нею, Мак-Гроу і Гартселл чкурнули з моєї кімнати так, наче сам диявол гнався за ними. Вони буквально злетіли сходами вниз, бо їм нетерпеливилось якомога швидше втекти. Коли я почув, що вони заводять машину, то відпустив її руку і відступив убік.

— Заспокойтеся врешті! — сказав я, задихаючись. — Вони поїхали.

Ще мить вона стояла, важко дихаючи, із застиглим обличчям і палаючими очима: прекрасне уособлення гніву; поступово гнів її вщух, а очі втратили запальність. Зненацька вона відкинула голову й засміялася.

— Здається, ми відучили тих двох пацюків потикатися на денне світло, правда ж? — сказала вона і легко плюхнулася на канапу. — Дайте-но мені щось випити і налийте собі. Вам справді не завадить випити.

Нахилившись за пляшкою, я спитав, пильно дивлячись на неї:

* Британський винищувач часів Другої світової війни.

— То ви — Морін Кросбі?

— Вгадали, — вона потерла зап'ястя, кумедно скривившись. — Ви завдали мені болю, грубіяне!

— Вибачте! — щиро перепростав я.

— Добре, що я вчасно нагодилася. Інакше вони спустили б із вас шкуру.

— Скидається на те, — підтвердив я, наливаючи нам по подвійній порції віскі. Але руки мої тремтіли, тож я пролив трохи віскі на килим. Простягнув їй склянку і почав наливати собі.

— Вам чисте чи зі содовою?

— Чисте, — озвалася вона, розглядаючи склянку на світло. — Я не змішую справи із задоволенням, а віскі — зі содовою. А ви?

— Це залежить від того, які справи і яке віскі, — відповів я, всідаючись. Почувався так, наче ніг піді мною не було.

— Отже, ви — Морін Кросбі. Ви — остання з тих, кого я сподівався побачити у себе.

— Я так і гадала, що ви здивуєтеся.

У темних очах було глузування, а посмішка — силуваною.

— То як триває лікування? — поцікавився я у неї, не зводячи очей. — Чув, що наркоманам слід уникати алкоголю.

Вона продовжувала посміхатися, однак в її очах веселоців не було.

— Не слід вірити всьому, що чуєте.

Я хильнув нерозбавленого віскі. Воно було дуже міцне. Здригнувшись, поставив склянку на стіл.

— А я й не вірю. Сподіваюся, що ви також.

Отак ми сиділи кілька хвилин, дивлячись одне на одного. Їй вдалося просидіти з незворушним виразом, не втративши при цьому чарівності, що само собою було великим досягненням.

— Не ускладнюймо все. Я тут для того, щоб поговорити з вами. Ви ж створюєте купу проблем. Чи не пора вже відкласти убік вашу віртуальну лопату і почати копати могилу комусь іншому?

Я зробив вигляд, що обмірковую її пропозицію.

— Це запитання чи конкретна пропозиція? — врешті сказав я.

Губи її стиснулись, а посмішка зникла.

— А що — вас можна купити? Я чула, що ви один з небагатьох цільних, незаплямованих, непідкупних натур. Мені настійливо радили не пропонувати вам грошей.

Я потягнувся за сигаретою.

— Гадав, ми з вами домовилися не вірити всьому, що чуємо, — сказав я, подавшись уперед і пропонуючи їй закурити. Вона взяла сигарету, а я дістав собі іншу. Запалюючи, знову відчув гострий біль, а це не поліпшило мій настрій.

— Це може бути і пропозиція, — сказала вона, відкинувшись на спинку канапи та випускаючи під стелю кільце диму. — Скільки ви хочете?

— А що саме ви намагаєтеся купити?

Вона так уважно вивчала сигарету, наче ніколи в житті її не бачила, і врешті сказала, не дивлячись на мене:

— Я не хочу проблем. А ви їх мені створюєте. Тож готова заплатити за спокій.

— Скільки?

Тепер уже вона дивилася на мене.

— Знаєте, ви мене дуже розчарували. Ви такий самий, як усі ці недолугі шантажисти.

— А ви їх так добре знаєте?

— Так, я знаю про них все. І коли скажу вам, скільки, на мою думку, це коштує, ви розсмієтеся — так само, як вони — й піднімете ставки. Отож, назвіть вашу ціну, і дайте мені змогу розсміятися вам в обличчя.

Раптово я передумав гратися в такі ігри. Можливо, через те, що голова моя розколювалась, а може, тому, що

дівчина видалася мені дуже привабливою, і я не хотів, щоб вона вважала мене негідником.

— Гарзд, проїхали, — мовив. — Я пожартував. Мене справді не можна купити, але, можливо, вдасться вмотивувати. То що змушує вас думати, ніби я створюватиму вам проблеми? Вмотивуйте ваші підозри. І якщо ви мене переконаєте, я заберу свою лопату та ритиму могилу комусь іншому.

Вона задумливо дивилася на мене секунд із десять — мовчки й із сумнівами.

— Вам не слід так жартувати, — сказала серйозно. — Це не додає вам симпатії. А я б не хотіла відчувати до вас антипатію, не маючи на те серйозних причин.

Я відкинувся у кріслі, заплющивши очі.

— Чудово. Ви це говорите, аби лише згаяти час чи справді так думаєте?

— Мені казали, що ви нахаба, але вмієте поводитися з жінками. То перше твердження правильне.

Розплющивши очі, я скося глянув на неї.

— Правильне й друге — щодо жінок — але не квапте мене.

І тут різко задзвонив телефон, налякавши нас обох. Апарат стояв поруч зі мною, тож я простягнув руку до слухавки. Поки я це робив, вона непомітно полізла в сумочку, витягла звідти автоматичний пістолет 25-го калібру і приставила його мені до скроні. Маленьке дуло вперлося мені в шкіру.

— Сидіть спокійно! — сказала вона, і я похолов, побачивши вираз її очей. — Не беріть слухавку!

Отак ми й сиділи, а телефон усе дзвонив і дзвонив. Його різкий звук діяв мені на нерви, відбивався від мовчазних стін кімнати, проповзав крізь зачинені французькі вікна і губився десь далеко у морі.

— А в чому річ? — запитав я, повільно відхиляючись від апарата. Мені не дуже подобалося відчувати доторк зброї у себе на скроні.

— Замовкніть! — у її голосі вчувалося роздратування. — Сидіть спокійно!

Нарешті телефон замовк. Вона підвелася.

— Ходімо звідси, — і пістолет знову погрозово уткнувся мені в скроню.

— І куди підемо? — поцікавивсь, ані порухавшись.

— Подалі від телефонів. Ходімо ж — якщо не хочете отримати кулю в ногу.

Але піти з нею мене змусив аж ніяк не страх отримати кулю в ногу — я зробив це з цікавості. Був дуже, дуже, дуже усім цим зацікавлений — адже раптом вона чогось злякалась. Я бачив страх у її очах так само виразно, як улоговинку між грудьми.

Коли ми спускалися сходами й прямували до машини, припаркованої перед центральним входом, телефон зазвонив знову.

V

Це був елегантний чорний «роллс-ройс», потужний та гінкий. Але в машині ніщо не нагадувало про швидкість: вас не хитало, не колихало, двигун не ревів. Лише свист вітру повз обтічний дах та розпливчаста чорнота ночі, що блискавично пролітала обабіч, підказували мені, що стрілка спідометра застигла на позначці 90 миль. Умоستившись поруч із Морін Кросбі на комфортабельному сидінні, я вдивлявся у сліпуче миготіння вогників попереду, що розбігалися від нас, наче потривожені світлячки.

Вона гнала машину бульваром Орхідей, прокладаючи собі дорогу крізь щільний рух транспорту, безупинно натискаючи на клаксон. Обганяла машини, прослизуючи в щілини між ними та уникаючи зіткнень, будучи цілковито впевнена в тому, що її «роллс-ройс» зроблено

з надміцної сталі. Вихором промчала авеню Монте-Верде і вилетіла на шосе до Сан-Дієго. Але по-справжньому розігналася, коли ми виїхали на шестисмутову автомагістраль — обганяючи на трасі все, що рухалося, так стрімко, що, певно, не один водій лячно втиснувся у крісло.

Я поняття не мав, куди ми їдемо, але щойно починав цим цікавитись, як вона мене обривала:

— Мовчіть! Я мушу подумати!

Тож я просто підкорився шаленому ритмові гонитви у темряві, захоплюючись тим, як майстерно вона веде машину, і зручно почувуючись у комфортабельному кріслі, щиро сподівався, що ми ні в кого не вріжемося.

Дорога на Сан-Дієго пролягає через піщані дюни й чагарники і раптово виходить до океану, а потім знову вклинюється у піщану пустелю. Та коли ми виїхали до води, дівчина, замість того, щоб завернути знову в пустелю, зменшила швидкість до шістдесяти миль на годину і звернула зі шосе на вузьку дорогу, котра пролягала уздовж побережжя. Згодом дорога почала підійматись, і морська гладінь залишилася десь унизу, під нами. Нарешті ми піднялися на пагорб і виїхали на плато. Міс Кросбі весь час сповільнювала рух, і тепер ми майже повзли зі швидкістю заледве тридцять. Після недавньої карколомної гонитви здавалося, що ми майже не рухаємося. Перед іще однією вузькою дорогою, облямованою високими чагарниками, вогні фар висвітили напис: «Приватна територія. В'їзду нема». Дівчина скерувала машину туди, і зарості огорнули машину, мов тісна рукавичка. Ми долали вигини та круті повороти, але, наскільки я міг судити, просто крутилися на місці. За кілька хвилин вона загальмувала і зупинилася біля чотириметрових воріт, густо обплетених колючим дротом. Міс Кросбі тричі натиснула на клаксон: це були різкі короткі звуки, котрі луною відкотились у непорушному

повітрі й знову повернулися до нас. Ворота розчахнулися неначе самі собою.

— Дуже, дуже дотепно, — зауважив я.

Вона не озвалася і не обернулася, продовжуючи керувати. Оглянувшись, я побачив, що ворота за нами зачинилися. Враз мені спало на думку, а чи не викрали мене так само, як сестру Гарні. Можливо, лише тепер почало розбирати випите віскі, бо я раптово до всього збайдужів. Відчув, що непогано було б подрімати. Годинник на щитку приладів показував за дві хвилини дванадцятую: мій час сну.

Раптово вузька дорога продовжилася широкою під'ізною алеєю, і ми проскочили крізь ще одні чотириметрові ворота, що стояли відчинені, і, знову оглянувшись, я зауважив, що наче хтось невидимою рукою зачинив їх за нами.

Фари вихопили з темряви дерев'яний будиночок-шалє, захищений за квітучими кущами та буйними тунговими деревами. Світло впало на вікна першого поверху. Електричний ліхтар відкидав яскраве сяйво на сходи, що вели до вхідних дверей. Міс Кросбі зупинилися, відчинила дверцята машини і вийшла. Я виліз із авто набагато повільніше. Сад-тераса, розбитий просто на скелі, лежав переді мною у місячному світлі. Далеко попереду, внизу, я розгледів плавальний басейн. Океан на задньому тлі м'яко поплескував і поблискував. Аромат квітів був щедро розлитий у задушливому нічному повітрі.

— І це все — ваше? — запитав я.

Морін стояла поруч зі мною. Її голівка заледве сягала мені плеча.

— Так, — озвалася після паузи. — Вибачте, що я вдалася до зброї, але мені конче потрібно було швидко доправити вас сюди.

— Я би поїхав і без зброї.

— Але спочатку ви би взяли слухавку. А мені було дуже важливо, щоб ви цього не робили.

— Послухайте! Я дуже втомився, й мене страшенно болить голова. Мене лупцювали у потилицю, і який би я не був міцний, шия є шия. Усе, чого прошу, — досить уже цих загадок! Розкажіть нарешті, навіщо ви привезли мене сюди. І чому вам було так важливо, щоб я не узяв слухавку? Та й узагалі — чого вам від мене треба?

— Звісно ж, я відповім на всі ваші запитання. Але знайдімо в дім! Я приготую випити.

Ми піднялися сходами. Вхідні двері були відчинені, й ми зайшли у хол, а далі, крізь арку, ступили у велику вітальню, що наче огортала будинок. У ній було все, що можна очікувати побачити в будинку мільйонера. Грошей тут не шкодували. Загальна кольорова гама була кремово-пурпуровою. Кімната розкішна, але не кричуща — хоча й не в моєму стилі, бо я віддаю перевагу стриманішим тонам.

— Ходімо на веранду, — сказала вона. — Пройдете туди самі? А я тим часом приготую нам випити.

— Ви живете тут сама?

— Є ще служниця, але вона нас не потурбує.

Я вийшов на веранду. Там стояли великі зручні дивани завдовжки футів десять, поставлені так, щоб можна було милуватися краєвидом: а він був того вартий. Я плюхнувся на м'яку шкіряну подушечку й поглянув на водну гладінь удалині. Увесь час, поки ми їхали в машині, я ставив собі питання: чого вона від мене хоче? Це мучило мене і далі.

Через кілька хвилин вона приєдналася до мене, штовхаючи перед собою столик на коліщатках із пляшками, склянками та відерцем із колотим льодом. Сіла на іншому кінці дивана. Між нами була відстань не менш як вісім футів.

— Віскі?

— Так, будь ласка.

Я дивився, як Морін розливає віскі. Приглушене блакитне освітлення веранди давало мені змогу добре її бачити, але не дозволяло роздивитися вираз її очей.

Я подумав, що вона — найчарівніша з усіх спокусниць, котрих я будь-коли знав. Навіть за цими її рухами було приємно спостерігати.

Ми мовчали, поки вона наливала віскі. Відтак запропонувала мені сигарету, і я взяв, запаливши спочатку її, а потім свою.

Тепер ми були цілком готові до розмови, але вона все ще зволікала, а я не хотів якимось необережним зауваженням зашкодити справі. Ми мовчки дивились у сад, на місяць та океан, і стрілки мого годинника невпинно відлічували час.

Раптом вона озвалася:

— Ще раз вибачте за те, як я поводитися з вами: ну, що запропонувала вам гроші, аби ви залишили мене в спокої. Знаю, що це був хибний крок, але я не хотіла видати себе до того, як з'ясую, що ви за людина. Річ у тому, що мені потрібна допомога. Я — у вельми скрутному становищі й не знаю, як з нього виплутатись. Я була така дурна, а тепер така налякана. Налякана до смерті.

Вона не справляла подібного враження, однак я про це їй не сказав.

— Якби ж то була впевнена, що він не знає про це місце! — продовжила наче сама до себе. — Бо якщо знає, то неодмінно сюди приїде.

— А що, якби ми почали зі самого початку? — м'яко запропонував я. — У нас море часу. Чому вам було так важливо, щоб я не відповів на той дзвінок? Почнімо хоча би з цього.

— Бо тоді він би точно знав, що ви вдома, а він на вас полює, — сказала вона тоном, яким звертаються до нерозумного дитяти.

— Ви не сказали, хто це. Шеррілл?

— Звісно, — кинула коротко.

— А чому він мене шукає?

— Не хоче мати неприємностей, а ви їх йому створюєте. Він намірився покінчити з вами. Я чула, як він звелів Франчіні це зробити.

— Франчіні — це той маленький італієць з віспинами на обличчі?

— Так.

— То він працює на Шеррілла?

— Так.

— Це Шеррілл організував викрадення Стівенса?

— Так, він зробив це заради мене. Але коли я почула, що бідолашний старий помер, отоді й прийшла до вас.

— Шеррілл знає про це ваше кубельце?

Вона заперечно хитнула головою.

— Не думаю. Я ніколи про нього не згадувала, і він ніколи тут не був. Але йому цілком може бути про це відомо. На світі є мало такого, про що він не знає.

— Гаразд, тепер, коли ми нарешті це з'ясували, можливо, почнемо зі самого початку?

— Спершу б я хотіла дещо запитати вас, — мовила дівчина. — Чому ви їздили в «Крествейз» і розшукували мене? Чому ходили до лікаря Бьюлі та бесідували з ним? Вас хтось найняв?

— Так, — сказав я.

— Хто?

— Ваша сестра Дженет, — повідав я їй.

Якби я вдарив її, то й тоді б вона так не зреагувала. Різко відсахнувшись, Морін відкинулась на спинку дивана так, наче наступила на змію.

— Дженет? — її голос перейшов у нажаханий шепіт. — Але ж вона мертва! Що ви хочете цим сказати? Як можете так жартувати!

Я витягнув гаманець, віднайшов у ньому листа Дженет і простягнув Морін.

— Читайте.

— Що це? — запитала вона, неначе боячись поглянути на аркушик.

— Прочитайте це і не забудьте подивитися на дату. Лист було відправлено чотирнадцять місяців тому, але я прочитав його лише кілька днів тому.

Вона взяла аркушик. Обличчя її застигло, а повіки здригнулися, коли впізнала почерк. Прочитавши лист, випросталась і сиділа кілька хвилин, бездумно дивлячись на літери. Я її не квапив. Тепер страх, справжній, невдаваний, чітко читався на її обличчі.

— І ось це... це й змусило вас зайнятися справою? — нарешті спитала вона.

— Ваша сестра долучила до листа п'ятсот доларів. І я відчув, що просто зобов'язаний відробити ці гроші. Поїхав у «Крествейз», щоб зустрітися з вами й обговорити справу. Якби ви були там і пояснили мені, що все це означає, я би просто повернув гроші та облишив розслідування. Але вас у маєтку не було, тож я продовжив слідство.

— Розумію.

Я чекав, поки Морін щось додасть, але вона мовчала. Сиділа нерухомо, втупившись у лист. Обличчя бліде, очі застигли.

— Вас справді шантажували?

— Н-ні. Не знаю, чому Дженет це написала. Гадаю, просто хотіла мені досадити: постійно це робила, бо ненавиділа мене.

— А чому вона вас ненавиділа?

Морін довгенько дивилась у сад, перш ніж відповісти. Я зробив ковток віскі й закурив. Якщо вона має намір щось мені повідати, то зробить це невдовзі — вона не з тих, кого можна квапити.

— Не знаю, що й робити, — сказала дівчина. — Якщо я вам розповім, чому вона мене ненавиділа, то змушена

буду покладатися лише на ваше благородство, а ви ж спроможні мене знищити.

Я не знав, що відповісти.

— Але якщо нічого не розповім, — провадила вона далі, стиснувши кулачки, — то не знаю, як з цього всього виплутаюся. Мені треба комусь довіритися.

— Хіба у вас нема повіреного? — сказав, просто аби не мовчати.

— З ним лише гірше — адже він мій опікун. А, відповідно до умов батькового заповіту, якщо я буду замішана в будь-якому скандалі, то втрачу все. Я по самі вуха в такому багні, що коли про це стане відомо, то неодмінно виникне грандіозний скандал.

— Ви маєте на увазі Шеррілла? — запитав я. — Це ж ви купили йому яхту «Дрім шіп»?

Вона заціпеніла, повернулась й уп'ялася в мене поглядом.

— Звідкіля це вам відомо?

— А мені й не відомо — просто припускаю. Якби вплигло, що вся та афера з «Дрім шіп» пов'язана з вами, вибухнув би страшенний скандал.

— Так, — підтвердила вона і присунулася до мене майже впритул. — Дженет кохала Дугласа. Я також шаленіла за ним. І відбила його. Вона намагалася застрелити мене, але батько мене врятував. Його вбито замість мене, — бовкнула вона і закрила обличчя руками.

Я сидів, мов закам'янілий, чекаючи, що буде далі. Такого не очікував, тому й здивувався.

— Справу зам'яли, — провадила вона по тривалій паузі. — Не має значення, як. Але це каменем висіло на шії Дженет. Вона... вона отруїлась. І це також вдалося зам'яти. Ми боялися, що якимось чином впливе, чому Дженет так учинила. Виявилось, що зробити це легко. Лікар був дуже старий, тож і вирішив, що то серцевий

напад. Згодом, коли я вже успадкувала гроші — багато грошей — Дуглас проявив свою справжню сутність. Він сказав: якщо я не дам йому грошей на «Дрім шіп», то він оприлюднить історію про те, як я переманила його від Дженет, а та намагалася мене вбити — натомість застрелила батька й отруїлася сама. І все це начебто через мене. Можете уявити, як би газети роздули усю цю історію — і тоді б я втратила все. Отож, я дала йому гроші на ту жахливу яхту, але він цим не вдовольнився. Він і далі приходив до мене по гроші та стежить за кожним моїм кроком. Йому стало відомо, що ви розпочали розслідування, тож він злякався, що розкопаєте усю цю історію — і якщо вам це таки вдасться, він втратить будь-яку владу наді мною. Він робить усе, аби зупинити вас. Коли почув, що Стівенс має намір зустрітись із вами, то просто його викрав. А тепер хоче знищити й вас. Не знаю, що й робити. Бажаю кудись поїхати і сховатися. Хочу, щоб ви допомогли мені в цьому. Ви ж мені допоможете, правда?

Вона схопила мене за руку.

— Обіцяєте не видавати мене? За це я зроблю для вас будь-що. Справді! То ви мені допоможете?

Ледь чутний звук змусив нас одночасно обернутися. Високий, кремезний чоловік із темним кучерявим волоссям, одягнений у червону футболку й темно-сині штани, стояв позаду нас. Він тримав автоматичний пістолет 38-го калібру, спрямований на мене. На його загорілому обличчі грала весела поблажлива посмішка — так, ніби він отримував задоволення від якогось вельми дотепного жарту, котрий, однак, вище його розуміння.

— Чудову історійку наплела Морін, еге ж? — спитав він низьким приємним голосом. — Отож, вона хоче кудись поїхати і сховатися? То матиме таку змогу. Її справді

сховають — і то так, що ніхто ніколи не знайде. Те саме стосується й вас, мій юний допитливий друже!

Я саме вираховував відстань між нами, прикидаючи, чи встигну дістатися до нього перш, ніж він вистрелить, але тут почув так добре знайомий мені свист кийка, і в голові моїй наче щось вибухнуло.

Останнє, що я затямив, був дикий, нажаханий крик Морін.

РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ

I

Кімната була велика й простора, стеля та стіни — сліпучо-білі. Холодні білі пластикові жалюзі закривали вікна, а затінена лампа відкидала калюжку світла під ліжком навпроти.

На ліжку сидів чоловік. Він читав. Вузьке кістляве обличчя з високим чолом надавало йому вигляду студента, який готується до іспитів.

Кілька хвилин я спостерігав за ним крізь напіврозплющені очі, якимось відсторонено розмірковуючи над тим, ким він може бути і що робить у цій кімнаті разом зі мною. Було щось дивне в тому, як він читав книжку. Це був товстелезний том з дрібним шрифтом. І лише коли він перегорнув сторінку і я побачив назву розділу, зрозумів, що він тримає книгу догори ногами.

Я зовсім не здивувався, що перебуваю у незнайомій кімнаті. У мене склалося враження, що я тут давненько: кілька днів чи навіть тижнів. І мав відчуття, що на цьому вузькому ліжку я лежу хтозна-скільки: воно стало майже рідним, як власне ліжко в моїй халупі, котра, здавалося, така ж далека від мене, як минулорічний сніг.

Інстинктивно знав — і був упевнений, що мені цього не казали — перебуваю, ймовірно, в лікарні й намагався згадати чому — чи не збила мене, часом, машина — але мозок відмовлявся мені служити. Я ніяк не міг зосереди-

тись, і думки весь час поверталися до чоловіка навпроти. Єдине, що мене насправді цікавило, — чому він тримає книгу таким оригінальним способом, бо мені здавалося, що той том і без того надто складний та заплутаний, щоб його ще й читати.

Чоловік на ліжку був молодий: мав не більше двадцяти чотирьох років, і його густе русяве волосся було довге й шовковисте. Мав глибоко посаджені очі, що у світлі настільної лампи виглядали, мов дві западини.

Раптом я усвідомив, що він також спостерігає за мною, хоч і вдає, що читає: спостерігає з-під повік у той момент коли, злегка нахмурившись, повільно перегортає сторінку.

— Вам буде легше читати, якщо ви перевернете книжку, — сказав я і був здивований, як, мовби здалека, прозвучав мій голос — неначе долинув із сусідньої кімнати.

Він підвів очі й посміхнувся. Приємний молодий чоловік: типовий студент коледжу, який краще ознайомлений із бейсболом, аніж з книжками.

— Я завжди читаю книжки таким чином, — озвався він, і голос його виявився несподівано дуже високим. — Так набагато цікавіше та зовсім неважко зрозуміти, про що йдеться: до того ж, дуже повчально.

Він відклав книгу.

— Як ви сьогодні почуваетесь, містере Сібрайт? Боюся, вам було дуже кепсько. Як ваша голова?

Смішно, але тепер, коли він про це спитав, я усвідомив, що голова моя справді розколюється, і кров бухкає у скронях.

— Болить, — сказав я. — То це лікарня?

— Не зовсім. Гадаю, вони називають це «санітарієм».

— Ви хотіли сказати — клінікою? Клінікою для душевнохворих?

Він посміхнувся, кивнувши світловолосою головою.

— Саме так: це клініка для психів.

Я заплющив очі. Думати було важко, але я зробив зусилля. За кілька хвилин згадав свист кийка над головою, чоловіка в яскраво-червоній футболці й нажаханий крик Морін. «Санітарій». До мене врешті дійшло, і я відчув, як мурашки, наче лапки павука, пробігли мені по спині. Оце так «санітарій»!

Я різко сів, але щось тягнуло мені руку донизу, наче пришпилюючи її до ліжка. Глянув униз. Яскравий нікельований, з гумовою прокладкою наручник охоплював мені зап'ястя. Інший наручник був прикріплений до спинки ліжка.

Білявий спостерігав за мною з в'ялим інтересом.

— Вони гадають, що для нас же краще, якщо ми прикуті, — зауважив він. — Це справді кумедно але, гадаю, вони мають слухність.

— Так, — мовив я, влягаючись на спину. Знову відчув мурашки. — А хто завідує цією клінікою?

— Доктор Зальцер, звісно! Хіба ви цього не знали? Він просто чарівний і вам сподобається: він усім подобається.

І тоді я згадав, як той чоловік у червоній футболці пообіцяв мені, що сховає мене так, що ніхто ніколи не знайде. Психіатрична лікарня, звісно ж, ідеальне місце для цього. Але ж Зальцер не тримав клініку для психів — він відав санаторієм для людей з надмірною вагою! Принаймні так казала сестра Гарні.

— Я вважав, у нього санаторій здорового харчування, — сказав я обережно. — А тут — клініка для психів.

— Це справді санаторій, але в ньому є також флігель для душевнохворих, — пояснив білявий, побарабанивши пальцями по нічному столикові. — Про це мало хто знає.

І він знову побарабанив пальцями.

— Родичам набагато приємніше знати, що ви перебуваєте в санаторії для схуднення, ніж у психушці.

— То ми саме в цьому крилі?

— Так. Стіни тут звуконепроникні. Судячи з їхнього вигляду, цього не скажеш, але спробуйте лише по них постукати. Це справді потішно.

Він подався вперед і стукнув кулаком об стіну. Ні звуку.

— Гадаю, це гума. Між іншим, мене звати Дункан Хоппер. Може, ви чули про мого батька, Двайта Хоппера?

Наскільки я міг пригадати, це великий торговець фарбами і лаками. Не знав, що в нього є син.

— Меллой, — відрекомендувався я. — Віктор Меллой.

Він схилив голову набік і уважно придивився до мене.

— Хто?

— Меллой.

— А ви впевнені у цьому? — і лукаво посміхнувся. — Мені сказали, що вас звати Едмунд Сібрайт.

— Ні, я Меллой, — і знову наче лапки павука пробігли мені по спині.

— Розумію, — і він наново почав барабанити пальцями по столикові. Здавалося, отримує від цього задоволення.

— Ви не заперечуватимете, якщо називатиму вас Сібрайтом? Бленд називає вас Сібрайт. Доктор Зальцер називає вас Сібрайт. Таке ж прізвище зазначене в усіх ваших документах. Я навіть спеціально попросив Бленда показати їх мені. У вас маніакально-депресивний психоз. А ви хіба цього не знали?

Раптово у мене пересохло в роті.

— Що-що у мене?

— Маніакально-депресивний психоз; але я сказав би, що це нісенітниця.

— Так, це справді нісенітниця.

Мені ставало дедалі важче зберігати спокій і тверезо розмірковувати.

— Радий це почути. Депресивні дуже втомлюють. Ви на такого не схожі, про що я Блендові й сказав. Але Бленд

дуже тупий; він геть неосвічений і ніколи не слухає, що я йому кажу. Боюся, він вам не сподобається. Бленд стверджує, що я параноїк, але це також дурня. Ми з ним сьогодні вранці з цього приводу посперечалися. Тоді він і дав мені цю книгу. В ній ідеться про параною. Справді цікава книжка. Але в мене нема жодного з цих симптомів. У ній також вміщена прецікава стаття про маніакально-депресивні розлади.

І він знову побарабанив пальцями по столикові, перш ніж запитати:

— У вас бувають галюцинації?

Я відповів, що ні.

— Дуже радий! — він справді дуже зрадів. — Однак дивно, що ви називаєте себе Меллоєм, правда ж? Чи ви так не вважаєте?

Я сказав повільно та чітко:

— У цьому нема нічого дивного, бо я справді Меллой.

— Розумію.

Він потягнувся за книгою і знову почав гортати сторінки.

— Але якщо ви не Едмунд Сібрайт, то чому ви тут?

— Це довга історія, — сказав я, і раптом мені стало дуже важливо, щоб цей хлопчина мені повірив. Бо якщо не повірить він, то хто тоді повірить?

— Я — приватний детектив, і мене найняли розслідувати одну справу. Я з'ясував, що доктор Зальцер винний у смерті однієї дівчини, Юдори Дрю. Справа тепер надто заплуталася, тому мене викрали і помістили сюди.

Не знаю, чому в мене вирвались оті останні слова. Вони прозвучали жахливо, але, щоби врятувати життя, я не зміг вимислити нічого кращого. Паніка поступово охоплювала мене, бо я бачив недовіру в очах Хоппера.

— Доктор Зальцер? — перепитав він з чарівною усмішкою. — Вбивця? Це цікаво. То ви — детектив. Справді?

— Послухайте, — сказав я, намагаючись сісти на ліжку. — Знаю, про що ви думаєте. Гадаєте, що я збожеволів, чи не так?

— Звісно ж, що ні, містере Сібрайт, — м'яко озвався він. — Я нічого такого не думаю. Впевнений, що з вами усе в порядку і ви не божевільний; упаси Боже!

Я облизав сухі губи.

— То ви в цьому переконані?

— Звісно!

Але, судячи з виразу його обличчя, я бачив, що він мені не вірить.

II

Хоппер сказав, що о дев'ятій зайде Бленд і вимкне світло.

— Він буде тут за п'ять хвилин, — додав, звіряючись зі своїм наручним годинником. — Бленд дозволяє мені носити годинник, бо я даю йому сто сигарет на тиждень. Батько надсилає їх мені — а мені, звісно ж, не дозволяють курити. Певно, гадають, що я влаштую пожежу в ліжку!

Він розсміявся, продемонструвавши ряд білих дрібних зубів. — Смішно, звичайно, але вони по-своєму праві.

Прикрившись простираллом, я спробував позбутися наручника. Якби це мені вдалося, сказав я собі, то мене тут не втримало б ніщо — навіть дуло автомата. Але наручник був припасований до мого зап'ястя так точно, що іншого виходу, крім роздобути ключ або відрізати руку, — не було.

— Яке сьогодні число? — раптом поцікавився я.

Хоппер відчинив шухляду і витягнув звідти свій щоденник.

— 29 липня. Хіба ви не ведете щоденник? А я це роблю. Завтра у мене річниця: вже три роки, як я тут.

Але я його вже не слухав. Мусив напружити пам'ять, аби згадати, що Морін повезла мене в свій будинок 24-го липня. П'ять днів! Пола з Керманом, певно, давно мене шукають. Чи ж здогадаються вони заглянути сюди? Але навіть якщо й здогадаються, то чи зможуть дістатися до мене? Зальцер перебуває під захистом Брендона, а Брендон і слухати Кермана не стане.

Якби Шеррілл — а я не сумнівався, що чоловік у червоній футболці саме він — не був цілковито впевнений, що ніхто ніколи тут мене не віднайде, хіба б не легше просто пустити мені кулю в лоб і викинути тіло у море? І чому він, зрештою, цього не зробив? Можливо, він просто зупинився перед убивством. Стівенса ж не вбили — його смерть була лише нещасним випадком. Але Зальцера вбивство не зупинило — хіба що Дван перевищив свої повноваження. А навіть краще було б, якби мене вбили, подумав я, ніж до кінця життя бути зачиненим у кімнаті зі звуконепроникними стінами.

Ну ж бо, Меллоє, зберися зі силами, знову сказав я собі. Мусиш виплутатися з цього! То й що з того, що тебе лупонули по голові та, судячи з металічного присмаку в роті, напхали тонною таблеток — це ще не привід розкисати. Керман з Полою неодмінно витягнуть тебе звідси. Тож вище голову і не вішай носа! Просто чекай.

Раптово двері безшумно розчахнулись і до кімнати зайшов невисокий смаглявий чоловік. Плечі в нього були широкі, як у горили, а на круглому веснянкуватому червоному обличчі застигла посмішка. Одягнений він був у білу лікарняну куртку, білі штани й такі самі черевики на гумовій підшві. В руках тримав прикриту рушником тацю і рухався легко й нечутно, мов пір'інка, що падає на підлогу.

— Привіт, Хоппі! — сказав він, ставлячи піднос на стіл біля дверей. — Спатоньки пора! Як почуваєшся? Знайшов для себе щось корисне у тій книженції?

Хоппер махнув рукою в мій бік.

— Містер Сібрайт уже отямився, — додав.

Бленд — бо це був, певно, таки Бленд — підійшов до мого ліжка і витріщився на мене. Широка посмішка наче застигла на його обличчі — чи навіть поширшала. Але зеленкуваті очі були холодні, гострі та скрижанілі.

— Привіт, бебі, — сказав він. Говорив майже пошепки: хрипко і таємниче — наче в нього були проблеми з гортанню. — Я — Бленд. Доглядатиму тебе.

Я спіймав себе на тому, що нервово зібгав у кулак простирадло, але вчасно схаменувся. Спокійніше, сказав я собі. Розслабся. Не підганяй події.

— Привіт! — також озвався до нього, і голос мій прозвучав, мов натягнута струна. — Тобі нема потреби мене доглядати. Де Зальцер? Хочу з ним поговорити.

— Доктор Зальцер, бебі! — докірливо виправив мене Бленд. — Будь шанобливим!

І підморгнув Хопперові.

— Побачиш його завтра.

— Хочу бачити його просто зараз, — вперто повторив я.

— Завтра, бебі! Доктор також має трохи відпочити. Якщо тобі щось потрібно, скажи мені. Я — головний на цьому поверсі. І все тут залежить від мене.

— Мені потрібен Зальцер, — сказав я, намагаючись контролювати свій голос.

— Я ж тобі сказав — завтра, бебі! А тепер заспокойся. Зроблю тобі укольчик, і ти заснеш.

— Містер Сібрайт вважає, що він — детектив, — зненацька сердито озвався Хоппер. — І каже, що доктор Зальцер когось убив.

— Доволі нешанобливо: але яке це має значення? — сказав Бленд, беручи з таці коробку і набираючи у шприц якусь рідину.

— Це таки має значення: в нього галюцинації, — сердито озвався Хоппер. — Так написано у цій книзі. Не розумію, чому цей тип повинен бути в моїй палаті. Він мені не подобається, бо може бути небезпечним.

Бленд хрипко засміявся.

— Кумедно чути від тебе таке. Помовчи, любий! У мене багато справ.

І Бленд вставив голку в шприц та почав набирати в нього безбарвну рідину.

— Я поскаржуся докторові Зальцеру, — сказав Хоппер. — Моєму батькові це не сподобається!

— Хай твій батько йде під три чорти і ти разом із ним! — нетерпляче вигукнув Бленд, підходячи до мене.

— Гаразд, дай мені свою праву руку!

Я різко сів на ліжку.

— Не коліть мені цю гидоту, — сказав йому.

— Облиш, бебі; я все одно тобі це вколю, — сказав Бленд, вишкірившись іще ширше. — Просто лягай і розслабся.

— Ти мені цього не вколеш, — уперто сказав я.

Правицею він схопив моє зап'ястя. Його короткі товсті пальці впилися мені в руку, мов кліщі.

— Нехочеш по-хорошому, — сказав він, наближаючи до мене червоне веснянкувате обличчя, — то нехай буде так.

Я напружив м'язи, намагаючись ослабити його хватку, однак натомість мало не порвав собі зв'язки. Подався вперед, намагаючись поцілити йому плечем у груди, але це мені також не вдалося.

Він не ослабляв хватку, криво мені посміхаючись та очікуючи, що ще я втну. Я не змусив його довго чекати, спробувавши вивільнити ноги з-під простирадла, але намарне. Простирадло було цупке, мов брезент і припасоване так щільно, що навіть не зрушилося.

— Ти скінчив, бебі? — запитав Бленд майже привітно. — Тепер я маю намір встромити у тебе голку, і, якщо чинитимеш опір, то я її в тобі й залишу — тож будь обережнішим!

Скрипнувши зубами, я різко відкотився від нього, від чого він втратив рівновагу й похитнувся. Відразу ж відновив її, однак усміх щез.

— То ти гадаєш, що сильний, еге ж? — прошепотів Бленд. — О'кей, бебі: побачимо, хто сильніший.

І він почав згинати мені руку. Я опирався, як міг, але це було все одно, що чинити спротив котку. Він був надзвичайно сильний — просто неймовірно — і моя рука повільно згиналася, та кожен м'яз у ній аж пищав. Холодний піт почав стікати мені по спині, й дихання зі свистом виривалося з грудей. Я напружився, й мені вдалося відвоювати кілька дюймів. Бленд також почав задихатися. Можливо, якби мені вдалося натиснути на нього усією своєю вагою, то я би його подолав. Але, сидячи так на ліжку — одна рука стиснута наручником, ноги обплутані простирадлом — я не мав жодних шансів подужати його.

Дюйм за дюймом він нахилив мене — і так само, дюйм за дюймом, я опирався йому. Моя рука повільно опинилася у мене за спиною і наче вивернулася в суглобі. Однак я навіть не відчув болю, бо ладний був убити того типа. Потім відчув укол, а він відступив, вивільняючи мою руку.

Обличчя його спітніло, а дихання було утруднене. Не все вийшло так, як хотів Бленд.

— Ну що ж, бебі, — прошепотів він. — Ти сам цього хотів. Якби я не був таким м'якосердим, то зламав би тобі руку.

Я спробував поцілити у нього, але рука мене не слухалася. Не знаю, що Бленд мені вколов, але це швидко подіяло. Ненависне червоне обличчя почало розпливатися. Стіни неначе розкололись. А поза обличчям та стінами був якийсь довгий, чорний тунель.

Я розплющив очі.

Бліде сонце пробивалося крізь заграбовані вікна, відкидаючи решітчасті тіні на протилежну, сліпучо-білу, стіну: шість гострих ліній нагадали мені, що я — в'язень.

Бленд нечутно снував кімнатою зі шматиною в руках. Усипане ластовинням обличчя було зосередженим. Він ретельно витирав пилюку: не оминав жодного куточка.

Хоппер сидів на ліжку і читав книгу. На його лиці застиг роздратовано-похмурий вираз. На Бленда не звертав жодної уваги — навіть коли той витирав пилюку на столику поруч з його ліжком.

Нарешті Бленд підійшов до мене і почав витирати мій столик. Наші очі зустрілись, і його посмішка-оскал зробилася ширшою.

— Привіт, бебі! — сказав він. — Як почувашся?

— Чудово, — відповів я, сідаючи в ліжку трохи вище. Права рука і плече все ще боліли, а на зап'ясті красувалися відбитки його товстих пальців.

— Це добре. Через кілька хвилин я тебе поголю, а потім ти зможеш прийняти ванну.

А це означає, що з мене знімуть наручники, подумав я. Здається, Бленд одразу ж прочитав мої думки.

— Дивися мені, бебі — жодних витівок, — сказав він. — І викинь собі з голови, що зможеш утекти. Звідси не втікають. Зі мною тут ще кілька дужих хлопців. Двері на сходах зачинені, на вікнах усюди решітки. Можеш запитати в Хоппера — він тобі розкаже. Коли Хоппі щойно потрапив сюди, він також шукав собі пригод: спробував утекти, але це йому не вдалося.

Я поглянув на Бленда вдавано байдуже й нічого не відповів.

— І ще запитай у Хоппі, що роблять із неслухняними дітками. Він тобі повідає, — і Бленд, вишкірившись, зирнув на Хоппера.

— Ти ж йому це розкажеш, Хоппі?

Той відірвав погляд від книги і похмуро глянув на нього.

— Не розмовляй зі мною, плебею! Мені осоружний сам твій вигляд.

Бленд здавлено хихикнув.

— Нічого страшного, бебі! Я не ображаюся — вже звик.

Хоппер неприємно вилаявся.

— Спокійніше, малий! — кинув йому Бленд, продовжуючи всміхатися. — Дивися, не перегни палицю!

І пішов до дверей.

— Поголителя, приймете ванну — і снідати; побачу, чи зможу вділити вам якесь додаткове яйце.

Хоппер барвисто повідомив йому, що він може зроби з тим яйцем.

Посміюючись, Бленд вийшов.

— Навіть і не намагайтеся втекти, Сібрайте, — сказав Хоппер. — Воно того не варте. Вони натягнуть на вас гамівну сорочку і триматимуть у ванні з холодною водою впродовж кількох днів. І він не бреше про двері. Не маючи ключа, звідси не вийдеш.

Я вирішив вичекати.

Невдовзі Бленд повернувся з двома електробритвами. Увімкнув їх у розетки і подав нам із Хоппером.

— Швиденько голіться, дітки, — додав він. — У мене сьогодні повно справ.

— Ти вічно бурчиш, — роздратовано зауважив Хоппер. — Краще би вийшов. Мене нудить від твоєї червоної пики.

— Це взаємно, бебі! — життєрадісно відповів Бленд. — Поквапся ж та поголись як слід! Доктор Зальцер не любить, коли його пацієнти мають неохайний вигляд.

Тож сьогодні я нарешті зустрінусь із Зальцером! Не те, щоб я чекав від цієї зустрічі чогось особливого — але, можливо, мені вдасться залякати його. Якщо мене сюди

помістив Шеррілл, то, може, мені пощастить переконати Зальцера, які це небезпечні ігри — викрадати будь-кого. В успіх свого задуму я не дуже вірив, але спробувати було варто.

Коли я закінчував голитись, увійшов Бленд з білим купальним халатом у руках.

— Жодних дурниць, бебі, — сказав він пошепки і підійшов до мого ліжка, аби відстібнути наручник. — Розслабся!

Я лежав спокійно, поки він знімав з мене наручник. Хоппер спостерігав за мною зі зосередженим інтересом. Бленд відступив на кілька кроків од ліжка і також придивлявся до мене.

— Уставай же, бебі!

Я виплутав ноги з простирадла, спустив їх на підлогу й підвівся. Щойно став на ноги, зрозумів, як безглуздо розпочинати будь-що. Ноги підгинались і були наче ватяні. Я не зміг би втекти навіть від розлюченого бика.

Зробив кілька невпевнених кроків і раптом осів на підлогу. Спершу не мав наміру цього робити, але потім мені спало на думку, що непогано було б показати Бленду, що я набагато слабший, аніж є насправді.

Ставши навкарачки, врешті зіп'явся на ноги. Бленд ані порухався. Він дивився на мене з підозрою, щомиті очікуючи якоїсь пастки.

— Допоможи мені, чого витріщився! — гаркнув я. — Або ж вклади назад у ліжко!

— Послухай, бебі, — я тебе попередив, — м'яко сказав він. — Якщо ти щось утнеш — це буде останнє, що зробиш упродовж багатьох днів.

— Не дзявкай! Тобі-то що до того? Чи наклав у штани? Здається, таку мову він розумів краще, бо таки подав мені руку.

— Не таким, як ти, мене лякати!

Він допоміг мені натягти халат, відімкнув двері, й ми разом вийшли у довгий коридор. Я зробив ще кілька

кроків і зупинився, неначе не впевнений у своїх силах. Ця передишка дала мені змогу роззирнутися довкола. В одному кінці коридору виднілися масивні двері; інший кінець вінчало високе загразоване вікно.

— О'кей, бебі, — сказав, вишкірившись, Бленд. — Тепер, коли ти маєш більш-менш пристойний вигляд, рухаймося. Уже все я тобі пояснив, і ти все побачив на власні очі.

Еге ж, я все побачив на власні очі.

Я в'яло брів коридором поруч із Блендом, гарячково розмірковуючи.

Мені конче потрібно заволодіти ключами від дверей та від наручника. Або це — або ж чекати, поки їм набридне тримати мене тут чи я просто згнию тут заживо.

Раптове сум'яття в кінці коридору змусило нас зупинитися: почувся зляканий крик і звук падіння — неначе щось важке гепнуло на підлогу.

Бленд схопив мене за руку.

Сусідні двері рвучко розчахнулись і звідти вилетіла дівчина. Перше ж, що вражало — це її цілковита нагота. Здавалося, вона вискочила просто з ванної, бо вода все ще поблискувала на її білому тілі; острівці мильної піни покривали тонкі руки. Вона була білявкою, і кучеряве волосся вінцем оповивало її голову. Її не можна було назвати гарною, але й непоказною не була. Вона була своєрідною — безумовно, і винятково цікавою, й у мене навіть склалося враження, що такою залишатиметься не тільки без одягу, а й у ньому. На вигляд їй було років двадцять п'ять. Мала чудову фігуру: довгі ноги, високий бюст, шкіра — кольору збитих вершків.

Я чув, як Бленд затамував подих.

— Гаряча штучка! — сказав він упівголоса, кинувся вперед і товстими пальцями схопив дівчину за руку. Очі його палали тваринною хіттю. Дівчина скрикнула, і крик її злетів до стелі та відбився од стін. Рука Бленда зісковзнула з її слизької від мила руки. Дівчина різко роз-

вернулась і побігла коридором. Бігла вона з неочікуваною граційністю — швидко, мов вітер.

Бленд зробив крок уперед, але раптово наче передумав: вона і так нікуди не втече. Дівчина добігла до дверей і почала гамселити по них кулаками.

Усе це тривало лише кілька секунд, а потім з ванної вискочила медсестра: висока, могутньої будови жінка. Її обличчя з грубими рисами було блідим від тривоги і люті. Вона поглянула на голу спину дівчини в кінці коридору, а потім зирнула на Бленда.

— Забери звідси свого пацієнта, — сказала вона. — І сам також забирайся: чуєш, ти, мавпо!

— Стули пельку! — озвався Бленд, усе ще не зводячи очей з дівчини. — Облиш її, стара кобило!

— Забери свого пацієнта, інакше я на тебе поскаржуся! — розлючено гаркнула медсестра.

— Чиє б нявчало, а твоє б мовчало! — презирливо зронив Бленд.

І схопив мене за руку.

— Ходімо, бебі; вистава скінчилася! Ти не можеш сказати, що тут нудно. Прекрасний догляд і безкоштовний «Фолі-Бержер»!* Чого тобі ще треба?

Він заштовхнув мене у ванну кімнату навпроти тієї, з якої втекла дівчина та звідки вигулькнула розлючена медсестра. Дівчина побачила сестру, яка наближалась, і повернулася до неї обличчям; її крики пробуравили мені мозок і пройшли по нервах. Я зрадів, коли двері за нами зачинились і звуки стихли.

Бленд був схвильований. Його крижані очиці блищали, й він постійно облизував пересохлі губи.

— Оце так дівка! — сказав він наче сам до себе. — Я не хотів би пропустити таке видовище навіть ціною тижне-

* «Фолі-Бержер» (фр. Folies Bergère) — знамените вар'єте і кабаре в Парижі. У самій назві кабаре міститься натяк на божевільню, бо її можна перекласти як «Безумство в глибоких кріслах».

вої платні! Ну, ти — знімай свій халат і залазь у ванну! Це ж треба — сидіти тут з тобою, коли там таке шоу!

— Припини — ти ж не дитина! — сказав я, знімаючи халат та піжаму. — А хто вона така?

— Дівчина? Та ти її не знаєш. Вона колись працювала тут медсестрою, але звихнулася, коли її полишив хлопець. Отака-то історія! Вона вже була тут, коли я прийшов. І що мене добиває — навіщо їй було з'їжджати з глузду лише через те, що її покинули? Я би вмить її утішив — щойно вона б цього захотіла!

Із байдужим виглядом я лежав у ванні. Медсестра! Чи, часом, не про неї мені розповідав Міффлін? Скидалося на те.

— Її звати Ейнона Фрідлендер, чи не так? — раптом спитав я.

Бленд ошелешено глянув на мене.

— Звідки ти знаєш?

— Я ж детектив, — урочисто проголосив я.

Бленд вишкірився. Сів на табурет поруч з ванною і запалив сигарету.

— Облиш, бебі! Жодних детективних історій нині — у мене роботи по самі вуха!

І він неухважно впустив сірник у воду.

— А що не так із Хоппером? — спитав я, змінюючи тему. — Чому він тут?

— Хоппі — то особливий випадок, — сказав Бленд, хитнувши головою. — У нього бувають дні, коли навіть я не наважуюся підійти. А цього не скажеш з його вигляду, правда ж? Дуже оманлива зовнішність. Якби не гроші старого, він би давно вже сидів у в'язниці. Хоппі вбив дівчину, перегризши їй горлянку. Він тут до кінця своїх днів. З ним ні в чому не можна бути впевненим. Коли він роздратований, то це знавіснілий убивця. Одного дня Хоппі цілком нормальний, а іншого — небезпечний, мов голодний тигр, який вийшов на полювання.

Я почав розмірковувати про Бленда, запитуючи себе, чи можна його підкупити.

— А як щодо сигарети? — запитав я, занурюючись у воду. — Я би не відмовився закурити.

— Звісно ж, бебі! Якщо будеш чемний, я ставитимуся до тебе, як до брата.

Він дістав пачку «Лакі страйк», витягнув звідти сигарету, запалив її і дав мені.

— Коли всі ви потрапляєте сюди вперше, то намагаєтесь мудрувати та шукаєте собі пригод. Дослухайся моєї поради — не роби цього. У нас є на все рада — запам'ятай це.

Я випустив кільце диму. Смак сигарети був не таким приємним, як очікував.

— Як гадаєш, скільки вони мене тут триматимуть?

Він витягнув з кишені старий конверт, висипав туди попіл та поклав на край ванни, щоб і я його туди струшував.

— Судячи із записів у твоїй карточці, бебі, ти тут надовго.

Я вирішив спробувати.

— А ти би не хотів заробити якусь сотню доларів?

— І що я для цього маю зробити? — в його очах промайнула тривога.

— Та нічого особливого. Просто зателефонувати моему другові.

— А що йому сказати?

Якось занадто швидко він це спитав. Я уважно його вивчав. Ні, так не піде — його видала глузлива посмішка. Він грався зі мною.

— Проїхали, — сказав я, зануривши у воду сигарету і поклавши мокрий недопалок у конверт. — Забудьмо про це. Краще подай мені рушник.

Він простягнув мені рушник.

— Не треба так зі мною, бебі. Від сотні баксів я би не відмовився. То який номер?

— Забудь.

Він сидів, з кривою посмішкою спостерігаючи за мною: сигарета затиснута між зубами.

— Можливо, ти би підняв ставки, — запропонував він. — Скажімо, за п'ятсот...

— Я ж кажу тобі — викинь це з голови, — сказав я, натягаючи піжаму. — Колись ми з тобою ще зустрінемося — на рівних. У цьому я чомусь переконаний.

— Гаразд, бебі. Мрій собі на здоров'я. Це тобі не зашкодить, — озвався він, відчиняючи двері й визираючи у коридор. — Виходь. Мені треба ще Хоппі купати.

У ванній напроти тепер було тихо. Після купання мені стало легше. Якби в мене була найменша можливість утекти звідси, я би, без сумніву, нею скористався. Але вирішив бути терплячим. Навмисне йшов дуже повільно, опираючись на руку Бленда. Чим слабкішим я йому видаватимуся, тим більше здивую, коли дійде до невеличкої вистави.

Я влігся у ліжку й смиренно дозволив Блендові замкнути наручник на моєму зап'ясті.

Хоппер приймати ванну відмовився.

— Так не піде, бебі, — докірливо мовив Бленд. — Мушиш сьогодні виглядати охайно. Об одинадцятій — офіційний візит. Коронер Лессвейз має намір поговорити з тобою.

Поглянувши на мене, він вишкірився.

— Із тобою також поговорять. Раз на місяць члени муніципальної ради приходять поглянути на психів. Не так, аби вони звертали увагу на те, що їм кажуть усі схиблені, однак приходять — а часом навіть і слухають. Але, Хоппі, не розповідай їм оту свою дурню про вбивство: вони вже багато разів це чули. Розкажи їм краще про те,

що ти — просто один з багатьох ненормальних. Таке тобі точно не зашкодить.

Він умовив Хоппера вилізти з ліжка, і вони разом почимчикували у ванну кімнату. Так я залишився сам. Лежав у ліжку, витріщаючись на шість поперечних ліній на протилежній стіні, й напружено розмірковував. Отож, сюди прийде коронер Лессвейз. Це вже щось. Як казав Бленд, мало сенсу в тому, щоб розповісти Лессвейзу про причетність Зальцера до смерті Юдори Дрю. Це прозвучало б надто вже неймовірно. Але принаймні він мав би над чим замислитись. І вперше відтоді, як я потрапив у цю халепу, в мене виникла хоч якась надія.

Раптом я побачив, що двері повільно відчиняються, але за ними нікого не було. Вони відчинилися навстіж. Я подався вперед, щоб розгледіти хоч щось у порожньому коридорі. Спочатку вирішив, що це вітер їх розчахнув, але згадав, як клацнув замок, коли Бленд із Хоппером виходили.

Вичекав, дивлячись на відчинені двері, й прислухався. Нічого. Жодного руху чи звуку, але, позаяк був упевнений, що двері таки хтось відчинив, раптово мені стало лячно.

Минула вічність, перш ніж я почув шерех паперу. В цілковитій тиші це прозвучало, мов удар грому. Тоді зауважив якийсь рух і помітив жінку.

Вона стояла у дверях, тримаючи в руці паперовий пакетик, і в її вицвілих очах застиг тупий, бездумний вираз. Поглянула на мене, як на меблі, а рука пошукала щось у пакету. Так, це справді була вона — жінка, котра обожнює чорнослив. Більше того, вона й зараз його жувала!

Ми довго дивились одне на одного. Її щелепи рухалися повільно та ритмічно, і зуби перемелювали сливи. Вона була щаслива й радісна — мов корова, яка жує траву.

— Привіт! — озвався я до неї, однак мене здивувало, що голос мій такий хрипкий. Товсті пальці жінки знову намацали сливку, витягли її і піднесли до очей для огляду.

— Ви містер Меллой, правда? — сказала вона так ввічливо, наче дружина пастора, котра вітає нового парафіянина.

— Так, це справді я, — відповів. — Під час нашої останньої зустрічі нам не пощастило заприятелитись. А ви хто?

Ще мить вона продовжувала жувати, потім виплюнула кісточку в підставлену долоню і вкинула її назад у пакет.

— Я — місіс Зальцер, — відповіла.

Мені слід було відразу здогадатися — вона не могла бути ніким іншим.

— Мені негоже питати таке особисте, — сказав я, — але чи подобається вам ваш чоловік, місіс Зальцер?

Туманний погляд поступився місцем здивованому, котрий, своєю чергою, змінився тихою гордістю.

— Доктор Зальцер — дуже хороша людина. В усьому світі нема йому рівних! — додала вона, продемонструвавши мені своє кругле, м'яке підборіддя.

— Шкода: вам його не вистачатиме. Навіть у найпрогресивніших в'язницях чоловіків тримають окремо від жінок.

Туманний вираз знову повернувся на її обличчя.

— Не розумію, про що ви...

— А мали б розуміти. Якщо вашого чоловіка не помістять у газову камеру, то він отримає не менш як двадцять років. Викрадення укупі зі вбивством цілком тягнуть на такий вирок.

— Яке ще вбивство?

— Жінку на ім'я Юдора Дрю вбили за наказом вашого чоловіка. Мене викрали. Дівчину, котру я бачив у коридорі, гадаю, також викрали: її звати Ейнона Фрідлендер. Додайте сюди ще сестру Гарні.

Хитра посмішка освітила жирне обличчя жінки.

— Доктор Зальцер не має до цього жодного стосунку. Він гадає, що міс Фрідлендер — моя подруга, котра втратила пам'ять.

— То він, певно, думає, що я також ваш друг? — озвався саркастично я.

— Ну, не зовсім друг, але друг моєї подруги.

— А як щодо Юдори Дрю?

Місіс Зальцер стенула плечима.

— То був нещасний випадок. Вона хотіла грошей. Я послала Бенні, щоб трохи напоумив її, але він перестарався.

Я задумливо пошкрябав підборіддя і витріщився на неї. Відчував, хоча й не дуже цьому вірив, що вона говорить правду.

— То де сестра Гарні? — поцікавився.

— О, з нею трапився нещасний випадок, — сказала місіс Зальцер і знову полізла в свій пакетик. Видобувши сливу, запропонувала її мені.

— З'їсте? Вони дуже корисні тим, хто постійно у ліжку.

— Ні. Облишмо ваші сливки. То що ж із нею трапилося?

Обличчя любительки чорносливу знову стало невимовно.

— Вона спускалася пожежними сходами і посковзнулася. Я забрала її в машину, але сестра Гарні, певно, таки зламала собі шию. Не знаю, чому, але вона мене чомусь страшенно злякалася.

Я спитав строго:

— То що ви з нею зробили?

— Залишила її десь там, між кущів, у піску.

Вона знову відкусила чорнослив і махнула рукою у невизначеному напрямку.

— Десь там, у пустелі. Я нічим не могла їй допомогти.

Я пригладив рукою волосся. Подумав: хтось із нас двох таки божевільний.

— Це ви привезли мене сюди?

— О, так! — сказала вона, обпершись об одвірок. — Адже доктор Зальцер не розуміється в психічних хво-

робах, а я на них знаюся. У мене колись була велика практика, а потім щось сталося — не пам'ятаю точно, що саме. Тож доктор Зальцер купив цей заклад для мене. Він лише вдає, що завідує клінікою, але насправді тут усе роблю я. Доктор Зальцер лише вважається головним.

— Ні, не лише вважається, — заперечив я. — Бо це він підписав свідоцтво про смерть Макдональда Кросбі, хоча не мав на таке права. У нього нема відповідної освіти.

— Отут ви помиляєтеся, — спокійно озвалася вона. — Це я підписала його: у нас однакові ініціали.

— Але ж то він лікував Дженет Кросбі від ендокардиту, — зауважив я. — Про це мені розповів лікар Бьюлі.

— Лікар Бьюлі помилився. Доктор Зальцер саме був у будинку Кросбі в справах, коли дівчина померла. Він розповів Бьюлі, що це я її лікувала. Лікар Бьюлі — людина похилого віку, до того, ж трохи глухувата. Старий неправильно все зрозумів.

— Але чому тоді він узагалі туди приходив? — вимогливо спитав я. — Чому, якщо ви справді її лікували, висновок про смерть підписали не ви?

— Мене на той час не було в місті. Чоловік правильно вчинив, запросивши лікаря Бьюлі. Він завжди робить усе правильно.

— Чудово! — зауважив я. — То йому краще випустити мене звідси.

— Він вважає, що ви небезпечний, — зауважила місіс Зальцер і знову заглянула у свій пакетик. — Ви й справді такий, містере Меллоу: забагато знаєте. Мені дуже шкода, але вам таки не треба було втручатись у цю справу.

І вона знову тупувато всміхнулася.

— Боюся, вам доведеться тут і залишитися, й невдовзі ваш розум почне затьмарюватися. Розумієте, люди, які постійно піддаються впливу психотропних засобів, часто стають недоумкуватими. Хіба ви цього не помічали?

— То ви приготували мені таку долю!

Вона кивнула.

— Боюся, що так, але я би не хотіла, щоб ви погано думали про доктора Зальцера. Він — чудова людина. Ось чому я розповіла вам так багато. Насправді навіть набагато більше, ніж слід, але це не має жодного значення — ви ніколи не вийдете звідси.

І вона повільно випливла з палати — так само, як і увійшла.

— Агов! Не йдіть! — гукнув я, сідаючи в ліжку. — Скільки Морін Кросбі платить вам за те, щоб ви мене тут тримали?

Її порожні очі стрибнули по моему обличчю.

— Морін про це не знає, — відповіла. — Вона тут ні до чого. Я думала, ви в курсі, — і пішла геть, схожа на втомленого привида після довгого й виснажливого сеансу спіритизму.

IV

Хоппер після ванни полагіднішав, і поки ми снідали, я спитав його, чи не робив він спроб утекти.

— Мені нікуди втікати, — сказав він, здвигнувши плечима. — Крім того, я прикутий до ліжка за щиколотку. Якби ліжка не було вмуроване в підлогу, то я ще міг би спробувати!

— А до чого тут ліжка? — запитав я, намазуючи джемом тоненький тост. Це було не так уже й легко — однією рукою.

— Запасний ключ від наручників — у верхній шухляді, — пояснив він, показуючи на комод біля проти-лежної стіни. — Його тримають там на випадок пожежі. Якби я зміг пересунути ліжка, то дістався б до нього.

Я мало не підстрибнув.

— Що?? Запасний ключ он у тій шухляді??

— Саме так. Вони вважають, що про це ніхто не знає, але одного разу я бачив, як Бленд діставав його звідти, коли загубив свій.

Я прикинув відстань між мною та комодом. Від мене це було ближче, ніж від Хоппера. Якби я був прикутий за ногу, то, гадаю, зміг би дотягнутися до шухляди. Мені довелося б добряче розтягнутись, але, певно, я спромігся би це зробити. Позаяк був прикутий за руку, то це цілком унеможлиблювало подібну маніпуляцію.

— А чому вас прикували за ногу, а мене — за руку? — поцікавився у Хоппера.

— Спочатку мене також прикували за руку, — бай-дуже відповів той, відштовхуючи від себе тацю з їжею. — Але оскільки так незручно читати, Бленд замінив мені кайданки. Якщо ви гарненько його попросите, він і вам поміняє. Ви не проти трохи помовчати? Хочу почитати книгу!

Я був не проти: не заперечував, бо був схвильований. Якби мені вдалося вмовити Бленда, щоб він вивільнив мені зап'ястя, то я міг би спробувати дотягнутися до ключа. Ця думка не полишала мене впродовж усієї наступної години.

За кілька хвилин до одинадцятої прийшов Бленд. У руках він тримав велику вазу з розкішними гладіолусами. Поставив її на комод і трохи відступив, щоб помилуватися.

— Гарні, еге ж? — спитав він, так і сяючи. — Це — для членів ради. Аж смішно, як ті хлопці полюбляють квіти. Під час свого останнього візиту вони так і не дійшли до пацієнтів: стояли з роззявленими ротами й милувалися квітами.

Він забрав у нас таці з недоїденими сніданками і виніс їх з кімнати. Майже відразу ж повернувся. Критично нас оглянув, розправив простирадло Хоппера, підійшов до мене й поправив подушку.

— Так і лежить, — сказав він. — І, заради Бога, не робіть тут безладу! Ти маєш книгу? — поцікавився він у мене.

— Мені її не давали.

— Мусиш мати якусь книгу — це одна з примх тих бовдурів. Їм, бачте, подобається, коли пацієнти читають.

Бленд швидко полишив кімнату і невдовзі, захекавшись, повернувся з товстелезним томом, котрий поклав мені на коліна.

— Насолоджуйся поки що цим, бебі. Коли вони підуть, я пошукаю тобі щось цікавіше.

— Але як гортатиму сторінки однією рукою? — запитав я, глянувши на книгу. Це була «Гінекологія для студентів старших курсів».

— Добре, що ти мені про це нагадав, бебі!

І він витягнув з кишені ключ.

— Зазвичай ми ховаємо наручники — ці хлопці надто м'якосерді.

Я бачив, що тепер він закріплює мені ногу, і заледве міг повірити своєму щастю. Це був чи не найкращий момент мого життя.

— О'кей, бебі! Поводьтеся належним чином! — і пішов, ще раз поправивши постелі.

— Якщо запитають, як вам тут ведеться, скажіть, що про вас добре дбають. Жодних дурнуватих відповідей — ті хлопці все одно не повірять, а вам же опісля доведеться мати справу зі мною!

Я розгорнув книгу. Перша ж сторінка змусила мене примружитися.

— Не знаю, чи достатньо я дорослий для того, щоб таке споглядати, — зауважив, показуючи сторінку Блендові.

Він витріщився, гарячково хапнув ротом повітря, вихопив книгу в мене з рук і поглянув на заголовок.

— Боже милосердний! Що це таке? — і кулею вилетів з кімнати та скоренько повернувся, важко дихаючи,

з двомовною версією «Пекла» Данте. Краще б я вже змовчав.

— Це їх вразить, — самовдоволено сказав Бленд. — Такого ті йолопи явно не читали.

За кілька хвилин по одинадцятій у коридорі почулися голоси.

Бленд, який чекав відвідувачів біля вікна, поправив свою куртку та пригладив волосся.

Хоппер сердито глипнув і закрив книгу.

— Ідуть!

До кімнати зайшло четверо. Перший був, мабуть, сам доктор Зальцер — найсолідніший з-поміж усіх, високий худий чоловік із розкішною гривною волосся а ля Падеревський*, але сивий, як лунь. Чітко окреслене засмагле обличчя; очі глибоко посаджені й задумливі. Гадаю, він мав далеко за п'ятдесят, але був усе ще міцний, постава рівна й пряма, мов у кадета на параді. Одягнений у чорний піджак та смугасті штани, виглядав загалом бездоганно, мов манекен. Щойно розгледівши гриву волосся, ви відразу ж помічали його руки. Це були гарні руки: вузькі долоні з довгими пальцями конічної форми. Руки хірурга... чи вбивці. Вони з однаковим успіхом могли робити і те, і те.

За ним ішов коронер Лессвейз. Я впізнав його, бо час од часу бачив на світлинах у газетах; коротенький, міцно збитий чоловічок із круглою, мов м'яч, головою, свинячими очицями та міцно стиснутим злобним ротом.

Його супутник був чимось схожий на нього: такий самий повний та хитрий.

* Ігнацій Ян Падеревський (пол. Ignacy Jan Paderewski, (1860 — 1941) — видатний польський піаніст, диригент, композитор, філантроп, політик, державний діяч. Маестро викликав захоплення також зовнішністю: його вирізняли довге руде волосся, аристократичність, невимушеність, елегантність, витонченість манер. Молоді музиканти намагалися копіювати і наслідувати його, особливо щодо зовнішнього вигляду та стилю одягатися.

Четвертий залишився у дверях, неначе не наважуючись увійти. Втім, я на нього навіть не глянув: усю свою увагу зосередив на Зальцерові.

— Доброго ранку, джентльмени! — сказав Зальцер приємним глибоким голосом. — Сподіваюся, ви всі при доброму здоров'ї. Коронер Лессвейз, член міської ради Лінкгаймер та містер Стренг, відомий письменник, прийшли вас навідати. Вони б хотіли поставити вам кілька питань.

І він глянув на Лессвейза.

— Ви ж бажали сказати кілька слів містерові Хопперу?

Поки Лессвейз тупо витріщався на Хоппера, тримаючись, одначе, від нього подалі, я повернувся, щоб розгледіти четвертого візitera, якого Зальцер відрекомендував як Стренга.

На мить мені здалося, що я таки з'їхав з глузду, бо у дверях стояв із байдужим та змудженим виглядом не хто інший, як Джек Керман! Він був одягнений у білий полотняний костюм, на ніс начепив рогові окуляри, а з нагрудної кишені в нього виглядав жовто-червоний картатий носовичок — усе у найкращих традиціях справжнього денді.

Я різко підстрибнув на ліжку. На щастя, доктор Зальцер був цілком поглинутий медичною карткою і нічого не помітив. Керман глянув на мене без будь-якого виразу, звів брову й запитав у Зальцера:

— А це хто, докторе Зальцер? Вигляд у нього цілком нормальний.

— Це Едмунд Сібрайт, — повідав йому Зальцер. Його холодне обличчя освітила посмішка, і він нагадав мені Санта-Клауса, котрий ось-ось вручить іграшку слухняній дитині. — Він у нас зовсім недавно.

І простягнув Керманові мою медичну картку.

— Можливо, це вас зацікавить. Тут усе свідчить само про себе.

Керман поправив на носі рогові окуляри і скопив погляд у карточку. Я не був упевнений, що він там щось бачить, бо чужі окуляри явно не допомагали йому в цьому.

— О, так! — озвався він, міцно стиснувши губи. — Це справді цікаво. Гадаю, мені можна з ним переговорити?

— Звісно! — запевнив його Зальцер, підходячи до мене.

Керман приєднався до нього, і тепер вони обидва стояли, пильно вдивляючись у мене. Я відповів їм тим самим, сконцентрувавшись на Зальцерові, бо знав: якщо гляну на Кермана, то можу себе видати.

— Це — містер Стренг, — повідав мені Зальцер. — Він пише книжки про психічні хвороби, — і посміхнувся Керманові. — Містер Сібрайт вважає себе славетним детективом. Правда ж, містере Сібрайт?

— Звісно, — підтвердив. — Я й справді детектив. І навіть розвідав, що Ейнона Фрідлендер перебуває на цьому самому поверсі, а сестра Іарні мертва, тіло її поховане десь у пустелі, й зробила це ваша дружина. То як вам моє розслідування?

Зальцорова всевідаюча, але сумна посмішка неначе огорнула Кермана.

— Як бачите, він говорить цілком у стилі образу, котрий обрав, — пробурмотів Зальцер. — Обидві жінки, яких він згадав, справді зникли: одна два роки тому, інша — недавно. Про це писали в газетах. Якимось дивним чином це запало йому в підсвідомість.

— Схоже на те, — відповів серйозно Керман. Він уважно вивчав мене. І мені навіть здалося (через товсті скельця окулярів я не був упевнений у цьому), що він ще й підморгнув до мене.

— Вам буде цікаво дізнатися ще дещо, — я сів на ліжку і пошепки сказав: — У мене на нозі кайданки.

Лессвейз та Лінкгаймер підійшли до Зальцера і тепер також дивилися на мене.

Керман мляво звів брови:

— Це правда? — запитав він у Зальцера.

Той ствердно кивнув. Його посмішка була страдницькою — неначе він мучився за все людство.

— Часом він буває трохи буйний, — засмучено протягнув Зальцер. — Ну, ви мене розумієте...

— Авжеж, — сказав Керман, і в його очах промайнув біль. Зробив це так натурально, що я ледь стримався, аби не копнути його.

Бленд відійшов од вікна і тепер стояв біля моєї голови.

— Заспокойся, бебі! — м'яко сказав він.

— Мені тут не подобається, — заявив я, звертаючись до Лессвейза. — Протестую проти того, що мені щовечора колють психотропні засоби. І мені не подобаються замкнені двері в кінці коридору та решітки на вікнах в іншому кінці. Це зовсім не схоже на санаторій. Це — в'язниця.

— Мій любий хлопче! — сказав заспокійливо Зальцер ще до того, як Лессвейз спромігся щось відповісти: — Невдовзі ви одужаєте й підете додому. Ми не триматимемо вас тут без потреби.

Бічним зором я помітив, як Бленд показує мені кулак, попереджаючи, аби я думав, що кажу. Я ще багато б чого повідомив, але тепер, коли Керман знав, де я, вирішив більше не ризикувати.

— Що ж, ходімо далі, — зронив Лессвейз. — А тут не так уже й погано, — і він променисто посміхнувся Керману. — То ви побачили вже все, що бажали, містере Стренг? Ми б не хотіли вас квапити.

— О, так! — меланхолійно озвався Керман. — Якщо доктор Зальцер не заперечуватиме, я би хотів навідатися сюди ще раз.

— Боюся, що це було б проти наших правил, — сказав Зальцер. — Надто часті відвідини дуже збуджують наших пацієнтів. Сподіваюся, ви мене розумієте?

Керман замислено глянув на мене.

— Ви маєте слухність. Я про це й не подумав, — відповів він та поплив до дверей.

Це був статечний вихід, і Зальцер полишив палату останнім. Я чув, як Керман перепитав:

— На цьому поверсі більше нікого нема?

— Зараз більше нікого, — повідомив Зальцер, — але останнім часом у нас було кілька цікавих випадків. Може, ви би хотіли поглянути на карточки?

Голоси віддалялись, і Бленд зачинив двері. Косо мені посміхнувся.

— Що, не допомогло тобі, бебі? Я ж казав: ти просто один із багатьох психів.

Мені важко було вдавати розчарованого, але якось це вдалося.

V

Зальцер мав слухність, сказавши, що відвідувачі збуджують його пацієнтів.

Подібний вплив на Хоппера був очевидний, хоча це проявилось, аж коли Бленд приніс таці з ленчем.

Коли Зальцер з відвідувачами пішли геть, Хоппер ще якийсь час лежав спокійно, похмуро втупившись у стелю. Так він пролежав до самого ленчу, не звертаючи жодної уваги на мої зауваження, тож я полишив його у спокої. Мені й самому було про що подумати, і я не так уже й прагнув його товариства. Але коли Бленд поставив піднос із їжею на столик поруч із Хоппером, той зненацька вибухнув, жбурнувши тацю в інший куток кімнати, де та з гуркотом і приземлилася, спричинивши безлад на підлозі.

Хоппер сів на ліжку, і вираз його обличчя викликав у мене мурашки на шкірі. Лице так змінилося, що я за-

ледве його впізнав. Воно якось витягнулось і наче поста- рішало, риси загострилися. На ньому застиг жорстокий, загнаний вираз — такий, який буває в очах диких тварин у звіринці. З дивовижною спритністю Бленд відскочив від нього.

— Заспокойся, бебі! — вигукнув Бленд, радше за звичкою, ніж щоби справді заспокоїти його.

Хоппер відкинувся на ліжку і вп'явся поглядом у Бленда так, наче пристрасно бажав, щоб той підійшов, але Бленд був стріляний горобець.

— Це ж треба, — люто вилаявся, — щоб цей напад стався з ним саме в кінці мого чергування!

Бленд старанно зібрав розбитий посуд на піднос, цілковито ігноруючи Хоппера, котрий дикими, палаючими очима спостерігав за кожним його рухом.

— Так чи інакше, а я мушу йти, — повідав Бленд. — У мене побачення, і я не маю часу його упокорювати. З тобою нічого не станеться — він до тебе не дотягнеться; можливо, це в нього ще й мине. Часом таке з ним буває. Якщо він почне дертися на стінку, тельнякни у дзвоник. Після мене чергуватиме Квелл. Але без потреби не дзвони, добре?

— Ну, не знаю, — зі сумнівом мовив я. Мені не дуже подобався вигляд Хоппера. — Як довго я буду з ним наодинці?

— Квелл прийде зовсім скоро. А мене ти побачиш уже аж вранці, — нетерпляче проказав Бленд. — Якщо я не «змиюся» зараз, Зальцер ще, чого доброго, змусить мене залишитись і пильнувати цього шмаркача. Я — єдиний, хто з ним може упоратися.

Раптово мене осяяла блискуча думка. Я не хотів залишатись із Хоппером наодинці: у мене мурашки повзали уже від самого його вигляду, але коли Бленда не буде поблизу, і я матиму в розпорядженні ключ від наручників, у мене буде шанс до чогось вдатися.

— Нехай буде так — якщо хтось буде поблизу, — сказав я, відкидаючись на подушку, — але я охочіше пішов би разом з тобою. То як ти на це?

Він вишкірився.

— Моя дівця і так достатньо гаряча — й без твоєї допомоги.

Він виніс тацю з рештками Хопперової їжі, а я тим часом спробував поїсти, але важке дихання Хоппера й те, як він вирячився на протилежну стіну, не додали мені апетиту. Після кількох марних спроб увіпхнути в себе хоч щось, я відставив піднос убік. Чого я насправді потребував, то це закурити. Нічого у світі зараз так не прагнув.

Перед тим, як піти, Бленд зайшов іще раз. Він уже зняв білу уніформу і виглядав таким чепуристим, що я ледь упізнав його. Яскрава, ручної роботи краватка Бленда мало не засліпила мене.

— Щось не так? — поцікавився він. — Чи ти гадаєш, що їжа отруєна?

— Просто я не голодний.

Бленд глянув на Хоппера, котрий, щойно побачивши тюремника, знову влігся на ліжку і тепер убивчо дивився на нього.

— Ну ж бо, не позбавляй мене задоволення! — вишкірився Бленд. — Заспокойся, бебі! Не змушуй мене вдаватися до рішучих дій!

— Мені конче треба закурити, — сказав я. — Якщо не даси мені сигарети, я здійму такий галас, що ти навіть вийти звідси не встигнеш.

— Тобі не можна палити, — сказав Бленд. — Ви, психи, не вмієте поводитись із сірниками.

— Мені й не потрібні сірники — я хочу лише сигарету. Запали її для мене і залиш ще кілька. Я сам їх потім собі розкурю. Якщо зараз не затягнутися, то мені зірве дах. Ти ж не хочеш двох божевільних нараз?

Бленд неохоче розлучився із сигаретами, розкурив одну і подав мені. Попрямував до дверей.

— Скажи Квеллу, щоби тримався від нього подалі, — сказав він уже на порозі. — Можливо, коли я піду, Хоппі все-таки вгамується. Але що б він не робив, не калатай у дзвінок хоча би п'ять хвилин: дай мені час «злиняти».

Хоппер раптом спробував схопити його за руку, але тюремник стояв надто далеко: те, як прудко Бленд вискочив за двері, продемонструвало мені, що він боїться Хоппера. Я також його боявся.

Ця пообідня пора була найдовшою в моєму житті. Я ніяк не міг наважитися дістатися шухляди комода і ключа в ній. Поняття не мав, коли врешті з'явиться той Квелл; до того ж, залишався ще Хоппер. Я не знав, як він поводитиметься, коли я встану з ліжка. Знав, що матиму лише одну спробу заволодіти ключем, і якщо схиблю, іншого шансу більше не буде. Я вирішив спробувати зробити це уночі, коли Хоппер спатиме, а Квелла не буде в палаті. Це означало, що мені слід уникнути вечірнього уколу, але я не знав, як це зробити.

Тільки-но Бленд пішов, Хоппер трохи заспокоївся. Він цілковито ігнорував мене і лежав, втупившись у стінку та щось бурмочучи про себе, запустивши руку в густе світле волосся. Я спробував, було, второпати, що він бурмоче, але до мене долітали лише незрозумілі звуки.

Я був обережний і не робив різких рухів, аби не привертати його увагу. Лежав тихо й курив, і коли мені вдавалося забути про свого сусіда, то я розмірковував, що зараз робить Керман.

Мене цікавило, як тому вдалося переконати Лессвейза, що він письменник і пише про психічні розлади; я навіть здогадувався, що до цього якось причетна Пола. Принаймні, вони тепер знають, де я. І в курсі, що Ейнона Фрідлендер також тут. Їм відомо і про замкнені двері в кінці коридору та про загразоване вікно — адже доведеться скористатись або одним, або іншим, щоб витягти

мене звідси. У тому, що вони мене таки визволять, я не сумнівався. Але як це зроблять?

Десь о пів на п'яту двері відчинились, і в палату ввійшов молодий хлопець у білій, як у Бленда, уніформі. Він ніс дві таці з чайними наборами. Був худючий, високий та незграбний. На його видовженому кістлявому обличчі застиг серйозний, зосереджений вираз — як у коня, котрий біжить на перегонах. Та й сам він був схожий на шкапу: відвисла нижня губа і великі зуби надавали йому конячого вигляду. Мене б не здивувало навіть, якби він заіржав. Але той цього не зробив. Натомість посміхнувся.

— Я — Квелл, — сказав він, ставлячи піднос на мій нічний столик. — А ви — містер Сібрайт, чи не так?

— Ні, — заперечив я. — Я — Шерлок Холмс. Якщо хочете скористатися моєю порадою, то краще не підходьте сьогодні до Ватсона. Він у не найкращому своєму настрої.

Квелл кинув на мене довгий, сумний, стурбований погляд. Із виразу його обличчя я зрозумів, що він тут зовсім недавно.

— Але ж це — містер Хоппер, — терпляче, мов дитині, пояснив він мені.

Хоппер тепер сидів на ліжку, стискаючи та розтискаючи кулаки, неначе заманюючи Квелла в пастку.

Можливо, Квелл з'явився тут і недавно, але був достатньо тямущий, аби второпати, що Хоппер зовсім не налаштований грати в «ладусі». Він дивився на Хоппера, як ви би дивилися на тигра, якщо б той зненацька зайшов у вашу вітальню.

— Гадаю, містер Хоппер не схильний пити чай, — сказав я. — Послухайте мене — тримайтеся від нього подалі, аж поки не повернеться Бленд.

— Не можу, — зі сумнівом у голосі сказав Квелл. — Доктора Зальцера нема в клініці, а Бленд повернеться аж після опівночі. Йому справді краще було б не йти.

— Тепер уже пізно про це казати, — зауважив я. — Щезни, брате! Обтрусил порох із ніг своїх*. А якби ти ще роздобув мені трохи віскі на обід, я був би безмежно щасливий!

— На жаль, пацієнтам не дозволено вживати алкоголь,— серйозно сказав Квелл, не зводячи очей з Хоппера.

— Тоді піди випий сам: потім підійдеш і дихнеш на мене, — порадив я. — Так буде краще, ніж ніяк.

Він відповів, що не п'є, і пішов собі, й на його обличчі застиг стурбований, зляканий вираз.

Хоппер проникливо глянув на мене, і під пильним поглядом його палаючих очей мені стало не по собі. Я пристрасно сподівався, що кайданки на його нозі достатньо міцні, щоби втримати, якщо Хопперові збреше у голову спробувати їх розірвати.

— Я оце думав, Хоппі, — сказав я, вимовляючи слова чітко й повільно, — що нам треба зробити, то це перегризти тому клятому Блендові горлянку і напитися його крові. Нам давно вже слід було це зробити.

— Так, — сказав Хоппер, і полум'я в його очах почало згасати. — Ми так і зробимо.

Я подумав, а чи не спробувати мені дістати ключ зараз, утім, вирішив поки що утриматись. Я не був упевнений у братові Квеллі. Якщо він мене застане за цим... то відчував, що життя моє стане ще сумнішим, аніж до цього.

— Я розроблю план, — повідомив Хопперу. — Бленд дуже хитрий. Його нелегко заманити у пастку.

Хоппер помітно заспокоївся, й обличчя його вже не спотворювала лють.

— Я також його виношую, — сказав він.

Решта вечора минула спокійно — він обмірковував свій план, я ж думав, що робитиму, коли нарешті звільнюся від наручників. Видавалося дуже сумнівним, що

* Цитата з Євангелія від Матвія, 10:14, переклад І. Огієнка.

мені вдасться втекти з божевільні, але якщо я принаймні віднайду Ейнону Фрідлендер, поговорю з нею та попереджу про майбутнє визволення, то й тоді час не буде змарновано. І коли врешті тут з'явиться Керман — а я був упевнений, що він рано чи пізно таки з'явиться — нам не доведеться гайнувати час, відшукуючи її.

Вряди-годи заходив Квелл. Він лише просовував у двері голову, але Хоппер був надто поглинутий думками, щоби його помічати. Я застерезливо кивав Квеллу на Хоппера. Квелл тямуще кивав у відповідь, чим ще більше нагадував коняку, й мовчки йшов геть.

О восьмій він приніс мені вечерю, а потім підійшов до підніжжя Хопперового ліжка і посміхнувся.

— Чи не хотіли б ви чогось поїсти, містере Хоппер? — запитав улесливо він.

Реакція Хоппера на таке невинне запитання змусила здригнутися навіть мене, Квелл натомість мало не отримав серцевий напад. Хоппер рвонув до нього, миттєво простягнувши руки вперед, а скрючені пальці ледь не вхопили Квелла за курточку. Той відскочив, перечепився і мало не впав. Обличчя його побіліло, мов крейда.

— Не думаю, що містер Хоппер голодний, — прокоментував я, і кусень курчати, який саме жував, раптово видався мені травою. — Боюся, що і в мене вже пропав апетит.

Але Квелла не надто цікавили мої відчуття. Він вихором вилетів з кімнати — лише майнуло щось біле, і двері вмить зачинилися.

Хоппер скинув із себе простирadlo та рвонув, було, за ним, але скінчив тим, що гепнувся на підлогу, притримуваний ланцюгом. Пронизливо скрикнув, скажено смикнув ланцюг і травмував щиколотку. Врешті, усвідомивши, що не може вивільнити ногу, усією своєю вагою кинувся на ліжку — просто на цеп. Почав щосили тягти його, і я похолов, спостерігаючи за Хоппером. З того

місця, де я лежав, ланцюг видавався дуже крихким. На саму думку про те, що цей божевільний може його порвати, а я залишатимуся прикутим, мене овіяв холод. Рука сама потяглася до дзвіночка, і я дзеленькнув у нього.

Тепер Хоппер тряс ланцюг обома руками, та, впершись ногами у спинку ліжка, відхилився назад, і обличчя його побагровіло від напруження. Спинка ліжка зігнулась, але витримала натиск. Ланцюг також не піддався. Нарешті Хоппер відкинувся на ліжку, важко дихаючи, і я вже знав, що небезпека минула. Піт градом скочувався моїм обличчям. Іще до кінця не усвідомивши всієї небезпеки, я вже знав, що то були найгірші хвилини мого життя.

Пурпур Хопперового обличчя поступився мертвотній білості. Тепер він лежав непорушно, із заплющеними очима, а я чекав, не зводячи з нього погляду. На мій превеликий подив, невдовзі Хоппер мирно захропів.

У палату нарешті зайшов Квелл, тримаючи в руках гамівну сорочку. Обличчя його було бліде, але рішуче.

— Заспокойтеся! — сказав я, здивувавшись, однак, як кволо прозвучав мій голос. — Він заснув. Краще погляньте на його кайданки. Мені здалося, що вони ось-ось тріснуть.

— Цього не може бути, — відповів Квелл, кидаючи гамівну сорочку на підлогу. — Наручники виготовляють на спеціальне наше замовлення.

Він підійшов до Хоппера ближче і глянув на нього.

— Краще я все-таки вколю йому заспокійливе.

— Не робіть дурниць! — різко заперечив я. — Бленд попереджував, щоб ви до нього не підходили.

— Але ж йому треба зробити укол, — заперечив Квелл. — Якщо в нього станеться ще один такий напад, то це буде дуже небезпечно для його здоров'я. Хоч я й не дуже такого прагну, але це — мій обов'язок.

— До біса з вашими обов'язками! — нетерпляче сказав я. — Упоратися з цим хлопцем не легше, ніж із бомбою. Облиште його!

Квелл обережно наблизився до ліжка й тепер стояв, уважно придивляючись до Хоппера. Хропіння тривало, і, трохи заспокоений, Квелл підняв із підлоги простирадло та почав вкривати Хоппера. Я спостерігав за ним, затамувавши подих, не впевнений, чи не симулює, бува, Хоппер. Не міг вирішити, чи Квелл дурний, чи дуже добрий. Він мусив бути або геть тупим, або ж мати сталеві нерви, щоб підійти так близько до буйного безумця.

Квелл розправив простирадло і відступив убік. Я побачив краплинки поту на його чолі. Тож він не дурень, вирішив я: таки сміливець. Якби в мене була медаль, я б її вручив йому — за відвагу.

— Здається, йому вже краще, — вже бадьорішим голосом сказав Квелл. — Зроблю укол. Якщо він добре виспитья, то на завтра буде в повному порядку.

Це мене цілком влаштовувало, бо, що не кажи, а я таки перенервував. Нізащо в світі я б не наблизився до сплячого Хоппера.

— Ви ризикуєте, — сказав я. — Від уколу він може прокинутись. І якщо дістанеться вас, то вам кінець.

Квелл спантеличено глянув на мене.

— Я вас не зовсім розумію, — озвався він. — Ви поводитесь не як пацієнт.

— А я й не є пацієнтом, — урочисто промовив я. — Я ж Шерлок Шолмс, ви що, забули?

Він знову спохмурнів і вийшов. Спливали хвилини. Хоппер не рухався. Він продовжував хропіти, й обличчя його виглядало змарнілим та виснаженим.

Минула ціла вічність, перш ніж Квелл повернувся — хоча насправді не сплигло й десяти хвилин. Він ніс тацю, прикриту рушником.

— Послухай! — звернувся до нього я, сідаючи на ліжку. — А що, якби ти зняв з мене кайданки? Тоді у випадку чогось я міг би тобі допомогти. Ти видаєшся мені розсудливим. Якщо він прокинеться і вчепиться у тебе, я вперіщу йому по довбешці.

Квелл серйозно глянув на мене — неначе кінь, якому пообіцяли подвійну порцію вівса.

— Я не можу цього зробити, — нарешті озвався він. — Це всупереч правил.

Ну що ж, я зробив усе, що зміг. Тепер м'яч був на його полі — йому і грати ним.

— Гаразд, — сказав я, здвигнувши плечима. — Мені залишається тільки молитися за тебе.

Він набрав ліки у шприц і наблизився до Хоппера. Я спостерігав за ним, відчуваючи, що волосся на потилиці мені стає сторч, а серце бухкає в грудях. Квелл ледь помітно тремтів, однак його видовжене, коняче обличчя було спокійне. Він обережно підняв рукав Хопперової піжами і намірився встромити голку. Спостерігати за ним було те саме, що споглядати, як закручують запальник у бомбу сповільненої дії. Я нічим не міг йому допомогти — хіба що просто дивитись і молитися за нього, що й робив. Єдине, чого я хотів, — щоб він поквапився і врешті зробив своє діло, а не стовбичив тут, як бовдур.

Незважаючи на окуляри, він був трохи короткозорий і не відразу зміг знайти вену. Голова його нахилилася все нижче і нижче й майже впритул наблизилася до білої жилавої руки Хоппера. Здається, він навіть забув, яким небезпечним є Хоппер. Усе, про що Квелл зараз думав, — це зробити укол якомога краще. Його обличчя було вже за фут від Хопперового, і він навіть задоволено хитнув головою. Знайшовши нарешті потрібну вену, повільно наблизив голку до Хопперової руки.

Тепер я майже не дихав. Учепився в простирадло. І саме тоді, коли Квелл уже вставляв у вену голку, він подався назад, щось досадливо вигукнув та пішов до підноса, котрий залишив на комоді.

Повітря зі свистом вилетіло мені з грудей, і я спитав тремтячим голосом:

— Що, в біса, тепер не так?

— Я забув спирт, — сказав він. — Як нерозумно з мого боку! Перед тим, як зробити ін'єкцію, завжди слід протирати шкіру спиртом.

Тепер Квелл спітнів майже так само, як я, але його вчили завше протирати місце уколу, й саме так він і мав намір зробити — нехай там що.

Хоппер злегка порухався, коли Квелл протер йому руку спиртом. Я мало не вистрибнув з ліжка від нервового напруження, а Квеллова рука тремтіла, коли він знову почав шукати потрібну вену.

Усе нижче і нижче схилялася його голова, і ось вона знову майже за фут від Хопперової, і очі його зосереджені на вені.

Раптом Хоппер розплющив очі. Квелл був надто заклопотаний, аби це помітити.

— Обережно! — крикнув я.

Коли Квелл нарешті звів очі, Хоппер блискавично, мов змія, схопив його за горло.

VI

Одним шаленим порухом я скинув з ніг важке покривало і зістрибнув з ліжка. Мені чомусь здавалося, що надлюдським зусиллям вдасться зрушити ліжко, і я зможу протягти його підлогою та дістатися Хоппера. Але ліжко не піддалося, натомість мені лише забракло дихання.

Квеллові дикі крики долітали до стелі, відбивалися від стін і шрапнеллю розсипалися наді мною. Квелл заволав знову, і крик його перейшов у моторошне булькання, коли руки Хоппера перекрили йому дихання.

На тих двох я не дивився — боявся. Досить було самого звуку боротьби. Тож я сів на бильце ліжка, і, перекинувши через перильце ногу, опустив її. Я був такий

нажаханий, що сам ледь дихав, і трясся, мов старий дід-паралітик. Розпростерся і врешті дотягнувся до шухляди комода. Але пальці мої ковзнули мимо ручки шухляди. За спиною пролунало дике гарчання — звук, якого ніколи раніше не чув, і, сподіваюся, більше не почую. Я ще раз відчайдушно потягнувся до ручки шухляди. Мені вдалося зачепити її пальцями. Я так безжально витягав затиснуту ногу з кайданків, що щиколотка аж горіла.

Міцно вчепившись нігтями в ручку, зміг на дюйм відчинити шухляду. Цього виявилось достатньо, щоб та з гуркотом упала на підлогу. В ній було повно рушників та хірургічних бинтів, і, перехилившись через бильце, серед різного шмаття я шукав потрібний мені ключ.

Моторошне хрипіння за спиною змусило мою кров бухкати у скронях, але я не полишав відчайдушних пошуків. Нарешті віднайшов ключ між двома рушниками і, затамувавши дух, влігся на ліжку, намацуючи маленький отвір для ключа. Натруджена щиколотка кровила, але я на це не зважав. Вставив ключ у щілину і, повернувши його, відімкнув кайданки.

Я миттю скочив з ліжка й одним стрибком перетнув кімнату. Потім різко зупинився, зробив два кроки назад і ковтнув слину.

Хоппер дивився на мене з-під тіла Квелла. Вишкірив зуби, і я бачив, що вони червоні від крові. Кров була усюди: на стінах, на простирадлах, на ньому самому та на Квеллові.

Квелл лежав поперек ліжка, наче манекен, у просякнутому кров'ю одязі. Його напівзаплющені скляні очі дивилися на мене зі жахом. Хоппер перекусив йому яремну вену. Квелл був мертвіший од мертвого.

— Дай-но мені ключ, — мовив Хоппер зловісним шепотом. — Усі інші сьогодні також помруть.

Хитаючись, я відступив від нього: вважав себе міцним горішком, але крутий Меллой зараз був кволий, наче

мишеня — холодний піт стікав обличчям, а в шлунок наче свинцю залили. У житті мені довелося бачити кілька моторошних сцен, але ця була, без сумніву, справді гідна «Оскара».

— Дай мені ключ, інакше я тебе теж уб'ю, — пригрозив Хоппер, скидаючи тіло Квелла на підлогу. Він поповз на ліжку в моєму напрямку — обличчя напружене, в м'якому світлі настільної лампи крапельки крові на його губах виблискують, мов бісеринки.

Це нагадувало нічне жахіття. Сон, який ви перепо-відатимете друзям, але вони не йнятимуть віри.

І я почав повільно, невпинно, колами відступати до дверей.

— Не йди, Сібрайте! — вигукнув Хоппер, припадаючи до ліжка і люто дивлячись на мене. — Дай же мені ключ!

Я досягнув дверей, і коли вже взявся за ручку, Хоппер видобув із себе нелюдський крик безсильного гніву та рвонув за мною вслід. Ліжко захиталось, але встояло, і Хопперові розчепірені пальці дряпнули килим за якихось шість футів од мене.

Мене трясло. Я рвучко відчинив двері й мало не випав у коридор. Коли зачиняв за собою двері, звірячий рев знову вилетів із горла Хоппера.

Кілька хвилин я стояв у довгому, мовчазному коридорі, й серце моє калатало, мало не вискакуючи з грудей, а коліна підгиналися. Поступово я опанував себе. Тримаячись рукою за стіну, повільно побрів до масивних дверей у кінці коридору. Перш ніж дістався виходу, проминув четверо бічних дверей. Обмацав ручку. Ковзнув рукою по прохолодній поверхні, відчуваючи, як м'яка гума охолоджує мою розгарячилу шкіру. Повернув ручку, однак та не піддалася. Двері були замкнені надійно, мов гробниця фараона.

Що ж — цього я й чекав. Але був налаштований будь-що вийти звідси. На саму думку про те, що до-

ведеться повернутися в ту покійницьку, мені по шкірі забігали мурашки. Я знову взявся за ручку і щосили натиснув на неї. Нічого. З таким самим успіхом я міг би спробувати пересунути Велику китайську стіну.

Виходу не було.

Я скерував кроки в інший кінець коридору й уважно вивчив заґратоване вікно. Його можна було підважити хіба що ломом, але навіть із ним на це пішло би півдня.

Потім мені спало на думку пошукати якусь зброю. Якби я зміг знайти щось таке, що можна було б використати як свинцевий кийок, тоді мені б залишалось тільки сховатися за дверима і чекати, коли хтось увійде. Еврика! Навіть і Меллоя часом осіняє.

Я пішов коридором. Перші ж двері на моєму шляху виявилися незамкненими. Я обережно зазирнув у темряву кімнати та прислухався, але чув лише власне дихання. Намацавши вимикач, увімкнув світло. Певно, це кімната Квелла. Тут було чисто, охайно і прибрано, але в ній не побачив нічого, схожого на зброю. Біла формена курточка, що висіла на вішаку, підказала мені непогану думку. Я прослизнув у кімнату і спробував приміряти уніформу. Однак вона підійшла мені не більше, ніж шкурка крота — полярному ведмедеві, отож, я облишив цей задум.

У кімнаті поруч теж нікого не було. Над не дуже чистим ліжком висіла велика кольорова фотографія дівчини в бікіні та з низкою перлів на шиї. Дівчина вабливо всміхалася до мене, однак я не відповів їй тим самим. Мабуть, це була кімната Бленда.

Я прослизнув всередину і зачинив за собою двері. Швидкий обшук шухляд комода дав мені змогу заволодіти оправленим у шкіру кийком — та ще й із ременем на зап'ясті. Ідеально припасована, убивча маленька зброя — саме те, що мені треба.

Я пройшов через усю кімнату до стінної шафи, знайшов там запасну уніформу і приміряв курточку. Вона була мені майже до міри — трохи великувата, однак цілком пристойна. Я переодягнувся, залишивши свою піжаму на підлозі. Коли знову відчув на собі штани й черевики, мені стало набагато краще. Босі ноги та піжама — не той прикид, в яких зазвичай воюють. Я запхав кийок у кишеню штанів, і мені пристрасно захотілося заволодіти ще й пістолетом.

На дні шафи знайшов крихітну пляшечку ірландського віскі. Зірвав пломбу, відкрутив кришку і відпив ковток. Рідина спочатку пройшла, мов шовк, але вже у шлунку вибухнула, наче міна сповільненої дії.

Хороше віскі, подумав я, і, щоб остаточно впевнитись у цьому, зробив ще ковток. Таки дуже добре. Тоді поклав пляшечку в бічну кишеню і знову рушив до дверей. Тепер був екіпірований як слід.

Щойно відчинивши двері, почув кроки. Я зачався, мов мишка, котра узріла кота. Коридором ішла медсестра зі широким, мов лопата, лицем, щось муликаючи собі під ніс. Вона пройшла зовсім близько і неминуче б мене побачила, якби подивилася в мій бік, але цього не зробила. Продовжувала крокувати, потім відчинила двері в кінці коридору й зайшла у тьмяно освітлену кімнату. Двері за нею зачинилися.

Я трохи вичекав, майже не дихаючи, однак після кількох ковтків віскі почувався набагато краще. Спливали хвилини. Якась пилінка, підхоплена протягом з-під дверей, сконфужено пострибала собі далі. Раптовий шквал вітру з дощем захльостав по загратованому вікну. Вітер згорьовано зітхав, метаючись по всьому будинкові. Я й далі вичікував. Мені б не хотілося оглушати медсестру — якщо цього можна було уникнути. Я чомусь надто сентиментальний, щоби бити жінок: натомість вони лупцюють мене.

Медсестра з'явилася знову, пройшла довгим коридором, витягнула ключі та... ще до того, як я усвідомив, що вона робить, відчинила вхідні двері. Я побачив відчинені двері й зауважив за ними сходи, що вели до чогось добре освітленого. За кілька кроків я був уже коло дверей, але сестра встигла вийти і зачинити їх за собою.

Так чи інакше, я заспокоїв себе тим, що ще не готовий полишати цей гостинний заклад. Двері могли й зачекати. Вирішив дослідити кімнату, з якої щойно вийшла медсестра. Можливо, саме там і перебуває зараз Ейнона. Я витягнув кийок, подолав спокусу знову хильнути з плящини та побрів коридором. Біля потрібних мені дверей зупинився і прислухався, приставивши вухо до них. Почув лише свист вітру й стукіт дощу об загратовані вікна. Озирнувся через плече, аби пересвідчитися, що ніхто не дивиться на мене з кімнати навпроти. Коридор виглядав таким самим самотнім і порожнім, як церква у понеділок вранці. Повільно натиснув на дверну ручку. Двері піддались, і я зазирнув до палати, що була точнісінькою копією тієї, де тримали за бранця мене.

У ній також було два ліжка, й одне з них порожнє. На іншому — навпроти мене — лежала дівчина. Нічник з блакитним світлом відкидав моторошне світло на білі простирадла та бліде обличчя. Хмарка світлого волосся відпочивала на подушці, очі дівчини були втуплені у стелю, і в них застиг стурбований вираз дитини, яка загубилася.

Я відчинив двері ширше й нечутно прослизнув у кімнату. Зачинивши за собою двері, обперся об одвірок. Я боявся, що вона закричить, але оббиті гумою двері заспокоїли мене: якщо дівчина це і зробить, то її ніхто не почує. Але дівчина не закричала: й далі дивилася на стелю, однак якийсь м'яз на її обличчі почав смикатись. Я вичекав ще трохи. Поспішати було нікуди, а лякати її не хотів.

Вона повільно перевела очі на стіну, а потім на мене. Ми довгенько дивились одне на одного. Затамувавши дух, я усвідомив, що в даній ситуації кийок пасує мені так само, як автомат «томмі-ган» — церковному хору. Тож сховав його в кишеню штанів.

Дівчина продовжувала вивчати мене, і жилка на її щоці засмикалася частіше, а очі розширилися.

— Привіт! — мовив до неї якомога тепліше та життєрадісніше. І навіть видушив із себе посмішку.

Ось він — Меллой і його манери звабника: талант, який пошепки й затамувавши віддих, обговорюватимуть його внуки — якщо вони колись у нього будуть; у чому він дуже сумнівався.

— Хто ви? — вона не закричала і не почала дряпатися на стінку, проте нерв на обличчі продовжував сіпатися.

— Я щось на кшталт детектива, — сказав їй, намагаючись говорити переконливо. — І тут для того, щоб визволити вас.

Тепер, коли стояв ближче до неї, помітив, що зіниці її блакитних очей сильно звужені.

— У мене зовсім нема одягу, — озвалася вона. — Його забрали.

— Я щось для вас підшукаю. Як почуваетесь?

— Добре.

Світла голівка хитнулася вправо, потім вліво.

— Але не можу згадати, хто я. Чоловік із сивим волоссям сказав мені, що я втратила пам'ять. Він дуже приємний, правда?

— Принаймні так мені казали, — обережно підтвердив я. — Але ж ви хочете додому, чи не так?

— У мене нема дому, — і вона витягла оголену руку з-під простирадла та поправила делікатними пальчиками волосся. Потім її рука ковзнула нижче й зупинилася на нерві, що раз у раз смикався. Вона поклала палець на м'яз, щоб якось прикрити його. — Не пам'ятаю, де мій дім, але

медсестра казала, що вони обов'язково відшукають його. А ви знаєте, де він?

— Так; саме тому я й тут.

Кілька хвилин вона, нахмурившись, розмірковувала над почутим.

— То ви знаєте, хто я? — сказала нарешті.

— Вас звати Ейнона Фрідлендер, — відповів я. — І ви мешкаєте у Сан-Франциско.

— Справді? А я цього не пам'ятаю. Ви впевнені?

Я продовжував дивитися на її руку. Вона вся була вкрита крихітними шрами. Її тут кололи давно, тож вона була майже готовою наркоманкою.

— Так, я в цьому впевнений. Ви можете встати з ліжка?

— Не думаю, що хочу цього, — озвалася вона. — Гадаю, мені краще поспати.

— Гарзд, — сказав я їй. — Тоді спіть. Поки що ви не готові піти звідси. Зачекаймо трохи: підемо, коли ви прокинетеся.

— Хіба я вам не казала, що у мене нема одягу? І я вкинула у ванну свою нічну сорочку: сестра дуже розлютилася.

— Вам не слід нічим турбуватися. Це зроблю за вас я. Коли ми звідси йтимемо, я щось для вас знайду.

Обважнілі повіки дівчини раптом заплющилися і розплющилися знову з великими зусиллями. Рука зісковзнула з пульсуючого нерва. Той більше не смикався.

— Ви мені подобається, — сонно сказала вона. — Хто ви?

— Меллой, Вік Меллой; щось на кшталт детектива.

Вона кивнула.

— Меллой: спробую запам'ятати. У мене дуже погана пам'ять. Я ніколи нічого не пам'ятаю.

І знову повіки її почали стулятися. Я стояв, спостерігаючи за нею.

— Здається, очі в мене злипаються.

Після тривалого часу — коли я вже думав, що вона заснула, — дівчина сказала якимось далеким голосом:

— Знаєте, вона його застрелила. Я була там. Вона просто взяла рушницю і застрелила його. Це було жахливо.

Я замислено почухав ніс. У кімнаті запала тиша. Тепер дівчина спала. Що б їй не вколола медсестра, це почало діяти. Можливо, вона не прокинеться аж до ранку. А це означало, що мені доведеться нести її на руках — якщо виберуся сам. Утім, у мене ще був час над цим подумати.

Якщо мені таки доведеться виносити її звідси, загорну її в простирадло, але якщо вона наполягатиме на тому, аби йти самій, тоді доведеться знайти їй якийсь одяг.

Я роззирнувся довкола. Комод з одягом був у дівчини в ногах. Я відсовував шухляду за шухлядою. Майже всі вони були порожні; в кількох зберігалися рушники або постільна білизна. Жодного одягу.

Перетнувши кімнату, я підійшов до шафи. Відчинив і заглянув усередину. Знайшов купальний халат, шльопанці та дві великі валізи на верхній полиці. Зняв одну з них. На кришці були викарбувані ініціали: Е. Ф. Я відчинив валізу. Проблема з одягом була розв'язана: там було його повно. Я перебрав те, що у валізі. На самому споді лежала уніформа медсестри.

Я заліз у бічні кишені валізи, і в одній з них знайшов невеличкий, з блакитною палітуркою щоденник, на якому був проставлений рік: 1948-й.

Швидко погортав його. Записів було зовсім мало. Багато незаповнених сторінок. Кілька разів згаданий «Джек», і я здогадався, що це — Джек Бретт: той, який дезертирував із флоту і про котрого мені розповідав Міффлін.

21. 01. Похід у кіно з Джеком. 7.45.

28. 01. Обід в «Етуаль». 6.30.

29. 01. Поїздка додому на вікенд.

5. 02. Джек повертається на свій корабель.

І жодних записів аж до 10 березня.

10. 03. Досі нема листів від Джека.

12. 03. Доктор Зальцер запитав мене, чи не хочу я працювати за межами клініки. Я погодилася.

16. 03. Почала працювати в «Крествейз».

18. 03. Помер містер Кросбі.

Далі була суцільні пробіли — так само, як і в її пам'яті відтоді. Вочевидь, вона прибула в «Крествейз», щоб там когось доглядати. І стала свідком смерті старого Кросбі. Тому їй на два роки зачинили в оцій кімнаті й постійно кололи наркотики, сподіваючись на те, що рано чи пізно розумові здібності настільки погіршаться, що вона не пам'ятатиме, що сталося. Все саме так і було, але вона досі все пам'ятала. Увесь жах тієї сцени не хотів полишати їй мозок. Можливо, вона цілком випадково зайшла в кімнату, де дві сестри боролися за те, щоб заволодіти рушницею. Можливо, тут до боротьби долучився і сам старий Кросбі, й вона позадкувала, не бажаючи бентежити його. Побачила дуло рушниці, спрямоване на Кросбі, а тоді пролунав постріл.

Я дивився на незворушне, бліде обличчя. Колись давно — але не тепер — у цьому обличчі були рішучість та сила духу. Дівчина не справляла враження такої, що здатна щось зам'яти чи що її можна підкупити. Найвірогідніше, вона наполягла б на тому, щоб викликати поліцію. Тому вони й зачинили її тут.

Задумливо почухавши підборіддя, я легенько підкидав щоденник у руці. Наступне, що слід було зробити, — це щезнути звідси, і вчинити так якнайшвидше.

І, наче у відповідь на мою думку, пролунав раптовий та оглушливий тріск, від якого сколихнулась уся будівля: здавалося, що принаймні півбудинку завалилося.

Я підскочив, у два стрибки досягнув дверей і розчачнував їх. У коридорі було повно пилюки від уламків цегли та штукатурки, а з пилюки вималювалися дві постаті

з пістолетами в руках, які швидко рухались у напрямку Хопперової кімнати: це були Джек Керман і Майк Фіннеган! Побачивши їх, я радісно видав якийсь хрипкий невиразний звук. Вони різко зупинилися, наставивши револьвери на мене.

Раптом напружений вираз Керманового обличчя змінився широкою посмішкою.

— «Універсальні послуги» — до ваших послуг! — вигукнув він, хапаючи мене за руку. — Хочеш випити, друже?

— Мені потрібен транспорт для оголеної блондинки, — мовив я, обіймаючи його та поплескуючи по плечу Майка Фіннегана, котрий мене таки приголомшив.

— То що ви зробили — підірвали будинок?

— Прив'язали кілька ланцюгів до заграбованого вікна та різко смикнули десятитонною вантажівкою, — пояснив мені Керман, посміхаючись од вуха до вуха, — трохи грубо, але ефективно. А де та блондинка?

Там, де щойно було заграбоване вікно, зяяла велика діра та виднілися рвані краї пошкодженої цегельної кладки.

Я зтягнув Кермана в кімнату Ейнони, поки Фіннеган вартував у коридорі. Нам знадобилося десять секунд, щоб загорнути неприємну дівчину в простирадло і внести її з кімнати.

— Тепер у гру вступає група прикриття, Майку, — зронив я, коли ми пробігали повз нього, поспішаючи до пролому. — Стріляй, якщо треба буде!

— Перекинь дівчину мені через плече, — сказав Керман, від збудження говорячи скоромовкою. — До стіни приставлена драбина.

Я допоміг йому видряпатися на хистку кладку. Через плече у нього в'яло звисали оголені рука й нога.

— Тепер я зрозумів, чому хлопці записуються в пожежники, — сказав Керман і почав обережно спускатися драбиною.

Унизу я побачив велику вантажівку, припарковану коло будинку, а біля підніжжя драбини зауважив Полу. Вона помахала мені рукою.

— Усе в порядку, Майку! — гукнув я. — Ходімо!

Коли Майк приєднався до нас, двері в кінці коридору різко розчахнулись і в них з'явилося лопатоподібне обличчя медсестри. Вона злякано глипнула на нас, потім на зруйновану стіну і дико заверещала.

Ми швидко спустились і запхались у вантажівку.

Пола вже сиділа за кермом, і коли ми влаштувалися в кузові, завела двигун і різко рвонула з місця.

Керман поклав Ейнону на підлогу і тепер ласо дивився на неї.

— Ням-ням! — сказав він, тереблячи вуса. — Якби я знав, що вона така гарна, то прийшов би раніше!

РОЗДІЛ П'ЯТИЙ

I

Дзенькнув внутрішній телефон, і платинова блондинка відірвала свої витончені форми з-за столу та підійшла до мене. Повідомила, що містер Віллет мене прийме. Говорила вона урочисто, наче у церкві, але виглядала, мов найкраща манекенниця Марка Джейкобса у його останньому шоу в «Оркід-рум».

Я стежив за коливанням її стегон, коли вона неспішно перетнула усю приймальню і підійшла до «святого святих» — кабінету Віллета. Постукала смарагдово-зеленим нігтиком у двері, відчинила їх, підправила кучерики так, як лише жінки вміють це робити, і оголосила:

— Містер Меллой!

Відступила убік, пропускаючи мене. Я увійшов.

Віллет окопався за масивним столом, і вигляд у нього був такий, ніби він якраз розмірковував над останньою волею й заповітом померлого — можливо, так воно і було. Солідна сигара із золотою смугою на кінчику диміла між його бронзовими пальцями. Не підіймаючи очей від паперів, він махнув рукою, показуючи мені на крісло.

Платинова блондинка пропливла до виходу. Я провів її поглядом. Вже біля дверей вона примудрилася хитнути стегнами так, що її чорна сукня звабливо сколихнулась. Я дуже пожалкував, коли двері за нею врешті зачинилися.

Усівся в крісло та уважно оглянув підкладку свого капелюха, намагаючись згадати, коли я його купив. Здається, це було дуже давно, бо стерлося навіть ім'я капелюшника, вибите на ньому. Я пообіцяв собі, що придбаю новий капелюх, якщо мені вдасться «розкрутити» Віллета розлучитися зі ще невеличкою сумою. Якщо ж ні — вдовольнюся й старим.

Я думав про все це, просто аби вбити час. Здається, Віллет повністю поринув у всі ці тонкощі спадкування: яскравий образ процвітаючого адвоката, який заробляє великі гроші. Було майже чутно шелест купюр, що перекочували на його банківський рахунок.

— Паліть, — раптом неуважно озвався Віллет. Не відриваючи очей від гори паперів, підштовхнув до мене срібну сигаретницю.

Я вибрав собі товсту, із золотою фольгою на кінчику сигару і запалив. Сподівався, що від того почуватимуся хоч трошки багатшим, але намарне. Сигара була набагато кращою на вигляд, аніж на смак — як це переважно трапляється.

Зненацька, коли я саме почав дрімати, Віллет жбурнув папери на тацю для сміття, подався вперед і сказав:

— Ну, містере Меллой, тепер до справи; то в чому річ? Через десять хвилин у мене інша зустріч.

— То краще я прийду іншим разом, — мовив я. — За десять хвилин ми не встигнемо. Не знаю, у скільки ви оцінюєте спадок Кросбі, але це — кругленька сума. Не хочу кричати про це на усіх перехрестях, але невдовзі ви ним уже не розпоряджатиметесь.

Ці слова змусили його здригнутися. Він похмуро глянув на мене, з притиском загасив сигару і перехилився через стіл до мене.

— Що ви маєте на увазі?

— Бажаєте почути подробиці чи достатньо побіжного огляду? — уточнив я. — Справа погана, як на це не поглянь, але в деталях вона викличе у вас мурашки по шкірі.

— Скільки часу вам потрібно?

— Півгодини; можливо, трохи більше. Крім того, у вас можуть виникнути питання. Тоді, скажімо, годину чи десь так. Але ви точно не нудьгуватимете: це я вам обіцяю.

Нахмурившись, він пожував нижню губу, потім узяв слухавку і скасував три наступні зустрічі.

Я бачив, що йому дуже цього не хотілося. Десятих-випинна зустріч з таким крутим чолов'ягою, як Віллет, приносить сотню, а то й більше баксів — звичайно, йому.

— Говорить, — сказав він, відкидаючись у кріслі. — Чому ви не зв'язалися зі мною раніше?

— А це якраз частина моєї історії, — сказав я йому і поклав капелюх на крісло. Мав відчуття, що з купівлею нового мені доведеться зачекати. — Останніх п'ять днів я провів у божевільні.

Цього разу мені не вдалося його приголомшити. Він щось буркнув, але вираз обличчя не змінився.

— Але ще до того, як почну, — сказав я, — можливо, ви б повідали мені про стан банківського рахунку міс Кросбі? Уже поглянули на нього?

Він заперечно хитнув головою.

— Управитель банку цілком слушно відмовив мені. Якби він показав рахунок і про це стало відомо, банк утратив би клієнта — а це великі гроші. Але він таки повідомив мені, що була оформлена боргова розписка на пред'явника і гроші страховки зняті з рахунка.

— А він не сказав, коли?

— Невдовзі після офіційного затвердження заповіту.

— То ви написали міс Кросбі й запросили її до себе?

— Так. Вона буде у мене завтра в обід.

— Коли ви їй написали?

— У вівторок: п'ять днів тому.

— Вона вам відповіла?

Він кивнув.

— Не думаю, що вона прийде, однак побачимо.

Я струсив попіл у срібну попільничку.

— Тоді це все. А тепер перейду до своєї частини розповіді.

Я оповів йому, як Мак-Гроу і Гартселл навідали мене. Він слухав, зручно вмостившись у кріслі, й очі його були такі самі непроникні, як пара автомобільних фар. Він не виявив жодних емоцій, коли я описував йому, як ті двоє мене дубасили. Оскільки це відбувалося не з ним, то чого йому було переживати? Але коли я змалював йому появу на сцені Морін, він ледь помітно звів брови і почав барабанити пальцями по столу. Напевно, це був для нього найпромовистіший вияв почуттів.

— Вона відвезла мене в будинок на скелі, розташований на схід од траси на Сан-Дієго. Сказала, що будинок — її власність: пречудовий куточок, якщо ви любите хатинки, що коштують силу-силенну грошей і достатньо стильні для того, щоби приймати там кінозірок. Ви знали про нього?

Він заперечно хитнув головою.

— Отож, ми просто сиділи й балакали, — провадив я далі. — Вона хотіла знати, чому я нею цікавлюся, а я показав їй сестрино листа. Її це чомусь налякало. Ні, вона не вдавала, а була справді налякана. Я запитав, чи її, бува, тоді не шантажували, але Морін заперечила і сказала, що Дженет, імовірно, просто хотіла завдати їй клопотів. І ще сказала, що Дженет її ненавиділа. Це правда?

Віллет тепер крутив у руках ножичок для розрізання паперів; вираз обличчя зосереджений, очі заклопотані.

— Наскільки розумію, вони не ладнали між собою — але не більше. Ви ж знаєте, як це буває між зведеними сестрами.

Я сказав, що знаю.

Збігло ще кілька хвилин. Тишу порушувало лише цокання настільного годинника.

— Продовжуйте, — нарешті коротко озвався Віллет. — Що ще вона сказала?

— Ви, напевно, знаєте, що Дженет була заручена з хлопцем на ім'я Дуглас Шеррілл, але вам може бути невідомо, що Шеррілл — темна конячка; ймовірно, шантажист; словом, пройдисвіт. Як стверджує Морін, вона відбила Шеррілла у Дженет.

Віллет мовчав, вичікуючи.

— Сестри влаштували сцену ревнощів, яка поступово перейшла у боротьбу, — продовжив я, — і Дженет схопила рушницю. Саме в цей момент і з'явився старий Кросбі та намагався забрати у неї зброю. І був випадково застрелений.

Якоїсь миті я подумав, що Віллет вискочить з-за столу. Але він стримався, лише сказав утробним голосом:

— Морін сама вам про це розповіла?

— Так: вона хотіла вилити душу. Є ще дещо, що вам неодмінно сподобається. Про перестрілку вирішено було замовчати. Я помилявся, коли стверджував, що свідочтво про смерть підписав доктор Зальцер: він цього не робив. Це зробила його дружина. За її словами, вона — дипломований лікар, до того ж, друг сім'ї Кросбі. Одна зі сестер зателефонувала їй, тож місіс Зальцер приїхала і все залагодила. Лессвейз, який не справляє враження людини, котра створюватиме незручності багатіям, проковтнув байку про те, що старий Кросбі чистив рушницю і випадково вистрелив у себе. Він повірив на слово. Так само, як і Брендон.

Віллет запалив сигару. Мав вигляд людини, якій пообіцяли пиріг з начинкою, але начинки у ньому не виявилось.

— Продовжуйте, — сказав він, відкинувшись у кріслі.

— З якоїсь причини медсестра на ім'я Ейнона Фрідлендер тоді перебувала в будинку і стала мимовільним свідком убивства. Місіс Зальцер ризикувати не стала. Вона запакувала медсестру в божевільню — аби бути певною, що та не заговорить. Відтоді Ейнона і перебувала в звуконепроникній палаті санаторію доктора Зальцера.

— Ви хочете сказати — всупереч її волі?

— Не просто всупереч волі — впродовж двох років її накачували наркотиками.

— Але ж ви не думаєте, що до цього причетна Морін Кросбі?

— Цього я не знаю.

Тепер Віллет важко дихав. Сама думка, що така багата клієнтка, як Морін Кросбі, може бути звинувачена у викраденні, здається, справді його шокувала, хоча нещастя Ейнони Фрідлендер залишило його байдужим.

— До речі, якщо у вас викликає співчуття доля Ейнони, — додав я, — то знайте, що минулої ночі нам вдалося викрасти її зі санаторію.

— Справді? — Віллет спохмурнів. — Чи спроможна вона вчинити скандал?

Я йому неприємно посміхнувся.

— Гадаю, що це більш як імовірно. А ви б не хотіли цього, якби вас протримали два роки у божевільні лише тому, що певні багатії надто сором'язливі, аби їхні імена з'являлися в газетах?

Він підпер підборіддя рукою і глибоко замислився.

— Думаю, що я міг би виділити їй невеличку компенсацію, — нарешті озвався він, але сказав це нерадо. — Хотів би зустрітися з нею.

— Ніхто її не побачить, поки вона не буде до цього готова. Просто зараз Ейнона ще не при тямі, — я з притиском загасив сигару і запалив власну сигарету.

— Про її викрадення буде повідомлено в поліцію. А якщо це стане відоме, то й уся брудна історія попрапить на перші шпальти газет. І тоді вашим завданням буде передати мільйони Кросбі в дослідницький центр. А там уже самі вирішуватимуть — хто обслуговуватиме рахунок: ви чи хтось інший. Боюся, що це буде хтось інший.

— Тоді ще більше підстав поговорити з Фрідлендер, — сказав Віллет — Як правило, такі конфлікти легко залагоджувати.

— Не будьте так упевнені в цьому. До того ж, ще маленький інцидент, що стався зі мною, — м'яко нагадав я. — Мене також викрали і тримали за бранця впродовж п'яти днів, і мені теж уприскували певну кількість наркотичних речовин. І про цю дрібничку також стане відомо поліції.

— Навіщо вам позбавляти себе такої хорошої роботи? — запитав він і вперше відтоді, як я з'явився у його кабінеті, дозволив собі криву посмішку. — Я саме мав намір запропонувати вам додатковий гонорар: скажімо, якихось п'ятсот доларів.

Із такою сумою мій новий капелюх ставав реальністю.

— Ви мене спокушаєте. Ми могли б це назвати «доплатою за ризик», — запропонував я. — Але, сподіваюся, це буде окрема оплата — понад гонорар, що належить нашій конторі за виконану роботу?

— Звісно.

— Ну, тоді облишмо поки що Ейнону Фрідлендер і продовжимо нашу розмову, — сказав я. — Нам є що ще обговорити; далі історія стає цікавішою.

Віллет відштовхнув од себе крісло і підвівся. Я спостерігав, як він іде до невеличкого бару біля протилежної стіни й повертається з пляшкою шотландського віскі та двома маленькими склянками.

— Ви це п'єте? — запитав він, знову всідаючись у крісло.

Я сказав, що п'ю — за першої-ліпшої нагоди.

Він налив віскі у дві склянки, присунув одну до мене, іншу перекинув собі в горло й відразу ж наповнив свою склянку знову. Поставив пляшку між нами.

— Наливайте собі самі! — сказав.

Я відпив ковток. Віскі було дуже хорошим: практично найкраще, що я пив останнім часом. І я подумав, як це чудово, коли такий респектабельний адвокат прогинається перед вами, щойно відчує, що йому загрожують неприємності, а його ім'я може бути в цьому замішане.

— Якщо вірити Морін, то смерть старого Кросбі — на совісті Дженет, — повідав я Віллетові. — Можливо, це й так, але дівчина дивнуватو це демонструвала.

Я чомусь думав, що вона не стане грати у теніс і вести безладний спосіб життя в такий час. Так чи інакше — якщо знову ж таки вірити Морін — то через шість чи сім тижнів після того вбивства Дженет вчинила самогубство. Вона прийняла миш'як.

Крихітна крапля віскі скотилася з Віллетової склянки на промокатку.

— Боже правий! — сказав він, затамувавши віддих.

— І це також зам'яли. Так сталося, що на той час місіс Зальцер не було в місті, отож Морін і доктор Зальцер прикликали лікаря Бьюлі, сумирного старого козла, та повідали йому, що Дженет страждала від злякисного ендокардиту, і той покірно підписав свідоцтво про смерть. У Дженет була особиста покоївка, Юдора Дрю, котра, ймомвірно, підслухала розмову Зальцера з Морін. Вона вирішила заробити на цьому, і вони їй заплатили. Я вийшов на її слід і надумав з нею зустрітися. Вона виявилася достатньо розумною для того, щоби спекатися мене, зв'язатись із Зальцером і розповісти йому, що я пропонував їй п'ятсот баксів за інформацію, і якщо він хоче, щоб вона тримала язик за зубами, то мусить підняти ставку. В місіс Зальцер була готова відповідь на це. Вона підіслала до Юдори колишнього бандита, котрий працював у санаторії, щоб той трохи її урезонив. Але, як висловила ся місіс Зальцер, злочинець дещо «перевищив повноваження» і вбив дівчину.

Віллет глибоко зітхнув та зробив довгий ковток віскі. Видно було, що він відчайдушно потребує випити.

— Дворецький сім'ї Кросбі, Джон Стівенс, також щось знав, чи принаймні підозрював, — провадив я далі. — Я саме вмовляв його розповісти це мені, коли його викрали шестеро «макаронників», які працюють на Шеррілла. Вони також були з ним «занадто грубі»,

й Стівенс помер від серцевого нападу — що є, по суті, також убивством. Тож маємо вже два вбивства. Тепер переходимо до третього. То як вам це подобається?

— Продовжуйте, — твердим голосом сказав він.

— Чи пам'ятаєте ви сестру Гарні? Місіс Зальцер визнала, що викрала її, але, якщо вірити її словам, Гарні послизнулась, упала з пожежної драбини і зламала собі шию. Місіс Зальцер заховала її «десь у пустелі». А це також убивство.

— Фантастика, — озвався Віллет. — Просто неймовірно!

— Але це неймовірно, лише якщо брати до уваги мотив. І тут у нас виступають двоє: місіс Зальцер і Шеррілл, які скоїли три вбивства на двох, не кажучи вже про викрадення Ейнони Фрідлендер та моє власне. І все це лише заради того, щоб уберегти Морін від преси! Ось що робить цю справу такою неймовірною. Але, гадаю, тут приховано набагато більше, ніж ми знаємо. Щось мені підказує, що ті двоє відчайдушно намагаються втримати у мішку вельми енергійного кота, котрий щосили рветься звідти. Я маю намір дізнатися, що це за кіт.

— І зовсім не розголошу вони бояться, — зауважив Віллет. — Врахуйте, що тут крутяться великі гроші.

— Так, але за всім цим ховається якийсь таємничий кіт, котрого ми ще не знайшли. І я маю намір оголосити на нього полювання. Так чи інакше, а роботу продовжуватиму: моя місія не закінчена. Однак я ще не завершив розповідь. Ниточка в'ється далі. Морін повідала мені, що коли вона успадкувала гроші, Шеррілл виявився звичайним шантажистом і почав вимагати свою частку. Він сказав їй, що підкине газетам історію про те, як вона відбила його у Дженет, а натомість та вбила батька й покінчила життя самогубством. Але якщо Морін придбає для нього «Дрім шіп», то він триматиме язик за зубами. Вона змушена була купити йому цю яхту: тому й перевела гроші зі страховки в облігації на пред'явника. І передала

облігації Шерріллові. Уявіть, який галас здіймуть газети, коли стане відомо, що Морін Кросбі утримує кубло розпусти! Хіба не перейдуть тоді усі грошенята родини Кросбі у розпорядження дослідницького центру?

Віллет позеленів.

— Морін купила «Дрім шіп»?

— Принаймні так вона мені повідала. Також сказала, що боїться Шеррілла, й саме в цей драматичний момент Шеррілл і з'явився власною персоною. Він заявив, що має намір помістити Морін туди, де ніхто ніколи її не знайде, та спекатися мене у той же спосіб. Я почав, було, з ним невеличку суперечку, аж раптом хтось за моєю спиною ogrів мене кийком, а отямився я вже у санаторії доктора Зальцера. Не описуватиму вам, що було далі, аби не марнувати час. Достатньо сказати, що моему помічникові вдалося обдурити Лессвейза, відрекомендувавшись відомим письменником, і напроситися на щомісячний візит до клініки разом з членами міської ради. Він знайшов мене у клініці і витягнув звідти, а ми прихопили зі собою ще й Ейнону Фрідлендер. І тепер нам слід з'ясувати, чи виконав Шеррілл свою погрозу сховати Морін. Якщо завтра вона не з'явиться, то її таки сховали: можливо, навіть на яхті Шеррілла. Але якщо Морін таки прийде, то я схильний думати, що вона замішана в цьому бізнесі — разом з усіма, а відвезла мене в той свій будинок, аби Шеррілл зміг легше вийти на мене.

Віллет налив собі ще порцію, і рука його при цьому тремтіла.

— Не думаю, що це можливо, — сказав він.

— Побачимо. Але якщо Шеррілл справді утримує її силою, то чи маєте ви повноваження заблокувати її кошти?

— Я взагалі ніяк не можу вплинути на її гроші. Усе, що можу зробити — це повідомити іншим опікунам, що вона порушила умови заповіту.

— А хто ці інші опікуни?

— Містер Глінн та містер Копплі, мої шефи з Нью-Йорка.

— Чи не повинні ви з ними порадитися?

— Не на цьому етапі, — сказав він і почухав підборіддя. — Буду відвертим з вами, Меллою. Вони без жодних вагань точно виконають усі умови заповіту і не зважатимуть на те, що дівчина може бути невинна. Як на мене, умови заповіту надто жорсткі. Кросбі обумовив: якщо ім'я Морін потрапить у газети, то гроші мають перейти у розпорядження дослідницького центру. Гадаю, він справді трохи втомився від її вибриків, але навряд чи усвідомлював, що дав безпринципному шантажистові прекрасну зброю проти неї. Саме так, певно, й сталося.

— Чи спадало вам на думку, що ми фактично покриваємо три вбивства? — спитав я, щедро пригощаючись віскі. Від усіх цих розмов у мене пересохло в роті. — Поки що Брендон копає не дуже глибоко, бо він боїться грошей Кросбі, але якщо всі факти вказуватимуть на те, що Морін замішана у цих вбивствах, то йому доведеться забути про її гроші та вдатися до якихось дій — і тоді нам з вами це так не минеться.

— Усі сумнівні моменти ми повинні витлумачити на її користь, — якось ніяково сказав Віллет. — Я би собі не пробачив, якби покvapними діями несправедливо позбавив дівчину грошей. То що з тією Фрідлендер? Як скоро вона зможе заговорити?

— Не знаю. Якщо судити з її вигляду, то принаймні через кілька днів. Поки що вона навіть не може згадати, хто вона.

— Дівчина зараз у лікарні?

Я заперечно хитнув головою.

— Нею опікується моя секретарка, міс Бенсінгер. Я викликав до Ейнони лікаря. Він сказав, що мало чим може зарадити і що це лише питання часу. Сьогодні я вирушаю

у Сан-Франциско, щоб зустрітися з її батьком. Можливо, він допоможе повернути їй пам'ять.

— Ми оплатимо видатки, — озвався Віллет. — Виставте нам рахунок.

Він запалив іще одну сигару.

— Що ви маєте намір робити далі?

— Слід вичекати і з'ясувати, чи не з'явиться Морін. Якщо ж ні, то прослизну на «Дрім шіп» і пошукаю її там. Я дещо замислив, і в мене є кілька ниточок, які слід зв'язати в одне ціле.

Почувся стук у двері, зайшла платинова блондинка і, погойдуючи стегнами, пропливла до стола Віллета.

— Місіс Поллард уже втрачає терпець, — проворкотіла вона. — І щойно надійшло ось оце. Я подумала, що ви захочете негайно про це дізнатися.

Вона подала йому клаптик паперу. Віллет прочитав написане, і брови його полізли вгору.

— Гарзд. Скажіть місіс Поллард, що я прийму її через п'ять хвилин.

І він поглянув на мене.

— Міс Кросбі завтра не прийде — вона летить у Мексику.

— А хто телефонував? — спитав я, подавшись уперед.

— Той чоловік не відрекомендувався, — повідала, звертаючись до Віллета, платинова блондинка. — Він лише сказав, що говорить від імені міс Кросбі й попросив переказати вам це негайно.

Віллет, значуще звівши брови, глянув на мене.

Я кивнув.

— Гарзд, міс Пальметер, — сказав він. — Можете йти.

Я узяв капелюх і звівся на ноги.

— Здається, мене чекає візит на «Дрім шіп», — резюмував я.

Віллет сховав склянки та віскі.

— Краще не розповідайте мені про нього, добре? — сказав він. — Ви ж будете обережні, чи не так?

— Вас здивує, наскільки я буду обережний!

— Можливо, вона й справді летить у Мексику? — із сумнівом у голосі додав Віллет.

Я криво йому посміхнувся, але він мені не відповів.

— Побачимося, — сказав я і вийшов у приймальню.

Огрядна, кричуще одягнена жінка з перлами на шиї завбільшки як мариновані цибулини сиділа, важко дихаючи, в одному з крісел. Коли я проходив мимо неї, вона змріяла мене крижаним поглядом.

Вишкірившись, я озирнувся на платинову блондинку.

Та широко розплющила очі, подивилася на мене без всякого виразу й відвела погляд.

Я вийшов, і на моїх губах застигла посмішка — як небажане дитя на ганку будинку.

II

Джек Керман саме показував Тріксі, моїй телефоністці, як Грегорі Пек* цілує головну героїню, коли я важкою ходою увійшов у приймальню. Вони відскочили одне від одного зі швидкістю блискавки. Тріксі плюхнулася на стілець і гарячково почала втикати та виймати штекери, демонструючи при цьому дивовижну невірність.

Керман самовдоволено посміхнувся, скорботно кивнув головою і зайшов слідом за мною в кабінет.

— Чи мусиш ти це робити? — спитав я, підходячи до свого столу та відчиняючи шухляду. — Чи не занадто вона молода?

Керман хмикнув.

* Грегорі Пек (англ. Gregory Peck, 1916 — 2003) — американський актор, зірка Голлівуду 1940–1960-х років.

— Судячи з того, як вона поводить ся — ні! — відповів. Я витягнув із шухляди свій поліцейський револьвер 38-го калібру, засунув його у бічну кишеню штанів і взяв кілька додаткових обойм.

— А в мене новини, — сказав Керман, скося спостерегаючи за мною. — Хочеш почути їх зараз?

— Почую вже у машині. Ми з тобою їдемо в Сан-Франциско.

— Озброєні?

— Так. Віднині я більше не ризикуватиму. В тебе зброя при собі?

— Можу її прихопити.

Поки він ходив за своєю «пушкою», я зателефонував Полі.

— Як там Ейнона? — запитав, коли вона взяла слухавку.

— По-старому. Щойно був лікар Манселл. Він зробив їй укол — дав заспокійливе. Лікар каже, що знадобиться чимало часу, перш ніж вона отямиться.

— А я збираюся зустрітись з її батьком. Якщо він забере її до себе, у нас розв'яжуться руки. Ти хоча в порядку?

Вона сказала, що так.

— Загляну на зворотному шляху, — пообіцяв я і повісив слухавку.

Ми з Керманом спустилися ліфтом на перший поверх, вийшли з контори і попрямували до «бьюїка».

— Сьогодні увечері нам ще треба буде пробратися на яхту, — повідомив я, заводячи двигун.

— Офіційно чи неофіційно?

— Неофіційно: так, як це зазвичай роблять у фільмах. Можливо, нам навіть доведеться добиратися туди плавом.

— А як же акули? — запитав Керман. — До того ж, нас можуть застрелити, коли ми пробиратимемося на борт.

— Вони неодмінно так і зроблять, якщо нас помітять, — я прослизнув повз вантажівку і виїхав на Центральну авеню на такій швидкості, що це приголомшило двох таксистів та дівчину в «понтіаку».

— Так, справді: чудовий вибір, — похмуро сказав Керман. І втиснувся у своє сидіння. — Я просто не можу цього дочекатися. Можливо, мені краще таки скласти заповіт.

— А в тебе є що залишати? — уточнив я, здивований, і різко загальмував перед червоним світлом.

— Кілька старих заялжених поштівок та опудало щура, — пояснив Керман. — Залишу їх тобі.

Коли світлофор блимнув зеленим, я запитав:

— То які в тебе новини? Накопав щось на місці Зальцер?

Керман запалив сигарету і жбурнув сірник прямо на заднє сидіння «понтіака», який саме намагався обігнати нас.

— Еге ж. Дивися на дорогу, а то тебе занесе на повороті. Я копав увесь ранок. І знаєш, хто вона?

— Кажи вже!

— Друга дружина Макдональда Кросбі: матір Морін!

Я різко крутонував кермо убік, мало не врізався у вантажівку, що глухо гуркотіла поруч, і майже почув, як водій матюкнувся. Умить я вивернув кермо в інший бік.

— Я казав тобі: стеж за дорогою, — промовив Керман, вишкірившись. — Гарненька новина, чи не так?

— Продовжуй: щось ще?

— Двадцять три роки тому місці Зальцер працювала лор-лікарем у Сан-Франциско. Кросбі познайомився з нею, коли вона лікувала Дженет з приводу якоїсь дрібниці. Одружився. Вона продовжувала практикувати, перепрацьовувала, мала нервовий зрив і змушена була полишити практику. Кросбі з нею не зжився. Він застукав її із Зальцером і розлучився. Коли Кросбі переїхав у Ор-

кід-сіті, вона переїхала також — щоби бути поближче до Морін. Як тобі це?

— Думаю, це пригодиться нам.

Ми виїхали на трасу Лос-Анджелес—Сан-Франциско, і я натиснув на педаль газу.

— Це пояснює багато що, але не все. Тепер зрозуміло, чому вона замішана в цю гру. Звісно ж, вона зацікавлена у тому, щоби донька зберегла свої гроші. Але... Боже ж мій! Подумати лише, як далеко вона в цьому зайшла! На мою думку, вона ненормальна.

— Можливо, що й так, — самовдоволено заявив Керман. У Медичній асоціації про неї висловлювалися дуже обережно. Просто констатували, що був нервовий зрив, не вдаючись у подробиці. Вона надто затисла горло пацієнта... просто у розпал операції. Медсестра казала мені, що якби не анестезіолог, вона б перерізала пацієнтові горло: ось так.

— У Зальцера є гроші?

— Ані копійки.

— То на які гроші він придбав цей санаторій? Імовірно, за гроші Кросбі. Смерть сестри Гарні їй так не минеться. Коли поліція знайде тіло, я маю намір піти до Міффліна.

— Вони можуть так ніколи й не знайти тіло, — озвався Керман. Він був не надто високої думки про поліцію Оркід-сіті.

— Після того, як побачусь із Морін, я їм допоможу.

Наступні кілька хвилин ми їхали мовчки, бо я напружено розмірковував.

Нарешті Керман сказав:

— А чи не змарнуємо ми час, зустрічаючись із старим Фрідлендером? Чи не краще було б просто йому зателефонувати?

— Запізно тебе осявають блискучі ідеї, чи не так? Фрідлендер може бути не в захваті від того, щоб забрати

доньку до себе. Телефонну розмову можна урвати надто швидко, а в мене відчуття, що з ним треба побалакати довше.

За кілька хвилин по третій ми перетнули міст Окленд-бей, звернули з Третьої вулиці на Монтгомері-стрит і виїхали на Каліфорнія-стрит.

Помешкання Фрідлендера було десь на середині вулиці, справа. Це — один із стандартних непоказних багатоквартирних будинків: шестиповерховий «мурашник», звідкіля долинали різкі звуки радіо та крики дітлахів. Назустріч нам кам'яними сходами злетіла зграйка галасливих хлоп'ят. Вони почали виробляти з нашою машиною все, що хотіли: хіба лише не попроколювали шин і не вкинули запалений сірник у бак з паливом.

Керман вибрав найбільшого і найміцнішого з них та вручив йому півдолара.

— Тримай своїх приятелів подалі від машини і тоді отримаєш ще півдолара, — додав він.

Хлопець трохи відступив і відразу ж уперіщив одному з дітлахів межі вуха, аби продемонструвати свої добрі наміри. Коли ми полишали його, він саме давав стусана іншому.

— Хороша місцина, — зауважив Керман, підкручуючи вуса.

Ми піднялися сходами і почали вивчати два довгих ряди поштових ящиків. Квартира № 25, в якій мешкав Фрідлендер, — на п'ятому поверсі. Будинок без ліфта, тож нам довелося долати сходові марші пішки.

— Чудово буде, якщо він не вдома, — задихаючись і витираючи піт з чола, мовив Керман, коли ми зупинилися на четвертому поверсі перепочити.

— Ти забагато п'єш, — сказав я, підіймаючись вище.

Нарешті ми вийшли у довгий тьмянний коридор. З далекого радіоприймача долинали звуки джазу, що наче огортали коридор.

Неохайно вдягнена жінка вийшла з квартири навпроти. На ній був чорний солом'яний капелюшок, який бачив кращі часи. В руках вона тримала господарську сумку. З непідробним інтересом зирнула на нас і пішла до виходу. Обернулася, щоб поглянути ще раз, і Керман скорчив їй гримасу. Вона швидко пішла вниз, обурено піднявши голову.

Ми попрямували до кімнати № 25. На дверях не було ні дзвінка, ні молоточка. Щойно я підняв руку, щоб постукати, як у кімнаті пролунав приглушений вибух: такий звук видає паперовий пакет, якщо його надути і різко ляснути по ньому рукою.

Я витягнув свій кольт і взявся за дверну ручку — ще до того, як звук завмер. Натиснувши на ручку, штовхнув двері. На мій подив, вони відчинились. Я зазирнув у простору кімнату: судячи з її умеблювання, це була вітальня.

Чув, як позаду мене важко дихає Керман. Швидко озирнув кімнату. В ній нікого не було. Туди ж виходило ще двоє дверей, однак вони були зачинені.

— Гадаєш, то був постріл? — пробурмотів Керман.

Я кивнув і поквапно зайшов у кімнату, знаками звелівши йому залишатися на місці. Він так і зробив. Я перетнув вітальню й біля дверей справа прислухався, але десь так голосно кричало радіо, що почути інші звуки було просто неможливо.

Махнувши Керману рукою, щоб він сховався, я натиснув на ручку і легенько штовхнув двері, а сам умить увійшов та притиснувся до стіни. Ми з Керманом трохи вичекали, але нічого не відбувалося. Крізь відчинені двері я унюхав сильний, їдкий запах пороху. І подався вперед, зазираючи в сусідню кімнату.

На підлозі лежав чоловік. Ноги підібгані, руки складені на грудях. Кров просочувалася крізь пальці, омивала долоні й стікала на підлогу. Це був чоловік років шістдесяти; ймовірно, сам Фрідлендер. Коли я поглянув на

нього, він мовби захлинувся, і руки його безсило впали на підлогу.

Я не рухався, бо знав, що вбивця десь поруч. Він просто не міг нікуди втекти. Керман прослизнув у вітальню і притиснувся до дверей. Масивний револьвер 45-го калібру виглядав у його руках, мов гармата.

— Виходь! — раптом гаркнув я. Мій голос прозвучав, наче циркулярна пилка, що вгризається у дерево. — Руки вгору!

Почувся постріл, і над моєю головою просвистіла куля.

Керман просунув руку в двері й двічі вистрілив. Від його пострілів задзвеніли шибки.

— Ти не зможеш утекти! — гукнув я, намагаючись наслідувати твердий голос копа. — Ти оточений!

Але цього разу вбивця не схильний був жартувати. Запала цілковита тиша. Жодного поруху. Ми вичікували, але нічого не сталося. Подумки я вже бачив, як сюди наїжджають копи, але не дуже прагнув познайомитися з місцевими копами: надто вони вже вправні.

Кивком показав Керманові, щоб він залишався на місці, а сам прослизнув до вікна. Керман знову пальнув у кімнату, і, скориставшись звуком пострілу, мені вдалося безшумно відчинити стулки. Я визирнув. За кілька футів від мене було вікно сусідньої кімнати. А це означало, що я зможу дістатися туди карнизом, що тягнувся нижче. Висунувши ногу з вікна, я озирнувся. Керманові очі стежили за кожним моїм рухом. Він мені кивнув, і я потягнувся до іншого вікна та ліг на підвіконня.

Хтось вистрелив у мене знизу, і куля відбила кусок штукатурки просто мені в обличчя. Я був такий приголомшений, що ледь втримався на карнизі. Й поглянув униз на вулицю — на звернені догори обличчя чималого натовпу. Просто в центрі його красувався здоровенний коп, цілячись у мене.

Я глухо скрикнув, раптово гойднувся туди-сюди, хитнувся у бік сусідньої кімнати і, пробивши собою скло, приземлився там просто на підлогу. Постріл поцілів майже мені в обличчя, й одночасно з цим гупнула Керманова зброя, відколовши зі стелі шматок штукатурки.

Я випростався, відчайдушно звиваючись і намагаючись заховатися під ліжку, бо в кімнаті пролунали нові постріли. І раptom побачив смагляве, злобне обличчя, що дивилося на мене з ліжка, та зловісне сизувате дуло автоматичного пістолета, націлене прямо в мою голову. Потім рука, яка тримала зброю, зникла — під звук автоматної черги, що пролунала тієї ж миті — а потім знову з'явилась, але вже у вигляді кривавої маси.

На ліжку був мій давній приятель-«макаронник» — отой, який у брудній сорочці. Він заревів і, похитуючись, кинувся до вікна, а Керман рвонув до нього. Італієць ударив Кермана тильним боком неушкодженої долоні, оминув його і вискочив у двері, проминув іншу кімнату та кулею вилетів у коридор. Знову пролунали постріли, скрикнула жінка, й чиєсь тіло з глухим стукотом гепнуло на підлогу.

— Обережно! — задихаючись, сказав я Керманові. — Внизу озброєний до зубів коп. Він радо вистрілить у тебе, щойно помітить.

Ми стояли нерухомо, вичікуючи.

Але коп чекати не хотів.

— Усім вийти! — гаркнув він з-за дверей. Навіть на відстані було чутно його важке дихання. — Якщо не кинете зброю, я висаджу всіх вас у повітря!

— Ми виходимо, — подав голос я. — Не кип'ятіться так і не стріляйте!

Із піднятими руками ми вийшли в коридор.

У проході лежав «макаронник». Посеред його лоба красувалася велика дірка. Коп був масивний — високий та ширококостий.

Він щось рывкнув, тримаючи нас під прицілом.

— Заспокойся, брате! — примирливо сказав я. Мені не сподобався його вигляд. — У тебе й так уже два трупи на руках. Ти ж не захочеш іще два?

— Мені байдуже, — зауважив він, вишкіривши зуби. — Два чи чотири — однаковісінько. Пиками до стіни, поки не приїде поліцейський фургон!

Ми відвернулися до стіни. Невдовзі почулося виття поліцейської сирени. Дві постаті у білих уніформах, важко дихаючи, підіймалися сходами, а з ними — слідча група з відділу вбивств. Я радий був запримітити серед них начальника окружного бюро розслідувань убивств Даннігана. Раніше ми з ним уже займалися спільною справою.

— Привіт, — сказав він і витріщився на нас. — Що, мало не потрапили на власний похорон?

— Майже так, — відповів я. — Там ще один труп. Чи можете ви сказати тому поліцейському, що ми не станемо небезпеки? Мені чомусь здається, що він і досі не проти поцілити в нас.

Данніган відкликав копа убік.

— За мить я з вами поговорю.

І пішов глянути на Фрідлендера.

— Це наш хороший знайомий — пояснив я копові, котрий тепер стояв, вирячившись на нас. — Вам слід бути розбірливішим, у кого цілитися.

Коп сплюнув.

— Ото я був бовдур, що не прикінчив вас обох, — з відразою сказав він. — Якби вони застали мене між чотирма трупами, можливо, мене б зробили сержантом!

— Яка химерна гра думки... — промовив, задкуючи, Керман.

III

О п'ятій вечора ми вирушили в Оркід-сіті — після кількох доволі неприємних годин, проведених у кабінеті начальника окружного бюро розслідувань Даннігана. Він зробив усе, щоб докопатися до справи, але тільки-но намагався дістатися до суті її, як ниточки вислизали йому з рук. Тож початок розслідування був для нього малоуспішним.

Я більш-менш чесно й відверто виклав йому всю історію. Розповів, що доньку Фрідлендера кілька років тому викрали. Це він може перевірити, зателефонувавши в Бюро розшуку зниклих безвісти Оркід-сіті. Також оповів йому, що зустрів на вулиці дівчину, яка втратила пам'ять, і що я привів її в помешкання своєї секретарки, а сам негайно всівся у машину й поїхав у Фріско*, щоб привезти до неї батька.

Данніган хотів знати, звідкіля мені відомо, що дівчина — донька Фрідлендера. Я оповів, що бачив детальний її опис у «Бюлетені зниклих безвісти» і запам'ятав його.

Кілька хвилин він похмуро дивився на мене, розмірковуючи, вірити мені, чи ні, а я у відповідь так само понуро оглядав його.

— Гадав, що ви щось краще вимислите, — нарешті озвався він.

Я продовжив свою розповідь, описуючи, як прибув у квартиру Фрідлендера, почув постріл, увірвався в помешкання і знайшов Фрідлендера на підлозі мертвим. А також виявив італійця, котрий намагався втекти. Я повідомив, що той стріляв у нас, а ми — в нього, і пред'явив Данніганові наші дозволи на носіння зброї. Я припустив, що італієць був грабіжником. Ні, не думаю,

* Розмовна й скорочена назва Сан-Франциско.

що бачив його колись раніше, хоча це і ймовірно, бо всі «макаронники» для мене на одне лице.

Данніган мав цілком слушне відчуття, що за цим всім криється набагато більше, ніж я розповідаю. Це чітко читалося на його квадратному обличчі. Він так і сказав.

Я ж відповів йому, що він читає забагато детективів, і запитав його, чи не можна мені вже їхати, бо вдома дуже багато роботи.

Але він почав усе зі самого початку, промацуючи мене, ставлячи безліч питань, і ми змарнували купу часу та, зрештою, скінчили тим, з чого почали. Вигляд у Даннігана був уперто-спантеличений, коли він сидів отак, дивлячись на мене. На моє щастя, «макаронник» таки поцупив у Фрідлендера гроші та золотий годинник — єдині цінні речі в помешканні, й це була ідеальна зачіпка для відповідного розслідування. Врешті-решт Данніган таки вирішив нас відпустити.

— Можливо, це все-таки звичайне пограбування, — неохоче визнав він. — Якби тут не були замішані ви двоє, то це справді могла би бути квартирна крадіжка, але присутність у цій справі вас змушує мене замислитися.

Керман відповів, що якщо він перейматиметься такими дрібницями, то постаріє і вийде на пенсію ще до того, як займеться справді значущими справами.

— Нехай вас це не обходить, — кисло озвався Данніган. — Уже не знаю, що з вами, хлопцями, не так, але тільки-но ви з'являєтеся в нашому місті, неодмінно починаються неприємності — причому саме в мене. Тримайтеся звідси подалі — в мене й без вас роботи по самі вуха.

Ми з Керманом ввічливо засміялися, потиснули Данніганові руку, пообіцяли виконати прохання і радо полишили його.

Мовчали, аж поки не всілись у «бьюїк» і через міст Оук Бей не поїхали додому. Аж тоді Керман обережно сказав:

— Якщо колись той хлопець дізнається, що вбитий італієць був причетний до викрадення Стівенса, — боюся, він зробить усе, щоб ускладнити нам життя.

— А воно у нас і без того нелегке. Тепер ми добряче загрузли з Ейноною, — і я проїхав ще з милю, перш ніж сказав:

— Знаєш, це якась диявольськи заплутана справа. Мене не полишає відчуття, що хтось із усіх сил намагається приховати великого та жирного кота, аби той не виліз із мішка. Ми упустили щось дуже важливе. Увесь час шукаємо мішок, а не кота, а саме кіт — розгадка всієї цієї історії. Саме так. Усіх, хто хоч раз поглянув на таємничого кота, змусили замовкнути: Юдору Дрю, Джона Стівенса, медсестру Гарні; а ось тепер і Фрідлендера. Відчуваю, що Ейнона також знає цього кота. Нам конче потрібно відновити їй пам'ять — і то швидко.

— Якщо вона щось знає, то чому вони її не прикінчили — замість того, щоби тримати в божевільні? — запитав Керман.

— Це мене й хвилює. Досі всі з них помирили більш-менш випадково, за винятком Фрідлендера — той був убитий неприкрито. А це означає, що той хтось запанікував. І що Ейнона — у смертельній небезпеці.

Керман випростався.

— Гадаєш, вони спробують дістатися її?

— Так. Нам слід буде схвати її надійніше. Можливо, попросимо доктора Манселла помістити її в лос-анджелеську клініку, а я візьму в Крюгера кілька його здорованів для охорони.

— Боюся, що ти також начитався детективів, — зауважив Керман, косо дивлячись на мене.

Я гнав «бьюік» із шаленою швидкістю, постійно розмірковуючи над смертю Фрідлендера, і чим більше думав, тим неспокійніше мені ставало.

Коли ми вїхали в Сан-Лукас, я зупинився біля місцевої аптеки.

— А тепер що не так? — здивовано перепитав Керман.

— Хочу зателефонувати Полі, — пояснив я. — Мені слід було подзвонити їй ще із Сан-Франциско. Щось мені не по собі.

— Заспокойся, — сказав Керман, але вигляд у нього був стурбований. — Твоя уява надто вже розгулялася.

— Сподіваюся, що причина саме така, — сказав я і попростував до телефонної будки.

Керман схопив мене за руку і потягнув до себе.

— Поглянь-но!

І показав на стос вечірніх газет на прилавку кіоску.

Дюймові заголовки, набрані жирним шрифтом, кричали:

«Дружина відомого лікаря-натуропата покінчила життя самогубством!»

— Купи це, — сказав я, висмикуючи руку і зачиняючись у будці.

Набравши номер Полиного помешкання, вичекав. Чув зумер, але ніхто не відповідав. Я стояв у телефонній кабінці, міцно притиснувши слухавку до вуха, й серце моє бухкало.

Вона повинна бути вдома — ми погодили, що Ейнону не слід залишати саму. Підійшов Керман і крізь скло втупився в моє напружене обличчя. Я заперечно крутнув головою, закінчив виклик та попросив оператора з'єднати знову.

Поки мене з'єднували ще раз, я відчинив двері.

— Ніхто не відповідає, — пояснив. — Виклик повторюють.

Обличчя Кермана спохмурніло.

— Поїхали. Нам ще добру годину пиляти.

— Ми доїдемо швидше, — пообіцяв я і вже клав слухавку, коли вклинився оператор і повідомив, що лінія в порядку, але таки ніхто не відповідає.

Я покwapно повісив слухавку на важіль, і ми вибігли з аптеки. Я скерував «бьюїк» на головну вулицю, і, щойно ми виїхали з міста, помчав чимдуж.

Керман намагався читати газету, але на такій швидкості не міг втримати її в руках.

— Її знайшли сьогодні опівдні, — гаркнув він мені у вухо, — вона прийняла отруту після того, як Зальцер повідомив про смерть Квелла в поліцію. Ані слова про Ейнону. Також нічого про сестру Гарні.

— Вона перша з них не витримала, — зауважив я. — Або жхтось підсипав їй отрути. Та до біса знею! Я боюся за Полу.

Опісля Керман розповідав, що ще ніколи в житті не їхав так швидко і не хотів би повторення подібної їзди. За якийсь час стрілка спідометра досягла позначки дев'яносто дві милі на годину* і трималася так деякий час, поки ми з гуркотом і завиванням клаксона мчали широким прибережним шосе. Один сумлінний коп спробував, було, погнатися за нами, але не наздогнав. Спочатку відстав на кілька миль, а потім і зовсім зник із поля зору. Я логічно розсудив, що він подасть наш детальний опис у найближче місто, тож з'їхав з головної дороги й почав петляти вузькою бічною, що була не ширшою за двадцять футів. Керман сидів із заплющеними очима і мовчки молився.

Ми домчали до Оркід-сіті на п'ятнадцять хвилин раніше запланованого — і що то була за їзда! Шістдесят повних миль за сорок п'ять хвилин!

Пола винаймала помешкання на Парковому бульварі — за сто ярдів від «Парк-госпітал». Ми вихором промчали широкою вулицею і загальмували біля тамтешньої лікарні з таким пронизливим скреготом, наче то був день забою свиней на бойні.

Ліфт, здається, повз, а не їхав на третій поверх. Нарешті він зупинився, і ми вискочили у коридор перед Полиним помешканням. Я щосили натиснув на кнопку дзвінка, ще й навалившись на нього всім тілом. Чув, як

* 1 миля дорівнює приблизно 1,6 км, тобто це становило близько 150 кілометрів за годину.

калатає дзвінок, але нам ніхто не відчиняв. Піт заливав мені обличчя, наче я щойно вийшов з душу.

Я відступив од дверей.

— А тепер навалімося разом, — запропонував я Керманові.

Ми підважили двері плечима. Це були міцні двері, але ж і ми далеко не слабаки. З третьої спроби замок піддався, і ми ввалилися в охайний маленький хол.

Тримаючи кольти наготові, пройшли крізь вітальню у Полину спальню. На ліжку панував безлад, але кімната була порожня. Ні Поли, ні Ейнони. Я кинувся до телефону і набрав номер нашої контори. Тріксі відповіла, що Пола не телефонувала, але двічі дзвонив якийсь чоловік, котрий не відрекомендувався.

— Якщо той ще раз зателефонує — повідом йому номер Поли, — сказав Тріксі та повісив слухавку.

Тремтячою рукою Керман подав мені сигарету. Я механічно запалив її і сів на ліжку.

— Нам треба вирушити на «Дрім шіп», — сказав рішуче Керман. — І то негайно.

Я кивнув головою, погоджуючись.

— Та не переживай ти так! — заспокоїв.

— Якого дідька! — вигукнув Керман і вирушив до дверей. — Вони схопили Полу. Нам треба піти туди і поговорити з ними. Ходімо ж!

— Заспокойся! — знову сказав я, не рухаючись. — Сядь і не метушися!

Керман рушив до мене.

— Ти що, здурів?

— А ти гадаєш, що при повному розумі я наважуся наблизитися до того судна удень? — спитав я, дивлячись на нього. — Поміркуй сам! Ми таки підемо туди: але вирушимо лише під покривом ночі.

Керман зробив нетерплячий жест.

— Я йду негайно. Якщо ми зволікатимемо, може бути пізно!

— Стули пельку! — гаркнув я. — Випий чогось. Ти залишатимешся тут!

Він завагався і вийшов на кухню. Невдовзі повернувся з пляшкою віскі, двома склянками та кухлем крижаної води. Змішав напої, подав склянку мені й сів поруч.

— Ми нічого не можемо вдіяти, якщо вони надумали стукнути Полу по голові, — зронив я. — Але навіть якщо вони цього ще не вчинили, то неодмінно зроблять, щойно побачать нас. Тож вирушимо на яхту лише коли стемніє — але не раніше.

Керман не озвався жодним словом. Він сидів, потягуючи віскі й час од часу стискаючи кулаки. Отак ми й сиділи, дивлячись у підлогу, нерухомо й бездумно: просто чекаючи. У нас було в запасі не менш ніж чотири години до того, як зможемо діяти.

О пів на шосту ми продовжували непорушно сидіти. Пляшка з віскі наполовину спорожніла. Недопалки рясніли в попільничці. Ми рвались у бій.

І тоді задзеленчав телефон: різкий звук, що прозвучав зловісно в маленькому мовчазному помешканні.

— Візьму, — сказав я, підходячи на дерев'яних ногах до апарата й беручи слухавку.

— Меллою? — спитав чоловічий голос.

— Так!

— Це Шеррілл.

Я мовчки вичікував, дивлячись на Кермана.

— Ваша дівчина у мене на яхті, Меллою, — сказав Шеррілл. Голос його був м'який: він наче проворкотів це мені на вухо.

— Знаю.

— Ти б краще прийшов за нею, — порадив Шеррілл. — Скажімо, годині о дев'ятій. Раніше не треба. Я накажу підготувати для тебе човен на причалі. Але приходь сам і нікому про це не кажи. Якщо приведеш із собою поліцію чи ще когось, дівчину стукнуть по голові та викинуть у море. Зрозумів?

Я сказав, що зрозумів

— Тож до зустрічі о дев'ятій, — повторив він і повісив слухавку.

IV

Лейтенант Бредлі з Бюро розшуку зниклих безвісти був міцно збитий, розчарований життям поліцейський середнього віку, який просиджував довгі години за обшарпаним столом маленького кабінету на четвертому поверсі поліцейського управління, постійно відповідаючи на запитання, на які відповіді не було. Цілісінький день — а то й частину ночі — до нього приходили або телефонували родичі зниклих, вимагаючи негайно розшукати їхніх близьких.

Нелегка робота — зважаючи на те, що у більшості випадків чоловік або жінка зникали, бо ситі були по горло своїми домівками чи власними чоловіками або дружинами і робили все для того, щоб їх ніколи не знайшли. На таку роботу я би не погодився навіть за платню, вдвадцятіро більшу за ту, яку отримував Бредлі, — просто б не зміг її виконувати.

Коли я постукав, крізь шпарину в дверях кабінету все ще пробивалося світло. Ввічливий голос, що прозвучав за звичкою сердечно, запросив мене увійти. Лейтенант сидів за столом із люлькою в зубах, і в його карих, глибоко посаджених, пронизливих очах застиг втомлений вираз. Міцний чолов'яга з ледь помітною залисиною та мішками під очима. Чоловік, який робив корисну справу, але не отримував за це жодного визнання чи винагороди — та й не прагнув цього.

Нахмурився, коли мене побачив.

— Іди звідси, — сказав він якимось безнадійним голосом. — Я зайнятий. Не маю часу вислуховувати твої проблеми — в мене повно власних.

Я зачинив за собою двері й прихилився до одвірка. Не був налаштований жартувати з лейтенантом поліції, до того ж, поспішав.

— Мені потрібна твоя послуга, Бредлі, — сказав я. — І то швидко. То ти надаси її чи мені йти до Брендона?

У світло-карих очах з'явився спантеличений вираз.

— Тобі не слід говорити зі мною таким тоном, Меллоу, — озвався лейтенант. — Що тебе гризе?

— Багато що; але в мене нема часу вдаватись у подробиці, — і я подолав невеличку відстань між дверима та його столом, поклав руки на стос промокального паперу і пильно глянув на нього.

— Мені потрібно все, що тобі відомо про Ейнону Фрідлендер. Пам'ятаєш її? Вона була медсестрою в санаторії Зальцера на Футхілл-бульвар. Зникла 13 травня 1947 року.

— Пам'ятаю, — відповів Бредлі, й кошлаті брови його ледь помітно здійнялися. — Ти вже другий, хто цікавиться її особовою справою за останні чотири години. Дивно, як таке ходить у парі: я й раніше це помічав.

— І хто був той перший?

Бредлі натиснув на кнопку дзвінка.

— А це вже не твоя справа, — озвався він. — Сядь і не напірай на мене.

Я присунув до нього стілець, і тут увійшов клерк та став, чекаючи розпоряджень.

— Принесіть справу Фрідлендер знову, — сказав йому Бредлі. — Але хутко — джентльмен поспішає.

Клерк глянув на мене байдуже, як столітній дідуган, який стоїть перед крутими сходами.

Бредлі запалив люльку і витріщився на свої замазані чорнилом пальці. Й тихо зітхнув.

— Ти все ще пхаєш носа у справи Кросбі? — запитав він, не дивлячись на мене.

— Так, — коротко сказав я.

Він кивнув головою.

— Невже ви, молоді й амбіційні, так ніколи нічому і не навчитеся? Чув, що Мак-Ґроу й Гартселл днями навідали тебе?

— Так, і справді. Але тут нагодилася Морін Кросбі й урятувала мене. Як тобі це?

Він вишкірився.

— Шкода, що мене там не було... Чи це не вона зацідила Мак-Ґроу в пику?

— Вона.

— Ну й дівчиця!

— Чув, у Зальцера була якась буча, — зронив я, спостерігаючи за Бредлі. — Здається, від цього ваш спортивний фонд може відчутно постраждати.

— Не надто переживатиму — мені нема чого перематися спортом у моєму віці.

Хвилину чи дві ми мовчки дивилися один на одного, а потім я ненароком спитав:

— Чи не надходили вам повідомлення про зникнення дівчини з прізвиськом Гарні? Це також одна з медсестер Зальцера.

Почувавши м'ясистий ніс, Бредлі заперечно хитнув головою.

— Ні. Як ти кажеш — одна з медсестер Зальцера?

— Так. Хороша дівчина і має прекрасне тіло, але, можливо, ти занадто старий, щоб цікавитися жіночими принадами.

Бредлі сказав, що справді застарий для цього, але продовжував задумливо дивитися на мене.

— Так чи інакше — з неї тепер мало користі, бо вона мертва, — додав я.

— Ти на щось натякаєш, чи просто у тебе такі жарти? — запитав він уїдливо.

— Мені стало відомо, що місіс Зальцер намагалася викрасти її з власного помешкання. Дівчина впала з по-

жежних сходів і зламала шию. Місіс Зальцер полишила її десь у пустелі — ймовірно, поблизу санаторію.

— Хто тобі це сказав?

— Одна ворожка нашептала.

Тепер Бредлі почухав щелепу кінчиком люльки і тупо вирячився на мене.

— Краще б ти розповів про це Брендону — це робота відділу убивств.

— Але ж це просто підказка, друже, а не свідчення. Брендон любить факти, а я не готовий їх йому надати. І кажу тобі це лише тому, що ти можеш передати інформацію кому треба, не вплутуючи мене в усе це.

Бредлі зітхнув, усвідомив, що люлька його погасла й потягнувся за сірниками.

— Ви, молоді, надто спритні, — констатував він. — Гаразд, я нашепчу це кому треба. То що тут правда?

— Практично все. Як ти гадаєш, чому місіс З. отруїлася?

Цієї миті зайшов коп і поклав папку на стіл. Вийшов навмисно повільно. Можливо, його мозок працював так само повільно, як і ноги.

Бредлі розв'язав стрічки й відкрив папку.

І кілька хвилин ми споглядали півдюжини чистих, складених удвоє аркушів.

— Що це, в біса, таке? — почав, було, Бредлі, й кров прилинула до його обличчя.

— Заспокойся, — сказав я, простягнув руку і торкнувся аркушів. Нічого, крім чистого паперу.

Бредлі поклав палець на дзвінок і там його й залишив. Можливо, клерк учув тривогу, бо негайно повернувся.

— Що це таке? — спитав Бредлі. — Ти що, граєшся зі мною?

Клерк витріщився на чисті аркуші.

— Я не знаю, сер! — сказав він, збліднувши. — Папка була зав'язана, коли я брав її у вас.

Бредлі важко дихав, намагаючись щось сказати, але передумав і лише махнув рукою на двері.

— Забирайся! — вигукнув він.

Клерк вийшов.

Запала тиша, а тоді Бредлі сказав:

— Це може коштувати мені посади. Той покидьок підмінив папери!

— Ти хочеш сказати, що він забрав справжні документи і замінив на чисті аркуші?

Бредлі кивнув.

— Так воно й було. Коли я давав йому папку, там були: фотографія, детальний опис і проміжні результати нашого розслідування.

— І нема жодних копій?

Він заперечно хитнув головою.

Якусь мить я розмірковував.

— А той хлопчина, який просив папку, — додав я, — був високий, міцний і темноволосий? Щось на кшталт кінозірки?

Бредлі витріщився на мене.

— Т-так! Ти знаєш його?

— Бачив.

— Де?

— Тобі потрібні ті папери?

— Звісно! Що ти хочеш цим сказати?

Я підвівся.

— Дай мені час до завтра — до дев'ятої години вчора, — сказав йому. — І я доставлю тобі або папери, або чоловіка, котрий їх узяв. У мене є план, Бредлі. Щось, про що не хочу, аби знав Брендон. Тож нічого не кажи йому до завтра, добре?

— Про що це ти говориш? — вимогливо спитав Бредлі.

— Завтра в мене будуть або папери, або той чоловік — якщо сидітимеш тихо й не відкриватимеш рота, — сказав я і вирушив до дверей.

— Агов! Вернися! — гукнув Бредді, зводячись на ноги. Але я не повернувся. Злетівши сходами, вибіг через парадні двері на вулицю, де на мене у «бьюїку» чекав Керман.

V

Нас було четверо: Майк Фіннеган, Керман, я і заклопотаного вигляду чоловічок у чорному, заяложеному безформному капелюсі, без піджака, в брудній сорочці та білих парусинових штанях сумнівної чистоти. Ми сиділи в задній кімнаті бару «Дельмоніко», і на столі перед нами стояла пляшка з віскі та чотири склянки. Густий тютюновий дим завис у повітрі.

Чоловічка у заяложеному капелюсі звали Джо Декстер.

Він займався транспортними перевезеннями: допроваджував вантажі до суден, що стояли на якорі у гавані. Фіннеган стверджував, що це його друг, але той поводився щось не надто дружньо.

Я виклав своє прохання, але маленький чоловік продовжував сидіти, витріщившись на мене так, наче я божевільний.

— Вибачте, містере, — нарешті озвався він. — Але такого я не можу зробити — це б зруйнувало мій бізнес.

Керман погойдувався у кріслі — сигарета в зубах, очі заплющені. Врешті розтулив око і сказав:

— А кому яке діло до твого бізнесу? Розслабся, друже: у світі повно справ, важливіших за роботу.

Декстер облизав губи, сердито глянув на Кермана і зіщулювся в кріслі. Благально зирнув на Майка.

— Я не можу цього зробити, — повторив він, — просто не можу. Власник «Дрім шіп» — один з найкращих моїх замовників.

— Недовго він ним ще залишатиметься, — зауважив я. — Тож поспіши добре заробити: матимеш з цього сотню баксів.

— Сотня баксів, — презирливо сказав Декстер. — Та Шеррілл платить мені набагато більше — постійні гроші й то щомісяця. Ні, я на таке не піду.

Я кивнув Майкові, аби він не горячився. Бо той уже подався вперед, щомиті готовий вибухнути.

— Послухай! — сказав я Декстерові. — Усе, чого ми хочемо, — це щоб ти доправив нас сьогодні увечері на яхту з партією провізії. Зроби це — і отримаєш свою сотню. Що тебе так лякає?

— І ви будете всередині одного з ящиків, — зауважив Декстер. — Це далеко не найкраща ідея. Нікому не можна ступати на борт того судна без спеціального дозволу. Якщо вони вас схоплять — а це неодмінно зроблять — то зрозуміють, що до цього причетний я. Найменше, що вчинить Шеррілл, це заблокує мої рахунки. А найімовірніше, пошле когось, щоби проломити мені череп. Я на це не піду.

Наповнивши склянки знову, я поглянув на годинник. Було пів на восьму. Час невпинно збігав.

— Послухай-но, Джо, — сказав Майк, подавшись уперед, — цей хлопець — мій друг, розумієш? І він хоче дістатися на борт тієї яхти. А якщо він чогось хоче, то так і буде. Шеррілл — не єдиний, хто здатний проломити тобі череп. То ти робитимеш, що ми кажемо — чи нам вдатися до рішучіших дій?

Керман витягнув свій кольт 45-го калібру і поклав на стіл.

— Коли він закінчить з тобою, то за справу візьмусь я, — зауважив він.

Декстер зирнув на кольт, намагаючись уникнути Майкового пильного погляду.

— Ви, хлопці, мене не залякаєте, — якось кволо озвався він.

— Але спробувати можна, — спокійно зауважив Керман. — Даємо тобі десять секунд на роздуми.

— Не тисніть на чоловіка, — сказав я і витягнув з гаманця десять десятидоларових банкнот. Розклав їх на столі й підсунув Декстерові.

— Ну ж бо — бери свої гроші та рухаймося. Зі Шерріллом уже майже покінчено. Назавтра там будуть копи. Тож бери гроші, поки тобі їх пропонують.

Декстер повагався, потім зібрав купюри і перерахував їх брудними пальцями.

— Для іншого я би й пальцем не поворужнув, — сказав він Майкові.

Ми допили віскі, відсунули стільці й вирушили у порт. Була задушлива ніч — ані натяку на вітерець чи дощ. Далеко на горизонті я розгледів вогні яхти «Дрім шіп».

Темним провулком ми дісталися складу Декстера. Й усе це — в цілковитій темряві. Коли відчинили двері пакгаузу, в ніс нам ударив запах смоли, масел, вологого одягу та гуми.

Склад був великий, заставлений ящиками, бухтами канатів та згортками у просмоленому папері, що чекали своєї черги, аби бути доставленими на судна, які стояли на рейді. Посеред пакгаузу виднівся квадратний п'ятифутовий пакувальний ящик.

— Ось він, — похмуро сказав Декстер.

Ми зайнялись ящиком.

— Мені потрібні молоток і стамеска, — повідомив я Декстерові.

Поки той ходив за інструментами, Керман перепитав мене:

— Ти впевнений, що варто це робити?

Я кивнув.

— Якщо поталанить, то матиму принаймні півгодини на борту — адже вони чекають на мене лише о дев'ятій. Зможу багато чого зробити за цей час. Коли ви з Майком підгребете туди близько дев'ятої, я вже щось надумаю, щоб ви також змогли дістатися на яхту. А вже опісля кожен діятиме самотійно.

Повернувся Декстер з інструментами.

— Прицвяхуйте мене якомога легше, — попередив я Кермана. — Мені треба буде вибратися звідти якнайшвидше.

Майк махнув рукою, щоби Декстер відійшов.

— Ми самі цим займемося, друже. Просто сядь он там і будь чемний.

Він не хотів, щоб Декстер бачив кулемет Стена, котрого витягнув зі своєї валізи. Під прикриттям окоренкуватої постаті Фіннеґана Керман поклав зброю на дно ящика.

— Тут достатньо місця, — сказав він мені. — Ти впевнений, що не хочеш, аби я зробив це замість тебе?

Я заліз у ящик.

— Ви з Майком прибудете о дев'ятій. Але якщо в човні Шеррілла буде більше, ніж один чоловік, і ви прикинете, що не впораєтеся з ними, тоді сідай у човен сам. У будь-якому разі вони вважатимуть, що ти — це я. Якщо почуєш стрілянину на борту, мчи до Міффліна за підмогою і розпочинайте бій. Гарзд?

Керман кивнув. Вигляд у нього був стурбований.

— Майку, будь поруч із Декстером. Якщо він нас продасть, стукни його по голові й викинь за борт.

Люто зирнувши, Майк сказав, що неодмінно так і зробить.

Коли Керман закріпив кришку, в ящику виявилось достатньо місця для того, щоб я міг сісти, притиснувши коліна до підборіддя. Повітря надходило через стики

у стінках. Я прикинув, що зможу вибратися звідти приблизно за хвилину.

Керман забив кришку цвяхами, і втрюх вони поставили ящик на тачку. Моя мандрівка на пристань виявилася достатньо жорсткою, і поки вони перевантажували ящик на моторний човен, я заробив кілька гарненьких синців.

Двигун з пихтінням завівся, і ми вийшли у відкрите море. Вітер, що долітав до мене крізь щілини в ящику, був пронизливий, а рух човна крізь буруни добряче докучав мені.

Спливали хвилини, й нарешті Майк шепнув мені крізь щілину, що ми причалюємо до «Дрім шіп».

Чийсь голос окликнув нас, і відбулася коротка сердита розмова. Хтось рішуче заперечував проти того, аби перевантажувати ящик у темряві. Декстер зіграв свою роль добре. Він сказав, що назавтра має навідати хворого брата, і якщо вантаж не заберуть зараз, то чекатимуть на нього ще день.

Чоловік на борту матюкнувся і звелів чекати, поки він спустить піднімальну стрілу.

Майк тримав мене в курсі, коментуючи все, що відбувається, крізь вентиляційні отвори в ящику.

Після деякої затримки ящик різко смикнули й підняли в повітря. Моє приземлення також не можна було назвати лагідним — воно було до біса грубим. Ящик гепнуло кудись униз, і мене добряче струсонувало.

Чоловік, який сварився з Декстером, знову матюкнувся. Його голос прозвучав десь зовсім поруч, потім гримнули двері, і я залишився сам.

Вичекав, прислухаючись, однак нічого не почув. Невдовзі вирішив, що можна вже вилазити. Підважив стамескою кришку й відхилив фанеру. Менш ніж за хвилину вибрався з ящика. Тепер я був у суцільній темряві. Запах у приміщенні був такий, як і на складі Декстера, тож я вирішив, що перебуваю в трюмі.

Витягнувши ліхтарик, я освітив просторе приміщення. Тут було повно краму, спиртне та бочки з пивом, до того ж, панувала абсолютна тиша. У дальньому кінці виднілися двері. Я підійшов, відчинив їх на кілька дюймів і визирнув у вузький, тьмяно освітлений коридор.

На стегні відчував важкість кулемета. Я не дуже хотів його брати, але Керман наполіг. Він сказав, що зі «Сте-ном» при собі я зможу посперечатися чи не з половиною екіпажу. Я ж у цьому сумнівався і взяв кулемет лише, щоб заспокоїти Кермана.

Почав прокрадатися коридором до вертикальних залізних сходів, котрі спостеріг у дальньому кінці, що вели, як гадав, на палубу. Але на півдорозі різко зупинився. Бо на сходах з'явилася пара черевиків, а потім і ноги в білих формених штанях. За мить переді мною уже стояв матрос і витріщався на мене.

Він був кремезний — майже такий самий, як я — і вигляд у нього був далеко не дружній. Я наставив на нього ручний кулемет і вишкірився.

Його руки так швидко зметнулися вгору, що він кісточками пальців зачепив низьку стелю.

— Відкриєш пащу — і я прошю тебе наскрив! — прошипів я.

Він стояв нерухомо, вилупивши очі на мій кулемет, і щелепа його відвисла.

— Обличчям до стіни! — наказав я.

Він розвернувся, і я огрів його руків'ям зброї по м'язистій потилиці.

Коли він падав, я підхопив його за комір і лагідно поклав на підлогу.

Будучи схвильованим, я аж спітнів. Мені слід було його кудись відтягти, поки в коридорі не з'явився хтось іще.

Поруч зі мною були двері. Повернувши ручку, я зазирнув у порожню каюту. Можливо, це й була каюта того матроса, з якої він щойно вийшов.

Я підхопив моряка під пахви й затягнув у каюту. Причинив за собою двері, а потім ще й узяв їх на засув.

Діючи швидко, перебрався у його одяг.

Кашкет із козирком був трохи завеликий на мене, але принаймні приховував обличчя.

Я заткнув йому рота, загорнув у простирадло й обв'язав ременем, а потім ще й мотузкою, яку знайшов у каюті. Вклав його на койку і залишив кулемет обіч, натомість витягнув з кишені штанів свій кольт 38-го калібру і попрямував до дверей.

Прислухався, не почув ані звуку, відчинив двері й визирнув. У коридорі було порожньо, мов у мізках мертвяка — і так само тихо. Я вимкнув ліхтарик, вислизнув з каюти і зачинив за собою двері.

Глянув на годинник. Восьма двадцять п'ять. До появи Кермана залишалось тридцять п'ять хвилин.

РОЗДІЛ ШОСТИЙ

I

Я стояв у тіні вентилятора й оглядав палубу. Крeмово-червоний навіс тріпотів наді мною. Вся палуба була застелена важким червоним килимом, закріпленим кілочками. Уздовж поручнів мигтіли, мов бусини, червоні та зелені вогники.

На верхній палубі я міг бачити двох бездоганно вдягнених матросів, освітлених яскравими ліхтарями над трапом. На палубу щойно піднялися дівчина у вечірній сукні та двоє чоловіків у смокінгах. Коли гості, прямуючи до залитого світлом ресторану, наблизилися до матросів, ті ввічливо їх привітали. Крізь великі довгасті ілюмінатори я спостеріг пари, які кружляли під приглушені звуки саксофонів і барабанів. Наді мною, на палубі вгорі, три постаті в білому пережилилися через поруччя, стежачи за щільним потоком новоприбулих. Там було темно, але я помітив, що один із чоловіків палить.

Ніхто не звертав на мене уваги, тож, роззирнувшись довкола, я вислизнув із тіні вентилятора, пройшов килимом і наблизився до рятувальної шлюпки. Зупинився, прислухався, знову поглянув направо-наліво та стрімко пірнув у тінь під верхньою палубою.

— А вони все прибувають, — протяжно промовив голос наді мною. — Певно, буде ще одна веселенька ніч.

— Так, — погодився інший голос. — Поглянь-но на ту даму в червоному. Яка в неї фігура! Присягаюся, вона...

Але я не розчув, що він сказав далі, бо вони могли глянути вниз і помітити мене. Поруч були двері. Я відчинив їх і оглянув сходи, що вели на нижню палубу. Десь зовсім близько розсміялася дівчина: голосний, хрипкий сміх, який змусив мене зирнути через плече.

— П'яна у дим, а сукня мов улипла, — озвався голос наді мною. — Ось які жінки мені подобаються!

На борт саме піднімалися три дівчини і чоловік. Одна з дівчат була така сп'яніла, що ледь трималася на ногах. Тільки-но вони зайшли у ресторан, як я прослизнув на сходи, що вели на нижню палубу.

Там було темно і тихо. Я відійшов подалі від сходів. Місячне світло пробилося крізь нещільну хмарку, його було достатньо, аби я побачив, що на палубі нікого нема. Самотній вогник бортового ілюмінатора оддалік впадав у вічі, мов пляма від супу на сукні нареченої.

Я попростував до нього, пересуваючись обережно й намагаючись не шуміти. На півдорозі зупинився. Переді мною виросла постать у білому, яка наближалася. Укритися нікуди. На палубі — жодного сховку: вона була гола, як тильний бік моєї долоні. Пальці мої намацали «пушку», і я відійшов до поручня та обперся об нього.

Високий широкоплечий чоловік у тільняшці та білих матроських штанях вийшов з освітленої смуги і попрямував до мене. Пройшов мимо, щось мугикаючи собі під ніс, навіть не поглянувши у мій бік, і піднявся сходами на верхню палубу.

Важко дихаючи, я знову подався до освітленого ілюмінатора. Зупинився біля нього й зазирнув усередину. І мало не скрикнув.

Бо в каюті обличчям до мене сиділа Пола. Вона читала журнал, і на лобі її залягла сувора складка. Вона виглядала такою чарівною... і такою самотньою! Я сподівався знайти її на цій яхті. Гадав, де вони можуть її тримати — але не сподівався віднайти так швидко.

Я оглянув двері каюти. На них був засув, до того ж, міцний. Я відсунув його і повернув ручку. Двері піддалися, і я увійшов. Усе виявилось доволі просто. Побачивши мене, Пола підстрибнула в кріслі. Вона не відразу впізнала мене в матросській формі, а коли таки впізнала, то безсило впала у крісло, намагаючись посміхнутися. Вираз полегшення, який я прочитав у її очах, був для мене достатньою винагородою за ризиковану подорож у фанерному ящику.

— Як ти тут? — запитав я, всміхнувшись. Якби вона не була такою стриманою, я неодмінно розцілував би її.

— Зі мною все гаразд. А ти як сюди дістався?

Вона намагалася сказати це байдужим тоном, але тремтіння в голосі видало її.

— Та якось вдалося. Принаймні вони ще не знають, що я тут. Джек і Майк прибудуть близько дев'ятої. Можливо, нам доведеться добиратися до берега плавом.

Вона глибоко зітхнула і скочила на ноги.

— Я знала, що ти прийдеш, Віку!

І саме тоді, коли я вже думав, що Пола зараз розпустить своє розкішне волосся, вона додала:

— Тобі не слід було з'являтися тут самому. Чому ти не прихопив із собою поліцаїв?

— Не був упевнений, що вони захочуть піти, — відповів. — А де Ейнона?

— Не знаю, але вважаю, що вона не тут.

У каюті було так душно, що я аж спітнів.

— То що сталося? Коротко розкажи...

— Пролунав дзвінок, і я підійшла до дверей, — почала розповідь Пола. — Подумала, що то ти. Натомість у передпокій ввалилося четверо «макаронників». Двое посунуло у спальню, і звідти почувся крик Ейнони. Двое інших повідали, що забирають мене із собою на яхту, при цьому погрожуючи ножем. Я бачила, що вони пустять його в хід за найменшої нагоди, — тут вона ледь помітно

скривилася. — Ми спустилися ліфтом, а потім вийшли на вулицю. Увесь цей час один з «макаронників» тримав ніж мені під боком. На нас уже чекала машина. Вони запхали мене в неї, і ми рушили. Коли відїжджали, помітила біля будинку великий чорний «роллс-ройс». З підїзду вийшов італієць із Ейною на руках. І все це посеред білого дня. Люди дивилися на нас, але ні у що не втручались. Ейнону засунули в «роллс-ройс», і більше я її не бачила. Мене ж доправили на яхту й зачинили в каюті. Попередили: якщо зчинятиму галас, вони переріжуть мені горло. Це жахливі люди, Віку!

— Знаю, — похмуро погодився з нею. — Я вже мав з ними справу. Той «роллс-ройс» належить Морін Кросбі. Можливо, вони відвезли Ейнону в будинок на скелі.

Ще мить я розмірковував, а потім спитав:

— Чи вони когось приставили до тебе?

Вона заперечливо хитнула головою.

— Хочу оглянути яхту до того, як ми її полишимо. Морін також може бути тут. Підеш зі мною?

— Якщо вони помітять, що я зникла, то зчинять тривогу. Краще залишуся тут, поки ти не повернешся. Ти ж будеш обережний, правда, Віку?

Я трохи повагався, не знаючи, як краще вчинити — вивезти Полу звідси або спершу розвідати, чи нема тут Морін та Ейнони.

— Якщо їх тут нема, полишимо яхту, — сказав я, витираючи спітніле обличчя носовичком. — У мене що, лихоманка чи в цій каюті справді спекотно?

— Тут справжнісіньке пекло! І з кожною хвилиною стає спекотніше. Скидається на те, що вони увімкнули підігрів.

— Побудь тут ще з десять хвилин, мала! Невдовзі я повернуся.

— Але будь обережний!

Я поплескав її по руці, підбадьорливо усміхнувся та вислизнув на палубу. Зачинив двері на засув і вирушив на корму судна.

— І що, в біса, ти тут робиш? — почувся голос із темряви.

Я мало не підстрибнув.

Короткий кряжистий чоловік у морському кашкеті виник нізвідки. Облич один одного ми не бачили, хоч і пильно вдивлялися.

— Скільки разів я вам казав: тримайтеся подалі від цієї палуби! — рявкнув він, коли ми зблизилися.

Він спробував схопити мене за руку, але я ухилився. І блискавично, щосили, поцілив йому в живіт. Тому перехопило подих, і він подався уперед, намагаючись віддихатись. Я врізав йому в щелепу, мало не вивихнувши при цьому собі зап'ястя. Він опустився накарачки, а потім завалився на спину. Я нахилився, схопив його за вуха і гримнув головою об палубу.

Усе це сталося за кілька секунд. Я знову побіг до Полинної каюти, розчахнув двері й затягнув туди непритомного товстуна, кинувши його на підлозі.

— Наштовхнувся на нього, — важко дихаючи, пояснив я Полі, схиляючись над чоловіком. Припіднявши повіки, заглянув йому в очі. Він був живий, але, судячи з млявості, ще деякий час пробуде у «відключці».

— Запхай його у шафу, — попросила Пола. — Я за ним пригляну.

Збліднувши, вона, проте, залишалася спокійна. Нелегко було вивести її зі себе.

Я протягнув товстуна через усю каюту до шафи. Мусив його туди увіпхати, але, щоб зачинити дверцята, довелося налягти на них усім тілом.

— Фу! — сказав Полі, витираючи спітніле обличчя. — З ним усе буде в порядку — якщо він не задихнеться. У шафі — наче в топці.

— Саме це мене й турбує — навіть підлога в каюті гаряча. Як ти гадаєш — може, десь на яхті пожежа?

Я доторкнувся до килима. Він був справді теплий — і навіть занадто. Відчинивши двері, я приклав руку до дощатої підлоги в коридорі. Вона була така гаряча, що мало не обпік руку.

— Боже мій! — вигукнув я. — Здається, ти права. Ця клята яхта десь унизу горить. — І я схопив Полу за руку й потягнув на палубу. — Ти тут не залишишся. Ходімо, мала, — і тримайся мене. Оглянемо все удвох, а потім піднінемося на верхню палубу.

Я звірився зі своїм годинником: за п'ять дев'ятьох. Джек буде тут через кілька хвилин.

На палубі Пола спитала:

— Може, нам слід здійснити тривогу? Бо ж на яхті повно людей, Віку!

— Ще не час — пізніше, — озвався я.

У дальньому кінці коридору помітив двері. Постояв трішечки, прислухаючись, а потім повернув ручку та відчинив їх.

Там було спекотніше, ніж у розпеченій духовці, й навіть фарба на стінах потекла. Це була гарна кімната: велика, простора і гарно умебльована — щось середнє між робочим кабінетом та кімнатою відпочинку. Великі вікна по обидва боки кімнати виходили на пляж Оркід-сіті й Тихий океан. Самотнє світло настільної лампи відкидало сліпучу калюжку на стіл та частину килима. Решта кімнати залишалась у темряві. Сюди долинали приглушені звуки музики та м'яке ковзання ніг паркетом.

Я відчинив двері, тримаючи зброю напоготові. Пола зайшла слідом за мною і зачинила двері. Тут явно відчувався запах диму та горіння, і коли я підійшов до столу, то зауважив, що килим тліє, а дим струминками просочується крізь обшивку між панелями.

— Вогонь прямо під нами, — повідомив Полі. — Тому тримайся ближче до дверей. Підлога щомиті може завалитися. Здається, це робочий кабінет Шеррілла.

Одну за одною я відчиняв шухляди письмового стола, сам не знаючи, чого шукаю. В нижній шухляді знайшов квадратний конверт. Одного погляду на нього виявилось достатньо, щоб зрозуміти, що це — зникле досьє Ейнони Фрідлендер. Я згорнув його та поклав у кишеню штанів.

— Гарзд, — урешті сказав. — Тепер ходімо звідси.

Пола тремтливим голосом запитала:

— Віку — а що це там, за столом?

Я заглянув за стіл. Там справді щось біліло, за обрисами дуже нагадуючи чоловіка. Я підніс настільну лампу, і тепер світло впало просто на нього. Полі аж віддих перехопило, бо це був Шеррілл. Він лежав горілиць, і на лиці його застиг оскал. Одяг на ньому тлів; на руках, розкинутих на задимленому килимі, виднілися сліди опіків. Його вбили з близької відстані пострілом у голову. Половину черепа знесло.

Коли я нагнувся, щоб оглянути вбитого, почулося потріскування, і два великих язика полум'я вирвалися з-під підлоги та лизнули мертве обличчя.

II

Маленький італієць стояв у дверях, витріщившись на нас. У руках тримав тупоносий автоматичний пістолет, і дуло його було спрямоване мені в груди. Гидке смагляве обличчя лисніло від поту, чорні очиці палали ненавистю. Він виник наче з-під землі.

— Віддай це мені, — сказав, простягаючи до мене руку. — Ну, те, що ти сховав у кишеню.

В опущеній руці у мене також був пістолет, але я знав, що не встигну вистрелити, бо «макаронник» зробить

це швидше за мене. Тож лівою рукою я витягнув досьє з кишені, зауваживши, що ненависть в очах італійця поступилася місцем рішучості. Його палець на спусковому гачку аж побілів од напруження. Все це я уздрів та усвідомив за частку секунди, і вже знав, що італієць зараз вистрелить.

Пола жбурнула стілець між нами. Його очі сіпнулися — так само, як і рука. Зброя вистрілила, і куля пролетіла за якихось два фути від мене. Не встиг він відвести очі від стільця та поглянути на мене знову, як вистрелив уже я. Три кулі миттєво прошили груди. Його відкинуло до стіни, пістолет випав з рук і обличчя перекосила гримаса.

— Утікаймо! — закричав я Полі.

Вона нагнулася, підняла зброю і помчала до дверей. Біжучи за нею, відчув, як підлога піді мною подається. Почувся тріск дерева. Мене обдало таким жаром, наче я біг розпеченими плитами. Підлога прогнулась і обвалилась. Якоїсь жахливої миті я вже подумав, що впаду разом із нею, але добре закріплений килим виявився достатньо довгим та міцним для того, щоб я встиг пробігти ним до дверей і вискочити у коридор.

Позаду мене, в Шеррілловому кабінеті, пролунав оглушливий тріск. Краєм ока я зауважив, як меблі сповзають униз у червону топку, а тоді Пола схопила мене за руку, і ми побігли на палубу вниз.

Смола повільно витікала з-під обшивних дощок, і дим клубував угору.

Звідкілясь із темряви по нас пальнули, і куля поцілила в дерев'яну перегородку за мною, зачепивши дзеркало однієї з кают. Почувся дзенькіт розбитого скла.

Я прикрив собою Полу, хоча й усвідомлював, що в своїй білій куртці є прекрасною мішенню для нічної стрільби.

Знову пролунали постріли. Відчув, як куля про-
свистіла повз моє обличчя. Стріляли від рятувальної
шлюпки. Я побачив примарну постать, яка припала до
перил. Я двічі стрельнув. Другий постріл таки дістав
його. Хитаючись, чоловік відійшов од шлюпки і впав на
розпечену підлогу.

— Біжімо! — гукнув я.

І ми побігли. Тепер палуба була така гаряча, що це
відчувалося навіть крізь взуття. Якось ми добралися
до сходів, що вели на верхню палубу. Крізь рев полум'я
чули зойки та крики, а також дзенькіт розбитого скла.

Ми видряпалися на верхню палубу, де було повно
чоловіків та жінок у вечірніх сукнях. Усі щосили волали.
Чорний дим оповив яхту, і тут було майже так само га-
ряче, як і на нижній палубі.

Я міг бачити кілька чоловіків у морській формі, які
намагалися контролювати ситуацію. Але з таким самим
успіхом вони могли б спробувати гримнути обертовими
дверима.

— Джек уже має бути десь тут, — крикнув я Полі. —
Тримайся за мене і пробираймося до леєра.

Ми продиралися крізь бурхливий натовп. Якийсь чо-
ловік схопив Полу за руку й відтягнув її від мене. Певно,
він сам не розумів, що робить, бо обличчя його було
перекошене, а очі дикі. Він гарячково вчепився у мене,
тож я змушений був поцілити йому в щелепу, від чого
той аж зігнувся удвоє, а сам я, штовхаючись, почав про-
биратися до Поли.

Дівчина з розірваним ліфом сукні впала в мої обійми
і заверещала. Її дихання, перемішане з алкогольними
випарами, мало не попекло мені шкіру. Я намагався її
відштовхнути, натомість руки дівчини мало не задушили
мене. Тоді мені на допомогу кинулася Пола, відтягнувши
дівчину та боляче нам'явши тій вуха. Захитавшись і за-

верещавши пронизливо, мов недорізана свиня, дівчина зникла у натовпі.

Ми досягли борту. Від яхти навсібіч відчалювали маленькі човни — ціла армада човнів. Море аж кишіло ними.

— Агов! Віку!

Голос Кермана перекрив цей пекельний шум, і ми побачили, що він стоїть недалеко від нас, міцно вчепившись у леєр, відбиваючись од знавіснілого натовпу, який щомиті готовий був відірвати його від рятівного троса.

— Сюди, Віку!

Я штовхнув Полу перед себе. Ми дісталися Кермана після запеклої боротьби та після того, як Пола мало не залишилася без сукні, котру з неї намагалася зірвати ошаленіла юрба.

Керман збуджено заговорив:

— Невже це ви підпалили цю паршиву посудину? — заволав він. — Ну й паніка! І що вселилось у цих бовдурів? Та вони й за тиждень не заспокояться, навіть коли ця посудина уже давно буде на дні!

— Де твій човен? — задихаючись, спитав я, спроводивши геть підпилого гульвісу, який намагався перелізти через канат.

— Спокійно, старигане! — сказав я йому. — Сьогодні надто мокро, щоб плавати. До того ж, тут зараз чи не всі човни світу!

— Наш човен якраз піді мною, — озвався Керман, показуючи кудись униз. Він підняв Полу і підніс до леєра, поки я утримував натовп від того, щоб той не наслідував Полин приклад. Керман поставив Полу на мотузяну драбину, що звисала з борту судна, і наша мала почала спускатись, як справдешній матрос.

— Це не для вас, мадам! — гаркнув Керман, помітивши, що ще якась дівчина продирається до нього. — Це приватний човен! Спробуйте щастя деінде.

Дівчина, істерично волаючи, кинулася до нього й обхопила його ноги руками.

— О Боже! — заволав Керман. — Та ви з мене так і штани знімете! Віку, дай мені руку! Ця дама точно здуріла!

Я перекинув ногу через канат і опинився на мотузяній драбині.

— А я гадав, що тобі подобаються такі пристрасні дамочки. Якщо вона аж так «запала» на тебе — бери її зі собою!

Уже не знаю, як йому вдалось її спекатися, але коли я зістрибував у човен, Керман так швидко зіслизнув мотузяною драбиною, що мало не збив мене з ніг.

— Спокійніше! — закликав я його і схопив за барки, аби врівноважити.

Майк швидко завів двигун, і човен почав віддалятися від судна. Нам довелося в буквальному сенсі прокладати собі шлях, бо кількість човнів, що прибувала до яхти, просто вражала. Це вже нагадувало Дюнкерк*.

— Хороша робота! — похвалив я Майка, поплескавши його по широкій спині.

— Ви, хлопці, прибули саме вчасно.

І я озирнувся на «Корабель мрії». Нижня палуба тепер була у вогні, й дим оповивав яхту звідусіль.

— Цікаво, на скільки вона застрахована?

— Це твоїх рук діло? — перепитав Керман.

— Звісно, що ні, йолопе! Шеррілл мертвий. Хтось його застрелив, а потім підпалив яхту. Якби ми випадково не наткнулися на нього, то ніхто ніколи не знайшов би його.

* Місто у Франції; під час Другої світової війни стало відомим завдяки «Операції Динамо» — операції з евакуації британських та французьких військ у 1940 р. За наказом Вінстона Черчілля всі судна, великі й малі, були спрямовані до Дюнкерка для того, щоб забрати англійських солдатів. Вінстон Черчілль назвав цю операцію «Дивом Дюнкерка», коли більш як 388 тисячам осіб удалося втекти з міста, котре оточили німці, до Великої Британії.

— Дорогуваті похорони, — зауважив Керман байдуже.

— Не дуже — якщо судно застраховане. Краще заспокой Полу. А я поки що погляну ось на це, — і витягнув з кишені досьє Ейнони Фрідлендер.

Керман присвітив мені ліхтариком.

— Що це в тебе? — спитав.

Поглянувши на перший же аркуш досьє, я не повірив власним очам.

Пола незадоволено зауважила:

— Віку, може б, ми краще вирішили, що робитимемо далі?

— Що робитимемо? Ми з Джеком займемось Ейною. А тим часом ти розповіси Міффліну про Шеррілла. Змусь його якнайшвидше поїхати у той будинок Морін на скелі. Усе повинно скінчитись уже сьогодні ввечері.

Пола витріщилася на мене.

— Хіба тобі не краще самому зустрітись з Міффліном?

— У нас нема на це часу. Якщо Ейнона — в будинку Морін, то їй загрожує смертельна небезпека.

Керман нахилився до мене.

— Що все це означає?

Я потріпав паперами перед його носом.

— Тут усе описане, а той дурень Міффлін не вважав за потрібне розповісти про це мені. З 1944 року Ейнона хворіла на ендокардит. Я ж казав тобі, що вони намагаються приховати якогось великого kota у мішку. Тож тепер той нарешті виліз!

— У Ейнони слабке серце? — перепитав Керман, витріщившись на мене. — Але ж ти маєш на увазі Дженет Кросбі, чи не так?

— Послухай-но опис Ейнони, — сказав я.

— Зріст: п'ять футів*, темноволоса, очі карі, повненька. Обміркуйте почуте.

* 1 фут = 30,5 см.

— Але це не так! Вона висока й білява! — заперечив Керман. — Про кого ти говориш?

Пола здогадалася перша.

— Це — не Ейнона Фрідлендер. То хто ж це?

— Ясна річ, що не вона! — схвильовано сказав я. — Хіба ви не розумієте? Тоді, у «Крествейз», од серцевого нападу померла саме Ейнона! А дівчина, яку тримали у санаторії Зальцера, — Дженет Кросбі!

III

Ми стояли біля підніжжя майже прямовисної скелі, дивляючись у темряву. Далеко в морі палало величезне багаття, що було колись яхтою «Дрім шіп». Великий грибоподібний стовп диму завис у нічному небі.

— Видряпатися туди? — спитав Керман. — Ти що, вважаєш, ніби я мавпа?

— А про це тобі краще поговорити зі своїм батьком! — сказав я, вишкірившись у темряві. — Бо іншого шляху нема. Головний вхід заблокований подвійними воротами, через які пропущено електричний струм, а огорожа обплутана колючим дротом. Якщо маємо намір туди дістатися, то лише так.

Керман відступив на кілька кроків, щоб вивчити рельєф скелі.

— Три сотні футів — це тобі не дюйм, — сказав він, і в його голосі вчувався страх. — Боюся, що буду в захваті від кожного фута цієї милої скельки!

— Ну що ж, ходімо! Принаймні спробуймо!

Перших двадцять футів були порівняно легкими. Великі валуни утворили біля підніжжя скелі своєрідну платформу, і туди доволі нескладно було видряпатись. Отож, ми стояли на пласкому майданчикові пліч-о-пліч, і я присвічував ліхтариком кудись у темряву. Зубчаста

вершина скелі нависала над нами і, майже нагорі, випиналась, утворюючи те, що сміливо можна було назвати непрохідним бар'єром.

— Он той кавалок мені подобається найбільше, — сказав Керман, вказуючи рукою нагору. — Там, де ті вигини. Дістатися туди буде справжньою втіхою — роботонька не на життя, а на смерть.

— Можливо, все не так погано, як виглядає, — сказав я, хоча мені й самому це не дуже подобалось. — Якби ж у нас була хоча б мотузка....

— Якби у нас була мотузка, я спокійно пішов би в якесь відлюдне місце й радо би на ній удавився, — похмуро озвався Керман. — І цим зекономив би купу часу та уберігся б од важкої роботи.

— Замовкни, закінчений песимісте! — гостро урвав його я і почав дряпатися на скелю. На ній намацував підходящі виступи — опори для рук, і якби вона не була така прямовисна, то не так уже й важко було б туди вилізти. Але, так чи інакше, я усвідомлював, що один невдалий рух — і це буде кінець і сходженню, і мені. Я каменем упаду вниз — не буде жодного сповзання чи спроб ухопитися за щось руками.

Коли я піднявся приблизно на п'ятдесят футів, то зупинився, щоб перевести дух. Не міг змусити себе поглянути вниз. Найменша спроба відірвати голову від скелі призведе до порушення рівноваги, і я неодмінно впаду.

— Ну, як ти? — задихаючись, спитав я, притискаючись до скелі та дивлячись у всіяне зірками небо.

— Твоїми молитвами! — простогнав Керман. — Сам дивуюся, що досі живий. Як ти гадаєш — це справді небезпечно, чи я лише себе «накручую»?

Схопившись за черговий виступ скелі, я піднявся ще на кілька футів.

— Це небезпечно, лише коли ти падаєш сам: тоді це фатально, — заспокоїв я його.

Ми продовжували сходження. Одного разу я почув звук каменя, що покотився вниз, і Керман гарячково хапнув ротом повітря. Моє волосся стало сторч.

— Уважніше з цими камінцями, — важко дихаючи, видушив із себе він. — Один з них залишився у мене в руці.

— Буду обачним.

Пройшовши чверть шляху, я несподівано опинився перед рівним майданчиком. Видряпався на нього і притулився спиною до скелі, намагаючись відсапатися. Холодний піт стікав потилицею на спину. Якби я знав, що все буде аж так погано, то краще спробував би проникнути крізь ворота. Але тепер уже пізно щось змінювати. Я ще міг видряпатися нагору, однак аж ніяк — спуститися.

На майданчику до мене приєднався Керман. Його обличчя лисніло від поту, а ноги тремтіли.

— Це мені геть відбило охоту до походів у гори, — випалив він. — Йі одного разу вистачило, щоби зрозуміти: це далеко не втіха. Як гадаєш, ми подолаємо той вигин?

— Мусимо це зробити, — сказав я, вдивляючись у темряву. — Іншого виходу в нас просто нема. Подумай лише про спуск!

Я знову спрямував промінь ліхтарика на вершину. Наліво від нас і просто вгору тягнулася чотирифутова розколина, що прорізала опуклість.

— Бачиш ось це? — спитав я. — Якщо б ми пролізли крізь цю тріщину, то подолали б той клятий вигин.

Керман глибоко зітхнув.

— Ну й ідеї у тебе, — сказав він. — Цього просто не можна зробити!

— Гадаю, що можна, — заперечив я, вивчаючи обриси тріщини. — Принаймні, я маю намір спробувати.

— Не будь дурнем! — тривога бриніла в голосі Кермана. — Ти зісковзнеш униз!

— Якщо маєш охоту подолати вигин іншим шляхом — що ж, спробуй. Я ж пробиратимуся розколиною.

І я відхилився від виступу, знайшов підходящу вимку для ніг, ухопився за потовщення угорі й піднявся ще трохи. Це була важка та неквапна робота. Затягнутий серпанком місяць небагато допоміг мені в цьому, і безліч часу довелося витратити на те, щоб відшукати опору для рук. Коли мої голова та плечі нарешті зрівнялися з початком розколини, раптово відколовся шматок скелі під ногами. Я відчув це за секунду до того, як він відвалився, тож гарячково вчепився нігтями у стінки ущелини, намагаючись будь-що втриматися. Пальці зачепилися за краї виступу, і я завис у повітрі.

— Тримайся! — гукнув Керман істерично — як стара леді, в котрої вогонь охопив сукню. — Тримайся міцніше! Я вже поруч із тобою!

— Залишайся там, де є! — крикнув йому. — Бо інакше зіб'ю й тебе!

Я намагався знайти підходящий уступ для ніг, але ступні ковзали вздовж скелі, ніде не зачіпляючись. Тоді спробував щосили підтягнутися на руках, але це не допомогло. Мені вдалося просунутися вгору лише на кілька дюймів — оце й усе.

Щось тверде торкнулося моєї ноги.

— Спокійніше! — почав умовляти мене Керман, підставляючи плече. — Ставай на плече й підтягуйся!

— Я ж лише зіштовхну тебе вниз, дурню! — заволав я.

— Ну ж бо! — голос Кермана затремтів. — Я добре тримаюся — роби це повільно та обережно: жодного різкого руху.

Мені не залишалося нічого іншого. Дуже обережно я перемістив вагу тіла на його плече. Руками схопився за інший виступ, де міг триматися міцніше.

— Тож я стаю на тебе, добре?

— Добре, — сказав Керман, і я відчув, як він натягся.

Я напружив руки та плечі й опинився на дні ущелини. Лежав там, спостерігаючи, як над виступом з'явилася

голова Кермана. Відповз убік і притягнув Кермана до себе. Ми мовчки плюхнулися пліч-о-пліч.

Через деякий час я непевно звівся на ноги.

— Це — незабутня ніч, — сказав я, притуляючись до стінки ущелини.

— Так, — підтвердив Керман. — Чи отримаю за це медаль?

— Натомість куплю тобі випивку, — сказав я, набираючи в груди побільше повітря, опираючись плечима в одну стінку та відштовхуючись ногами від іншої. Так орудуючи ногами й руками, спромігся сісти між двома стінками.

— Й отаким чином ти маєш намір мандрувати далі? — нажаханий, спитав Керман.

— Так; це старовинний швейцарський прийом.

— Я також маю це робити?

— Авжеж: якщо не хочеш залишитися тут до кінця своїх днів, — жорстоко констатував я, — іншого способу нема.

Я почав повільно просуватися вгору. Гострі виступи скелі впивалися мені у плечі, й це була дуже марудна робота, проте успішна.

Якщо м'язи на ногах не відмовляться мені слугувати, то я таки видряпаюся на вершину. Але якщо вони мене підведуть, то моє приземлення з прямовисної скелі буде блискавичним.

Я продовжував просуватись угору. Бо краще вже так, ніж підкоряти опуклість. Подолавши третину шляху, я змушений був відпочити. Ноги боліли так, наче я пробіг сотню миль, а м'язи стегон тремтіли.

— Як ти, друже? — гукнув Керман, спрямовуючи на мене світло ліхтарика.

— Здається, я поки що не розпався на шматки, — протягнув я зі сумнівом у голосі. — Зачекай, поки дістануся вершини — тоді й ти спробуєш так розважитися.

— Не поспішай — я зачекаю: то справа не спішна.

Я знову почав сходження. Робота повільна, і плечі в мене сильно боліли. Я продовжував вдивлятися у зоряне небо. Воно неначе наблизилося до мене. Можливо, то була лише гра моєї розпаленілої уяви, але це надихнуло мене продовжувати рух нагору. Я й продовжував: повітря зі свистом виривалося крізь мої зціплені зуби, ноги мов заклакли, плечі саднили. Усе вище й вище: дюйм за дюймом, знаючи, що дороги назад нема. Я мусив або видряпатись, або померти.

Ущелина почала звужуватись, і я зрозумів, що проминаю опуклість скелі. Підйом ставав усе тяжчим. Мені доводилося підгинати коліна аж до підборіддя. Дедалі важче було користуватися ними як важелем. Раптом я зупинився, бо далі рухатися не міг. Опуклість наді мною звузилася до трьох футів. Напружившись, я витягнув ліхтарик і присвітив собі шлях нагору. На відстані витягнутої руки на скелі ріс миршавенький кущ. Праворуч був вузький виступ — практично вершина скелі.

Я сховав ліхтарик у кишеню і потягнувся до куща. Схопився за нього в тому місці, де він вріс у гору, й легенько потягнув гілля. Кущ витримав. Я перемістив частину своєї ваги на нього. Він і далі вистояв. Тоді я, набравши в груди побільше повітря, ослабив тиск на ноги й сильно хитнувся. Це був неприємний момент. Кущ зігнувся, але коріння його було міцне. Я розгойдувався на ньому, відчуваючи, що піт градом стікає мені спиною. Тоді гойднувся у бік уступу, а вільною рукою пошукав, за що б ухопитися. Пальці занурилися в заглибину — недостатньо широку, щоби втримати мене, однак достатню для того, аби я зміг відновити рівновагу. Отак і висів: тіло притиснуте до скелі, ноги метляються в повітрі. Правицею вхопившись за кущ, лівою рукою зануривсь у вузьку виїмку в скелі. Один неточний рух — і полечу вниз. Я був страшенно наляканий. Мови нема — в житті у мене були неприємні моменти, але щоб такий...

Дуже обережно я почав підійматися — тримаючись правою рукою, а підтягуючись лівою. Голова та плечі піднялися над виступом, і я подався вперед, торкнувшись грудьми майданчика. Отак на півдорозі завис, і серце моє мало не вискочило з грудей, а кров лунко пульсувала у вухах. За якусь мить достатньо зібрався зі силами, щоб піднятися на ще кілька дюймів. Затягнув коліно на майданчик і перепочив. Потім, із відчайдушним зусиллям, ривком кинувся вперед і опинився на уступі долілиць, усвідомлюючи лише биття власного серця та утруднене дихання.

— Віку!

Голос Кермана долинув розтрубом ущелини.

Я щось кумкнув у відповідь та підповз до краю скелі.

— З тобою все гаразд, Віку?

Голос долинав мовби здалека — ледь чутний шепіт у повній темряві. Поглянувши вниз, помітив слабке блимання ліхтарика. Я навіть не уявляв, що дістався так високо, й від того далекого світла мені стало не по собі.

— Так! — гукнув я у темряву. — Дай-но мені трохи перепочити!

За якийсь час до мене повернулася витримка, і дихання стало рівним.

— Ти цього не повториш, Джеку! — крикнув я йому. — Зачекай, поки знайду мотузку! Це надто складно — ти такого не втнеш!

— А де ти візьмеш мотузку?

— Ще не знаю — щось придумаю. Просто чекай там!

І я розвернувся та посигналив йому в темряву ліхтариком. До вершини скелі залишалось якихось тридцять футів. Решта шляху була порівняно легкою.

— Я вже майже викарабкався! — гукнув я Керманові. — Тримайся, поки не знайду мотузку!

Наступних тридцять футів я подолав майже завиграшки і вийшов якраз до вигадливого басейну. Переді

мною вималювався будинок. Самотнє світло лилося з одного з вікон.

Я попрямував туди.

IV

Веранда, на яку я ступив, була безлюдною, а крісло-гойдалка виглядало спокусливо зручним. Як би я хотів зараз витягнутися на ньому і подрімати якусь часинку!

Торшер із блакитно-жовтого пергаменту освітлював велику вітальню. Стулки дверей, що вели з вітальні на веранду, були відчинені.

На сходах мене затримав звук голосу: це був жіночий голос, що дисгармоніював із цією тихою літньою ніччю, сповненою ароматом квітів і залитою світлом великого жовтавого місяця. Голос був гучний та різкий. Можливо, ще й розгніваний, бо в ньому бриніли нотки ледь стримуваної істеричності.

— О, припини! Замовкни! — повторював цей голос. — Ліпше приходь швидше! Ти й так уже забагато говорив! Просто замовкни і приходь!

Тепер я міг бачити жінку: вона сиділа на диванчику, затиснувши телефонну слухавку в маленькому, міцно стиснутому кулачкові. Сиділа вона спиною до мене. Світло лампи падало на її гарно окреслену голівку і висвічувало всі відтінки гагатово-чорного волосся. На ній були темно-зелені штани із завищеною талією і такого ж кольору шовкова блузка — цілком у стилі картин Варги*.

* Правильніше: Варгас. Альбérто Вáргас (ісп. Joaquín Alberto Vargas y Chávez, 1896 — 1982 — американський художник та ілюстратор перуанського походження, відомий малюнками напівоголених дівчат у стилі «пін-ап». Його часто вважають одним з найвідоміших художників пін-апу. Численні картини Варгаса продавали і продовжують продавати за сотні тисяч доларів.

Довгонога, з вузькими стегнами і високим бюстом, рухлива та мінлива, мов ртуть, — вона виглядала справді, як одна з «дівчат Варгаса». Красуня повторювала:

— Припини! Навіщо увесь час торочити одне й те саме? Просто приходь — ось що тобі слід зробити зараз! — і жбурнула слухавку.

Я не вважав, що ситуація вимагає від мене делікатності чи особливої дипломатичності, до того ж, саме тепер не був схильний до сентиментів. Я ледь тримався на ногах, плечі у мене саднили, і все ще не міг відсапатися, тож був, як зведений курок грабіжника, котрий щомиті готовий вистрілити. Тому просто зайшов у вітальню, не надто переймаючись тим, аби зробити це тихо. Мої кроки прозвучали, як міні-вибухи.

Помітив, як напружилася спина дівчини, коли та повільно повернула голову і поглянула на мене через плече. Її великі чорні очі широко розплющилися. Запала довга пауза, і можна було полічити до десяти. Дівчина мене не впізнала. Вона побачила в мені матроса — стомленого і натрудженого: у рваних білих формених штанах з діркою на коліні й у такій сорочці, яку б відмовились узяти в пральні. На моєму обличчі бруду було більше, ніж зазвичай буває ластовиння на носі веснянкуватих людей.

— Привіт! — спокійно сказав я. — Пам'ятаєте мене? Я ваш приятель, Меллой.

І тоді вона мене впізнала. Глибоко хапнула ротом повітря, зіскочила з диванчика, сповна демонструючи гарної форми ноги.

— Як ви сюди потрапили? — запитала вона, й обличчя її та голос були такі самі невиразні, як оборки на блузці.

— Видряпався на скелю. Спробуйте колись — коли вам стане нудно, — запропонував я їй, заходячи в кімнату. — До того ж, це корисно для фігури — хоча вона у вас і без того гарна.

Морін глибокодумно поглянула на свій великий палець, а потім нерішуче куснула його:

— Ви ще не бачили її як слід, — додала вона.

— А це «ще» у вашому реченні — воно актуальне і в даний момент? — перепитав я, дивлячись на неї.

— Це залежить від вас.

— Справді? — і я присів у крісло. — Може, ми б випили? Щось я поки що далекий від належної форми. Ви помітите, коли мої рефлексії відновляться від віскі.

Вона пройшла через усю вітальню до бару.

— Це правда, що ви сказали про скелю? — поцікавилася вона. — Досі ще ніхто на неї не видряпувався.

— Леандр переплив Геллеспонт, а Геро ж і вполовину не була така гарна, як ви*, — сказав я безтурботно.

— То ви справді видряпалися на скелю?

Вона підійшла до мене з високим бокалом, наповненим віскі з льодом, що виглядав набагато спокусливішим, аніж вона сама, але я про це їй не сказав.

— Так, я справді це втнув, — підтвердив, беручи бокал. — За ваші чудові темні очі й за фігуру, якої я не бачив сповна... поки що.

Вона стояла поруч і спостерігала за тим, як я п'ю. Тоді запалила сигарету — рукою не менш твердою, ніж скеля, про яку ми щойно говорили. Потім вийняла зі свого чуттєвого червоного ротика сигарету і подала її мені.

Наші руки зустрілися. Шкіра її була гарячою.

— Ваша сестра тут? — запитав я, обережно ставлячи віскі на кавовий столик поруч із собою.

Морін знову уважно оглянула свій великий палець і кутиком ока зиркнула на мене.

— Дженет мертва. Вона померла два роки тому, — додала.

* Геро і Леандр — герої античного міфу; Геллеспонт — нинішні Дарданелли — стародавня протока. Довжина її — 65 км, ширина — від 1,2 до 6 км, середня глибина — 50 м.

— Я зробив купу відкриттів відтоді, як ви вперше мені це повідали, — зауважив. — І точно знаю, що дівчина, яку ваша матір два роки утримувала в санаторії, як бранку — і є ваша сестра Дженет. То мені розповісти все, що знаю?

Вона скорчила гримаску й сіла.

— Розповідайте, якщо хочете, — мовила.

— Дещо — лише здогадки. Можливо, ви мені з цим допоможете? — запропонував я, зручніше вмоцнюючись у кріслі.

— Дженет була улюбленицею батька. Ви з матір'ю добре знали, що більша частина спадку дістанеться їй. Дженет закохалась у Шеррілла, котрий також знав про те, що вона успадкує великі гроші. Шеррілл був напористий, а такі чоловіки вам подобаються. У вас із ним закрутився роман, а Дженет про це дізналась і розірвала заручини. Ви з нею посварилися. Хтось із вас схопив рушницю. І саме цієї миті увійшов батько. То це ви вистрілили у нього чи це була Дженет?

Вона запалила сигарету, кинула сірник у корзину для сміття й аж потім зронила:

— Яке це тепер має значення? Ну, я — якщо вже вам так важливо це знати.

— Тоді в будинку перебувала медсестра, Ейнона Фрідлендер. Чому вона мешкала у вас?

— У матері було не все в порядку з головою, — буденним тоном сказала дівчина. — Однак мати вважала, що й зі мною не все гаразд. Тому й переконала батька, що за мною потрібен догляд, і приставила сестру Фрідлендер шпигувати.

— Сестра Фрідлендер хотіла викликати поліцію, коли ви убили батька?

Вона кивнула, посміхнувшись. Але посмішка не досягла її непроникних, холодних, вугільно-чорних очей.

— Мати сказала, що мене посадять у в'язницю, якщо впливе, що я вбила батька. А сестра Фрідлендер сама

напросилася на неприємності. Тому мати відвезла її до санаторію і зачинила там. Це був єдиний спосіб змусити сестру Фрідлендер мовчати. Але Дженет почала наполягати, щоб мене теж помістили в санаторій. Натомість мати відіслала мене сюди, бо це її будинок. Дженет думала, що я перебуваю у санаторії. Потім дізналася, що це не так, але не знала точно, де я. Гадаю, тому вона вам і написала, бо мала намір попросити вас відшукати мене. Потім у сестри Фрідлендер стався серцевий напад, і вона померла. Це була чудова нагода усе владнати. Мати з Дугласом відвезли її тіло у «Крествейз». І мати повідомила Дженет, що я хочу її бачити, але натомість запроторила в клініку. Її помістили в кімнату сестри Фрідлендер, а ту поклали у домашнє ліжко Дженет. Це був блискучий варіант, еге ж? Я зателефонувала лікареві Бьюлі, котрий мешкає поруч. Йому навіть на думку не спало, що померлою може бути не Дженет, отож, він з легким серцем виписав свідоцтво про смерть. Після цього усе пішло як по маслу. Опікуни нічого не запідозрили, і я отримала спадок.

Морін подалась уперед, щоби струсити попіл у попільничку, а потім продовжила тим самим нудним, монотонним тоном:

— Але те, що я розповіла вам про Шеррілла, — правда. Той негідник почав мене шантажувати і змусив купити йому «Дрім шіп». Покоївка Дженет також мене шантажувала, бо знала, що її хазяйка жива. А тут ще й ви з'явились. Я вважала: якщо розповім дещо вам, то це залякає Шеррілла, але він не злякався. Він хотів убити вас, але я йому не дозволила. Це була моя ідея — помістити вас у санаторій. Не думала, що ви витягнете звідти Дженет. Тільки-но я дізналася, де Дженет, то послала туди людей Шеррілла, і вони привезли її сюди.

— Убити батька Фрідлендер — також ваша ідея?

Вона гидливо скривилася.

— А що мені залишалося робити? Якби він розповів вам, що у доньки було хворе серце, то ви відразу б про все здогадалися. Я запанікувала. Подумала: якщо ми змусимо його замовкнути і викрадемо папери з поліції, то це якось виплутаємось. Але все намарне.

— То Дженет тут?

Морін стонула плечима.

— Так; а де ж іще?

— І ви ламаєте голову, що робити з нею далі?

— Так.

— Є якісь міркування?

— Можливо.

Я допив віскі. Справді потребував його.

— Це ви застрелили Шеррілла? І підпалили судно?

— Ви забагато знаєте.

— То це ви?

— Я. Бо знала, що Шеррілл мене видасть, тільки-но поліція вийде на нього. У будь-якому разі від нього були тільки неприємності. Підпалити таку яхту — справжня насолода. Я завжди її ненавиділа. Чи добре вона горіла?

Я сказав, що добре.

Кілька хвилин ми сиділи, дивлячись одне на одного.

— Я оце саме думала про вас, — раптово озвалася вона. — Чи не могли б ми з вами об'єднатися? Безглуздо віддавати такі гроші купці якихось підстаркуватих учених. Адже залишаються ще принаймні два мільйони.

— То як ми їх розподілимо?

Морін сиділа, покусуючи палець і розмірковуючи над тим, як нам краще об'єднатися.

— Розумієте, вона — моя сестра. Тож не можу тримати її тут довго. Якщо з'ясується, що вона жива, то я втрачу всі свої гроші. Було б краще, якби вона померла.

Я ніяк не прокоментував її слова.

— Уже двічі чи тричі я піднімала на неї зброю, — сказала вона після чималої паузи. — Але щоразу, коли

збираюся натиснути на гачок, мене щось зупиняє. Морін втупилась у мене, а тоді сказала:

— Дам вам половину грошей.

Я загасив сигарету.

— То ви пропонуєте мені зробити це за вас?

Цього разу безглузда посмішка таки сягнула її очей.

— Подумайте лише, чого ви могли б досягти з такими грошима!

— Я і думаю, але поки що не можу цього уявити.

— Таки дам їх вам — випишу чек просто зараз.

— Але ж ви завжди можете анулювати свій чек, чи не так? А ще можете застрелити — як Шеррілла, — зауважив я, поглянувши на неї коронним «тупим» позирком.

— Коли я про щось говорю, то саме це і маю на увазі; а коли вже даю обіцянку, то дотримуюсь її, — терпляче пояснила вона. — А крім того, ви можете отримати на додачу й мене.

— Невже? — я намагався сказати це з більшим ентузіазмом, аніж відчував насправді. — Чудово! — промовив, підводячись. — То де вона?

Морін витріщилася на мене; її обличчя й далі нічого не виражало, але на правій скроні почав смикатися нерв.

— То ви таки маєте намір це зробити?

— А чом би й ні? Лише дайте мені зброю і скажіть, де вона.

— Хіба ви не хочете, щоб я спершу виписала чек?

Я заперечливо похитав головою.

— Довіряю вам, — сказав, щиро сподіваючись, що не переборщив з отим своїм тупуватим поглядом.

Вона показала на двері в дальньому кінці кімнати — якраз навпроти двостулкових дверей веранди.

— Дженет там.

Я підвівся.

— Тоді дайте мені пістолет. Це має виглядати як саможубство.

Морін кивнула.

— Так; я про це вже думала. Але ж ви... ви не зробите їй боляче?

Тепер очі її були порожні. Здається, думками вона була десь далеко.

— Пістолет, — нагадав я їй, клацнувши пальцями.

— О, так! — Морін здригнулася, нахмурилась і обвела туманним поглядом кімнату. — Він був десь тут.

Нерв на скроні стрибав, мов жабка.

— Гадаю, він у моїй сумочці.

Сумочка лежала на одному з крісел. Морін подалася, було, до неї, але я випередив її.

— Гарзд! — сказав. — Сам дістану. А ви поки що сядьте і розслабтеся.

Я узяв сумочку і розщепнув замок.

— Не відкривай її, Меллоу!

Я швидко обернувся.

У дверях стояв Манфред Віллет. У руці він тримав автоматичний пістолет, спрямований на мене.

V

Морін пронизливо закричала.

— Ти, дурню! Чому ти трохи не почекав? Він уже на все погодився! Безмозкий ідіоте!

Холодні очі Віллета ковзнули з мене на неї.

— Він і не збирався цього робити, — коротко сказав. — Просто хотів забрати в тебе зброю. А тепер заспокойся і дозволь мені самому залагодити справу.

Морін знерухоміла й повернулася до мене. Її темні очі гарячково зблиснули.

— То ви справді не мали наміру цього робити? — вимогливо спитала вона. — Так?

Я хитнув головою.

— Звісно ж, не зробив би цього, — і приязно їй посміхнувся.

— Усе це зайшло надто далеко, — сказав Віллет, заходячи в кімнату. — Сідайте, — запросив він мене. — Хочу з вами поговорити.

І — до Морін:

— Ти також присядь!

Я всівся, але вона — ні. Продовжувала стояти нерухомо, пильно вдивляючись у Віллета та покусуючи гострими зубками свій палець.

— Сядь! — гаркнув він, наставляючи зброю на неї. — Ти така ж ненормальна, як твоя матуся. Тебе також не завадило би тримати під замком.

Тоді вона посміхнулася і побрела до крісла, де раніше лежала її сумочка. Всілася, закинувши ногу на ногу та продовжуючи покусувати палець.

Віллет зупинився перед холодним каміном. Він тримав «пушку» на рівні пояса — тримаючи під прицілом одночасно і мене, і Морін. На його обличчі застиг похмурий, стурбований вираз, а очі перебігали з Морін на мене.

— То де Дженет? — запитав він.

Морін промовчала, а я показав пальцем на двері.

— Вона каже, що Дженет там.

— З нею усе в порядку?

— Так, наскільки я знаю.

Віллет зітхнув з полегшенням, однак зброю не опустив.

— Ви ж усвідомлюєте, що з цього всього ми можемо витягти купу грошей, якщо ви доручите справу мені? — сказав він. — Ми все ще спроможні узяти ситуацію під свій контроль. Я зробив помилку, давши Морін забагато свободи. Не усвідомлював, що вона настільки небезпечна. Знав, що вона неврівноважена, бо такою ж була її мати. Але гадав, що вони обидві сумирні. Я би почав діяти раніше, якби не Шеррілл. Тепер, коли він мертвий,

усе спростилося. Зараз єдина перешкода — це ви. Чи достатньо вам буде п'ятдесяти тисяч за мовчання?

Я звів брови.

— Вона щойно пропонувала мені мільйон.

Він зробив нетерплячий жест.

— Послухайте: це ділова пропозиція. Не марнуйте часу. В неї нема мільйона. І вона б не дала вам ані копійки, навіть якщо б у неї були гроші. Морін не уповноважена отримати гроші за страховку «Дрім шіп». На це уповноважений я.

— А що буде з нею? — запитав я, поглянувши на Морін, котра дивилася на мене порожнім поглядом пустісіньких очей.

— Я поміщу її в клініку. У Морін нема вибору — або туди, або в руки поліції за звинуваченням у вбивстві, — швидко й лагідно проказав Віллет. — Усе це можна обляштувати по-тихому. Дженет навряд чи захоче зчиняти галас. Я переконаю її зробити так, як скажу. Вона отримає гроші від опікунської ради. А ми з вами — страховку за «Дрім шіп».

— Дозвольте мені уточнити, — мовив я. — То цей маленький план виношували від самого початку ви?

— Нема потреби вдаватись у подробиці, — коротко відповів він.

— Так, це була його ідея, — несподівано втрутилася Морін. — Цілковито його. Він шахраював із грошима фонду, а Дженет це виявила. І саме він переконав мою матір запроторити Дженет у психушку. Якби не Дуглас, він би й мене там ув'язнив.

— Замовкни! — гаркнув Віллет, і голос його посуворішав.

— Я давно здогадувався про це, — сказав я. — Хтось із опікунів мусив бути в цьому замішаний. Я почав над цим замислюватися, коли ви не забажали повідомити про справу іншим опікунам. А коли Дженет викрали

з помешкання моєї секретарки, я був уже впевнений у цьому. Ніхто, крім мене, Поли і вас не знав, де Дженет.

— Яке це має значення? — нетерпляче озвався він. — Якби не Шеррілл та ця божевільна, усе б спрацювало. Але ви не зможете звинуватити мене в убивстві. Коли вони затіяли усю цю гру, я вже знав, як зупинити Морін. А її можна зупинити. То ви зі мною? Страховку я розподілю у співвідношенні п'ятдесят на п'ятдесят.

— А якщо я не погоджуся?

— Я готовий утекти, — сказав він. — Не хочу втікати, але змушений буду це зробити. Однак мені треба буде затримати вас обох, поки не отримаю гроші за страховкою. Це буде нелегко, проте цілком можливо. Але якщо ви не дурень, то пристанете на мої умови.

Я глянув на Морін.

— А що ви на це скажете?

— Їй нічого сказати, — нетерпляче озвався Віллет. — Вона піде або в божевільню, або у в'язницю. Морін надто небезпечна, щоб залишатися на свободі.

Я проігнорував його слова і знову запитав:

— То що ви на це скажете?

Морін укотре посміхнулась, але це була жорстка посмішка.

— Нічого; однак я маю намір дещо зробити.

Напевно, десь за спинкою крісла в неї була прихована зброя, бо постріл пролунав, наче грім з ясного неба. Спалахнуло звідкілясь із-під крісла.

Віллет випустив револьвер і, схопившись за груди, зробив кілька непевних кроків. Я бачив, як він опускається на коліна, й кинувся напереріз Морін, намагаючись швидко подолати ту невелику відстань, що відділяла нас. Перехопив її руку з пістолетом, націленим на мене. Пістолет вистрілив, подряпавши мені шию. Ми з Морін упали на підлогу. Я вибив їй з руки зброю, дав ляпаса та скочив на ноги.

— Ну ж бо, спокійніше! — озався Міффлін, стоячи у дверях веранди, і вони з Керманом увійшли в кімнату.

— Ти в порядку, Віку? — поцікавився Керман.

— Так; то ви все чули?

— Усе, — підтвердив Міффлін. — Чи серйозно він поранений? — спитав, прямуючи до Віллета.

— Пильнуйте її! — закричав я і стрибнув уперед.

Морін рвонула до дверей веранди. Я спробував стримати її, але не встиг. Вона вибігла на веранду і злетіла сходами вниз.

— Він мертвий, — почув я слова Міффліна і вибіг слідом за Морін.

Ми з Керманом були на першому ярусі тераси, коли вона опинилася вже на четвертому. Я втримав Кермана за руку.

— Нехай Міффлін наздоганяє її, якщо вона йому потрібна, — сказав. Міффлін саме підбігав до нас.

— Куди вона побігла? — спитав вимогливо він.

Я показав напрямок.

Морін бігала добре і саме досягла нижньої тераси. Міффлін рвонув, було, за нею, але потім зупинився. Вона мчала просто до краю скелі — й продовжувала рухатися далі.

Кілька хвилин ми стояли нерухомо, дослухаючись і вичікуючи. Але не почули нічого. Складалося таке враження, ніби простір між вершиною скелі та морем просто розступився і поглинув її.

— Це — найкращий вихід для неї, — сказав я, повертаючись у будинок. Відчував смертельну втому. Навіть якщо Морін і була божевільна, все ж вона була прекрасна, а мені завжди шкода, коли намарно гине краса.

Коли ми вийшли на веранду, я запитав у Кермана:

— То ти таки видряпався на скелю?

Керман кивнув.

— Я викарабкався опуклістю, — сказав він, картинно здригнувшись. — Боюся, вона снитиметься мені щоночі — до кінця моїх днів. Пола теж десь тут. Вона шукає Дженет Кросбі.

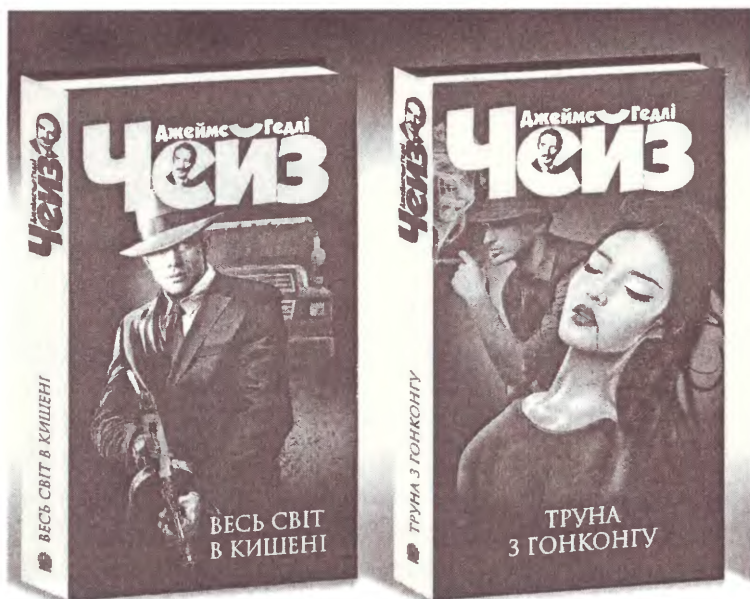
— Тепер ми муситимемо якось пояснити все Брендонві, — сказав я, коли до нас приєднався Міффлін. — Оце буде потіха!

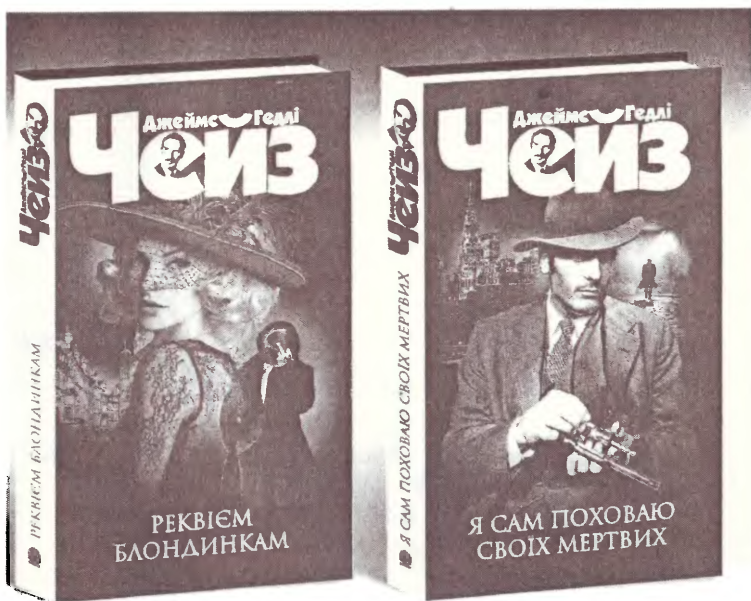
— Розбилася на смерть, — констатував Міффлін, глянувши на нас. — Ходімо, розумники, й поговоримо!

Отож ми пішли за ним і трохи побалакали.

ЗМІСТ

Розділ перший	3
Розділ другий.....	52
Розділ третій	94
Розділ четвертий.....	144
Розділ п'ятий.....	195
Розділ шостий.....	235

УДК 82-312.4

Ч 34

Чейз Д.

Ч 34 Покладіть її серед лілій : детектив / Д. Чейз ; пер. з англ. І. Бондаренко. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2020. — 272 с. — (Серія «Чейзіана»).

ISBN 978-966-10-5234-4 (серія)

ISBN 978-966-10-6275-6

© Hervey Raymond, 1950

© Навчальна книга – Богдан, виключна ліцензія на видання, оригінал-макет, 2020

Літературно-художнє видання
Серію «Чейзіана» засновано 2017 року

ЧЕЙЗ Джеймс Гедлі

ПОКЛАДІТЬ ЇЇ СЕРЕД ЛІЛІЙ

Переклала *Ірина Бондаренко*

Головний редактор *Богдан Будний*
Літературний редактор *Богдан Мельничук*
Коректор *Петро Ктитор*
Обкладинка *Олега Кіналя*
Технічний редактор *Неля Домарецька*
Комп'ютерна верстка *Андрія Кравчука*

Підписано до друку 29.05.2020. Формат 84×100/32.
Папір офсетний. Гарнітура Minion. Умовн. друк. арк. 13,26.
Умовн. фарбо-відб. 13,26.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої
продукції ДК №4221 від 07.12.2011 р.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан» у соцмережах:

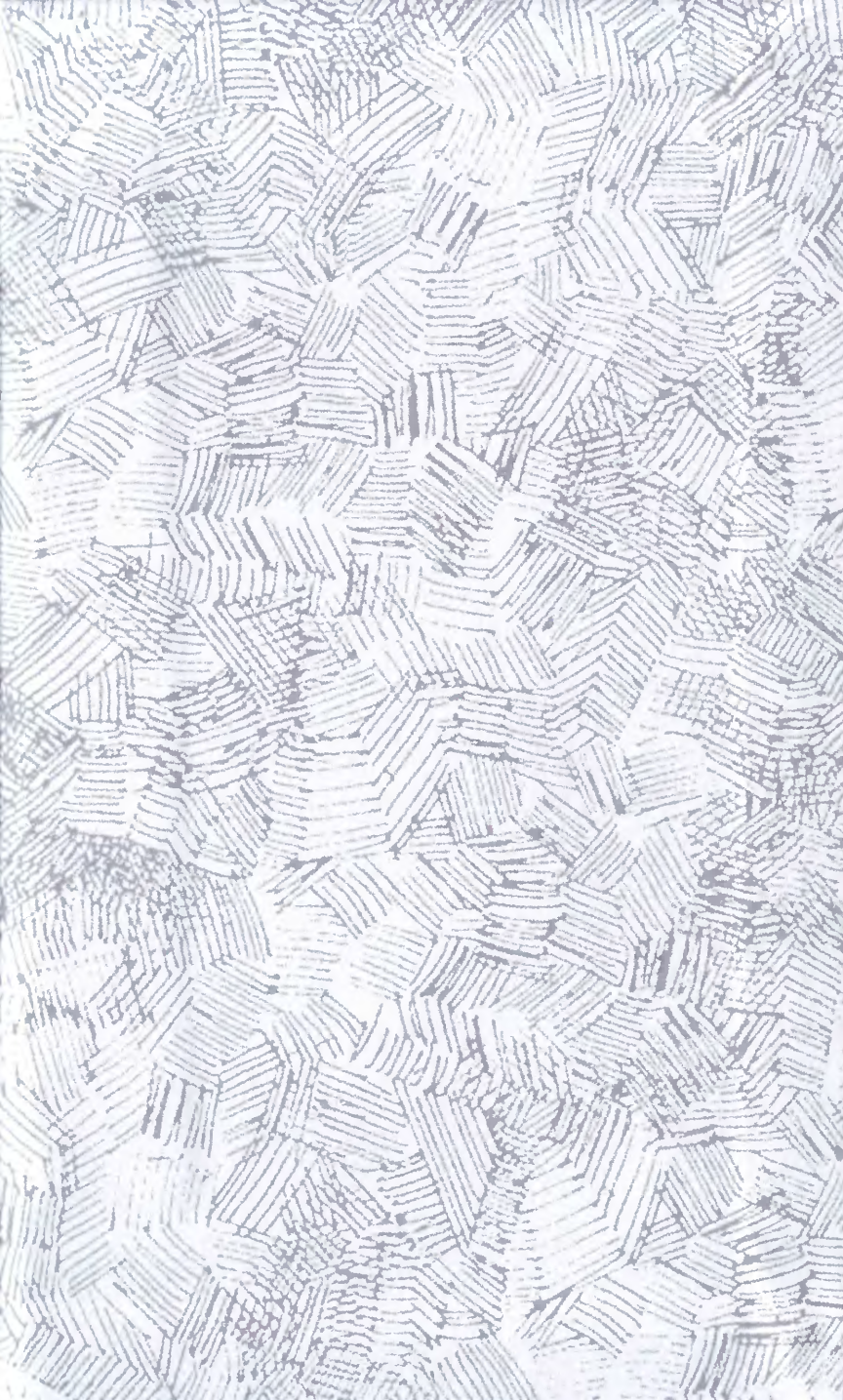
 [bohdanbooks](#)

 [bohdan_books](#)

 [c/NKBohdan](#)

 [t.me/bohdanbooks](#)

ISBN 978-966-10-6275-6

9 789661 062756

www.bohdan-books.com

